

ספר חקיקה לבחינת הלשכה

דיני עונשין

מהדורה 2024

בית הספר רייסמן
בית הספר האינטרנטי הראשון להכנה לבחינות הלשכה

ספר חקיקה בדין המהותי - דיני עונשין

תוכן עניינים

2	..... חוק העונשין, תשל"ז-1977
30	..... פקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969
34	..... חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991
50	..... חוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001
66	..... חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971
88	..... תקנות העונשין (מאסר על תנאי), תשמ"ה-1985
89	..... תקנות העונשין (דרכי ענישה), תשט"ו-1954 *
90	..... תקנות טיפול בחולי נפש, תשנ"ב-1992
104	..... תקנות המבחן (שירותי המבחן), תשי"ט-1959

חוק העונשין, תשל"ז-1977

חלק מקדמי

פרק א': הוראות יסוד

- (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
1. אין עבירה ואין עונש עליה אלא אם כן נקבעו בחוק או על-פיו.
- (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
2. (א) הסמכות להתקין תקנות לביצוע חוק, כוללת אף את הסמכות לקבוע עבירות על התקנות ועונשים על עשייתן; ואולם, עונש מאסר שנקבע בתקנה, תקופתו לא תעלה על ששה חודשים, ואם נקבע עונש קנס - לא יעלה שיעורו על הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום.
- (תיקון מס' 141)
 תשפ"ב-2022
- (ב) תקנות שבהן נקבעו עבירות ועונשים, למעט חוקי עזר של רשות מקומית, טעונות אישור ועדה של הכנסת.
3. (א) חיקוק היוצר עבירה לא יחול על מעשה שנעשה לפני יום פרסומו כדין או יום תחילתו, לפי המאוחר.
- (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
- (ב) חיקוק הקובע לעבירה עונש חמור מזה שנקבע לה בשעת ביצוע העבירה, לא יחול על מעשה שנעשה לפני פרסומו כדין או לפני תחילתו, לפי המאוחר; אך אין רואים בעדכון שיעורו של קנס החמרה בעונש.

פרק ב': תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה

- (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
4. נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה – תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם – יופסקו; ניתן גזר-דין – יופסק ביצועו; ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה.
- ביטול העבירה לאחר עשייתה
 (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
5. (א) נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, או בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה; "אחריות לה" – לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה.
- שינוי חיקוק לאחר עשיית העבירה
 (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
- (ב) הורשע אדם בעבירה בפסק דין חלוט ולאחר מכן נקבע לאותה עבירה בחיקוק עונש, שלפי מידתו או סוגו הוא קל מזה שהוטל עליו – יהיה עונשו העונש המרבי שנקבע בחיקוק, כאילו הוטל מלכתחילה.
6. הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על עבירה לפי חיקוק שנקבע בו או לגביו שיעמוד בתוקפו לתקופה מסוימת, או שנובע מטיבו שהוא נתון לשינויים מזמן לזמן.
- עבירות שהזמן גרמן
 (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

פרק ג': תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה

סימן א': הוראות כלליות

- (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
7. (א) "עבירת-פנים" –
- (1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;
- (2) מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.
- (ב) "עבירת-חוץ" – עבירה שאיננה עבירת-פנים.
- (ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה – שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.
- (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994
8. נעברה עבירה במחדל, מקום ביצוע העבירה הוא המקום שבו היתה חובת העשייה טעונה קיום.
- מיקומו של מחדל
 (תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

9. (א) תחולת דיני העונשין של ישראל, לרבות לענין עבירת-חוץ, אינה מסויגת על ידי דין זר או מעשה בית דין זר, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק.
(ב) לא תהיה העמדה לדין על עבירת-חוץ אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.
(ג) דיני העונשין של ישראל לא יחולו עוד על עבירה, אם האדם נשפט עליה בחוץ לארץ לפי בקשת מדינת ישראל, ואם הורשע שם - גם נשא את עונשו עליה.
(ד) מקום שדיני העונשין של ישראל עשויים לחול מכוח מספר דרכי תחולה, תהיה תחולתם על פי התחולה הפחות מסויגת.

תנאי התחולה
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994
(תיקון מס' 130)
תשע"ח-2018

10. (א) נמצא בישראל אדם שנידון בחוץ לארץ בפסק דין חלוט, על עבירה שחלים לגביה דיני העונשין של ישראל ולא נשא שם את העונש כולו, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, במקום להעמידו לדין, לבקש מבית המשפט שיורה שהעונש שהוטל בחוץ לארץ או החלק ממנו שטרם בוצע שם, יבוצע בישראל, כאילו הוטל העונש בישראל בפסק דין חלוט; בצו כאמור בסעיף זה רשאי בית המשפט לקצר את תקופת המאסר שעל הנידון לשאת בישראל, ולהעמידה על תקופת המאסר המרבית שנקבעה בדיני העונשין של ישראל לעבירה שבשלה הוטל העונש, ובלבד שניתן לעשות כן לפי הסכם שבין מדינת ישראל לבין המדינה שבה הוטל העונש.
(ב) הוטל במדינה המבקשת על נידון כאמור בסעיף קטן (א) קנס או שהוא חויב בפיצוי לאדם אחר, נוסף על עונש המאסר, והודיעה המדינה המבקשת שהנידון טרם שילם את הקנס או את הפיצוי, או חלק מהם, יצווה בית משפט בישראל, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לחייבו בתשלום הקנס או הפיצוי, או חלקם, שטרם שולמו על ידי המדינה המבקשת, כאילו הוטלו בישראל, והדין החל בישראל על אי תשלום קנס או פיצוי ועל גבייתם של אלה יחול לפי הענין; לענין סעיף זה, "פיצוי לאדם אחר" - פיצוי לאדם שניזוק מעבירת ההסגרה שבשלה הורשע הנידון במדינה המבקשת.
(ג) גבתה מדינת ישראל קנס או פיצוי כאמור בסעיף קטן (ב), תעביר אותו למדינה המבקשת בהתאם להסדר שייקבע בין מדינת ישראל למדינה המבקשת לענין זה, לרבות לענין ניכוי הוצאות לגביית הקנס או הפיצוי.

עונש שהוטל בחוץ לארץ
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994
(תיקון מס' 60) תשס"א-
2001

(תיקון מס' 60) תשס"א-
2001

(תיקון מס' 60) תשס"א-
2001

11. נשא אדם עונש בחוץ לארץ על עבירה, או היה נתון שם במעצר בגללה, ינוכה העונש או תקופת המעצר מן העונש שעליו לשאת בישראל בשל אותה עבירה.

ניכוי עונש או מעצר
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

סימן ב': התחולה על עבירות-פנים

(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

12. דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים.

עבירת פנים
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

סימן ג': התחולה על עבירות-חוץ

(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

13. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד –
(1) בטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או סודותיה;
(2) סדרי המשטר שבמדינה;
(3) הפעילות התקינה של רשויות המדינה;
(4) רכוש המדינה, כלכלתה או קשרי התחבורה והתקשורת שלה עם ארצות אחרות;
(5) רכוש, זכויות או פעילות תקינה של איגוד או גוף שפורטו בסעיף קטן (ג).
(ב) דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירות-חוץ נגד –
(1) חיי אזרחי ישראל, תושבי ישראל או עובד הציבור, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא כזה;
(2) חיי יהודי, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא יהודי, או רכוש מוסד יהודי, באשר הוא כזה.
(1ב) דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירת חוץ שהיא עבירה על חוק איסור הכחשת השואה, התשמ"ו-1986.
(ג) "איגוד או גוף" לענין סעיף קטן (א)(5) –
(1) ההסתדרות הציונית העולמית;

עבירות נגד המדינה או העם היהודי
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

(תיקון מס' 83)
תשס"ה-2004

- (2) הסוכנות היהודית לארץ ישראל ;
 (3) קרן קיימת לישראל ;
 (4) קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל ;
 (5) גוף מבוקר, כמשמעותו בחוק מבקר המדינה [נוסח משולב], תשי"ח-1958.
 שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות איגודים או גופים נוספים לענין סעיף זה.

14. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד חיי אזרח ישראלי או תושב ישראל, גופו, בריאותו או חירותו, שהעונש המרבי עליהן הוא מאסר שנה או יותר.
 (ב) נעברה העבירה בשטח הנתון לשיפוט של מדינה אחרת, יחולו עליה דיני העונשין של ישראל רק בהתקיים כל אלה :

עבירות נגד אזרח ישראלי או תושב ישראל (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

- (1) היא עבירה גם לפי דיני אותה מדינה ;
 (2) אין חל לגבי העבירה סייג לאחריות פלילית לפי דיני אותה מדינה ;
 (3) האדם לא זוכה כבר ממנה באותה מדינה או, אם הורשע בה, לא נשא את העונש שהוטל עליו בגללה.
 (ג) לא יוטל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל, לפי דיני המדינה בה נעברה העבירה.

15. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת-חוץ מסוג פשע או עוון, שנעברה בידי אדם שהיה, בשעת עשיית העבירה או לאחר מכן, אזרח ישראלי או תושב ישראל ; הוסגר אדם מישראל למדינה אחרת בשל אותה עבירה ונתן שם את הדין עליה, לא יחולו עוד עליה דיני העונשין של ישראל.

עבירה שנעברה בידי אזרח ישראלי או תושב ישראל (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב) ו-(ג), יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה ; ואולם, הסייג האמור בסעיף 14(ב) (1) לא יחול אם העבירה היא אחת מאלה, והיא נעברה על ידי מי שהיה בזמן עשיית העבירה אזרח ישראלי :

(תיקון מס' 52) תשנ"ח-1998
 (תיקון מס' 75) תשס"ג-2003
 (תיקון מס' 91) תשס"ז-2006

- (1) ריבוי נישואין לפי סעיף 176 ;
 (2) עבירה לפי סימן י' לפרק ח' שנעברה בקטין או בקשר לקטין ;
 (2א) מתן שוחד לעובד ציבור זר לפי סעיף 291א ;
 (3) הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה לפי סעיף 370 ;
 (4) גרימה לעזיבת המדינה לשם זנות או עבדות לפי סעיף 376ב ;
 (5) סחר בבני אדם לפי סעיף 377א.

(תיקון מס' 106) תש"ע-2010

16. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ אשר מדינת ישראל התחייבה, באמנות בינלאומיות רב צדדיות ופתוחות להצטרפות, להעניש עליהן ; והוא, אף אם נעברו בידי מי שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, ויהא מקום עשיית העבירה אשר יהא.
 (ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב) (2) ו-(3), ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה.

עבירות נגד משפט העמים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

17. (א) מדינת ישראל רשאית להתחייב באמנה בינלאומית להחיל את דיני העונשין שלה על עבירת-חוץ או להחיל את הוראות סעיף 10, לבקשת מדינה זרה ועל בסיס של הדדיות, גם במקרים אחרים מאלה האמורים בסעיפים 13 עד 16, ובלבד שנתקיימו כל אלה :

תחולה שילוחית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

- (1) על העבירה חלים דיני העונשין של המדינה המבקשת ;
 (2) העבירה נעברה בידי אדם הנמצא בתוך שטח ישראל והוא תושב ישראל, בין אם הוא אזרח ישראלי ובין אם לאו ;
 (3) בכפוף למיצוי הדין בישראל כלפי האדם, תוותר המדינה המבקשת, בבקשתה, על תחולת דיניה היא בענין הנדון.
 (ב) לא יוטל בישראל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני המדינה המבקשת.
 (ג) כל שאר התנאים ייקבעו באמנה.

חלק א': כללי

(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 39) תיקון
מס' 1) תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

פרק ד': העבירה הפלילית ואחריות לה

סימן א': היסוד העובדתי שבעבירה

(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

18. (א) "פרט", לענין עבירה - המעשה בהתאם להגדרתה, וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על ידי המעשה, מקום שהן נמנות עם הגדרת אותה עבירה.
(ב) "מעשה" - לרבות מחדל, אם לא נאמר אחרת.
(ג) "מחדל" - הימנעות מעשייה שהיא חובה לפי כל דין או חוזה.

מבנה היסוד העובדתי
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

סימן ב': היסוד הנפשי שבעבירה

(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

19. אדם מבצע עבירה רק אם עשאה במחשבה פלילית, זולת אם -
(1) נקבע בהגדרת העבירה כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה;
או
(2) העבירה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

דרישת מחשבה פלילית
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

20. (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:
(1) כוונה - במטרה לגרום לאותן תוצאות;
(2) פזיזות שבאחת מאלה:

מחשבה פלילית
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

- (א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;
(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען.
(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמות כמטרה לגרמן.
(ג) לענין סעיף זה -

- (1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם;
(2) אין נפקה מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר, מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

21. (א) רשלנות - אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לאותו פרט, ובלבד -

רשלנות
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

- (1) שלענין הפרטים הנותנים היתר לפחות רשלנות כאמור;
(2) שבעבירה שעם פרטיה נמנית תוצאה שנגרמה על ידי המעשה או סכנה העלולה להיגרם בשלו - העושה נטל סיכון בלתי סביר להתרחשות התוצאה או לגרימת הסכנה כאמור.

(תיקון מס' 126)
תשע"ו-2016

- (ב) רשלנות יכול שתקבע כיסוד נפשי מספיק רק לעבירה שאיננה מסוג פשע.

סימן ג': אחריות קפידה

(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

22. (א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לבטל את האחריות בשל עבירות שחוקקו טרם כניסתו לתוקף של חוק זה ונקבע בדין שאינן טעונות הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. לענין סעיף קטן זה, "בדין" - לרבות בהלכה פסוקה.
(ב) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות

אחריות קפידה והיקפה
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 39) תיקון
מס' 1) תשנ"ה-1995

ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; הטוען טענה כאמור - עליו הראיה.
 (ג) לענין אחריות לפי סעיף זה, לא יידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות.

סימן ד': אחריות פלילית של תאגיד

(תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית –
 (1) לפי סעיף 22, כשהעבירה נעברה על-ידי אדם במהלך מילוי תפקידו בתאגיד;
 (2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.
 (ב) בעבירה שנעברה במחדל, כאשר חובת העשיה מוטלת במישרין על התאגיד, אין נפקה מינה אם ניתן לייחס את העבירה גם לבעל תפקיד פלוני בתאגיד, אם לאו.

היקף אחריותו הפלילית של תאגיד
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

סימן ה': העבירות לפי חומרתן

(תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

24. אלה סוגי העבירות לפי חומרתן:
 (1) "פשע" - עבירה שנקבע לה עונש חמור ממאסר לתקופה של שלוש שנים;
 (2) "עוון" - עבירה שנקבע לה עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ושאינה עולה על שלוש שנים; ואם העונש הוא קנס בלבד - קנס העולה על שיעור הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום;
 (3) "חטא" - עבירה שנקבע לה עונש מאסר לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים, ואם העונש הוא קנס בלבד - קנס שאינו עולה על שיעור הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום.

סיווג עבירות
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

פרק ה': עבירות נגזרות

(תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

סימן א': הנסיון

(תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

25. אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה.
 26. לענין נסיון, אין נפקה מינה אם עשיית העבירה לא היתה אפשרית מחמת מצב דברים שהמנסה לא היה מודע לו או טעה לגביו.
 27. הוראה שבה נקבע לעבירה עונש חובה או שנקבע לה עונש מזערי, לא תחול על נסיון לעבור אותה.
 28. מי שניסה לעבור עבירה, לא יישא באחריות פלילית לנסיון, אם הוכיח שמחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

נסיון מהו
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

חוסר אפשרות לעשיית העבירה
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

עונש מיוחד על נסיון
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

פסור עקב חרטה
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

סימן ב': צדדים לעבירה

(תיקון מס' 39)
 תשנ"ד-1994

29. (א) מבצע עבירה - לרבות מבצעה בצוותא או באמצעות אחר.
 (ב) המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר.
 (ג) מבצע באמצעות אחר הוא אדם שתורם לעשיית המעשה על-ידי אדם אחר שעשאו ככלי בידיו, כשהאחר היה נתון במצב כגון אחד המצבים הבאים, כמשמעותם בחוק זה:

מבצע
 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

- (1) קטינות או אי שפיות הדעת ;
(2) העדר שליטה ;
(3) ללא מחשבה פלילית ;
(4) טעות במצב דברים ;
(5) כורח או צידוק.
- (ד) לענין סעיף קטן (ג), אם העבירה מותנית בעושה מיוחד, יהיה אדם מבצע אותה עבירה גם כאשר הייחוד מתקיים באדם האחר בלבד.

30. המביא אחר לידי עשיית עבירה בשכנוע, בעידוד, בדרישה, בהפצרה או בכל דרך שיש בה משום הפעלת לחץ, הוא משדל לדבר עבירה.

משדל
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

31. מי אשר, לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה, הוא מסייע.

מסייע
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994
ת"ט תשנ"ה-1995

32. הסיוע לעבור עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקבע בחיקוק בשל ביצועה העיקרי ; ואולם אם נקבע לה -

עונש על סיוע
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

- (1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה - עונשו מאסר עשרים שנה ;
(2) מאסר עולם - עונשו מאסר עשר שנים ;
(3) עונש מזערי - עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי ;
(4) עונש חובה כלשהו - הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

33. הנסיון לשדל אדם לבצע עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקבע לביצועה העיקרי ; ואולם אם נקבע לה -

נסיון לשדול
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

- (1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה - עונשו מאסר עשרים שנים ;
(2) מאסר עולם - עונשו מאסר עשר שנים ;
(3) עונש מזערי - עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי ;
(4) עונש חובה כלשהו - הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

34. (א) משדל או מסייע לא יישא באחריות פלילית לשידול או לסיוע, או לנסיון לשידול, אם מנע את עשיית העבירה או את השלמתה, או אם הודיע בעוד מועד לרשויות על העבירה לשם מניעת עשייתה או השלמתה ועשה למטרה זו כמיטב יכולתו בדרך אחרת ; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריות פלילית לעבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

פטור עקב חרטה
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

(ב) "רשויות", לענין סעיף זה - משטרת ישראל, או גוף אחר המוסמך על פי דין למנוע את עשיית העבירה או את השלמתה.

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה -

עבירה שונה או נוספת
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים ; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת בכוונה, ישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד ;

(2) יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם על פי סעיף קטן (א)(1) בעבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי הוא להטיל עליו עונש קל ממנו.

34ב. נתון שהוא תנאי להתהוות עבירה, תהיה לו נפקות לגבי כל צד לאותה עבירה, אף אם אינו מתקיים בו ; ואולם נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להחמיר בעונש, להקל בו, לשנותו בדרך אחרת, או למנוע, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד שבו הוא מתקיים.

נתונים ענייניים ואישיים
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

- 34ג. הנסיון, השידול, הנסיון לשידול או הסיוע, לעבירה שהיא חטא אינם בני עונש.
- סייג לנסיון, לשידול ולסיוע (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- 34ד. מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על נסיון, שידול, נסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה.
- תחולת דין העבירה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
ת"ט תשנ"ה-1995
- פרק ה'1: סייגים לאחריות פלילית
- (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 39) תשנ"ה-1995
מס' 1
- סימן א': הוראות כלליות
- (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- 34ה. מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית.
- נטל ההוכחה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- סימן ב': סייגים לפליליות המעשה
- (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- 34ו. לא יישא אדם באחריות פלילית בשל מעשה שעשה בטרם מלאו לו שנים עשרה שנים.
- קטינות (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- 34ז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו מחמת העדר שליטה על תנועותיו הגופניות, לענין אותו מעשה, כמו מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכול להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוינית, בשעת שינה, או במצב של אוטומטיזם או של היפנוזה.
- העדר שליטה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- 34ח. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי, היה חסר יכולת של ממש –
- אי שפיות הדעת (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- (1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו ; או
- (2) להימנע מעשיית המעשה.
- 34ט. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.
- שכרות (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- (ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה בהתנהגותו הנשלטת ומדעתו, רואים אותו כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.
- (ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.
- (ד) בסעיף זה, "מצב של שכרות" - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.
- (ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.
- 34י. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו ; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.
- הגנה עצמית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
- 34יא. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבית המגורים, בית העסק או המשק החקלאי המגודר, שלו או של זולתו, בכוונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור.
- הגנת בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מגודר (תיקון מס' 98) תשס"ח-2008
- (ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם –

- (1) המעשה לא היה סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס;
(2) האדם הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.
(ג) לעניין סעיף זה, "משק חקלאי" – לרבות שטח מרעה ושטח המשמש לאחסון ציוד וכלי רכב במשק חקלאי.

34יא. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו.

צורף
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34יב. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ושאונוס היה לעשותו עקב כך.

כורה
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34יג. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה באחד מאלה:

- (1) הוא היה חייב או מוסמך, לפי דין, לעשותו;
- (2) עשהו על-פי צו של רשות מוסמכת שהיה חייב לפי דין לציית לה, זולת אם הצו הוא בעליל שלא כדין;
- (3) במעשה הטעון לפי דין הסכמה, כאשר המעשה היה דרוש באופן מיידי לשם הצלת חייו אדם, שלמות גופו, או למניעת נזק חמור לבריאותו, ואם בנסיבות הענין לא היה בידו להשיג את ההסכמה;
- (4) עשהו באדם בהסכמה כדין, תוך פעולה או טיפול רפואיים, שתכליתם טובתו או טובת הזולת;
- (5) עשהו תוך פעילות ספורטיבית או משחק ספורטיבי, שאינם אסורים לפי דין ואינם נוגדים את תקנת הציבור, ובהתאם לכללים הנהוגים בהם.

צידוק
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34יד. (א) הוראות סעיפים 34ז, 34יא ו-34יב לא יחולו אם העושה היה מודע או אם אדם מן הישוב במקומו יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע, לפני היווצרות המצב שבו עשה את מעשהו, כי הוא עלול לעשותו במצב זה, ואם העמיד את עצמו בהתנהגות נשלטת ופסולה באותו מצב; ובלבד שענינו של המעשה שנעשה במצבים האמורים בסעיף 34יא או בסעיף 34יב, לא היה הצלת אינטרס הזולת.

כניסה למצב בהתנהגות
פסולה (תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994

(ב) במקרה כאמור בסעיף קטן (א), רואים את האדם כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה; נכנס אדם למצב כדי לעבור את העבירה, והיא מותנית גם בתוצאה, רואים אותו כמי שעבר את העבירה בכוונה.

34טו. הוראות סעיפים 34יא ו-34יב לא יחולו כאשר היתה מוטלת על האדם חובה על-פי דין או מכוח תפקידו לעמוד בסכנה או באיום.

חובה לעמוד בסכנה או
באיום
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994
ת"ט תשנ"ה-1995

34טז. הוראות סעיפים 34י, 34יא ו-34יב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה.

חריגה מן הסביר
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34יז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך.

זוטי דברים
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34יח. (א) העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו.

טעות במצב דברים
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על עבירת רשלנות, ובלבד שהטעות היתה סבירה, ועל עבירה של אחריות קפידה בכפוף לאמור בסעיף 22(ב).

34יט. לענין האחריות הפלילית אין נפקה מינה אם האדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו של האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי

נמנעת באורח סביר.

טעות במצב משפטי
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994
הגנה על רשות שופטת
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34כ. נושא משרה שיפוטית לא יישא באחריות פלילית למעשה שעשה במילוי תפקידו השיפוטיים, אף אם חרג בכך מתחום סמכותו.

פרק ה'2: הוראות שונות

(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994
(תיקון מס' 39) תיקון
מס' 1) תשנ"ה-1995

34כא. ניתן דין לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין.

פרשנות
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34כב. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר. (ב) התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג.

נפקותו של ספק
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34כג. באין בחוק הוראה לסתור, יחולו הוראות החלק המקדמי והחלק הכללי גם על עבירות שלא לפי חוק זה.

כלליות החלק המקדמי
והחלק הכללי
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

34כד. לענין עבירה –

הגדרות [5/א]
(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

"בית מגורים" - בנין או מבנה או חלק מהם, שבידי בעלו או תופשו לשם מגורים, לעצמו או למשפחתו או לעובדו, גם אם לעתים אין גרים בו; ולענין זה יראו כחלק מבית המגורים גם בנין או מבנה הסמוך לו, או תפוש עמו או משמש לצורך מסויים שלו, ובלבד שיש קשר ביניהם, בין צמוד ובין דרך מעבר גדור ומכוסה המוליך מן האחד למשנהו;

"בעל" ומונחים כיוצא בו, לענין נכסים - לרבות תאגיד, חבר בני-אדם הכשיר להיות בעל נכסים, והמדינה;

"דרך ציבורית" - כביש, שוק, ככר, רחוב, גשר וכל דרך שעוברים בה הרבים כדן;

"החזקה" - שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חבורה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד;

"הליך שיפוט" - כל הליך לפני בית משפט, בית דין, רשות שיפוטית, ועדת חקירה או אדם המוסמכים להשביע עדים;

"חבלה" - מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים;

"חבלה חמורה" - חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים;

"חבלה מסוכנת" - חבלה שיש בה סכנת נפשות;

"חומר מחשב", "מחשב" - כהגדרתם בחוק המחשבים, תשנ"ה-1995;

(תיקון מס' 52) תשנ"ה-
1998

"חוק" - לרבות אקט של הפרלמנט הבריטי או דבר המלך במועצתו או חלק מהם, או תקנות לפיהם, כפי תוקפם במדינה;

(תיקון מס' 39) תיקון
מס' 2) תשנ"ה-1995

"ידיעה", לענין כל ביטוי המציין ניפוק או שימוש - ידיעת טיבו של הדבר המנופק או המשמש;

"כסף" - לרבות שטר מטבע, ממשך בנקאי, שיק וכל אסמכתה אחרת לתשלום כסף;

"לילה" - משעה 18.30 עד שעה 6.30;

"מקום ציבורי" - דרך, בנין, מקום או אמצעי תעבורה שיש אותה שעה לציבור זכות או רשות של גישה אליהם, בלא תנאי או בתנאי של תשלום, וכל בנין או מקום המשמש אותה שעה להתקהלות ציבורית או דתית או לבית משפט היושב בפומבי;

"ניפוק", של דבר - לרבות שימוש או עשיה בו, נסיון של שימוש או עשיה בו, או נסיון

להניע אדם להשתמש או לעשות בו או לפעול על פיו ;

"נייר ערד" - לרבות תעודה המעידה על זכות או זכות תביעה לנכס ;

"נכס" - חי או דומם היכול לשמש נושא לבעלות ;

"עובד הציבור" -

(1) עובד המדינה, לרבות חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955 ;

[תשי"ז]

(2) עובד רשות מקומית או רשות חינוך מקומית ;

(3) עובד מועצה דתית ;

(4) עובד המוסד לביטוח לאומי ;

(5) עובד בנק ישראל ;

(6) עובד ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל, לרבות חבר מועצה או הנהלה במוסדות אלה ;

(7) עובד לשכת שירות התעסוקה ;

(8) עובד מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שהממשלה משתתפת בהנהלתו, לרבות חבר מועצה או הנהלה בגופים אלה ;

(9) בורר ;

(10) נושא משרה או תפקיד על פי חיקוק, בין במינוי, בין בבחירה ובין בהסכם, אף אם איננו אחד מעובדי הציבור המנויים בפסקאות (1) עד (9) ;

(11) דירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית, בחברה בת ממשלתית או בחברה מעורבת, כמשמעותו בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, וכן עובד של חברה כאמור או אדם המועסק בשירותה ;

[תשל"ה]

"פומבי", לענין מעשה -

(1) מקום ציבורי, כשאדם יכול לראות את המעשה מכל מקום שהוא ;

(2) מקום שאינו ציבורי, ובלבד שאדם המצוי במקום ציבורי יכול לראות את המעשה ;

"פצע" - חתך או דקירה המבטרים או בוקעים כל קרום חיצוני של הגוף, ולענין זה קרום חיצוני הוא כל קרום שאפשר לנגוע בו בלי לבתר או לבקוע כל קרום ;

"פרסום" - כתב, דבר דפוס, חומר מחשב, או כל מוצג חזותי אחר וכן כל אמצעי שמיעתי העשויים להעלות מלים או רעיונות, בין לבדם ובין בעזרת אמצעי כלשהו ;

(תיקון מס' 23) תשמ"ה-1988
(תיקון מס' 52) תשנ"ה-1998

"פרסום" -

(תיקון מס' 23) תשמ"ה-1988
(תיקון מס' 52) תשנ"ה-1998

(1) בדברים שבעל פה - להשמיע מלים בפה או באמצעים אחרים, בהתקבלות ציבורית או במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לשמוע אותם, או להשמיען בשידורי רדיו או טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיץ באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציע לציבור באמצעות מחשב ;

(2) בפרסום שאינו דברים שבעל פה - להפיצו בקרב אנשים או להציגו באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותו, או למכרו או להציעו למכירה בכל מקום שהוא, או להפיצו בשידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיצו לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציעו לציבור באמצעות מחשב ;

(תיקון מס' 52) תשנ"ה-1998

"ציבור" - לרבות כל חלק ממנו העלול להיפגע מהתנהגות שעליה מדובר בהקשרו של

מונח זה ;

"קטין" - אדם שטרם מלאו לו 18 שנים.

(תיקון מס' 52) תשנ"ה-1998

פרק ו': דרכי ענישה

סימן א': כללי

35. (א) בית המשפט שהרשיע אדם בשל עבירה, רשאי להטיל עליו כל עונש אשר אינו עולה על העונש שנקבע בדין לאותה עבירה.

העונשים ענשי מקסימום
[יא']
(תיקון מס' 23)
תשמ"ה-1988

(ב) היה העונש קנס או פיצוי לפי סעיף 77, יהיה בית המשפט רשאי לקבעו בשיעור שאינו עולה על שיעורו המעודכן ביום החלטת בית המשפט, ואם הוגש ערעור - קנס או פיצוי אשר אינו עולה על שיעורו המעודכן ביום ההחלטה בערעור ; לענין זה, "שיעור מעודכן" - שיעור

הקנס שהיה קבוע בחוק לעבירה ביום ביצועה כפי ששונה בצו מכוח סעיף 64, ובפיצוי לפי סעיף 77, שיעור הפיצוי שהיה קבוע בחוק ביום ביצוע העבירה כפי ששונה בצו כאמור.

(ג) שונה שיעור הקנס או הפיצוי שלא כאמור בסעיף קטן (ב), יהיה בית המשפט רשאי להטיל קנס או פיצוי בשיעור שאינו עולה על שיעורו ביום ביצוע העבירה בצירוף הפרשי הצמדה למדד לפי שינויים במדד שפורסמו עד יום החלטת בית המשפט; בסעיף זה, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

35א. (א) הורשע אדם בעבירה שדינה עונש חובה, ניתן להטיל עליו עונש קל מעונש החובה הקבוע לעבירה, אם העבירה נעברה בנסיבות מקלות מיוחדות שיפורשו בגזר הדין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על אלה:

(1) עבירת רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א;

(2) עבירה לפי -

(א) חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תשי"ז-1950;

(ב) חוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תשי"ז-1950;

(ג) חוק הטיס (עבירות ושיפוט), תשל"א-1971.

עונש חובה ונסיבות מקלות (תיקון מס' 44) תשנ"ה-1995

(תיקון מס' 137) תשע"ט-2019

36. נקבע בחוק מאסר בלבד או נקבע מאסר או קנס לחלופין, רשאי בית המשפט להטיל מאסר או קנס או שניהם כאחד; אולם מקום שנקבע בחוק מאסר חובה לא יטיל בית המשפט קנס בלבד.

מאסר וקנס (תיקון מס' 33) תשנ"א-1991

37. (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט, לפני שיגזור את דינו, לדרוש תסקיר בכתב של קצין מבחן על כל אלה:

חקירה [יא/3]

(1) עברו של הנאשם;

(2) מצבו המשפחתי של הנאשם עם פרטים מלאים ככל האפשר על הוריו, בן זוגו, ילדיו, אחיו ואחיותיו;

(3) מצבו הכלכלי של הנאשם;

(4) מצב בריאותם של הנאשם ובני משפחתו;

(5) נסיבות פרטיות מיוחדות - אם ישנן - שהביאוהו לידי עבירה.

(ב) בתסקיר כאמור רשאי קצין המבחן להמליץ לפני בית המשפט על טיב העונש שיש בו, לדעתו, סיכוי להחזיר את הנאשם למוטב.

(ג) הטיל בית המשפט על הנאשם עונש מאסר לאחר קבלת התסקיר, יישלח העתק ממנו לנציב בתי הסוהר להיות בידו חומר להתוויית דרך הטיפול באסיר.

(ד) הטענה כי התסקיר שהוגש לבית המשפט לא נערך לפי הוראות סעיף זה אינה עילה לערעור.

38. (א) לא יטיל בית המשפט עונש מאסר, שלא על תנאי, אלא לאחר קבלת תסקיר לפי סעיף 37.

תסקיר חובה [יא/4]

(ב) שר המשפטים רשאי, באכרזה שתפורסם ברשומות, לסייג, מדי פעם, תחולתו של סעיף קטן (א) לפי סוגי בתי משפט, לפי עבירות, לפי גיל הנאשמים או לפי כל סיווג אחר.

39. (א) מי שהורשע בשל עבירה פלוגית וביקש שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, רשאי בית המשפט - לאחר שנתן לתובע הזדמנות להשמיע טענותיו לענין זה - להרשיעו ולגזור את דינו, או להעמידו במבחן, בשל כל אחת מן העבירות האחרות.

עבירות אחרות שהודה בהן הנאשם [יא/5]

(ב) לא ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף זה אלא לגבי עבירות שהן בסמכותו העניינית ושהוא מוסמך לדון בהן בהרכב שבו הוא יושב, אולם בית משפט מחוזי רשאי לעשות כן גם לגבי עוונות וחטאים.

(ג) הורשע אדם לפי סעיף זה על אף התנגדותו של התובע, רשאי התובע לערער על הרשעה זו.

(ד) השתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף זה ובערעור על פסק דינו בוטלה ההרשעה בשל העבירה שהנאשם הואשם בה, אין בכך כדי לפגוע בהרשעה ובגזר הדין בשל העבירות האחרות.

(ה) בסעיף זה, "עבירות אחרות" - בין שהוגש עליהן כתב אישום ובין שטרם הוגש, ובלבד שפרטי העבירות צוינו במידה הדרושה כדי לזהותן.

40. עבירה שנקבעה בחוק לפני י"ט באלול תשי"ד (17 בספטמבר 1954) ולא נקבע לה עונש, רשאי בית המשפט להטיל –

עבירות שלא נקבע להן עונש [יא/6] (תיקון מס' 9) תש"ס-1980 (תיקון מס' 14) תש"ע-2008

(1) מקום שהעבירה היא עוון - מאסר עד שלוש שנים או קנס עד 75,300 שקלים חדשים או שני הענשים כאחד ;

(2) מקום שלא נאמר שהעבירה היא עוון - מאסר עד שבעה ימים או קנס עד 2,800 שקלים חדשים או שני הענשים כאחד.

צו תש"ע-2010

סימן א'1: הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה

(תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

440. מטרתו של סימן זה לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, כדי שבית המשפט יקבע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה.

מטרה – סימן א'1 (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

440. העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה – העיקרון המנחה).

העיקרון המנחה בענישה הלימה - (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

440. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 440ט.

קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת עונשו של הנאשם (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 440א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 440 ו-440ה.

440. (א) קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

שיקום (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

(ב) היו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף קטן (א), אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, ופירט זאת בגזר הדין.

440. קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם, ובלבד שלא יהיה בעונש שיקבע משום החמרה ניכרת מעבר למתחם העונש ההולם ; בית המשפט לא יקבע כאמור אלא אם כן מצא שלנאשם עבר פלילי משמעותי או אם הוצגה לו חוות דעת מקצועית.

הגנה על שלום הציבור (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

140. מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הנאשם מפני ביצוע עבירה נוספת, וכי יש סיכוי של ממש שהטלת עונש מסוים תביא להרתעתו, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

הרתעה אישית (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

140. מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

הרתעת הרבים (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

440. קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם כולל עונש קנס, יתחשב, נוסף על האמור בסעיף 440א), במצבו הכלכלי של הנאשם, לצורך קביעת מתחם עונש הקנס ההולם.

קנס (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

440. (א) בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף

40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

נסיבות הקשורות
בביצוע העבירה
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

- (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;
  - (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה;
  - (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה;
  - (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה;
  - (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;
  - (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו;
  - (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה;
  - (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה;
  - (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1;
  - (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו;
  - (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה.
- (ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)6 עד (א)9, בית המשפט יתחשב בהן ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ולעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)10 ו-11 – ככל שסבר שהן מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם.

40י. (א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

הוכחת נסיבות הקשורות
בביצוע העבירה
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

- (1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאינן סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;
- (2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.
- (ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.
- (ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב)2, הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

40יא. בגזירת העונש המתאים לנאשם כאמור בסעיף 40ג(ב), רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר כי ראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם:

נסיבות שאינן קשורות
בביצוע העבירה
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

- (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;
- (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;
- (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו;
- (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;
- (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;
- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;
- (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;
- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;

- (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;
(10) חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה;
(11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו.

40יב. אין בהוראות סעיפים 40ט ו-40יא כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וכן נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם.

נסיבות נוספות
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

40ג. (א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

ריבוי עבירות
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

(ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר – לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.

40יד. בית המשפט יפרט וינקט בגזר הדין, בין השאר, את אלה:

חובת הנמקה
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

- (1) קביעת מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה שבהן התחשב לצורך קביעת מתחם העונש ההולם;
- (2) גזירת העונש המתאים לנאשם והנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה שבהן התחשב לצורך גזירת העונש;
- (3) חריגה ממתחם העונש ההולם לשם שיקומו של הנאשם או לשם הגנה על שלום הציבור, ככל שהיתה, והטעמים לחריגה;
- (4) הדרך שבה גזר את דינו של הנאשם לאחר הרשעה בכמה עבירות המהוות כמה אירועים.

40טו. (א) על ענישת קטין יחולו הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

ענישת קטין
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה המנויים בסימן זה, תוך התאמתם לענישת הקטין, ככל שסבר שראוי לתת להם משקל בנסיבות המקרה.

סימן ב': מאסר

41. עבירה שדינה מאסר עולם ולא נקבע שהוא עונש חובה, תקופת המאסר שיטיל בית המשפט לא תעלה על עשרים שנה.

מאסר עולם [יא/7]

42. עבירה שדינה מאסר ולא נקצבה לה תקופה, תקופת המאסר שיטיל בית המשפט לא תעלה על שנה אחת.

מאסר סתם [יא/8]

43. מי שנידון למאסר תיחשב תקופת מאסרו מיום גזר הדין, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; היה הנידון משוחרר בערובה אחרי גזר הדין, לא יבואו ימי שחרורו במנין תקופת העונש.

חישוב תקופת מאסר
[יא/9]

44. הטיל בית המשפט עונש מאסר, רשאי הוא לצוות שהעונש יתחיל מן התאריך שקבע.

מאסר נדחה [יא/10]

45. (א) (בוטל).
(ב) מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

מאסר חופף [יא/11]
(תיקון מס' 113)
תשע"ב-2012

(ג) מי שנידון לשתי תקופות מאסר או יותר שאחת מהן חופפת בחלקה את האחרת, אין עליו, לאחר שנשא תקופת המאסר האחת, אלא שארית תקופת המאסר האחרת שאינה חופפת.

46. מי שנידון לתקופות מאסר שונות שעליו לשאת בזו אחר זו, ישא תחילה את התקופה הקצרה יותר, להוציא המאסר שכבר התחיל לשאת בשעה שנידון למאסר נוסף, ובכפוף

להוראות סעיף 58. היה בין תקופות המאסר מאסר בשל אי תשלום קנס, ישא אותו תחילה לפני כל מאסר פלילי אחר, ואם היה במאסר פלילי בעת שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת המאסר בשל אי תשלום הקנס וישוב ויימשך משתם המאסר האמור.

סדר נשיאת מאסר פלילי
[יא' 12]
(תיקון מס' 9)
תש"ס-1980

47. (א) מי שהוטל עליו מאסר אזרחי, ישאנו נוסף לכל תקופת מאסר אחרת שעליו לשאת, בין שהמאסר האחר הוא מאסר פלילי ובין שהוא מאסר אזרחי.

סדר נשיאת מאסר אזרחי
[יא' 13]

(ב) מי שהוטלו עליו מאסר אזרחי ומאסר פלילי, ישא את המאסר האזרחי תחילה; ואם היה נושא מאסר פלילי בעת שהוטל עליו המאסר האזרחי, יופסק המאסר הפלילי לשם נשיאת המאסר האזרחי וישוב ויימשך מתום המאסר האזרחי.

(ג) מי שהוטלו עליו יותר ממאסר אזרחי אחד בשל עילה אחת ישאם בזה אחר זה לפי סדר הטלתם; היו המאסרים בשל עילות שונות, ישאם בזה אחר זה לפי סדר זה:

- (1) מאסר לכפיית ציות לצו של בית משפט או לכפיית התנהגות ראויה בבית משפט;
- (2) מאסר לכפיית תשלום חוב של מזונות;
- (3) מאסר לכפיית תשלום חוב אזרחי אחר;
- (4) מאסר לכפיית מתן גט או מתן חליצה;
- (5) מאסר בשל כל עילה אחרת.

(ד) בסעיף זה -

"מאסר פלילי" - מאסר שהוטל במשפט פלילי כעונש בשל עבירה, לרבות מאסר בשל אי תשלום קנס שהוטל כאמור;

"מאסר אזרחי" - מאסר שאינו מאסר פלילי ולענין סעיף קטן (ב) - למעט מאסר שהוטל בצו לפי חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;

"בית משפט" - לרבות בית דין וועדת חקירה.

(תיקון מס' 92)
תשס"ז-2007

48. (א) אסיר יהא חייב בעבודה לפי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, והתקנות על פיה; תקנות אלה יכילו הוראות בענין שכר ובענין תנאי עבודתו של האסיר מחוץ לשטח בית הסוהר.

עבודה במאסר [יא' 4]

(ב) ועדת שחרורים רשאית לשחרר אסיר מחובת עבודה או להגבילה אם ראתה אחת מאלה:

- (1) מצב בריאותו מצריך לעשות זאת;
- (2) השחרור או ההגבלה יועילו, לדעתה, להחזירו למוטב;
- (3) סיבה סבירה אחרת.

(ג) לא יועסק אסיר בעבודה מחוץ למוסדות המדינה אלא בהסכמתו ובתנאי עבודה מקובלים.

49. (בוטל). (תיקון מס' 62) תשס"א-2001

50. (בוטל). (תיקון מס' 62) תשס"א-2001

51. (בוטל). (תיקון מס' 62) תשס"א-2001

סימן ב' 1: נשיאת מאסר בעבודת שירות (תיקון מס' 21) תשמ"ז-1987

51A. בסימן זה -

"הממונה" - הממונה על עבודת שירות שמונה לפי סעיף 51א;

"עבודת משק" - (נמחקה);

"עבודה ציבורית" - (נמחקה);

"עבודת שירות" - עבודה מחוץ לכותלי בית הסוהר, שהיא למטרות של תועלת הציבור, במוסד ממוסדות המדינה, או בגוף אחר או בסוגי גופים, שקבע השר לביטחון הפנים;

"עובד שירות" - מי שנדון לעונש מאסר בעבודת שירות מהמועד שנקבע לתחילת ביצוע עבודת השירות.

הגדרות
(תיקון מס' 21)
תשמ"ז-1987

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009
(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009
(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

51. (א) בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

נשיאת מאסר בעבודת שירות
(תיקון מס' 21)
תשמ"ז-1987
(תיקון מס' 102) תש"ע-2009
– תיקון מס' 133
(הוראת שעה)
(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

(ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה – חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה.

(1ב) בחוות דעת הממונה יפורטו אלה:

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

(1) התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיך לכך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד שירות הביטחון הכללי שהסמיך לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיך לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין;

(2) אפשרות השמתו או אי-השמתו של הנאשם בעבודת שירות מתאימה למצבו הבריאותי ולמגבלותיו, אם ישנן, יכולתו להיות מועסק בסוגי מקומות העבודה שניתן להעסיק בהם עובד שירות ויכולתו לעמוד בשעות העבודה הנדרשות ובנוהלי עבודה הנהוגים בסוגי מקומות עבודה כאמור; לעניין זה, רשאי הממונה להתבסס על אלה:

(א) העבירה שבה הורשע הנאשם;

(ב) הרשעות קודמות של הנאשם;

(ג) חוות דעת מטעם גורם טיפולי בעניינו של הנאשם, אם ניתנה, ובכלל זה – אם נערך תסקיר של קצין מבחן בקשר להליך שבו התבקשה חוות דעת הממונה – סיכום והמלצות של התסקיר, ואם הוכנה הערכת מסוכנות לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 – תמצית הערכה עדכנית;

(תיקון מס' 112)
תשע"א-2011

(ד) צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, וצו על פי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004, אם הוצאו בעניינו של הנאשם;

(תיקון מס' 112)
תשע"א-2011

(ה) הערכות שניתנו בעבר לעניין אופן הביצוע של עבודות שירות קודמות על ידי הנאשם;

(ו) מצבו הבריאותי של הנאשם ומוגבלותיו, אם ישנן, לרבות חוות דעת מטעם גורם טיפולי לעניין זה.

(2ב) לצורך השמת הנאשם בסוג מסוים של עבודת שירות, נוכח קיומן של מגבלות השמה, רשאי הממונה להתבסס על המידע המנוי בסעיף קטן (1ב)(2)(א) עד (ו), ועל מידע בדבר עברו של הנאשם; ואולם מידע שאינו מנוי בסעיף קטן (1ב)(2), לא יובא לפני בית המשפט, ולא יישמש עילה לאי-השמת הנאשם בעבודת שירות.

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

(3ב) לא מצא הממונה מקום מתאים להשמת הנאשם בעבודת שירות, נוכח המידע המנוי בסעיף קטן (1ב)(2)(א) עד (ו), יודיע על כך לבית המשפט, ויפרט את הפעולות שביצע לצורך איתור מקום מתאים, ומתי עתיד להתפנות מקום מתאים להשמת הנאשם, בשים לב למידע כאמור.

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

(4) (1) בית המשפט רשאי להורות לממונה להציג לפניו מידע כאמור בסעיף קטן (1ב)(1), שעליו מבוססת חוות דעת הממונה, שהוא חסוי על פי דין או שגילוי נאשם או לבא כוחו עלול, לדעת גורם כאמור בסעיף קטן (1ב)(1), לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסימן זה – מידע חסוי);

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

(2) לבקשת הנאשם או בא כוחו, יורה בית המשפט לממונה להתיר לנאשם לעיין

במידע שעליו מבוססת חוות דעת הממונה לגבי; היה המידע שעליו מבוססת חוות הדעת כאמור מידע חסוי ומצא בית המשפט כי העניין שיש באי-גילוי עדיף מהצורך לגלותו לשם עשיית צדק, לא יורה על עיון הנאשם במידע האמור, ויורה לממונה להעביר לנאשם תמצית או פרטים של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי החשוב האחר;

(3) בית המשפט רשאי לעיין במידע חסוי אף שלא בנוכחות הנאשם ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו, אלא אם כן התנגד הנאשם לעיון בית המשפט במידע החסוי; התנגדות כאמור תיחשב כחזרה מהסכמת הנאשם לנשיאת עונשו בעבודת שירות;

(4) הורה בית המשפט לממונה לתת לנאשם לעיין במידע חסוי שעליו מבוססת חוות הדעת, רשאי היועץ המשפטי לממשלה להגיש עתירה נגד גילוי המידע; עד למתן החלטה בעתירה לא יגולה החומר;

(5) לצורך החלטתו בעניין התאמתו בלבד של הנאשם לעבודת שירות, רשאי בית המשפט להביא בחשבון גם מידע חסוי שהובא לפניו לפי סעיף קטן זה.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע תנאים לעבודת שירות.

(ד) לענין סעיף זה, תקופת מאסר בפועל תחושב כך:

(1) תקופות מאסר חופפות - לפי התקופה הארוכה יותר;

(2) תקופות מאסר מצטברות - לפי סך כל התקופות.

51. (א) הטיל בית המשפט עונש מאסר בעבודת שירות, תחל עבודת השירות ביום שקבע בית המשפט, בהתחשב בהמלצת הממונה ולא יאוחר מחודש מיום מתן גזר הדין, אלא אם כן הורה בית המשפט על התחלת עבודת השירות במועד מאוחר יותר; קבע בית המשפט כי הנידון יישא רק חלק מתקופת המאסר בעבודת שירות, תחל עבודת השירות ביום שלאחר תום תקופת המאסר בפועל; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי סעיף 87.

עבודת השירות
(תיקון מס' 21)
תשמ"ז-1987
(תיקון מס' 102) תש"ע-
2009

(ב) סעיפים 2 ו-3 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (בסעיף קטן זה - חוק שחרור על תנאי) לא יחולו על מי שבית המשפט החליט לגביו כי ישא את עונש המאסר בעבודת שירות, ואולם אם ההחלטה כאמור חלה רק על חלק מתקופת המאסר שנגזרה עליו ויתרת תקופת המאסר בהתאם להחלטה עולה על שלושה חודשים או אם הופסקה עבודת השירות בהתאם להוראות סעיפים 51ט או 51 ויתרת תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בעקבות הפסקה זו עולה על שלושה חודשים, יחולו סעיפים 2 ו-3 לחוק שחרור על-תנאי על יתרת תקופת המאסר האמורות.

(תיקון מס' 62) תשס"א-
2000
(תיקון מס' 92) תשס"ז-
2007
(תיקון מס' 133)
- הוראת שעה
תשע"ח-2018

(ג) עבודת שירות תהיה בפיקוחו של מפקח שהממונה מינה לכך (להלן - מפקח) והמפקח רשאי להיעזר באחרים לצורך זה; לכל עובד שירות שנגזרו עליו עבודות שירות לתקופה העולה על שישה חודשים תיקבע תכנית ליווי ושיקום על ידי קצין מבחן, אלא אם כן מצא קצין המבחן כי לא נדרשת תכנית כאמור.

- תיקון מס' 133
(הוראת שעה)
תשע"ח-2018

(ד) הממונה או סוהר בכיר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן - פקודת בתי הסוהר), המשמש רכז עבודת שירות מחוזי שהממונה הסמיך לכך (בסימן זה - רכז עבודת שירות מחוזי), רשאי להעביר עובד שירות למקום עבודה אחר מטעמים סבירים.

(תיקון מס' 102)
תש"ע-2009

751. (בוטל).

(תיקון מס' 102) תש"ע-
2009

51ה. עובד שירות לא יקבל שכר ולא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות, למעט לענין דיני העונשין, דיני הבטיחות בעבודה ואחריות בנויקין כלפי אותו עובד שירות.

התנאים בעבודת שירות
(תיקון מס' 21)
תשמ"ז-1987
(תיקון מס' 102) תש"ע-
2009

151. (א) תקופת עבודת השירות תהיה כפי שקבע בית המשפט בגזר הדין (בסימן זה - תקופת עבודת השירות), והנידון יבצע את עבודת השירות במהלך התקופה האמורה ברציפות, בכפוף להוראות סעיף זה.

תקופת עבודת השירות
(תיקון מס' 102) תש"ע-
2009

(ב) שבוע עבודה של עובד שירות יהיה בן חמישה ימי עבודה; מספר שעות העבודה ביום עבודה של עובד שירות יהיה שמונה שעות וחצי רצופות, ואולם רשאי בית המשפט או הממונה, במקרים חריגים בשל נסיבות מיוחדות של הנאשם או בהתאם לנהוג במקום עבודת השירות, לאשר ביצוע עבודת שירות בהיקף שעות יומי נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת משש שעות עבודה ביום.

(ג) עובד שירות לא יעבוד ביום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי

השלטון והמשפט, התש"ח-1948, בימי שבתון שנקבעו בחיקוק, וכן ביום נוסף במהלך השבוע שיקבע הממונה על פי הנהוג במקום עבודת השירות ולפי צרכיו של מקום העבודה האמור; הימים המנויים בסעיף קטן זה יבואו במניין תקופת עבודת השירות.

51. (א) נסתיימה העבודה במקום עבודת השירות, יעביר הממונה או רכז עבודת שירות מחוזי את עובד השירות ללא שיהיו לעבודת שירות במקום עבודה אחר.

הפסקה בעבודת שירות
 (תיקון מס' 21)
 תשמ"ז-1987
 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב) עובד השירות יודיע לממונה, ללא שיהיו, על כל הפסקה בעבודה או העדרות ממנה.
 (ג) עובד שירות לא יעדר מעבודתו אלא באישור הממונה, רכז עבודת השירות או מפקח, ואם נעדר מסיבות רפואיות – גם באישור רופא; האישור יהיה לפי כללים שיקבע השר לביטחון הפנים בתקנות.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009
 (תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(ד) תקופת הפסקת עבודת שירות וימי העדרותו של עובד שירות לפי סעיף זה, לא יבואו במנין ימי עבודת השירות, למעט היעדרות מסיבות רפואיות בשל תאונת עבודה שאירעה במסגרת עבודת השירות ובמקום עבודת השירות.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

51. (א) עובד שירות יבצע את עבודת השירות שהוטלה עליו ויציית לכללים ולהוראות שקבעו הממונה, רכז עבודת שירות ומפקח, לפי העניין, בכל הקשור לעבודת השירות.

חובותיו של עובד שירות
 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב) עובד השירות יודיע לממונה על כתובת מגוריו הקבועה, וכן יודיע לממונה על כל שינוי בכתובת המגורים האמורה, בתוך 48 שעות ממועד השינוי.

51. עובד שירות לא יצא מהארץ במהלך תקופת עבודת השירות, אלא באישור הממונה.

איסור יציאה מהארץ
 לעובד שירות
 (תיקון מס' 116)
 תשע"ב-2012

51. (א) נציב בתי הסוהר או קצין בדרגת גונדר שהוסמך לכך על ידו, רשאי, לאחר שנתן לעובד השירות הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו או לפני סוהר בכיר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר שהוסמך לכך על ידי הנציב, להחליט כי עבודתו של עובד השירות לא תחל או תופסק וכי הוא יישא את עונשו או את יתרת עונשו בבית סוהר, לפי העניין, אם ראה כי מתקיים בעובד השירות אחד מאלה לפי העניין:

הפסקה מינהלית של
 עבודת שירות
 (תיקון מס' 21)
 תשמ"ז-1987
 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(1) הוא לא התייצב לתחילת ריצוי עבודת השירות או נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה, רכז עבודת השירות, המפקח או רופא;

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(2) הוא אינו מבצע כראוי את המשימות שהוטלו עליו או שהתנהגותו בעבודה אינה מניחה את הדעת;

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(3) הוא הפר תנאי מתנאי עבודת השירות שקבע בית המשפט לפי סעיף 51(ג);

(4) הוא לא ציית להוראה של הממונה, של רכז עבודת השירות או של המפקח או לא קיים חובה המוטלת עליו לפי סימן זה;

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(5) הוא נתון במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו להמשך ביצוע עבודת השירות;

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(6) הוא הסתיר פרט או מסר פרט כוזב שהם מהותיים לצורך קביעת התאמתו לעבודת השירות או השמתו בה.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(א) שימוש לפי סעיף קטן (א) ייערך בעל פה ויתועד בכתב; הוזמן עובד השירות לשימוע כאמור ימשיך עובד השירות בעבודתו עד למתן החלטה בעניינו כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן הורה הממונה אחרת; הורה הממונה אחרת, לא תבוא התקופה שמיום הזמנתו של עובד השירות לשימוע ועד להחלטה בעניינו במניין ימי עבודת השירות, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(ב) (1) הודעה על החלטה כאמור בסעיף קטן (א), תימסר, בלא שיהיו, לעובד השירות, במקום עבודת השירות או במשרדי הממונה, ואם העובד לא החל בביצוע עבודת השירות או נעדר ממקום עבודתו, תישלח לו ההודעה בדואר רשום לכתובת המגורים שהודיע עליה לממונה לפי סעיף 51(ב); נשלחה ההודעה בדואר רשום לפי פסקה זו, יראו אותה כאילו נמסרה לידי עובד השירות בתוך 14 ימים מיום משלוח ההודעה, אלא אם כן הוכיח העובד כי לא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו;

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(2) החל עובד השירות בביצוע עבודת השירות והתקבלה החלטה כאמור בסעיף קטן (א), תוספק עבודתו למחרת היום שבו נמסרה לו ההודעה.

(ג) על החלטה לפי סעיף קטן (א) רשאי עובד השירות להגיש עתירה לפי סעיף 62א

לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 (להלן - עתירה) לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של עובד השירות, תוך 14 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה, ואולם רשאי בית המשפט, לבקשת עובד השירות, להאריך את התקופה האמורה מטעמים מיוחדים שיירשמו; על עתירה כאמור יחולו הוראות סימן ח' של פרק ב' לפקודה האמורה, במידה שאינן סותרות הוראות סעיף זה.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(ד) הגיש עובד השירות עתירה - תעוכב תחילתה של עבודת השירות או תימשך הפסקתה, לפי העניין, עד למחרת היום שבו תינתן החלטת בית המשפט; לא הגיש עתירה - ישא עובד השירות את עונשו או את יתרת עונשו בבית סוהר החל במחרת היום שבו תם המועד להגשת העתירה.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(1ד) החלטה לפי סעיף קטן (א) דינה כדין צו למאסרו של עובד השירות; הגיש עובד השירות עתירה והחליט בית המשפט לדחותה - ייכנס הצו לתוקפו למחרת היום שבו ניתנה ההחלטה כאמור; לא הגיש עובד השירות עתירה - ייכנס הצו לתוקפו למחרת היום שבו תמה התקופה להגשת העתירה.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(ה) החלטתו של בית משפט בעתירה תבוצע החל ביום שלמחרת נתינתה אלא אם כן קבע בית המשפט מועד אחר.

(ו) ימי הפסקת עבודת השירות לפי סעיף זה לא יבואו במנין תקופת עבודת השירות.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

51. (א) הרשיע בית משפט עובד שירות בתקופת עבודתו בשל עבירה אחרת, יחולו הוראות אלה:

הפסקה שיפוטית של
 עבודת שירות
 (תיקון מס' 21)
 תש"ח-1987
 (תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(1) גזר בית המשפט עונש מאסר בשל העבירה האחרת - וקבע שהנאשם לא ישא אותו בעבודת שירות - לא תחל עבודת השירות או תופסק ביום מתן גזר הדין, לפי העניין, ועובד השירות יישא את עונשו או את יתרת עונשו, לפי העניין, בבית הסוהר מהיום האמור או מיום אחר שקבע בית המשפט; עובד השירות ישא את תקופת המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט, שהרשיעו בשל העבירה האחרת, ציווה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות;

(2) החליט בית המשפט לגזור בשל העבירה האחרת עונש אחר מזה המנוי בפסקה (1) - רשאי הוא לקבוע שעבודת השירות לא תחל או תופסק, לפי העניין, ושעובד השירות ישא את עונשו או את יתרת עונשו, לפי העניין, בבית הסוהר מהיום שיקבע בית המשפט.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(1א) השופט או המותב שגזר את הדין, ובהעדרו - שופט או מותב אחד באותו בית משפט, לפי העניין, רשאי, לאחר שנתן לנאשם אפשרות לטעון את טענותיו, לגזור על הנאשם עונש אחר אם התקיים אחד מאלה, ורשאי בית המשפט להורות כי עבודת השירות תופסק עד למתן החלטתו:

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(1) הממונה הביא לפניו חוות דעת של רופא שירות בתי הסוהר, ולפיה עובד השירות איבד את כושר העבודה שלו ונקבעה לו אי-כשירות קבועה או ממושכת בשל פגיעה שאירעה לו לאחר שנגזר דינו;

(2) הממונה הביא לפניו חוות דעת המובססת על חוות דעת של גורם מוסמך המנוי בסעיף 51ב(1), שלא היתה לפני בית המשפט בעת קבלת החלטתו לפי סעיף 51ב(א), או שלא היתה בידיעת הממונה בעת הדיון לפי סעיף 51ב(א), ועל פי חוות הדעת האמורות הנידון אינו מתאים לנשיאת המאסר בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות או ימשיך לשאת את עונשו בעבודת שירות; הבאת חוות הדעת לפני בית המשפט תהיה בדרך הקבועה בסעיף 51ב(4).

(2א) הוגש נגד עובד השירות כתב אישום בשל עבירה אחרת לאחר שנגזר דינו לנשיאת המאסר בעבודת שירות, רשאי השופט או המותב שגזר את הדין, ובהעדרו - שופט או מותב אחר באותו בית משפט, לבקשת הממונה, ולאחר שנתן לנאשם אפשרות לטעון את טענותיו, להורות שעבודת השירות לא תחל או תופסק, והנידון יישא את עונשו או את יתרת העונש בבית הסוהר, אם סבר בית המשפט על פי העובדות הנטענות בכתב האישום כי התחלת או המשך ביצוע עבודת השירות על ידי הנאשם אינם הולמים עוד נשיאה של עונש המאסר בעבודת שירות, לנוכח העיתוי של ביצוע העבירה, מהותה, חומרתה ונסיבות ביצועה.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

(ב) על החלטת בית משפט לפי סעיף קטן (א) (2) או סעיף קטן (א) (2א) ניתן לערער תוך 14 ימים מיום שנמסרה ההחלטה למערער; בית המשפט ידון בערעור בשופט אחד והחלטתו תהיה סופית; על החלטת בית משפט לגזור עונש אחר לפי סעיף קטן (א) (1א) יחולו הוראות חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לעניין ערעור.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

51. (א) תקופת עבודת השירות של עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה

העולה על שישה חודשים, תקוצר לתקופה כמפורט בסעיף קטן (ג), ובלבד שקיבל הממונה את כל אלה:

קיצור תקופת עבודת השירות
 – תיקון מס' 133 (הוראת שעה)
 תשע"ח-2018

(1) אישור מפקח על כך שעובד השירות ביצע את עבודת השירות כנדרש וברציפות בהתאם להוראות סעיף 151, ובלבד שלא החל בעניינו של עובד השירות הליך של הפסקה מינהלית של עבודת השירות לפי הוראות סעיף 51ט;

(2) אישורו של קצין מבחן בדבר עמידתו של עובד השירות בתכנית שנקבעה לו על ידי קצין המבחן לפי הוראות סעיף 51ג(ג), אלא אם כן מצא קצין המבחן שלא נדרשת תכנית כאמור, ואם נתן בית המשפט לגבי עובד השירות צו מבחן לפי סעיף 1 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 – אישור של קצין מבחן בדבר עמידתו של עובד השירות בתנאי הצו, כנדרש על ידי קצין המבחן.

(ב) קוצרה תקופת עבודת השירות של עובד שירות לפי הוראות סעיף קטן (א), יראו אותו כמי שסיים לרצות את עונשו בתום אותה תקופה.

(ג) קיצור תקופת עבודת השירות לפי סעיף זה יהיה לתקופות כמפורט להלן, ובלבד שתקופת עבודת השירות לא תפחת משישה חודשים:

(1) לעניין עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שישה חודשים ואינה עולה על שבעה חודשים – ארבעה שבועות;

(2) לעניין עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שבעה חודשים – שישה שבועות.

51א. (א) השר לביטחון הפנים ימנה קצין שירות בתי הסוהר לממונה על עבודת שירות.

ממונה על עבודת שירות
 (תיקון מס' 21)
 תשמ"ז-1987
 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב) הממונה יפעל בשקידה ראויה לארגון עבודת השירות, למציאת מקומות לעבודת שירות למגוון סוגי אוכלוסייה, לרבות לאנשים עם מוגבלות, להצבתם של נידונים לעבודה בהם, למינוי מפקחים מקרב עובדי המדינה ולפיקוח על עבודת שירות.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

51ב. (א) השר לביטחון הפנים רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

תקנות
 (תיקון מס' 21)
 תשמ"ז-1987
 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב) תקנות שיתקין השר לביטחון הפנים לפי סימן זה יהיו בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, למעט תקנות שיתקין לעניין גופים כאמור בהגדרה "עבודת שירות" בסעיף 51א.

(תיקון מס' 102)
 תש"ע-2009

סימן ג': מאסר על תנאי

52. (א) הטיל בית המשפט עונש מאסר, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

מאסר על תנאי
 [18/א]

(ב) (1) מי שנידון למאסר על תנאי לא ישא את ענשו אלא אם עבר - תוך תקופה שנקבעה בגזר דינו ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן - תקופת התנאי) - אחת העבירות שנקבעו בגזר הדין והורשע בשל עבירה כזאת (להלן - עבירה נוספת) תוך תקופת התנאי או לאחריה.

(2) הורשע אדם בעבירת בחירות, יכול שתעלה תקופת התנאי בשל עבירה נוספת שהיא עבירת בחירות על שלוש שנים ובלבד שלא תעלה על חמש שנים; לענין פסקה זו, "עבירת בחירות" -

(תיקון מס' 57) תשס"א-2000

(1) עבירה לפי חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב] תשכ"ט-1969;

(2) עבירה לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965;

(3) עבירה לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959.

(ג) תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר - ביום שחרורו מן המאסר; אולם תקופה שאסיר נמצא בה מחוץ לבית הסוהר בשל שחרור בערובה מכח סימן ב' בפרק ג' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, בשל חופשה מיוחדת או מכח סימן ב' לפרק ו', יראו אותה כתקופת תנאי מצטברת לתקופת התנאי שקבע בית המשפט; והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

(תיקון מס' 23)
 תשמ"ח-1988

(ד) קביעת העבירות לפי סעיף קטן (ב) יכול שתהיה בציון סוג של עבירות או בפירוט

עבירות מסויימות, אם דרך תיאורן ואם דרך אזכור הוראות חוק; אוזכרה הוראת חוק והיא בוטלה לאחר מכן והוראה אחרת באה במקומה, יראו את גזר הדין כמאזכר את ההוראה האחרת.

53. (תיקון מס' 81) תשס"ד-2004 (בוטל).
54. הטיל בית המשפט עונש מאסר בשל עבירה נוספת, לא יורה שעונש זה יהיה כולו על תנאי. מאסר בשל עבירה נוספת [יא/20]
55. (א) מי שנידון למאסר על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי. הפעלתו של מאסר על תנאי [יא/21] ת"ט תשל"ז-1977
- (ב) בצו לפי סעיף קטן (א) רשאי בית המשפט להורות שהפעלת המאסר על תנאי תהיה בכפוף לתוצאות הערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת.
- (ג) צו לפי סעיף זה יינתן מאת בית המשפט שהרשיע את הנידון בשל העבירה הנוספת, והוא יכול להינתן מאת כל שופט של אותו בית משפט.
56. (א) בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי. הארכת תקופת התנאי [יא/22] (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988
- (ב) לא ישתמש בית המשפט בסמכות לפי סעיף זה אלא לגבי ההרשעה הראשונה של הנאשם בשל עבירה נוספת.
- (ג) האריך בית המשפט את תקופת התנאי לתקופה נוספת לפני תום תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת בתום תקופת התנאי; חידש בית המשפט את תקופת התנאי לאחר שתמה תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת מיום מתן פסק הדין, והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת. (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988
57. לענין סעיפים 54 עד 56 דינו של עונש מאסר על תנאי שהטיל בית דין צבאי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, כדין עונש מאסר על תנאי שהטיל בית משפט, זולת אם סבר בית המשפט שהרשיע בשל העבירה הנוספת, שהעבירה שעליה הטיל בית הדין הצבאי את עונש המאסר על תנאי היתה עבירה צבאית כמשמעותה באותו חוק. מאסר על תנאי שהטיל בית דין צבאי [יא/23]
58. מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות. תקופות מאסר בזו אחר זו [יא/24]
59. מי שהופעל נגדו מאסר על תנאי יתחיל לשאתו ביום מתן הצו המפעיל את המאסר, זולת אם ציווה בית המשפט שיתחיל ביום אחר. תחילת המאסר שהופעל [יא/25]
60. (א) צו לפי סעיפים 55 עד 59 ניתן לערעור. ערעור [יא/26]
- (ב) בערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת מותר לכלול ערעור גם על צו כאמור אם לא הוגש עליו ערעור לפי סעיף זה.

סימן ד': קנס

61. (א) על אף האמור בכל חוק, מקום שהוסמך בית המשפט בחוק להטיל קנס, רשאי הוא להטיל – שיעור הקנסות (תיקון מס' 9) תשמ"ב-1980 (תיקון מס' 14) תשמ"ב-1982 צו תש"ע-2010
- (1) אם קבוע לעבירה עונש מאסר עד ששה חדשים או קנס בלבד, או קנס שלא נקבע לו סכום - קנס עד 14,400 שקלים חדשים;
- (2) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה מששה חדשים ולא יותר משנה - קנס עד 29,200 שקלים חדשים;
- (3) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משנה ולא יותר משלוש שנים - קנס עד 75,300 שקלים חדשים;
- (4) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משלוש שנים - קנס עד 226,000 שקלים חדשים.
- (ב) סעיף זה לא יפגע בהוראה המסמיכה את בית המשפט לקנוס בסכומים העולים על הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) או בהוראות סעיף 63.
- (ג) מקום שקבוע בחוק לעבירה נמשכת קנס או קנס נוסף לכל יום של עבירה רשאי בית המשפט להטיל, במקום אותו קנס - קנס עד 1,400 שקלים חדשים. (תיקון מס' 14) תשמ"ב-1982 צו תש"ע-2010

(ד) סעיף זה אינו בא לשנות מסכומים שבית המשפט מוסמך להטיל כקנס בשל אי-ציות לצו בענין עדות או המצאת מסמכים או בשל בזיון בית משפט.

62. (בוטל).

(תיקון מס' 33)
תשנ"א-1991

63. (א) בשל עבירה שנתכוון בה הנאשם לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל על הנאשם קנס פי ארבעה משוויים של הנזק שנגרם או של טובת ההנאה שהושגה על ידי העבירה, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הגדול שבהם.

קנס לפי שווי הנזק או טובות ההנאה [יא/29]
(תיקון מס' 9)
תש"ם-1980

(ב) הורשע אדם בעבירה, וקיבל דבר כשכר בעד ביצועה או כאמצעי לביצועה, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס פי ארבעה משוויי של הדבר, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הגדול שבהם.

(תיקון מס' 9)
תש"ם-1980

(ג) בקביעת סכום הקנס לפי סעיף זה רשאי בית המשפט להתחשב, בין השאר, בהשפעה שתהיה לסילוק הקנס על יכולתו של הנאשם לפצות את הניזוק בשל הנזק שנגרם לו על ידי העבירה.

(ד) קביעת הקנס לפי ערך הנזק שנגרם או טובת ההנאה שהופקה תהא כערכם ביום ביצוע העבירה או ביום מתן החלטת בית המשפט, לפי הגדול שבהם.

(תיקון מס' 23)
תשמ"ח-1988

64. (א) שר המשפטים רשאי לשנות בצו את שיעורי הקנסות הקבועים בכל חוק, על פי השינויים שחלו במדד מן המדד שפורסם בחודש שבו הם נקבעו לאחרונה.

עדכון קנסות
(תיקון מס' 14)
תשמ"ב-1982

(ב) לא יוגדלו שיעורי קנסות לפי סעיף זה לפני שחלפו ששה חדשים מיום ההגדלה הקודמת.

(ג) בסעיף זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"קנסות" - לרבות תקרות לקנסות שהחוק מסמיך לקבוע ולרבות תקרת הפיצויים האמורה בסעיף 77.

65. (בוטל).

(תיקון מס' 9)
תש"ם-1980

66. (א) קנס שהוטל ישולם מיד, אך רשאי בית המשפט לצוות שהקנס ישולם תוך תקופה שקבע ובתנאים שקבע ורשאי הוא לקבוע שעל סכום הקנס שתשלומו נדחה או על חלק ממנו תשולם תוספת כאמור בסעיף 67 לגבי תקופת הדחיה.

מועד לתשלום קנס [יא/32]
(תיקון מס' 9)
תש"ם-1980

(ב) קבע בית המשפט כי הקנס ישולם לשיעורין, יחולו הוראות סעיף 71 לגבי כל שיעור ושיעור.

67. (א) קנס שלא שולם, כולו או מקצתו, במועד הקבוע, תיווסף עליו תוספת פיגור (להלן - התוספת).

תוספת פיגור על אי תשלום קנס [יא/32א]
[תשל"ג]

(ב) שיעור התוספת יהיה חמישים אחוזים מן הקנס או מחלקו שלא שולם, לפי הענין; בתום כל תקופה של ששה חדשים שעברו מן המועד הקבוע - חמישה אחוזים נוספים מן הקנס או מחלקו כאמור.

(תיקון מס' 14)
תשמ"ב-1982
(תיקון מס' 29)
תש"ן-1990
(תיקון מס' 63)
תשס"א-2001

(ג) המועד הקבוע לענין סעיף זה הוא כאמור בסעיף 66, ואם הוטל הקנס שלא במעמד הנאשם או סניגורו - שלושים יום מיום שנשלחה בדואר לנאשם הודעה על גזר הדין או שהומצאה לו בדרך שבה ניתן להמציא מסמכים על פי דין.

68. (א) לענין גביה, דין התוספת כדין הקנס, אולם סעיף 71 לא יחול על התוספת.

גביית התוספת [יא/32ב] [תשל"ג]

(ב) סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שנתווספה עליו תוספת, ייזקק תחילה על חשבון התוספת.

69. (א) בית המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום התוספת, כולה או מקצתה, אם שוכנעו שהיו סיבות סבירות לאי תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע.

פטור מתשלום התוספת [יא/32ג]
[תשל"ג]

(ב) הבקשה לפטור תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה; בית המשפט או הרשם רשאים להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד.

(ג) החלטת בית המשפט או הרשם ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית משפט בענין אזרחי, אם ניתנה רשות על כך מאת נותן ההחלטה.

70. קנס שלא שולם במועדו, יחולו על גבייתו הוראות פקודת המסים (גביה) כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

גביית קנסות [יא/33]
(תיקון מס' 9)
תש"ס-1980

71. (א) בית המשפט הדן אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד, או היתה העבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה.

מאסר במקום קנס [יא/34] [תשל"ג]
(תיקון מס' 9)
תש"ס-1980
(תיקון מס' 23)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 39)
תשנ"ד-1994
(הוראת שעה)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 87) תשס"ו-2005

(ב) (בוטל).

(תיקון מס' 87)
תשס"ו-2005
(תיקון מס' 9)
תש"ס-1980

(ג) נשא אדם מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יחוייב בתשלום הקנס והתוספת; נשא חלק מתקופת המאסר, לא יחוייב בתשלום חלק הקנס היחסי לתקופה שנשא עליו מאסר, והתוספת שיהיה חייב בה תחושב לפי אותו חלק מן הקנס שלא נשא עליו מאסר.

(ד) הוטל מאסר לפי סעיף קטן (א) ולפני שנשתיימה תקופת המאסר שולם חלק מן הקנס תקוצר התקופה לפי היחס שבין הסכום ששולם לבין הקנס כולו.

(תיקון מס' 92)
תשס"ז-2007

(ה) מי שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

סימן ד' 1: שירות לתועלת הציבור

(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994

71א. (א) בית משפט שהרשיע אדם ולא הטיל עליו עונש מאסר בפועל, רשאי, במקום כל עונש אחר או בנוסף עליו, לחייבו בצו שיעשה, בשעות הפנאי שלו וללא שכר, פעולה או שירות לתועלת הציבור או הזולת (להלן, בסימן זה - שירות לציבור), למשך תקופה, למספר שעות ובהתאם לתכנית, הכל כפי שיקבע בית המשפט בצו; לצו כאמור ייקרא להלן "צו שירות".

שירות לציבור
(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994

(ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לענין סעיף 9 לפקודת המבחן (נוסח חדש), תשכ"ט-1969, כדין צו מבחן.

(ג) בית המשפט לא יתן צו שירות אלא לאחר ששוכנע על פי תסקיר של קצין מבחן שנעשו סידורים על פי תכנית מפורטת שיאפשרו לנידון לעשות את השירות.

(ד) בית המשפט רשאי לקבוע בצו שירות הוראות ותנאים שיראה אותם נחוצים כדי להבטיח את ביצוע השירות ואת הפיקוח על ביצוע השירות בידי הנידון.

(ה) בית המשפט יסביר לנידון בלשון פשוטה את משמעות הצו, את מטרת השירות ואת פרטיו, ויזהירו שאם לא ימלא אחר הצו יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד; בית המשפט לא יתן צו שירות אלא אם הביע הנידון את נכונותו למלא אחר ההוראות הצו.

(ו) שירות לציבור יהיה בפיקוחו של קצין מבחן, והוא רשאי להיעזר באחרים לצורך זה.

71ב. (א) תקופת תקפו של צו שירות לא תעלה על שנה אחת, אולם רשאי בית המשפט להאריכה מנימוקים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שמכסת שעות העבודה לא תעלה על מכסת השעות שנתחייב בה הנידון מלכתחילה.

תקופת צו שירות
ושינויו
(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994

(ב) בית המשפט שנתן צו שירות רשאי - על פי בקשת קצין מבחן או על פי בקשת הנידון - לעיין מחדש בצו, לשנותו, לקבוע בו הוראות חדשות או לבטל הוראה מהוראותיו, הכל כפי שיראה לצורך בנסיבות הענין.

71ג. מי שחוייב בשירות לציבור לפי סימן זה יבצע את השירות שהוטל עליו בצו, בהתאם לאמור בו, ויצוית להוראות קצין המבחן שקבע בית המשפט או של מי שהוא מינה לכך, בכל הקשור לשירות.

חוביו של החייב
בשירות
(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994

71ד. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו השירות שהנידון לא מילא אחר צו השירות, רשאי הוא -

הפרת צו שירות
(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 80) תשס"ד-2004

- (1) אם ניתן צו השירות בלא הרשעה – לבטל את צו השירות, להרשיעו ולגזור עליו עונש על העבירה שבגללה ניתן צו השירות (בסעיף זה – העבירה המקורית);
- (2) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה בלא כל עונש נוסף – לבטל את צו השירות ולהטיל עליו עונש על העבירה המקורית במקום צו השירות;
- (3) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה נוסף על עונש אחר – לבטל את צו השירות ולהטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו השירות, בהתחשב, בין השאר, בכל עונש שהוטל עליו על העבירה המקורית.

71ה. שר העבודה והרווחה רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע פרק זה, ובין השאר בענין החזר הוצאות הקשורות בביצוע השירות לציבור.

תקנות
(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994

171. מי שחוייב בשירות לציבור לפי סימן זה לא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות.

מעמד עושה השירות
(תיקון מס' 6)
תשל"ט-1979
צו תשנ"ד-1994

סימן ה': התחייבות להימנע מעבירה

72. (א) בית משפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים.
- (ב) קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת.
- (ג) התחייבות כאמור בסעיף זה תהיה בסכום שלא יעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שבה הורשע הנידון או שנקבע שביצע אותה, לפי העניין, ותהיה בערבים או בלי ערבים, הכל כפי שיצווה בית המשפט.

התחייבות להימנע
מעבירה
(תיקון מס' 104) תש"ע-
2010

73. (בוטל). (תיקון מס' 104) תש"ע-
2010

74. ציווה בית המשפט על אדם לפי סעיף 72 ליתן התחייבות להימנע מעבירה, רשאי בית המשפט לכפותו לציית לצו וליתן את ההתחייבות על ידי שיטיל עליו מאסר לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים.

מאסר על אי מתן
התחייבות [37/א]
(תיקון מס' 104) תש"ע-
2010

75. צו לפי סעיפים 72 או 74 ניתן לערעור כאילו היה גזר דין של מאסר לשלושה חדשים.

ערעור [38/א]
(תיקון מס' 104) תש"ע-
2010

76. התחייב אדם לפי סעיף 72 להימנע מעבירה, ולאחר מכן בית משפט הרשיעו בעבירה שתהייב להימנע ממנה או קבע כי הוא ביצע את העבירה כאמור אך לא הרשיעו, יצווה בית המשפט שהרשיע או שקבע כאמור, על תשלום סכום ההתחייבות; לא שולם סרום ההתחייבות, יהא דינו של סכום זה כדין קנס ויחולו עליו הוראות סעיפים 66 עד 70, ולענין התחייבות שהוטלה על אדם לפי סעיף 72(א) – גם הוראות סעיף 71.

גביית סכומי התחייבויות
(תיקון מס' 104) תש"ע-
2010

סימן ו': פיצויים והוצאות

77. (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו.
- (ב) קביעת הפיצויים לפי סעיף זה תהא לפי ערך הנזק או הסבל שנגרמו, ביום ביצוע העבירה או ביום מתן ההחלטה על הפיצויים, הכל לפי הגדול יותר.
- (ג) לענין גביה, דין פיצויים לפי סעיף זה כדין קנס; סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שיש בצדו חובת פיצויים, ייזקף תחילה על חשבון הפיצויים.
- (ד) הורה בית משפט כי פיצוי שהנאשם חויב בו לפי סעיף זה ישולם לשיעורין, והנאשם לא שילם את אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת החוב לפירעון מיידי.

פיצוי [40/א]
(תיקון מס' 14)
תשמ"ב-1982
(תיקון מס' 23)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 78) תשס"ד-
2004
צו תש"ע-2010

(תיקון מס' 114)
תשע"ב-2012

78. חיוב בפיצוי לפי סעיף 77 הוא, לענין ערעור הנאשם עליו, כפסק דין של אותו בית משפט

שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו; בערעור על פסק הדין שהביא לידי החיוב בפיצוי מותר לכלול גם ערעור על החיוב.

חיוב בפיצוי דינו כפסק דין [יא/41] (תיקון מס' 23) תשמ"ה-1988

79. הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו בתשלום הוצאות המשפט, לרבות הוצאות העדים, בסכום שקבע בית המשפט; לענין ערעור ולענין סעיפים 66 עד 71 רואים הוצאות המשפט שחייב בהן אדם לפי סעיף זה כאילו היו קנס.

הוצאות המשפט [יא/42]

80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

הוצאות ההגנה מאוצר המדינה [יא/43] [תשל"א תשל"ה חוק סדר הדין (תיקון מס' 41) תשנ"ה-1995]

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

(תיקון מס' 9) תשמ"ה-1980

81. (א) זיכה בית המשפט את הנאשם לאחר שראה כי התלונה שגרמה למשפט הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד, רשאי הוא לחייב את המתלונן, לאחר שנתן לו הזדמנות סבירה לטעון טענותיו לענין זה, בתשלום הוצאות הגנתו של הנאשם והוצאות התביעה, כפי שיקבע בית המשפט.

הוצאות ההגנה על המתלונן [יא/44]

(ב) לענין ערעור על חיוב לפי סעיף קטן (א), דין המתלונן כדין נאשם שהורשע, ולענין גביית ההוצאות רואים את החיוב בהן כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית לטובת הזכאי נגד המתלונן.

(תיקון מס' 25) תשמ"ט-1989 (תיקון מס' 49) תשנ"ו-1996

סימן ז': טיפול בקהילה

82. הורשע אדם ונוכח בית המשפט כי הוא משתמש בסמים מסוכנים, כמשמעותם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973, רשאי בית המשפט להטיל עליו בצו - מבחן שבמסגרתו יעבור הנידון טיפול בקהילה, בתקופה ובהתאם לתכנית שיוורה בית המשפט; ורשאי בית המשפט לתת צו כאמור בלא להרשיע את הנאשם, אף אם תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי שניתן לצוות על הפעלתו.

טיפול במשתמשים בסמים (תיקון מס' 25) תשמ"ט-1989 (תיקון מס' 42) תשנ"ה-1995

83. בית משפט לא יתן צו מבחן כאמור בסעיפים 82 או 86 אלא אם כן -

(1) הנידון הסכים לעבור טיפול והבין את תנאי הטיפול ומהותו;

(2) מצבו של הנידון מצדיק טיפול והנידון מתאים לטיפול;

(3) נעשו סידורים שיאפשרו לנידון לקבל את הטיפול על פי תכנית מפורטת בתסקיר קצין מבחן לענין סוג הטיפול, מהותו ומשכו.

תנאים לצו מבחן עם טיפול (תיקון מס' 25) תשמ"ט-1989 (תיקון מס' 49) תשנ"ו-1996

84. (א) שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר המשפטים, שר המשטרה ושר הבריאות, רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

(ב) שר הבריאות, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאי להתקין תקנות לענין מקומות טיפול רפואיים ודרכי טיפול רפואי.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יהיו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

תקנות (תיקון מס' 25) תשמ"ט-1989

85. (א) על אף הוראות סעיף 56(ב), רשאי בית המשפט שהרשיע אדם העובר טיפול למשתמשים בסמים, או שסיים טיפול כאמור, להשתמש בסמכותו לפי סעיף 56 יותר מפעם אחת, אם שוכנע כי לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי משום שיש סיכוי לשיקומו של האדם, כי הפעלת המאסר על תנאי תסב לו נזק חמור, וכי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכת התנאי.

הארכה נוספת של תקופת התנאי (תיקון מס' 42) תשנ"ה-1995

(ב) בטרם יחליט על הארכה נוספת של תקופת התנאי, יבקש בית המשפט תסקיר של קצין מבחן על הנאשם, על מצב התקדמותו בטיפול, וכן, אם הוא מקבל טיפול במוסד, על המוסד שבו הוא מטופל.

(ג) הארכה נוספת של תקופת התנאי, לפי סעיף זה, תלווה בצו מבחן כאמור בסימן זה ובתנאים האמורים בו; על ההארכה הנוספת יחולו הוראות סעיף 56(ג).

(ד) לענין סעיף זה -

"טיפול למשתמשים בסמים" - "טיפול סוציאלי", "טיפול רפואי" או "טיפול משולב", כהגדרתם בחוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, תשנ"ג-1993, הניתן למשתמשים בסמים;
 "מוסד" - כהגדרתו בחוק האמור.

86. (א) הורשע נאשם ונוכח בית המשפט כי הוא נוהג באלימות כלפי בן משפחתו, רשאי בית המשפט להטיל עליו בצו, מבחן שבמסגרתו יעבור הנידון טיפול בקהילה, על פי תכנית שיוזמה בית המשפט, ורשאי בית המשפט לתת צו כאמור, אם קבע שהנאשם עבר את העבירה אך לא הרשיעו.

טיפול באלימות במשפחה
 (תיקון מס' 49)
 תשנ"ו-1996

(ב) לענין סעיף זה –

"בן משפחתו" - לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוג, הורה או בן זוג של הורה, הורה של בן זוג או בן זוג של ההורה, סב או סבתא, צאצא או צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, דוד או דודה, אחיין או אחיינית;

(2) קטין או חסר ישע, שעובר העבירה אחראי עליו, כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"בן זוג" - לרבות הידוע בציבור כבן זוגו.

86א. הוראות פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, יחולו על צו מבחן שניתן לפי סימן זה בכפוף להוראותיו ובשינויים המחויבים.

תחולת הוראות פקודת המבחן
 (תיקון מס' 81) תשס"ד-2004

86ב. קבע בית משפט קהילתי כהגדרתו בסעיף 220 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, כי נאשם ביצע עבירה וכי הוא סיים בהצלחה הליך בבית משפט קהילתי, רשאי הוא –

הליך בבית משפט קהילתי (תיקון מס' 142)
 הוראת שעה) תשפ"ב-2022

(1) על אף הוראות סעיף 56(ב), להשתמש בסמכותו לפי סעיף 56 יותר מפעם אחת אם

שוכנע כי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכת התנאי;

(2) על אף הוראות סעיף 76, להאריך את תקופת ההתחייבות שנגזרה על הנידון לפי סעיף 72 או לחדשה לתקופה שיקבע, שלא תעלה על שנתיים.

סימן ח': שונות

87. (א) נקבע מועד לביצועו של עונש, באחת מהוראות פרק זה או בבית המשפט לפיה, רשאי בית המשפט לדחות את הביצוע למועד אחר.

דחיית מועדים
 [יא/50]

(ב) נדחה ביצועו של עונש לפי סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לדחות פעם נוספת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) בית המשפט הדוחה ביצועו של עונש לפי סעיף זה רשאי להתנות את הדחיה במתן ערובה ובתנאים אחרים שימצא לנכון; על ערובה הניתנת לפי הוראה זו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 38 עד 40 ו-44 לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965.

(ד) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור.

88. זיכוי בפלילים או הטלת עונש או חיוב בפיצוי לפי סעיף 77 אינם משחררים מאחריות לנזק לפי כל דין אחר.

האחריות האזרחית
 [יא/51]

89. הוראות פרק זה חלות על עבירות לפי כל דין.

תחולה [יא/53]

90. שר המשפטים ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות
 [יא/54]

פרק ו'1: הוראות להתאמת דיני העונשין

(תיקון מס' 43)
 תשנ"ה-1995

90א. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי וחלק כללי), תשנ"ד-1994 (בפרק זה - חוק העונשין תיקון מס' 39), ושבזו היסוד הנפשי שבעבירה בא לידי ביטוי במונח –

פרשנות הדין בדבר היסוד הנפשי שבעבירה
 (תיקון מס' 43)
 תשנ"ה-1995

(1) "זדון" או "מזיד" - יהיה היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירה - מודעות כאמור בסעיף 20(א) רישה, ולענין תוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה - גם פזיזות;

(2) "בכוונה" - מקום שהמונח אינו מתייחס לתוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה, יתפרש המונח כמניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע

- בעבירה, לפי ההקשר;
(3) "ביודעין" או מונח בעל משמעות דומה - יתפרש המונח כמחשבה פלילית כאמור בסעיף 20(א);
(4) "יש לו יסוד להניח" או ביטוי בעל משמעות דומה - יתפרש הביטוי כאדם שחשד, כאמור בסעיף 20(ג)(1);
(5) "התרשלות" - יתפרש המונח כרשלנות כאמור בסעיף 21.

90. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין תיקון מס' 39, ושבז היסוד הנפשי הנדרש להתהוות העבירה הוא רשלנות, ולאזתה עבירה נקבע עונש מאסר העולה על שלוש שנים - יהיה העונש בשל אזתה עבירה, מאסר שלוש שנים.

עונש על עבירות רשלנות
(תיקון מס' 43)
תשנ"ה-1995

סימן ה': עבירות מין

354. (א) בעבירות המנויות בסעיף קטן זה, שנעברו בקטין, יחל מנין תקופת ההתיישנות ביום שמלאו לו עשרים ושמונה שנים; ואולם אם חלפה מיום ביצוע העבירה התקופה הנקובה לגביה כאמור בסעיף 9(א) או (1א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי העניין - לא יוגש כתב אישום אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה -

סייג להתיישנות עבירות
מין בקטין
(תיקון מס' 47)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 73) תשס"ג-
2002
(תיקון מס' 84) תשס"ה-
2005
(תיקון מס' 139)
תשע"ט-2019

- (1) עבירה לפי סעיף 351;
(2) עבירה שעבר האחראי על הקטין כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368 והוא אינו בן משפחה כהגדרת "בן משפחה" בסעיף 351(ה) והיא אחת מן העבירות הבאות:

- (א) אינוס - לפי סעיף 345;
(ב) בעילה אסורה בהסכמה - לפי סעיף 346(א);
(ג) מעשה סדום - לפי סעיף 347(א) או (ב);
(ד) מעשה מגונה - לפי סעיף 348(א), (ב), (ג) או (ד);
(3) עבירה מן העבירות המנויות בפסקה (2) שנעברה בקטין בידי בנם או בתם של דודו או דודתו שמלאו להם 15 שנים.

(תיקון מס' 61) תשס"א-
2001
(תיקון מס' 129)
תשע"ז-2017

(1א) הוגש כתב אישום, לפי סעיף קטן (א), בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה לאחר שמלאו לנפגע העבירה עשרים ושמונה שנים, לא יורשע אדם על סמך עדות יחידה של נפגע העבירה, אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה; כלל כתב האישום גם עבירה שלא כאמור בסעיף קטן (א), תחול הוראת סעיף קטן זה רק לענין עבירה כאמור בסעיף קטן (א).

(תיקון מס' 73)
תשס"ג-2002

- (ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על מעשה שנעשה לפני יום י"ט באב תש"ן (10 באוגוסט 1990) ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(תיקון מס' 56)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 84) תשס"ה-
2005

- (1) המעשה היה עבירה לפי סימן זה כנוסחו בעת עשייתו;
(2) אילו נעשה המעשה לאחר היום האמור היה מהווה עבירה לפי סעיף 351;
(3) העבירה טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

- (ג) (1) בעבירות המנויות בסעיף קטן זה, שנעברו בקטין, בידי מי שמלאו לו חמש עשרה שנים, והוא אינו האחראי על הקטין כאמור בהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" שבסעיף קטן (2), בן משפחה כהגדרתה באותו סעיף קטן, או בנם או בתם של דודו או דודתו של הקטין כאמור בסעיף קטן (3), יחל מנין תקופת ההתיישנות ביום שמלאו לקטין עשרים ושלוש שנים; ואולם אם חלפה מיום ביצוע העבירה, התקופה הנקובה לגביה כאמור בסעיף קטן (א) - לא יוגש כתב אישום אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה;

(תיקון מס' 84)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 129)
תשע"ז-2017
(תיקון מס' 139)
תשע"ט-2019

- (2) ואלה העבירות:

- (א) אינוס - לפי סעיף 345;
(ב) מעשה סדום - לפי סעיף 347(ב);
(ג) מעשה מגונה - לפי סעיף 348(א), (ב) או (ג).
(ד) הוגש כתב אישום, לפי סעיף קטן (ג), בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה לאחר

שחלפה מיום ביצוע העבירה, התקופה הנקובה לגביה כאמור בסעיף קטן (א) או לאחר שמלאו לקטין 18 שנים, לפי המאוחר, לא יורשע אדם על סמך עדות יחידה של נפגע העבירה אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה; כלל כתב האישום גם עבירה שלא כאמור בסעיף קטן (ג), תחול הוראת סעיף קטן זה רק לענין העבירה כאמור באותו סעיף קטן.

(תיקון מס' 84)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 139)
תשע"ט-2019

(ה) הוראות סעיף קטן (ג) יחולו גם על עבירה שביום כניסתו לתוקף של חוק העונשין (תיקון מס' 84), התשס"ה-2005, טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי הדין שחל עליה ערב המועד האמור.

(תיקון מס' 84)
תשס"ה-2005

פרק י"ד : עבירות הכנה וקשר

499. (א) הקושר קשר עם אדם לעשות פשע או עוון, או לעשות במקום שמחוץ לישראל מעשה שהיה בגדר פשע או עוון אילו נעשה בישראל והוא עבירה גם לפי דיני אותו מקום, דינו –

קשר לפשע או לעוון
[35, 34/א]

(1) אם העבירה היא פשע - מאסר שבע שנים או העונש שנקבע לאותה עבירה, הכל לפי העונש הקל יותר;

(2) אם העבירה היא עוון - מאסר שנתיים או העונש שנקבע לאותה עבירה, הכל לפי העונש הקל יותר.

(ב) הקושר קשר יישא באחריות פלילית גם על עבירה שלשמה נקשר הקשר או שנעברה לשם קידום מטרתו, רק אם היה צד לעשייתה לפי סימן ב' לפרק ה'.

(תיקון מס' 39) תשנ"ד-
1994

500. הקושר קשר עם חברו לאחת המטרות האלה, דינו - מאסר שנתיים:

קשר למעשים אחרים
[36/א]

- (1) למנוע או להכשיל ביצועו של דין או אכיפתו;
- (2) לגרום נזק לגופו של אדם או לשמו הטוב;
- (3) להביא לירידה בערך נכסו של אדם;
- (4) למנוע או להפריע אדם מהעביר באופן חפשי וכדין נכס שלו בערכו הראוי;
- (5) להזיק לאדם במשלח ידו או במקצועו;
- (6) למנוע או להפריע אדם מעסוק באופן חפשי וכדין במשלוח ידו, במקצועו או בעבודתו, ובלבד שהיה במעשה משום עבירה אילו עשאו יחיד;
- (7) להשיג מטרה אסורה;
- (8) להשיג מטרה כשרה באמצעים אסורים.

תוספת ראשונה

(סעיף 49(ו))

(בוטלה)

(תיקון מס' 62) תשס"א-
2000

תוספת שניה

(סעיף 186(ב) ו-(ג))

(תיקון מס' 53)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 58) תשס"א-
2001

1. מוסדות חינוך: גן ילדים, בית ספר יסודי, תלמוד תורה, חטיבת ביניים, בית ספר על-יסודי, מוסד חינוך משלים, מפעל קיט לילדים, מרכז תרבות נוער וספורט, פנימיה, מוסד להשכלה גבוהה וכל מוסד אחר שבו ניתן חינוך.
2. בית אוכל: מסעדה, בית קפה, פאב וכל מקום כיוצא באלה.
3. מועדון או דיסקוטק.
4. מקום שבו נערכים משחקים באמצעות מכונות, משחקי ביליארד, קלפים, קוביות וכיוצא באלה.
5. מגרשי ספורט, אצטדיונים וכל מקום אחר שבו נערכות תחרויות ספורט.
6. מקום שבו נערכים מופעי תאטרון, קולנוע, מוסיקה, מחול וכיוצא באלה.

מנחם בגין

שר המשפטים

פקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969

פרק א': העמדת עבריון במבחן

1. הואשם אדם בעבירה וראה בית המשפט שהאישום הוכח, אלא שבהתחשב בנסיבות הענין, ובכללן אפיו של האדם, עברו, גילו, תנאי ביתו, בריאותו הגופנית ומצבו השכלי, טיב העבירה שעבר וכל נסיבה מקילה שבה נעברה העבירה, ראוי, לפי דעתו, להעמיד את העבריון במבחן, רשאי בית המשפט לעשות אחת מאלה:

סמכות בית משפט ליתן צו מבחן (תיקון מס' 4) תשס"ד-2004

(1) להרשיעו ולהורות כל אחד מאלה:

(תיקון מס' 4) תשס"ד-2004

(א) להעמידו במבחן;

(ב) להעמידו במבחן, ולהטיל עליו אחד או יותר מהמפורטים בפסקאות (1) עד (5), בהתאם להוראות פרק ו' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), לפי הענין:

(1) מאסר בפועל שהנידון ישא בעבודות שירות;

(2) מאסר על תנאי;

(3) קנס;

(4) שירות לתועלת הציבור;

(5) התחייבות להימנע מעבירה;

(2) ליתן צו מבחן בלי להרשיעו אם אין על הנאשם עונש מאסר על תנאי שבית המשפט רשאי לצוות על ביצועו עקב הרשעתו בעבירה שהואשם עליה.

2. לא יתן בית משפט צו מבחן אלא לאחר קבלת תסקיר בכתב מקצין מבחן שנתמנה לפי פקודה זו.

תסקיר בכתב לפני מתן צו מבחן (תיקון מס' 4) תשס"ד-2004

3. לפני מתן צו מבחן יסביר בית המשפט לעבריון בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש, או להרשעה ועונש, על העבירה שבגללה ניתן הצו (בחוק זה – העבירה המקורית), ולא יתן בית המשפט צו מבחן אלא אם הביע העבריון את נכונותו למלא אחר ההוראות הצו.

הסבר לנבחן לפני מתן צו מבחן (תיקון מס' 4) תשס"ד-2004

4. (א) תקופת תקפו של צו מבחן תפורש בו, והיא לא תפחת מששה חדשים מיום מתן הצו ולא תעלה על שלוש שנים מאותו יום.

תקופת המבחן (תיקון מס' 1) תשל"א-1971

(ב) הנבחן יידרש בצו המבחן לעמוד, בתקופה שפורשה בו, בפיקוח של קצין מבחן שנתמנה או נקבע למחוז או לאזור שבו יגור הנבחן לאחר מתן הצו.

(ג) (בוטל).

(תיקון מס' 1) תשל"א-1971

5. צו מבחן יכול גם –

הוראות ותנאים בצו מבחן

(1) הוראות שבית המשפט יראה אותן נחוצות כדי להבטיח את הפיקוח על הנבחן;

(2) תנאים נוספים בדבר מגורים ועניינים אחרים, לרבות חובת הנבחן לקבל טיפול רפואי, ככל שבית המשפט, בהתחשב עם נסיבות הענין, יראה אותם נחוצים כדי להבטיח את שלומו הנפשי והגופני של הנבחן, את שיקומו החברתי וחינוכו להתנהגות טובה, ולמנוע אותו מלשוב ולעבור את העבירה שעבר או מלעבור עבירה אחרת.

(תיקון מס' 1) תשל"א-1971

6. (א) היה צו מבחן מכיל הוראה בדבר מגורי הנבחן, יפורשו בצו המקום שעל הנבחן לגור בו ותקופת מגוריו.

הוראות צו מבחן בדבר מגורים

(ב) הוכח לבית המשפט, בדרך שתיראה לו, כי יש מוסד המסכים לקבל את הנבחן ושהסכמתו מספקת כדי לחייבו בכך, רשאי בית המשפט להורות בצו המבחן שהנבחן יגור באותו מוסד תקופה שתפורש בצו ושלא תימשך מעבר לתקופת תקפו של צו המבחן.

(תיקון מס' 1) תשל"א-1971

(ג) בית המשפט שהורה כאמור בסעיף קטן (ב) יודיע מיד על פרטי ההוראה למנהל הכללי של משרד הסעד.

(ד) בקביעת מקום שעל הנבחן לגור בו כאמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 5(2) ובקביעת המוסד שעל הנבחן לגור בו כאמור בסעיף קטן (ב) ובסעיף 22(ב), יתחשב בית המשפט בדתו של

- הנבחן. (תיקון מס' 1) תשל"א-1971
7. בית המשפט שנתן צו מבחן יתן עותק ממנו לנבחן ועותק לקצין המבחן שבפיקוחו יעמוד הנבחן. עותקים
8. (א) צו מבחן שניתן בהרשעה, לא תובא ההרשעה בחשבון לענין חיקוקים שעל פיהם אדם שהורשע הוא פסול או לא-כשר, או שעל-פיהם הוא צפוי לעונש שונה על כל עבירה שניה או חוזרת או שנעברה לאחר הרשעה קודמת. תוצאות צו מבחן בהרשעה
- (ב) ניתן צו מבחן בהרשעה והוטל עונש על העבירה המקורית במועד מתן הצו לפי סעיף 11(1)(ב), או לאחר מכן במקום הצו, לפי סעיפים 16, 17 או 20, תובא ההרשעה בחשבון לענין חיקוקים כאמור בסעיף קטן (א), אלא שלענין חיקוק שעל פיו אדם שהורשע הוא פסול או לא-כשר יראו את הנבחן כאילו הורשע ביום שהוטל עליו העונש. (תיקון מס' 4) תשס"ד-2004
9. (א) צו מבחן שניתן ללא הרשעה לא יגרור אחריו תוצאות של הרשעה לשום ענין אלא אם כוונה אחרת משתמעת מפקודה זו או מכל חיקוק אחר. תוצאות צו מבחן ללא הרשעה
- (ב) אם לאחר שניתן צו מבחן ללא הרשעה הורשע הנבחן ונענש על העבירה שבגללה ניתן הצו, תובא ההרשעה בחשבון, לענין חיקוקים כאמור בסעיף 8(א), מיום שהורשע ונענש. החזרת רכוש גנוב
10. צו מבחן דינו כדין הרשעה לענין החזרת רכוש גנוב לבעליו או למצבו הקודם ולענין כוחו של בית המשפט ליתן צווים בדבר ההחזרה כאמור ובדבר מסירת רכוש לבעליו או תשלום כסף בשל ההחזרה או המסירה כאמור.
11. ניתן צו מבחן, רשאי בית המשפט, אם ראה לנכון – חיוב בפיצויים ובהוצאות
- (1) להורות לנבחן, מיד לאחר מתן הצו, לשלם לנפגע סכום, שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לשם פיוס או פיצוי על כל נזק שנגרם לו באותה עבירה; הוראה זו לא תפגע בזכות הנפגע ל"דיה"; (תיקון מס' 2) תש"ס-1980 (תיקון מס' 3) תשמ"ב-1982
- (2) להורות לנבחן לשלם את הוצאות המשפט, כולן או מקצתן, לרבות הוצאות העדים, ולקבוע שיעורים לתשלום כאמור;
- (3) להורות לנבחן, או להוריו – אם הוא קטין, להחזיר למדינה את ההוצאות, כולן או מקצתן, הכרוכות במילוי התנאים שנקבעו בצו כדי להבטיח את שלומו הנפשי והגופני של הנבחן ואת שיקומו החברתי, ובלבד שיש לו או להם האמצעים לכך. (תיקון מס' 1) תשל"א-1971
12. (א) כל סכום שנפסק לפי סעיף 11 יהיה חוב שבפסק דין המגיע מהנבחן או מהוריו, לפי הענין, למי שלזכותו נפסק ואפשר לגבותו בהתאם לכך. גביית פיצויים והוצאות (תיקון מס' 1) תשל"א-1971
- (ב) מקום שנפסקו לאדם אחד גם סכום פיוס או פיצוי וגם הוצאות, אפשר לאכוף את שני הפסקים כאילו היו פסק אחד.
- פרק ב': אי-עמידה במבחן
13. בפרק זה – הגדרות
- "הרשעת נבחן על עבירה נוספת" – הרשעת נבחן על עבירה שבוצעה בתקופת תקפו של צו מבחן, או מתן צו לפי סעיף 24 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, בגלל עבירה כאמור, אף בלא הרשעה; (תיקון מס' 4) תשס"ד-2004
- "שופט" – שופט בית משפט שלום או שופט בית משפט מחוזי.
14. ראה שופט כי נבחן פלוני הורשע על עבירה נוספת רשאי הוא ליתן כל אחד מאלה: נבחן שהורשע בעבירה נוספת
- (1) הזמנה לנבחן להתייצב לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן במקום ובמועד שפורשו בה;
- (2) צו לעצור את הנבחן ולהביאו לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואולם שופט בית משפט שלום לא יתן צו כאמור אלא על סמך הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר. (תיקון מס' 4) תשס"ד-2004
15. שופט בית משפט שלום שהרשיע נבחן על עבירה נוספת – סמכות שופט בית משפט שלום
- (1) רשאי לצוות להחזיק את הנבחן במשמורת או לשחררו בערבות, שלו בלבד או עם ערבים, עד שיתייצב או שיובא לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואם נתן צו לפי פסקה זו ישלח לבית המשפט שנתן את צו המבחן פרטים על הענין כפי שיראה רצוי;
- (2) ישלח לבית המשפט שנתן את צו המבחן תעודה על כך שתומה בידו, ולענין הליכים

באותו בית משפט תהיה תעודה הנחזית חתומה כאמור ראייה להרשעת הנבחן בעבירה הנוספת.

16. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן כי הנבחן הורשע על עבירה נוספת, רשאי הוא –

סמכות ענישה לאחר עבירה נוספת

(1) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיעו על אותה עבירה ולהטיל עליו עונש ;

(2) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) – להטיל עליו עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, והכל כפי שבית המשפט היה רשאי להטיל אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה, ובהתחשב, בין השאר, בשיקולים אלה :

(תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

(א) התקופה שחלפה מיום העמדתו של הנידון במבחן ;

(ב) הדרך שבה עמד במבחן עד למועד ביצוע העבירה הנוספת ;

(ג) חומרת העבירה הנוספת ;

(3) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) – להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב, בין השאר, בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית ובשיקולים האמורים בפסקה (2).

(תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

17. ניתן צו מבחן על ידי בית משפט שלום והורשע הנבחן לאחר מכן בבית משפט מחוזי על עבירה שעבר בתקופת תקפו של צו המבחן, רשאי בית המשפט המחוזי –

סמכות ענישה לבית משפט מחוזי לאחר עבירה בתקופת תוקף הצו

(1) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיעו על אותה עבירה ולהטיל עליו עונש ;

(2) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) – להטיל עליו עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, והכל כפי שבית המשפט שנתן את צו המבחן היה רשאי להטיל אילו זה עתה הורשע באותו בית משפט על אותה עבירה, ובהתחשב, בין השאר, בשיקולים האמורים בסעיף 16(2) ;

(תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

(3) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) – להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב, בין היתר, בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית ובשיקולים האמורים בסעיף 16(2).

(תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

18. (א) ראה שופט כי נבחן פלוני לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו מבחן, רשאי הוא ליתן הזמנה לנבחן הדורשת ממנו להתייצב במקום ובמועד שפורשו בה או ליתן עליו צו מעצר ; בין בהזמנה ובין בצו מעצר יורה שהנבחן יתייצב או יובא לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן.

נבחן שלא ציית לצו מבחן

(ב) שופט בית משפט שלום לא יתן הזמנה או צו מעצר לפי סעיף זה אלא על סמך הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר.

(תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

19. (א) שופט שנתן צו מעצר לפי סעיף 18 רשאי, אם ראה לנכון, להוסיף בו הוראה שלפיה ישוחרר הנבחן, לאחר מעצרו, בערבות שלו בלבד או עם ערבים, להתייצבותו כמפורש בהוראה ; ההוראה תקבע את הסכומים שבהם יתחייבו הנבחן או הערבים.

התחייבות הנבחן להתייצב בבית המשפט

(ב) ניתנה הוראה כאמור בסעיף קטן (א) ונעצר הנבחן והובא לתחנת משטרה, ישחרר אותו קצין המשטרה הממונה על תחנת המשטרה, לאחר שהנבחן יתן את ההתחייבות, שלו בלבד או עם ערבים שאישר קצין המשטרה, כמפורש בהוראה, להתייצבותו לפני בית המשפט במקום ובמועד הנקובים בהתחייבות.

20. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן, שהנבחן לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו המבחן, רשאי בית המשפט, בהתחשב, בין היתר, בתקופה שחלפה מיום העמדתו של הנידון במבחן, בדרך שבה עמד במבחן באותה תקופה ובנסיבות אי מילוי הוראות צו המבחן לעשות אחד מאלה :

דין הנבחן שלא ציית לצו (תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

(1) להזהיר את הנבחן בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן ;

(2) להטיל על הנבחן קנס בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן, ואם לאחר מכן יבוא בית משפט להטיל עונש על הנבחן לפי סעיפים 16 או 17 או סעיף זה, יובא הקנס האמור בחשבון בקביעת אותו עונש ;

(תיקון מס' 1) תשל"א-1971
(תיקון מס' 1) תשל"א-1971
(תיקון מס' 3) תשמ"ב-1982
(תיקון מס' 4) תשס"ד-2004

(3) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיע את הנבחן ולהטיל עליו עונש, ואם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) – להטיל על הנבחן עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, הכל כפי שבית המשפט היה רשאי

להטיל על הנבחן אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה ;
(4) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) – להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית.

(תיקון מס' 1)
הש"ס-1971
(תיקון מס' 4)
הש"ס-2004

21. הוטל על הנבחן עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, יפקע תוקפו של צו המבחן.

פקיעת צו מבחן
(תיקון מס' 4)
הש"ס-2004

פרק ג': תיקון צו מבחן והפקעתו

22. (א) בית המשפט שנתן את צו המבחן רשאי, לפי בקשת הנבחן או הוריו אם הוא קטין או קצין המבחן המפקח עליו, ליתן צו תיקון המשנה או המבטל הוראה מהוראותיו או מוסיף בו הוראה חדשה ; ואולם לא יינתן צו תיקון להפחית את תקופת צו המבחן או להאריך אותה מעבר לשלוש שנים מיום מתן צו המבחן.

תיקון צו מבחן
(תיקון מס' 1) תשל"א-
1971

(ב) בצו תיקון רשאי בית המשפט, אם הוכח לפניו, בדרך שתיראה לו, כי יש מוסד המסכים לקבל את הנבחן ושהסכמתו מספקת כדי לחייבו בכך, להורות שהנבחן יגור באותו מוסד תקופה שלא תימשך מעבר לתקופת תקפו של צו המבחן.

(תיקון מס' 1) תשל"א-
1971

(ג) (בוטל).

(תיקון מס' 1) תשל"א-
1971

23. (א) נוכח בית המשפט שנתן את צו המבחן שהנבחן שינה או עומד לשנות מקום מגוריו, רשאי הוא, לפי בקשת קצין המבחן המפקח עליו, ליתן צו המתקן את צו המבחן בהחלפת ציון המחוז או האזור שבו בציון המחוז או האזור החדשים.

תיקון בעקבות שינוי
מקום מגורים

(ב) נתן בית המשפט צו לפי סעיף קטן (א), יעביר לבית המשפט שבמחוז או באזור החדשים את כל התעודות והידיעות השייכות לענין, ומכאן ואילך יראו את בית המשפט הזה, לענין פקודה זו, כבית המשפט שנתן את צו המבחן.

24. צו לפי סעיף 22 המבטל הוראה של צו מבחן, וצו לפי סעיף 23 יכול שיינתנו בלי שהוזמן הנבחן לדיון בנתינתם, ואולם לא יינתן צו אחר לפי סעיף 22 אלא על פי בקשת הנבחן או בפניו.

נוכחות הנבחן במעמד
מתן צו

25. לפי בקשת הנבחן או קצין המבחן המפקח עליו רשאי בית המשפט שנתן את צו המבחן להפקיעו ; הגיש את הבקשה קצין המבחן, רשאי בית המשפט לדון בה בלי להזמין את הנבחן.

הפקעת צו מבחן

26. נתן בית המשפט צו לפי סעיפים 22, 23 או 25, יתן הפקיד הממונה על מזכירות בית המשפט שני עותקים של הצו לקצין המבחן המפקח על הנבחן, או שפיקח עליו לפני מתן הצו, הכל לפי הענין, וקצין המבחן יתן עותק אחד לנבחן.

עותקי תיקון והפקעה

פרק ד': שירות המבחן

27. שר הסעד ימנה מבין עובדי משרד הסעד קצין מבחן ראשי למבוגרים וקצין מבחן ראשי לנוער לארגונו וניהולו של שירות המבחן למבוגרים ולנוער בהתאם לתקנות, וכן מספר מספיק של קציני מבחן שימלאו את התפקידים שנקבעו בתקנות.

שירות המבחן
(תיקון מס' 1) תשל"א-
1971

28. שר הסעד ימנה ועדות שחבריהן אישים שיראה אותם מתאימים לדבר ; ועדות אלה ייעצו לו בכל הנוגע להעמדת עבריינים במבחן, למניעת עבריינות ולשיקום עבריינים, בדרך שקבע בתקנות.

ועדות מבחן
(תיקון מס' 1) תשל"א-
1971

29. שר הסעד רשאי לאשר תרומות להקמתם ולהחזקתם של מעונות ואכסניות לקליטת נבחנים.

תרומות למעונות

30. שר הסעד רשאי לקבוע בתקנות את –

תקנות

(1) תפקידיו של קצין מבחן ראשי ;

(2) תפקידיהם של קציני מבחן ;

(3) הקמתן ותפקידיהן של ועדות מבחן ;

(4) טפסי הרשומות שינוהלו ויוחזקו לפי פקודה זו ;

(5) שכרו של כל אדם שנתמנה למלא תפקיד לפי פקודה זו ;

(6) האגרות וההשלומים האחרים שייגבו בעד כל דבר שיש לעשות לפי פקודה זו ;

(7) ההוראות הנחוצות דרך כלל לביצוע מטרות פקודה זו והוראותיה.

גולדה מאיר

ראש הממשלה

ממלא מקום שר המשפטים

חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991

1. בחוק זה –
- "אחראי על בירור תלונות" – כמשמעותו בסעיף 124 ;
- "בדיקה פסיכיאטרית" – בדיקה פסיכיאטרית של אדם הנעשית בידי פסיכיאטר מחוזי או בידי פסיכיאטר אחר שמינה הפסיכיאטר המחוזי ;
- "בית חולים" – בית חולים כמשמעותו בפקודה והמיועד לאשפוז חולי נפש, או מחלקה פסיכיאטרית בבית חולים כאמור או בבית חולים כמשמעותו בפקודה ;
- "הפקודה" – פקודת בריאות העם, 1940 ;
- "ועדה פסיכיאטרית" – ועדה פסיכיאטרית מחוזית שמונתה לפי סעיף 24 ;
- "ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער" – ועדה פסיכיאטרית מחוזית שמונתה לפי סעיף 24א ;
- "חולה" – אדם הסובל ממחלת נפש ;
- "מרפאה" – כהגדרתה בסעיף 65ג(3) לפקודה והמיועדת לתת שירותים רפואיים לחולי נפש ;
- "מנהל" – מנהל רפואי של בית חולים ;
- "נכס" – מקרקעין, מיטלטלין, כסף וזכויות וטובות הנאה מכל סוג שהוא ;
- "פסיכיאטר" – רופא שהוא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה לפי תקנות שהותקנו לפי סעיף 17 לפקודת הרופאים (להלן – תקנות המומחים) ;
- "פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער" – רופא שהוא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר לפי פקודת הרופאים ;
- "פסיכיאטר מחוזי" – פסיכיאטר בשירות המדינה שהשר מינהו להיות פסיכיאטר מחוזי או סגן פסיכיאטר מחוזי לענין חוק זה ;
- "פקודת הרופאים" – פקודת הרופאים (נוסח חדש), תשל"ז-1976 ;
- "קרוב" – בן זוג, הורה, צאצא, אח, אחות, סב, סבה, מאמץ ומאומץ ;
- "ראש שירותי בריאות הנפש" – פסיכיאטר שמונה לפי סעיף 22 ;
- "רופא" – רופא מורשה כמשמעותו בפקודת הרופאים ;
- "השר" – שר הבריאות.
2. (בוטל).
3. לא יתקבל חולה לאשפוז בבית חולים, למעט אם ניתן לגביו צו אשפוז, אלא אם כן נבדק תחילה בדיקה רפואית, נפשית וגופנית, בבית החולים ונקבע הצורך לאשפוז ; היה החולה קטין, ייבדק בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער.
4. (א) חולה המבקש להתאשפוז מרצונו בבית חולים, יחתום על הסכמה לאשפוז מרצון ולקבלת טיפול ; אולם לגבי קבלת טיפולים מיוחדים שיפורטו בתקנות יש צורך בהסכמה נפרדת.
- (ב) חולה שהתאשפוז מרצונו והוא מבקש להשתחרר מבית החולים, יחתום על טופס בקשה לשחרור, וישוחרר לפי רצונו בתוך ארבעים ושמונה שעות מחתימתו.
- (ג) סירב חולה לחתום על הסכמה לאשפוז ולקבלת טיפול לפי סעיף קטן (א) או על בקשה לשחרור לפי סעיף קטן (ב), תירשם בקשתו בפרוטוקול שיערך ויחתם בידי שני רופאים או בידי רופא ואחות, והחולה יאושפוז או ישוחרר, לפי הענין.
- (ד) ביקש חולה להשתחרר לפי סעיף קטן (ב) ומצא המנהל כי נתמלאו בו התנאים לאשפוז כפוי כאמור בסעיף 9, יבקש המנהל מיד מהפסיכיאטר המחוזי לתת הוראת אשפוז ; לא נתן הפסיכיאטר המחוזי הוראת אשפוז תוך ארבעים ושמונה שעות מהגשת בקשתו של החולה לשחרור, ישוחרר החולה מבית החולים.
- 4א. (א) בסעיף זה ובסעיפים 4ב, 5 ו-6 –

הגדרות
(תיקון מס' 12)
תשנ"ג-2023

(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995

(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995

(תיקון מס' 1)
תשנ"א-1991

(תיקון מס' 1)
תשנ"א-1991

אשפוז על פי בדיקה
(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995

אשפוז מרצון של
חולה ושחרורו

אשפוז קטין בהסכמת
האחראי עליו
(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 7) תשנ"א-
2010

"אחראי על קטין" – הורה, הורה מאמץ או אפוטרופוס, למעט אם הקטין הוצא ממשמורתם על פי סעיף 4(3) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ד-1960 (להלן – חוק הנוער);
"בית המשפט", ו-"עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה)" – כהגדרתם בסעיף 1 לחוק הנוער.

(ב) אחראי על קטין רשאי לבקש את אשפוזו של הקטין בבית חולים ולהסכים בשמו לאשפוזו ולטיפול בו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), לא יאושפו קטין בהסכמת האחראי עליו, אם מלאו לו חמש עשרה שנים והוא אינו מסכים להתאשפז, אלא באישור בית המשפט שניתן לפי הוראות חוק הנוער, ועל פי העילות המנויות בו לאשפוז כפוי של קטין.

(ד) נוכח מנהל, פסיכיאטר או אדם אחר המטפל בקטין בבית חולים, כי קטין שאושפז בהסכמת האחראי עליו אינו מסכים לאשפוז, יודיע על כך, בהקדם האפשרי, לעובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה); מלאו לקטין חמש עשרה שנים, יביא העובד הסוציאלי האמור את ענינו להכרעת בית המשפט; לא מלאו לקטין חמש עשרה שנים, יביא את ענינו לועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, אשר תבחן אם לא ניתן לטפל בקטין אלא בדרך של אשפוז ותורה על המשך אשפוזו או על שחרורו של הקטין בהתאם לממצאיה.

(תיקון מס' 7)
תשע"א-2010

(ה) אשפוז קטין בהסכמת האחראי עליו, למעט אשפוז שאינו כולל לינה בבית חולים, יהיה לתקופה שלא תעלה על חודשיים.

(ו) ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער רשאית, לפי בקשה מנומקת בכתב של המנהל, להאריך בהתאם לתכנית טיפול, או תקופת האשפוז לתקופות נוספות, שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים, אם שוכנעה כי הקטין זקוק לטיפול המחייב את הארכת תקופת האשפוז.

(ז) האחראי על קטין, עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), או קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים, וכן המנהל, רשאים, בכל עת, לפנות אל הועדה הפסיכיאטרית המחוזית לילדים ולנוער בבקשה לדיון נוסף בענין אשפוזו של הקטין.

(תיקון מס' 7)
תשע"א-2010

34. קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים רשאי לבקש להתאשפז מרצונו בבית חולים, ולתת הסכמתו לאשפוז לפי הוראות סעיף 4; ואולם, בהעדר הסכמת האחראי עליו, לא יאושפו הקטין אלא באישור בית המשפט לפי סעיף 43 לחוק הנוער.

אשפוז בהסכמת הקטין
בלבד
(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995

5. (א) מנהל רשאי לקבל חולה לאשפוז דחוף בניגוד לרצונו וללא הוראת אשפוז לאחר שהחולה נבדק כאמור בסעיף 3, ונמצא כי נתמלאו לגביו התנאים לאשפוז כאמור בסעיף 9(א).

אשפוז דחוף בידי המנהל

(ב) תקופת אשפוז דחוף לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על ארבעים ושמונה שעות; בתום התקופה האמורה ישוחרר החולה, אלא אם כן ניתנה בתוך אותה תקופה הוראת אשפוז או שהחולה הסכים לאשפוזו כאמור בסעיף 4.

(ג) הובא קטין לבית חולים בידי עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) רשאי המנהל לקבלו לאשפוז, בניגוד לרצונו, לאחר שנבדק כאמור בסעיף 3, אף אם לא נתמלאו לגביו התנאים לאשפוז לפי הוראות סעיף 9(א), אם נמצא בבדיקה כי קיימת אפשרות של ממש שהקטין חולה במחלת נפש או שיש לו הפרעה נפשית קשה, העלולות לסכן אותו או את זולתו סיכון פיסי מיידי.

(תיקון מס' 3) תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 7) תשע"א-2010

(ד) תקופת אשפוז דחוף לפי סעיף קטן (ג) לא תעלה על ארבעים ושמונה שעות; בתום התקופה האמורה ישוחרר הקטין אלא אם כן ניתנה בתוך אותה תקופה הוראת אשפוז או שהאחראי עליו הסכים לאשפוזו לפי סעיף 4 ואם מלאו לקטין 15 שנים הסכים אף הוא לאשפוזו, או שבית המשפט הורה על אשפוזו לפי הוראות חוק הנוער.

(תיקון מס' 3) תשנ"ה-1995

6. (א) פסיכיאטר מחוזי רשאי להורות בכתב כי אדם יובא בדחיפות לבדיקה פסיכיאטרית, אם הובאו בפניו ראיות לכאורה כי נתמלאו באדם כל התנאים האלה:

בדיקה כפויה דחופה

(1) הוא חולה וכתוצאה ממחלתו פגום, במידה ניכרת, כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות;

(2) הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי מיידי;

(3) הוא סירב להיבדק בידי פסיכיאטר.

(ב) פסיכיאטר מחוזי רשאי להורות בכתב, על פי בקשת עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) כי קטין יובא בדחיפות לבדיקה פסיכיאטרית, אם קיימות לדעתו ראיות לכאורה כי הקטין חולה במחלת נפש או שיש לו הפרעה נפשית, והמחלה או ההפרעה עלולות לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיסי.

(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 7) תשע"א-2010

(ג) בדיקה פסיכיאטרית של קטין לפי סעיף זה, תיערך בידי פסיכיאטר מומחה

בדיקה כפויה לא דחופה

7. פסיכיאטר מחוזי רשאי להורות בכתב כי אדם יובא לבדיקה פסיכיאטרית, אם הובאו לפניו ראיות לכאורה כי נתמלאו באדם כל התנאים האלה:

(1) הוא חולה וכתוצאה ממחלתו פגום, במידה ניכרת, כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות;

(2) נתקיים בו אחד מאלה:

(א) הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו, סיכון פיזי שאינו מייד;

(ב) יכולתו לדאוג לצרכיו הבסיסיים פגומה בצורה קשה;

(ג) הוא גורם סבל נפשי חמור לזולתו, באופן הפוגע בקיום אורח החיים התקין שלו;

(ד) הוא פוגע פגיעה חמורה ברכוש;

(3) הוא סירב להיבדק בידי פסיכיאטר.

8. הוראה של פסיכיאטר מחוזי לפי סעיפים 6 או 7 תהיה בתוקף במשך עשרה ימים מיום נתינתה.

תקפה של הוראת בדיקה

9. (א) שוכנע פסיכיאטר מחוזי על סמך בדיקה פסיכיאטרית כי נתמלאו באדם התנאים שבסעיף 6(1) ו-2(2) וקיים קשר סיבתי בין שני התנאים האמורים, רשאי הוא להורות בכתב כי יובא לבית החולים וכי יאושפו בו בדחיפות.

הוראת אשפוז כפוי ותקפה

(ב) שוכנע פסיכיאטר מחוזי על סמך בדיקה פסיכיאטרית כי נתמלאו באדם התנאים שבסעיף 7(1) ו-2(2) וקיים קשר סיבתי בין שני התנאים האמורים, רשאי הוא להורות בכתב על הבאתו לבית החולים ועל אשפוזו בו.

(ג) הוראת אשפוז לפי סעיף קטן (א) או (ב) (בחוק זה – הוראת אשפוז), תהיה בתוקף במשך עשרה ימים מיום נתינתה.

10. (א) תקופת אשפוז על פי הוראת אשפוז לא תעלה על שבעה ימים מיום האשפוז אלא לפי הוראות חוק זה.

תקופת אשפוז כפוי והארכתה

(ב) פסיכיאטר מחוזי רשאי, לפי בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל, להאריך את תקופת האשפוז על פי הוראת אשפוז לשבעה ימים נוספים.

(ג) הוועדה הפסיכיאטרית רשאית לפי בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל –

(1) להאריך את תקופת האשפוז מעבר לארבעה עשר הימים האמורים, לתקופה נוספת שלא תעלה על שלושה חדשים;

(2) להאריך מדי פעם את תקופת האשפוז, לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על ששה חדשים; האריכה הוועדה הפסיכיאטרית את תקופת האשפוז לתקופה העולה על שלושה חדשים, רשאי החולה, קרובו או אפוטרופסו, בתום שלושה חדשים מיום ההחלטה, לפנות אל הוועדה בבקשה לדיון נוסף בענין האשפוז.

(ד) פסיכיאטר מחוזי או ועדה פסיכיאטרית, לא יאריכו את תקופת האשפוז לפי סעיף זה אלא אם כן שוכנעו, על פי הבקשה המנומקת שבפניהם, שמתקיימים בחולה התנאים למתן הוראת אשפוז כאמור בסעיף 9.

(ה) נסתיימה תקופת אשפוז כאמור בסעיף זה ולא הוראה, ישוחרר החולה.

11. (א) נוכח פסיכיאטר מחוזי על סמך בדיקה פסיכיאטרית כי נתמלאו באדם התנאים האמורים בסעיף 9(א) או (ב) וקיימת אפשרות לתת את הטיפול הדרוש במסגרת מרפאה – רשאי הוא, במקום לתת הוראת אשפוז, להורות בכתב כי על האדם לקבל את הטיפול הדרוש במסגרת מרפאה שיקבע, לתקופה ובתנאים שיוורה (להלן – הוראה לטיפול מרפאתי), ובלבד שתקופה כאמור לא תעלה על ששה חדשים.

הוראה לטיפול מרפאתי כפוי

(ב) נוכח פסיכיאטר מחוזי, על פי פניה בכתב של המנהל, כי חולה המאושפז אשפוז כפוי זקוק להמשך טיפול מרפאתי לאחר שחרורו, רשאי הוא לתת הוראה לטיפול מרפאתי לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים.

(ג) פסיכיאטר מחוזי רשאי, לפי בקשה מנומקת בכתב מאת מנהל המרפאה, להאריך מדי פעם את תקופת הטיפול המרפאתי לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על ששה חדשים.

(ד) לא מילא אדם אחר הוראה לטיפול מרפאתי כאמור בסעיף זה, רשאי הפסיכיאטר המחוזי לתת הוראת אשפוז.

12. (א) על הוראת אשפוז או על הוראה לטיפול מרפאתי וכן על סירוב לתת הוראת אשפוז,

רשאי כל אדם להגיש ערר לוועדה הפסיכיאטרית.

ערר על הוראת אשפוז או טיפול מרפאתי

(ב) הוועדה הפסיכיאטרית תדון בערר על הוראת אשפוז לא יאוחר מחמישה ימים מהגשתו ובערר על הוראה לטיפול מרפאתי – לא יאוחר מעשרה ימים מהגשתו.

(ג) הוועדה הפסיכיאטרית רשאית לאשר את ההחלטה נשוא הערר, לבטלה או לשנותה כפי שתמצא לנכון.

13. הוראת אשפוז לפי סעיף 9(ב) תבוצע בתום 24 שעות ממתן ההוראה, ואם הוגש ערר בתוך זמן זה – יידחה ביצוע ההוראה עד קבלת החלטת הוועדה הפסיכיאטרית בערר.

דהיינו ביצועה של הוראה לאשפוז כפוי לא דחוף

14. פסיכיאטר מחוזי שהורה על בדיקה פסיכיאטרית לפי סעיפים 6 או 7 או על אשפוז לפי סעיף 9 או על טיפול מרפאתי לפי סעיף 11 רשאי –

ביצוע הוראה לבדיקה לאשפוז או לטיפול מרפאתי

(1) למנות את מבצע ההוראה;

(2) להורות כי מבצע ההוראה יהיה זכאי לקבל בעת הצורך סיוע מהמשטרה;

(3) להסמיך את מבצע ההוראה וכן את השוטר המסייע להיכנס לבית החולה או לכל בית חולים או לחצרים אחרים המפורטים בהוראה, כדי לבצעה, ולהשתמש בכוח סביר הן לצורך הכניסה לחצרים והן לצורך ביצוע ההוראה;

(4) לקבוע את בית החולים שבו יאושפו החולה או את המרפאה שבה יקבל טיפול, או את מקום ביצוע הבדיקה ואת הפסיכיאטר הבודק;

(5) לקבוע את תנאי האשפוז, הטיפול במרפאה או הבדיקה.

15. (א) הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפו בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי; החליט בית המשפט לברר את אשמתו של הנאשם לפי סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי), יהיה הצו שניתן כאמור בר-תוקף עד תום הברור, ומשתם או נפסק הברור והנאשם לא זוכה – יחליט בית המשפט בשאלת האשפוז או הטיפול המרפאתי.

אשפוז או טיפול מרפאתי של נאשם על פי צו בית משפט

(1א) לא ייתן בית משפט צו לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן נוכח כי יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או שעשה מעשה עבירה אחר המבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות לעובדות שבכתב האישום.

(תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

(ב) הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט מצא כי הוא עשה את מעשה העבירה שבו הואשם, אולם החליט, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, שהנאשם היה חולה בשעת מעשה ולפיכך אין הוא בר-עונשין, ושהוא עדיין חולה, יצווה בית המשפט שהנאשם יאושפו או יקבל טיפול מרפאתי.

(ג) לא יתן בית משפט צו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) אלא לאחר קבלת חוות דעת פסיכיאטרית, ולצורך כך יצווה כי הנאשם יובא לבדיקה פסיכיאטרית, ואם הוא קטין – לבדיקה כאמור בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער; הודיע הפסיכיאטר המחוזי לבית המשפט כי לא ניתן לערוך את הבדיקה הפסיכיאטרית אלא בתנאי אשפוז, רשאי בית המשפט לצוות על אשפוזו של הנאשם לשם עריכת בדיקה והסתכלות, לתקופה שיקבע בצו.

(תיקון מס' 6) תשס"ח-2008

(ד) בית המשפט לא יתן צו לטיפול מרפאתי אלא אם כן סבר שאין בכך כדי לסכן את שלום הציבור או את שלום הנאשם.

(1ד) (1) בית משפט לא יקבע בצו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) את תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי, ואולם יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי המרבית לפי הוראות פסקאות (2) ו-(3) (להלן – תקופת האשפוז או הטיפול המרבית);

(תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

(2) תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה תקופת המאסר המרבית; לעניין זה, "תקופת המאסר המרבית" –

(תיקון מס' 9) תשע"ו-2016

(א) תקופת המאסר הקבועה בחוק לעבירה כאמור בסעיף קטן (1א) או (ב), לפי העניין, ואם הועמד הנאשם לדין לפני בית משפט שלום לפי סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 – שבע שנים;

(תיקון מס' 9) תשע"ו-2016

(ב) היו כמה עבירות כאמור בפסקת משנה (א) – תקופת המאסר הארוכה ביותר מבין תקופות המאסר הקבועות בחוק לאותן עבירות;

(ג) היתה עבירה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב), עבירה שדינה מאסר עולם חובה – 25 שנים;

(2א) על אף האמור בפסקה (2)(א) ו-(ב), שוכנע בית המשפט כי מעשה העבירה בוצע בנסיבות מקילות במיוחד, רשאי הוא, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות בצו כי תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה קצרה

מתקופת המאסר המרבית ;

(תיקון מס' 9) תשע"ו-2016

(3) תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תימנה מתחילת האשפוז או מתחילת הטיפול המרפאתי על פי צו בית משפט, לפי העניין ; בית המשפט רשאי לקבוע כי תקופת אשפוז לפי סעיף 16 יובאו במניין התקופה האמורה.

(תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

(2ד) צו כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) ייערך בהתאם לנוסח שבתוספת, ויצוינו בו, בין השאר, תקופת האשפוז או הטיפול המרבית והוראות סעיף 15א(ב) בדבר בחינת עניינו של הנאשם לקראת סיום התקופה האמורה.

(ה) לא מילא הנאשם אחר צו בית המשפט בענין טיפול מרפאתי, או חל שינוי לרעה במצבו הנפשי ונתמלאו בו התנאים למתן הוראת אשפוז לפי סעיף 9, יורה הפסיכיאטר המחוזי על אשפוזו ; דין הוראת אשפוז לפי סעיף קטן זה כדין צו בית משפט, לכל דבר וענין.

(ו) לענין ערעור, דינו של צו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) כדין הרשעה.

(ז) הפסיכיאטר המחוזי יקבע באיזה בית חולים או מרפאה יבוצעו צו או הוראת אשפוז לפי סעיף זה.

15. (א) שבועיים לפני תום תקופת האשפוז או הטיפול המרבית של נאשם, אם הנאשם לא שוחרר קודם לכן, ידווח מנהל או מנהל מרפאה, לפי העניין, לפסיכיאטר המחוזי ולשאר הגורמים המנויים בסעיף 28(ד)(1), על כך שהתקופה האמורה עומדת להסתיים.

בחינת עניינו של נאשם לקראת סיום תקופת האשפוז או הטיפול המרבית (תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

(ב) עם קבלת הדיווח כאמור בסעיף קטן (א), ישקול הפסיכיאטר המחוזי אם יש מקום לתת לגבי הנאשם הוראה לבדיקה כפויה, הוראה לאשפוז כפוי או הוראה לטיפול מרפאתי כפוי, לפי סעיפים 6, 7, 9 או 11.

(ג) עם תום תקופת האשפוז או הטיפול המרבית ישוחרר המטופל מהאשפוז או הטיפול שנקבע על פי צו של בית משפט לפי סעיף 15.

אשפוז עצור

16. (א) ציווה בית משפט על מעצרו של אדם, והוא סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם העצור או מטעם תובע כמשמעותו בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי (להלן – תובע), ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי העצור חולה וכי מצבו מצריך אשפוז, רשאי בית המשפט לצוות שהמעצר יהיה בבית חולים שיקבע הפסיכיאטר המחוזי או באגף פסיכיאטרי של בית סוהר, ובלבד שאם העצור נמצא בחקירה, יבטיח בית החולים את התנאים הדרושים לביצוע החקירה.

(תיקון מס' 6) תשס"ח-2008

(ב) לא יתן בית משפט צו לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שקיבל חוות דעת פסיכיאטרית, ולצורך כך יצווה כי העצור יובא לבדיקה פסיכיאטרית, ואם הוא קטין – לבדיקה כאמור בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער ; הודיע הפסיכיאטר המחוזי לבית משפט כי לא ניתן לערוך את הבדיקה הפסיכיאטרית אלא בתנאי אשפוז, רשאי בית המשפט לצוות על אשפוזו של העצור לשם עריכת בדיקה והסתכלות בבית חולים שיקבע הפסיכיאטר המחוזי או באגף הפסיכיאטרי של בית סוהר, ובלבד שמשך האשפוז לא יעלה על תקופת תקפו של צו המעצר.

(ג) ניתן צו לפי סעיף זה, יראו את העצור בעת שהוא נתון באשפוז או בבדיקה כנמצא במשמורת כדין, ויחולו עליו הוראות סעיפים 18 ו-19 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, בשינויים המחוייבים.

בדיקת חשוד (תיקון מס' 6) תשס"ח-2008

17. התעורר חשש כי אדם שיש לכאורה ראיות המחשידות אותו בביצוע עבירה אך טרם הוגש נגדו כתב אישום, הוא חולה, רשאי בית המשפט, לפי בקשתו של תובע או של החשוד ואף ביזמתו הוא, לצוות כי החשוד ייבדק בבדיקה פסיכיאטרית, ואם הוא קטין – בבדיקה כאמור בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער, שלא בתנאי אשפוז, כדי לקבוע אם הוא חולה ואם הוא מסוגל לעמוד לדין.

ייצוגו של החולה ונוכחותו

18. צו לפי סעיפים 15 עד 17 לא ינתן אלא בנוכחות סניגורו של החולה, ואם אין לו, ימנה לו בית המשפט סניגור ; בית המשפט רשאי לתת צו כאמור שלא בנוכחות החולה אם שוכנע, על יסוד חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי או של פסיכיאטר אחר שמינה הפסיכיאטר המחוזי, שאי אפשר לקיים את הדיון בנוכחות החולה או שנוכחותו תזיק לבריאותו הנפשית.

עיון חוזר וערר

19. על צו לפי סעיף 16(א) ניתן להגיש בקשה לעיון חוזר, וכן ניתן לערר עליו ועל צווים לפי סעיפים 15 (ג), 16(ב) ו-17, הכל כאמור בסעיפים 37 עד 39 לחוק סדר הדין הפלילי, בשינויים המחוייבים ; הוגשה בקשה לעיון חוזר או הוגש ערר, רשאי בית המשפט לצוות על עיכוב ביצוע הצו.

20. (א) צו בית המשפט לאשפוז, לטיפול מרפאתי או לבדיקה פסיכיאטרית, ישמש אסמכתא למשטרה להביא את האדם למקום שהורה עליו הפסיכיאטר המחוזי ; נמצא האדם

במשמורת בבית סוהר, יובא למקום האמור בידי סוהר.

(ב) קביעתו של פסיכיאטר מחוזי לפי סעיפים 15 ו-16 תחייב את בית החולים או את המרפאה שקבע, לפי הענין, לקבל את החולה לאשפוז, לטיפול מרפאתי או לבדיקה לצורך ביצוע צו בית המשפט.

21. אושפז נאשם על פי צו של בית משפט לפי סעיף 15(א) או נמצא בטיפול מרפאתי על פי צו של בית משפט לפי סעיף 15(א) או על פי החלטת ועדה פסיכיאטרית לפי סעיף 28(ב) והוא שוחרר לאחר מכן לפי סעיף 28(ד), רשאי היועץ המשפטי לממשלה להורות כי הנאשם יועמד לדין על העבירה שבה הואשם.

העמדה לדין לאחר שחרור מטיפול מרפאתי (תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

21א. (א) מצא היועץ המשפטי לממשלה כי אף שנאשם נמצא בטיפול מרפאתי על פי צו של בית משפט לפי סעיף 15(א) או על פי החלטת ועדה פסיכיאטרית לפי סעיף 28(ב), יש יסוד סביר להניח כי הוא מסוגל לעמוד לדין, וכי נסיבות הענין בכללותן מתאימות להעמדתו לדין, רשאי היועץ המשפטי לממשלה לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה.

העמדה לדין לפני שחרור מטיפול מרפאתי (תיקון מס' 8) תשע"ה-2014 (תיקון מס' 10) תשע"ה-2018

(ב) לא יקבע בית המשפט כי נאשם כאמור בסעיף קטן (א) מסוגל לעמוד לדין, אלא לאחר קבלת חוות דעת פסיכיאטרית, ויחולו לענין זה הוראות סעיף 15(ג), לפי הענין.

(ג) על החלטה של בית משפט לפי סעיף קטן (א) ניתן לערור לבית משפט שלערער ויחולו הוראות סעיף 15(ו).

(ד) הועמד נאשם לדין לפי סעיף זה, ישוחרר מהטיפול המרפאתי; על נאשם ששוחרר כאמור והוגשה לגביו בקשה לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים) יחולו הוראות סעיף 48(א)(7) לחוק האמור.

22. (א) השר ימנה פסיכיאטר בשירות המדינה להיות ראש שירותי בריאות הנפש.

(ב) תפקידיו של ראש שירותי בריאות הנפש הם:

(1) לתכנן ולנהל את שירותי בריאות הנפש וכן לתאם בין כל המוסדות לבריאות הנפש;

(2) לפקח על בתי חולים ומרפאות;

(3) לפקח מבחינה מינהלית על הפסיכיאטרים המחוזיים לענין ביצוע תפקידיהם לפי חוק זה;

(4) להסדיר נהלים בדבר עריכת רשומות פסיכיאטריות ולפקח על ההסדרים שנקבעו לשמירת סודיותם;

(5) להסדיר נהלים בדבר העברת מידע רפואי שמותר או שחובה לגלותו לפי חוק.

23. (א) ראש שירותי בריאות הנפש או מי שהוא הסמיך לכך בכתב מבין עובדי משרד הבריאות, רשאים לדרוש מידע לגבי חולה מכל עובד של בית חולים או של מרפאה, להיכנס למקום כאמור, לבדוק בו חולים ולערוך בו כל חקירה שימצא לנכון.

(ב) פסיכיאטר מחוזי רשאי, לשם ביצוע תפקידיו, להיכנס לכל בית חולים או מרפאה שבמחוזו, וכן רשאי הוא לדרוש מידע מכל אדם ולערוך כל חקירה או בירור הדרושים לביצוע הוראות חוק זה או הוראות לפיו.

(ג) אדם, שראש שירותי בריאות הנפש או שפסיכיאטר מחוזי פנה אליו לפי סעיף זה, חייב לספק לו כל מידע שנדרש ממנו.

23א. ראש שירותי בריאות הנפש ידווח לוועדת הבריאות של הכנסת, לא יאוחר מ-1 באפריל בכל שנה, על הטיפול בנפגעי שואה במערכת בריאות הנפש בשנה שקדמה להגשת הדוח; הדיווח יכלול, בין השאר, את מספר ניצולי השואה ששהו בבתי החולים, את מספר ניצולי השואה שהשתחררו מבתי החולים לרבות כאלה שעברו לדיוור במסגרת שיקום נכי נפש בקהילה לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000, ומספר ניצולי השואה המאושפזים שנפטרו; כן יכלול הדיווח פירוט בדבר מספר הניצולים המאושפזים שיש להם אפוטרופוס, ואם לא מונה להם אפוטרופוס, את הנימוקים לכך.

דיווח של ראש שירותי בריאות הנפש (תיקון מס' 4) תשס"ב-2000 (תיקון מס' 11) תשפ"ג-2023

24. (א) השר ימנה חברים לוועדות פסיכיאטריות מחוזיות מתוך רשימות כמפורט להלן:

(1) רשימת משפטים הכשירים להתמנות לשופט בית משפט שלום, שערך שר המשפטים (בסעיף זה – רשימת המשפטים);

(2) רשימת פסיכיאטרים שערך השר, בהתייעצות עם ההסתדרות הרפואית בישראל, ובלבד שלא יתמנה לחבר ועדה פסיכיאטרית מי שהוא פסיכיאטר מחוזי או מנהל בית חולים (בסעיף זה – רשימת הפסיכיאטרים); לענין זה, "בית חולים" – בית חולים כמשמעותו בפקודה, המיועד לאשפוז חולי נפש.

ועדה פסיכיאטרית מחוזית (תיקון מס' 12) תשפ"ג-2023

(ב) מתוך רשימת המשפטים ימנה השר בכל מחוז יושב ראש תורן וממלא מקומו; יושב ראש תורן יקבע את המותבים של הוועדות הפסיכיאטריות באותו מחוז ואת העניינים שבהם יטפלו.
(ג) ועדה פסיכיאטרית תדון במותב של שלושה שיתמנו אחד מתוך רשימת המשפטים, והוא יהיה יושב ראש המותב, ושניים מתוך רשימת הפסיכיאטרים.

(ד) תקופת כהונתו של חבר ועדה פסיכיאטרית תהיה חמש שנים, ורשאי השר למנותו לתקופת כהונה נוספת, ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

(ה) ראש שירותי בריאות הנפש יהיה אחראי מבחינה מינהלית על הפעלת הוועדות הפסיכיאטריות ויקיים מעקב אחר הפעלתן הסדירה.

24א. (א) השר ימנה חברים לוועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ולנוער מתוך רשימות כמפורט להלן:

(1) רשימת משפטים הכשירים לשמש שופטי בית משפט שלום שערך שר המשפטים;

(2) רשימת רופאים בעלי תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר;

(3) רשימת פסיכולוגים בעלי תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית בעלי נסיון מקצועי בטיפול בילדים ובנוער, שערכה מועצת הפסיכולוגים כמשמעותה בסעיף 47 לחוק הפסיכולוגים, תשל"ז-1977 (בסעיף זה – המועצה);

(4) רשימת פסיכולוגים בעלי תואר מומחה בפסיכולוגיה חינוכית בעלי נסיון מקצועי, שערכה המועצה;

(5) רשימת עובדים סוציאליים בעלי נסיון מקצועי בתחום ילדים ונוער, שערך שר העבודה והרווחה.

(ב) ועדה פסיכיאטרית לילדים ולנוער תדון במותב של חמישה שיתמנו אחד מתוך כל אחת מן הרשימות המפורטות בסעיף קטן (א); יושב ראש המותב יהיה החבר שנתמנה מתוך רשימת המשפטים.

(ג) לא יתמנה חבר למותב העומד לדון בענין אשפוזו של קטין בבית החולים שבו מועסק אותו חבר.

(ד) הוראות סעיף 24(ב), (ד) ו-(ה) יחולו על ועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ולנוער בשינויים המחוייבים.

(ה) הוראות חוק זה, ככל שהן מתייחסות לוועדה פסיכיאטרית, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

24ב. (א) בסעיף זה ובסעיפים 24 עד 24ז, "חבר ועדה" – חבר באחת מאלה: ועדה פסיכיאטרית, ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, או ועדה מיוחדת כאמור בסעיף 28א.

(ב) לא ימונה לחבר ועדה מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר ועדה או שהוגשו נגדו כתב אישום או קובלנה או תובענה משמעתית בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו.

24ג. (א) חבר ועדה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו אם הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר.

(ב) התקיימה נסיבה מהנסיבות כמפורט להלן לגבי חבר ועדה, יעבירו השר מכהונתו לפני תום תקופת הכהונה ובסמוך למועד התקיימות הנסיבה, בהודעה בכתב:

(1) הוא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר ועדה, או הוגשו נגדו כתב אישום או קובלנה או תובענה משמעתית בעבירה כאמור;

(2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו;

(3) חדל להתקיים בו תנאי מהתנאים הדרושים למינויו;

(4) האחראי על בירור תלונות המליץ על העברתו מכהונתו לפי סעיף 24(ב).

(ג) השר רשאי להתלות את כהונתו של חבר ועדה עד לקיום תנאים שיוורה עליהם או להתרות בו.

(ד) השר לא יתלה את כהונתו של חבר הוועדה ולא יעבירו מכהונתו אלא לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו לעניין זה; השר רשאי להתייעץ עם האחראי על בירור תלונות לעניין הפעלת סמכויותיו לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

(ה) הפסיק חבר ועדה לכהן לפי הוראות סעיף זה, יפעל השר, בהתאם להוראות סעיפים 24, 24א או 28א, לפי העניין, למינוי חבר ועדה אחר במקומו, בהקדם האפשרי.

24ד. חברי ועדה שאינם עובדי המדינה, דינם, בפעולתם כחברי ועדה, כדין עובדי המדינה, לעניין חיקוקים אלה ולעניין פעולותיהם בוועדה:

ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער (תיקון מס' 3) תשנ"ה-1995

(תיקון מס' 12) תשפ"ג-2023

סייג למינוי חבר ועדה (תיקון מס' 12) תשפ"ג-2023

הפסקת כהונה של חבר ועדה לפני תום תקופת הכהונה, התליית כהונה והתראה (תיקון מס' 12) תשפ"ג-2023

החלת דינים (תיקון מס' 12) תשפ"ג-2023

- (1) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979 ;
- (2) חוק העונשין, התשל"ז-1977 – ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור ;
- (3) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 ;
- (4) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959 – ההוראות הנוגעות לכלל עובדי המדינה ;
- (5) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 – ההוראות הנוגעות לתעודת עובד הציבור ;
- (6) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969.

ניגוד עניינים
(תיקון מס' 12)
תשפ"ג-2023

24.ה (א) בסעיף זה –
"בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חותן, חותנת, חם, חמות, נכד או נכדה, לרבות קרוב כאמור שהוא שלוב (חורג) ;
"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ;
"חולה" – לרבות קטין שעניינו נדון לפני ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער ;
"ניגוד עניינים", של חבר ועדה – ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו בוועדה לבין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו ;
"קרוב", של חבר ועדה – כל אחד מאלה :
(1) בן משפחה של חבר ועדה ;
(2) אדם שלחבר הוועדה יש עניין במצבו הכלכלי ;
(3) תאגיד שחבר הוועדה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם בעלי עניין בו ;
(4) גוף שחבר הוועדה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם מנהלים או עובדים אחראים בו .
(ב) לא ימונה לחבר ועדה ולא יכהן כחבר כאמור מי שבשל כהונתו יימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים אשר ימנע ממנו למלא את עיקר תפקידו בוועדה .
(ג) חבר ועדה לא ישתתף במושב של הוועדה, אם הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים .
(ד) התברר לחבר ועדה שהוא מנוע מלהשתתף בדיון בעניין מסוים בשל ניגוד עניינים, יודיע על כך לחבריו במושב, ואם החל הדיון – גם לחולה, ויימנע מלהשתתף בדיון על אותו עניין .
(ה) התעורר אצל חבר ועדה ספק בשאלה אם הוא מנוע מלהשתתף בדיון בעניינו של חולה מסוים בשל ניגוד עניינים, או טען החולה, קרובו או בא כוחו של מי מהם או הפסיכיאטר המחוזי, שחבר ועדה מנוע כאמור, יחליט בדבר המותב של הוועדה, לרבות אותו חבר, וינמק את החלטתו .
(ו) לא תישמע טענה כאמור בסעיף קטן (ה) כי חבר ועדה מנוע מלהשתתף בדיון בשל ניגוד עניינים, אלא אם כן נטענה בתחילת הדיון או מייד לאחר שנודעה עילת ניגוד העניינים .

24.ו (א) השר ימנה, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, שופט של בית משפט מחוזי או שופט של בית המשפט העליון, בדימוס, לאחראי על בירור תלונות על התנהגות חברי ועדה במסגרת מילוי תפקידם, לרבות תלונות לעניין דרך ניהול הליכים לפי חוק זה על ידיהם .
(ב) מצא האחראי על בירור תלונות שתלונה הייתה מוצדקת, רשאי הוא להמליץ לשר להתרות בחבר הוועדה, להעבירו מכהונתו, להתלות את מינויו עד לקיום תנאים שהשר יורה עליהם או להמליץ שלא למנותו לתקופת כהונה נוספת .
(ג) לשם בירור התלונה רשאי האחראי על בירור תלונות לעיין בפרוטוקול הדיון בוועדה ולפנות לחברי הוועדה ולמשתתפים בו .
(ד) האחראי על בירור תלונות לא יברר תלונה שהיא בעניין הניתן לערעור על פי דין .

אחראי על בירור
תלונות
(תיקון מס' 12)
תשפ"ג-2023

25. על ועדה פסיכיאטרית יחולו הוראות סעיפים 8 עד 11 ו-27 (ב) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, בשינויים המחויבים .

סמכויות ועדה
פסיכיאטרית

26. (א) הובא ענינו של חולה בפני הוועדה הפסיכיאטרית, תבדוק הוועדה את החולה ; נבצר מן הוועדה לבדוק את החולה, רשאית היא לדחות את הדיון למועד אחר שתקבע ושלא יעלה על שבעה ימים, ולהאריך את תקופת האשפוז עד למועד הדיון .

נוכחות בדיון והשמעת
טענות

(ב) מצאה הוועדה שיש צורך לבדוק את החולה בדיקה גופנית, תיערך הבדיקה בידי שני החברים הפסיכיאטרים או בידי אחד מהם בלבד, ויושב ראש הוועדה לא יהיה נוכח בה ; דין בדיקה כאמור כדין בדיקת הוועדה כולה .

(ג) הוועדה תאפשר לחולה, לקרובו ולבאי כוחם, אם יש להם בא כוח, ובדיון בערר, גם לעורר ולבא כוחו ולפסיכיאטר המחוזי, להשמיע את טענותיהם בפניה ; הוועדה רשאית לאפשר גם לאנשים נוספים, אם לדעתה הם נוגעים לענין, להשמיע את טענותיהם בפניה .

(ד) הדיון ייערך בדלתיים סגורות ויהיו נוכחים בו החולה ובא כוחו, אם יש לו בא כוח ; הוועדה רשאית להרשות את נוכחותם של אנשים נוספים, אם לדעתה הם נוגעים לענין .

ונוכחותם דרושה לצורך הדיון.

(ה) סברה הוועדה כי נוכחותו של החולה בדיון, כולו או חלקו, עלולה לפגוע בשלומם הגופני או הנפשי, רשאית הוועדה, מנימוקים שיירשמו, לדון באותו חלק של הדיון שלא בנוכחותו.

27. הוועדה הפסיכיאטרית תקבע את סדר הדיון בפניה במידה שלא נקבע בתקנות.

28. (א) חולה המאושפז על פי צו בית משפט או הנמצא בטיפול מרפאתי על פי צו כאמור, תדון הוועדה הפסיכיאטרית בענינו לפחות אחת לששה חדשים, וכן רשאית היא לדון בענינו בכל עת אם ביקש זאת החולה או המנהל.

(ב) בדיון כאמור בסעיף קטן (א) מוסמכת הוועדה לאשר לחולה חופשות, בתוך תקופת הצו, בתנאים שתקבע או לשחררו ללא תנאי או להורות שיקבל טיפול מרפאתי; דינה של החלטת הוועדה להורות על קבלת טיפול מרפאתי, כדין צו בית משפט לטיפול מרפאתי.

(1b) הוועדה תחליט על שחרורו של חולה אם מצאה כי אין עוד הצדקה להמשך אשפוזו נוכח מצבו הנפשי ונוכח מידת המסוכנות הנשקפת ממנו, בשים לב למצבו הנפשי.

(2b) בדיון לפי סעיף זה תשקול הוועדה בין השאר את השיקולים האלה: סיכויי שיקומו של החולה והתנאים לשיקום, ובכלל זה הטיפול הדרוש לשיקומו והסכנות (פרוגנוזה) לגביו, נסיבות העבירה שבשלה ניתן צו האשפוז או הטיפול המרפאתי, עברו הפלילי של החולה ומשך הזמן שחלף מאז תחילת האשפוז או הטיפול המרפאתי.

(ג) החליטה הוועדה לאשר לחולה חופשות, רשאית היא להסמיק את המנהל לקבוע מועדיהן ובאילו תנאים יינתנו.

(ד) (1) החליטה הוועדה על שחרורו של החולה או שהורתה שהחולה יקבל טיפול מרפאתי, תודיע על מועד השחרור או על מתן ההוראה לקבלת טיפול מרפאתי לפסיכיאטר המחוזי, ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המחוז ולמשטרת ישראל;

(2) החליטה הוועדה על מתן חופשה לחולה, תודיע על כך לפרקליט המחוז או לראש יחידת התביעות במשטרת ישראל, שבתחומם הוגש כתב האישום ולסנגוריה הציבורית;

(3) שר המשפטים, בהסכמת שר הבריאות והשר לביטחון הפנים, יקבעו נהלים לעניין מסירת הודעות כאמור בסעיף קטן זה.

(ה) החליטה הוועדה על מתן חופשה לחולה, רשאית היא לדחות את ביצוע ההחלטה לתקופה שלא תעלה על חמישה ימים מיום המצאת ההחלטה; החליטה הוועדה על שחרורו של חולה או שהורתה שהחולה יקבל טיפול מרפאתי, רשאית היא לדחות את ביצוע ההחלטה לתקופה שלא תעלה על עשרה ימים מיום המצאת ההחלטה, והכול בתנאי שתקופת העיכוב לא תחרוג מתקופת האשפוז או הטיפול המרבית כאמור בסעיף 15(ד).

28א. (א) השר ימנה ועדה פסיכיאטרית מיוחדת, אחת או יותר (בחוק זה – ועדה מיוחדת), ואלה הם חבריה:

(1) שופט מחוזי בדימוס שימונה מתוך רשימה שערך שר המשפטים לאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) פסיכיאטר בעל ניסיון של עשר שנים לפחות בתחום הפסיכיאטריה, שאינו הפסיכיאטר המחוזי או סגנו, מתוך רשימה שערך השר לאחר התייעצות עם ראש שירותי בריאות הנפש;

(3) קרימינולוג קליני, בעל ותק של שלוש שנים ובעל ניסיון בהערכת מסוכנות ובעבודה עם נאשמים חולי נפש, מתוך רשימה שערך השר לאחר התייעצות עם ראש שירותי בריאות הנפש.

(ב) תקופת כהונתו של חבר ועדה מיוחדת תהיה חמש שנים, ורשאי השר למנותו לתקופת כהונה נוספת, ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

(ג) הודעה על מינוי ועדה מיוחדת תפורסם ברשומות.

(ד) ועדה מיוחדת תהיה מוסמכת לדון, במקום הוועדה הפסיכיאטרית, בעניינו של מי שהואשם בעבירה על סעיפים 300 או 305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, והוטל עליו צו לפי סעיף 15, ויחולו לעניין זה הוראות סעיפים 25 עד 28, ו-29א, בשינויים המחויבים, ובשינויים כאמור בסעיפים 28 עד 28ב.

28ב. (א) בא כוח היועץ המשפטי לממשלה יהיה נוכח בדיון של ועדה מיוחדת וישמיע את טענותיו לפניו.

סדר הדיון בוועדה

דיון תקופתי בענין חולה שאושפז או נמצא בטיפול מרפאתי על פי צו

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

ועדה פסיכיאטרית מיוחדת
(תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

(תיקון מס' 12)
תשפ"ג-2023

נוכחות בדיון בוועדה מיוחדת והשמעת טענות
(תיקון מס' 8) תשע"ה-2014

(ב) נפגע עבירה שביקש שתימסר לו הודעה על מועד הדיון בוועדה מיוחדת, כאמור בפרט 9 לתוספת הרביעית של חוק זכויות נפגעי עבירה, יהיה רשאי להביע את עמדתו בכתב לפני הוועדה, ואולם הוא לא יהיה רשאי לעיין במידע רפואי של הנאשם; לעניין זה – "חוק זכויות נפגעי עבירה" – חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001; "נפגע עבירה" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה.

סמכויות ועדה מיוחדת
(תיקון מס' 8) תשע"ה-
2014

28ג. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 28, בדיון כאמור באותו סעיף מוסמכת ועדה מיוחדת, לאחר לחולה חופשות, לתקופה ובתנאים שתקבע, לשחררו מאשפוז, להורות על טיפול מרפאתי, או לשחררו מטיפול מרפאתי, והכול בתנאים שתקבע.

(ב) תנאים לפי סעיף קטן (א) (להלן – תנאי שחרור ופיקוח) –

(1) יוטלו על החולה כדי למנוע סכנה לשלום הציבור על רקע מצבו הנפשי לרבות באמצעות הבטחת הטיפול בו, ויכול שיכללו, בין השאר, חיוב של החולה להתייצב לבדיקה פסיכיאטרית או לקבל טיפול במקום שקבעה הוועדה, או תנאים לעניין מקום מגוריו; בסעיף זה, "תנאים לעניין מקום מגורים" – לרבות הגבלה ממגורים במקום מסוים או בסמוך לו או מגורים במסגרת המתאימה לצרכיו הרפואיים בכל הנוגע למצבו הנפשי, כפי שתקבע הוועדה;

(2) יעמדו בתוקפם לתקופה שתקבע הוועדה ולא תעלה על שנה, ואולם רשאית הוועדה להאריך את התקופה האמורה לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שישה חודשים, ובלבד שסך כל התקופות, לרבות תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי, לא יעלה על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי כאמור בסעיף 15(ד1).

(ג) ועדה מיוחדת תאשר לחולה חופשה לפי סעיף זה, רק אם סברה כי חל שינוי יסודי, בסיסי ורציף, לאורך זמן, במצבו הנפשי של החולה, וכי יש בו – בשים לב לתנאי השחרור והפיקוח – כדי לשלול ברמת ודאות גבוהה את מסוכנותו של הנאשם לשלום הציבור, לאנשים מסוימים או לעצמו.

(ד) לשם קבלת החלטה בדבר שחרור או מתן חופשה לפי סעיף זה, רשאית ועדה מיוחדת להורות למנהל להגיש לה חוות דעת או תכנית לטיפול בחולה ולשיקומו, ובהחלטה לעניין מתן חופשה – גם חוות דעת לגבי הצורך בפיקוח על החולה בתקופת היותו בחופשה ודרכי הפיקוח הנדרשות.

הפרת תנאי שחרור
ופיקוח שקבעה ועדה
מיוחדת
(תיקון מס' 8) תשע"ה-
2014

28ד. (א) הפר נאשם תנאי מתנאי השחרור והפיקוח שקבעה לגביו ועדה מיוחדת, רשאית הוועדה לשנות או לבטל את תנאי השחרור והפיקוח ואף להורות על אשפוזו של הנאשם אם היא סבורה שלא ניתן להבטיח את הטיפול בו שלא בתנאי אשפוז ושהוא עלול לסכן את זולתו; לא תקבל הוועדה החלטה כאמור, אלא לאחר שקיימה דיון שאליו יוזמנו הנאשם ובא כוחו; לא התייצב הנאשם, רשאית הוועדה להורות על התייצבותו לדיון נוסף, ואם לא התייצב – רשאית היא לקבל החלטה בהעדרו.

(ב) נודע לפסיכיאטר המחוזי כי נאשם הפר תנאי מתנאי השחרור והפיקוח כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא –

(1) לזמן את הנאשם לבדיקה כפויה מיוחדת מטעמו, אף אם לא התמלאו בנאשם התנאים המנויים בסעיפים 6 או 7, ולהורות על אשפוזו של הנאשם לתקופה שלא תעלה על 48 שעות, אם הדבר דרוש לצורך עריכת הבדיקה, נוכח מצבו הנפשי והסיכון הצפוי ממנו;

(2) לאשפוז לתקופה שלא תעלה על 48 שעות, לצורך הבטחת התייצבותו לפני ועדה מיוחדת.

(ג) הפסיכיאטר המחוזי ימסור לוועדה המיוחדת עדכון לגבי פעולות שנקט לפי סעיף קטן (ב).

(ד) לעניין סעיף קטן (ב), לא יבואו במניין השעות, שבתות ומועדי ישראל כמשמעותם בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.

(ה) שר המשפטים, בהסכמת השר, רשאי להתקין תקנות לעניין סעיף זה, ובכלל זה לעניין דרכי הבאת נאשם לפני ועדה מיוחדת ולעניין דרכי הדיווח לפסיכיאטר המחוזי ולוועדה על הפרה של תנאי שחרור ופיקוח.

28ה. נאשם או בא כוחו, מנהל או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, רשאי לפנות לוועדה מיוחדת בבקשה לעיון חוזר בהחלטת הוועדה לפי סעיפים 28ג או 28ד, אם התגלו עובדות חדשות או שהשתנו הנסיבות; עיון חוזר יכול שיתקיים גם ביוזמתה של ועדה מיוחדת.

עיון חוזר בהחלטות
ועדה מיוחדת
(תיקון מס' 8) תשע"ה-
2014

128. נאשם כאמור בסעיף 28א(ד), שהועמד לדין לאחר שחרורו לפי הוראות סעיף 21, לא תהיה הוועדה המיוחדת מוסמכת עוד לדון בעניינו ותנאי שחרור ופיקוח שקבעה לגביו לא יחולו עוד, ואולם בהחלטות לפי חוק המעצרים ישקול בית המשפט, בין השאר, גם את החלטות הוועדה המיוחדת שניתנו לגבי הנאשם, וכן חומר נוסף הנוגע לעניין.

נאשם ברצח או בניסיון
לרצח שהועמד לדין
לאחר שחרור
(תיקון מס' 8) תשע"ה-
2014

29. (א) החולה, קרובו וכן היועץ המשפטי לממשלה רשאים לערער על החלטה של ועדה פסיכיאטרית בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כדן יחיד; הערעור יוגש בתוך ארבעים וחמישה ימים מהמועד שבו נמסרה לחולה או ליועץ המשפטי לממשלה, לפי הענין, הודעה על החלטה.

ערעור על החלטה
ועדה פסיכיאטרית

(ב) שר המשפטים יקבע בתקנות את נוהל הגשת הערעור וסדרי הדיון בו.
29א. (א) בדיון בפני ועדה פסיכיאטרית ובדיון בערעור על החלטותיה, רשאי החולה להיות מיוצג על ידי עורך דין.

זכות ייצוג
(תיקון מס' 5)
תשס"ד-2004

(ב) היה החולה מאושפז על פי הוראת אשפוז או נמצא בטיפול מרפאתי על פי הוראת לטיפול מרפאתי, זכאי הוא להיות מיוצג בדיון כאמור בסעיף קטן (א) על ידי עורך דין שנתמנה לתת שירות משפטי לפי הוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972.

(ג) היה החולה מאושפז או נמצא בטיפול מרפאתי על פי צו בית משפט, זכאי הוא להיות מיוצג בדיונים כאמור בסעיף קטן (א), על ידי סניגור ציבורי שמונה לפי הוראות חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא יחולו לענין דיון בפני ועדה פסיכיאטרית לילדים ולנוער כאמור בסעיף 24א ודיון בערעור על החלטותיה.

(ה) המנהל או מי שהוסמך על ידו לענין זה, יודיע לחולה ואם יש לו אפוטרופוס גם לאפוטרופוסו, בסמוך למועד אשפוזו, על זכותו של החולה להיות מיוצג לפי הוראות סעיף זה; לא ניתן היה לברר את דעתו של החולה בענין בשל מצבו הרפואי ואין לו אפוטרופוס, תימסר הודעה כאמור לאחד מקרוביו של החולה; ביקש חולה להיות מיוצג על ידי עורך דין לפי הוראות סעיף זה, או ביקש אפוטרופוסו או קרוב של חולה שלא ניתן לברר את דעתו, כי החולה יהיה מיוצג, תינתן לחולה הזדמנות להיפגש עם עורך הדין באופן שיאפשר ייצוג חולם של החולה.

(ו) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הבריאות של הכנסת, יקבע הוראות לביצוע סעיף זה.

(תיקון מס' 11)
תשפ"ג-2023

30. (א) מנהל רשאי, לפי שיקול דעתו, לשחרר חולה המאושפז שלא על פי צו של בית המשפט או לאשר לו חופשה.

שחרור או חופשה
בידי המנהל

(ב) מנהל אינו רשאי לשחרר חולה מאושפז שהוא אסיר, אולם רשאי המנהל, באישור נציב בתי הסוהר, לאשר לו חופשה.

31. התנגד חולה או קרובו לשחרור החולה מבית החולים לפי סעיף 30(א), אין לשחררו אלא באישור הפסיכיאטר המחוזי; על החלטת הפסיכיאטר המחוזי ניתן לערור בפני הוועדה הפסיכיאטרית.

התנגדות לשחרור חולה

32. (א) אין להעביר חולה מבית חולים אחד למשנהו אלא בהסכמתו ובהסכמתם של המנהלים הנוגעים לענין; באין הסכמה כאמור יכריע בדבר הפסיכיאטר המחוזי של המחוז שבו נמצא בית החולים שאליו מבקשים להעביר את החולה; על החלטתו של הפסיכיאטר המחוזי ניתן לערור בפני הוועדה הפסיכיאטרית באותו מחוז.

העברת חולה

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי ראש שירותי בריאות הנפש, בנסיבות מיוחדות ובהתחשב בצרכי האשפוז, להורות על העברת חולה מבית חולים אחד למשנהו.

33. עזב חולה את בית החולים ללא רשות, לא חזר אליו מחופשה או נעדר ממנו מסיבה אחרת –

החזרת חולה לבית חולים

(1) אם אושפז לפי צו של בית משפט או אם הוא אסיר, יודיע על כך המנהל למשטרת ישראל, אשר תדאג להחזרתו לבית החולים;

(2) אם אושפז לפי הוראת אשפוז, יודיע על כך המנהל לפסיכיאטר המחוזי; החליט הפסיכיאטר המחוזי על החזרתו לבית החולים, רשאי הוא להשתמש בסמכויות הנתונות לו בסעיף 14.

34. (א) בסעיף זה, "אמצעי כפיה" – בידוד או קשירה.

אמצעי כפיה

(ב) שימוש באמצעי כפיה לגבי חולה מאושפז ייעשה רק במידה הדרושה לצורך הטיפול הרפואי בו או כדי למנוע סכנה לעצמו או לזולתו.

(ג) הוראה בדבר שימוש באמצעי כפיה תינתן בכתב בידי רופא לזמן מוגבל; במקרה חירום ובהעדר רופא רשאית אחות לתת הוראה כאמור.

(ד) השר יקבע בתקנות הוראות בדבר דרכי השימוש באמצעי כפיה, לרבות בדבר רישום

בפנקס מיוחד ודרכי ניהולו.

זכויות החולה

35. (א) לא תישלל זכות מזכויותיו של חולה ולא תוגבל בדרך כלשהי, אלא על פי חוק.
(ב) המטרה העיקרית של אשפוז חולה בבית חולים הינה קבלת טיפול רפואי ואין לאשפוז אדם בבית חולים לשם הגנה על הציבור או עליו בלבד, אלא לפי הוראות חוק זה.
(ג) חולה המאושפז בבית חולים זכאי לקבל טיפול בהתאם למצבו הרפואי, הן הנפשי והן הגופני, בהתאם לתנאים ולסדרים הנהוגים במערכת הבריאות בישראל.
(ד) חולה המאושפז בבית חולים רשאי –
(1) לשלוח ולקבל מכתבים סגורים ודברי דואר אחרים;
(2) לקבל אורחים בזמנים ובתנאים שקבע המנהל;
(3) לקיים קשר עם אנשים מחוץ לבית החולים;
(4) להחזיק חפצים אישיים במידה סבירה וללבוש את בגדיו האישיים, הכל בתנאים שקבע המנהל.
(ה) מנהל רשאי להגביל זכויותיו של חולה לפי סעיף זה במידה שהדבר דרוש מטעמים רפואיים, ובלבד שלא תוגבל זכותו של החולה לשלוח מכתבים סגורים לעורך דינו, לאפוטרופוסו, לפסיכיאטר המחוזי, לוועדה הפסיכיאטרית המחוזית וליועץ המשפטי לממשלה, או לקיים קשר אחר איתם.
(ו) חולה המתקבל לאשפוז יקבל טופס המפרט את זכויותיו וחובותיו וכן הסבר בעל פה על תוכנו מהרופא המקבל; לא היה החולה מסוגל להבין את תוכן הטופס מפאת מצבו הרפואי יצוין הדבר בכתב בתיקו הרפואי, ותוכנו של הטופס יוסבר לו מיד לכשיאפשר זאת מצבו הרפואי.
(ז) עותק מטופס זכויות החולה וחובותיו יוצג בכל מחלקה פסיכיאטרית במקום בולט.
(ח) חולה המאושפז מרצונו לא יקבל טיפול רפואי, למעט טיפול חירום, אלא בהסכמתו; סירב חולה המאושפז כאמור לקבל טיפול רפואי כפי שקבע לו המנהל, רשאי המנהל לשחררו.
(ט) חולה שאושפז אשפוז כפוי או שניתנה לגביו הוראה לטיפול מרפאתי, יינתן לו טיפול לפי מצבו הרפואי אף למרות התנגדותו; טיפולים מיוחדים שיפורטו בתקנות יינתנו רק בהתאם להוראות שייקבעו בהן.
(י) חולה ישותף במידת האפשר בתוכנית הטיפול בו.
(יא) חולה זכאי לקבל מידע רפואי בקשר למצבו; המידע יימסר לו לפי שיקול דעתו של הרופא.
36. השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר העסקתו של חולה בעיסוקים הקשורים בתוכנית ריפוי בעיסוק או בתוכנית שיקום; אין בהעסקתו של חולה כאמור משום יצירת קשר של עובד ומעביד בין החולה לבין המעסיק.
37. אין באשפוזו של חולה כדי לפגוע בזכותו להמשיך ולנהל את נכסיו, אלא אם כן קבע המנהל בכתב שאין החולה מסוגל לדאוג לענייניו; על קביעתו של המנהל רשאי החולה לערור בפני הוועדה הפסיכיאטרית.
38. הפסיכיאטר המחוזי יודיע ליועץ המשפטי לממשלה וליושב ראש התורן של הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית, על מתן הוראת אשפוז והוראה לטיפול מרפאתי, וכן על הוצאת צו אשפוז וצו לטיפול מרפאתי.
39. (א) מנהל יודיע לראש שירותי בריאות הנפש על קבלתו של חולה לבית החולים; בהודעה כאמור יצוין, בין היתר, אם החולה אינו יכול לדאוג לענייניו ואם יש לו אפוטרופוס; כמו כן יודיע המנהל כאמור על שחרורו של החולה מבית החולים, על העברתו לבית חולים אחר או על פטירתו.
(ב) מנהל מרפאה יודיע לראש שירותי בריאות הנפש על קבלתו של חולה לטיפול מרפאתי כפוי, על שחרורו או על פטירתו.
40. (א) קיבל ראש שירותי בריאות הנפש מידע לגבי חולה אשר אינו מסוגל לנהל את ענייניו ואין לו אפוטרופוס, כי יש צורך לעשות לגבי נכסיו פעולה משפטית שאינה סובלת דיחוי, יודיע על כך לאפוטרופוס הכללי וכן יודיע לו כל אימת שחדל הצורך לעשות פעולה משפטית כאמור.
(ב) קיבל האפוטרופוס הכללי הודעה כאמור בסעיף קטן (א) רישה, רשאי הוא, אם ראה צורך בכך, לעשות לגבי נכסי החולה כל פעולה משפטית שאינה סובלת דיחוי, כולל כינוס נכסים ומילוי התחייבויות כספיות והוראות סעיף 72 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962, יחולו, בשינויים המחויבים, לענין שמיעת דעתם של קרובי החולה.
(ג) תפקידו של האפוטרופוס הכללי יסתיים באחת מאלה:

תעסוקה לחולה

נכסי החולה

דיווח של הפסיכיאטר המחוזי

דיווח של מנהל ומנהל מרפאה

פעולה דחופה של האפוטרופוס הכללי

- (1) משקיבל הודעה לפי סעיף קטן (א) סיפה ;
  - (2) משנתמנה לחולה אפטרופוס ;
  - (3) משקבע בית-המשפט שאין עוד צורך במילוי תפקידו של האפטרופוס הכללי ; הוראות סעיף 63 לחוק הכשרות המשפטיות והאפטרופסות, תשכ"ב-1962, יחולו בשינויים המחויבים לפי הענין, על סיום תפקידו של האפטרופוס הכללי ;
  - (4) משנפטר החולה.
41. (בוטל).

(תיקון מס' 2)
תשנ"ד-1994

42. (א) מי שהגיעה אליו ידיעה לגבי אדם תוך כדי ביצוע חוק זה או בקשר לביצועו, חייב לשמרה בסוד ולא לגלותה אלא באחת מנסיבות אלה :

סודיות

- (1) האדם שעליו המידע הסכים במודע ובכתב לגילוי, וכל עוד לא ביטל בכתב את הסכמתו האמורה ;
- (2) גילוי המידע דרוש, לדעתו של הרופא המטפל, לשם טיפול באותו אדם או לשם ביצוע חוק זה והתקנות לפיו ;
- (3) קיימת חובה או רשות בחוק לגלות את המידע ;
- (4) הוא הורשה לכך בידי בית משפט ;
- (5) הוא נדרש לגלות את הידיעה, במסגרת ניהול חקירה, למי שמוסמך לנהל חקירה על ביצוע עבירות, או לגלות את הידיעה, לצורך מניעת עבירות, לקצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה או למי ששר המשפטים הסמיכו לקבל מידע לפי סעיף זה ; גילוי ידיעה כאמור בפסקה זו טעון הסכמתו של ראש שירותי בריאות הנפש או מי שהוא הסמיך לכך, או הסכמתו של מנהל או פסיכיאטר מחוזי, הכל לפי הענין.

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט, אם סבר שהדבר נדרש לשם הגנה על שלום הציבור או על שלומו של נאשם או עצור או אם מצא הצדקה לכך בנסיבות העניין, להתיר פרסום פרטים מזהים של נאשם או עצור שברח ממסגרת אשפוז שבה הוא נמצא על פי צו אשפוז או צו אשפוז לצורך בדיקה והסתכלות שניתן לפי סעיפים 15 או 16, לרבות בריחה במהלך תקופת חופשה שניתנה לו לפי סעיפים 28 או 28ג ; היה הנאשם או העצור מיוצג על ידי סניגור, תימסר הודעה על בקשה שהוגשה לבית המשפט בעניין כאמור לסניגורו, ככל הניתן בנסיבות העניין.

(ב) אין סעיף זה בא לאסור על רופא למסור מידע על מצבו של חולה לחולה, לאפטרופוסו או לקרובו, לפי שיקול דעת הרופא.

43. על אף האמור בסעיף 42, מותר למסור מידע לצרכי מחקר או תכנון שירותים רפואיים, על פי כללים שיקבע השר בתקנות, באישור ועדת הבריאות של הכנסת ; מי שהגיע לידיו מידע כאמור לא יפרסם בכל דרך שהיא פרטים שיש בהם כדי לזהות חולה.

מסירת מידע לצרכי מחקר
(תיקון מס' 11)
תשפ"ג-2023
עבירות ועונשין

44. (א) רופא הנותן תעודה בדבר היותו של אדם חולה כשהוא יודע שאינו חולה, או כשלא עשה את הדרוש כדי להיווכח אם הוא חולה או לא, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) מי שגרם ביודעין לאשפוזו של אדם בבית חולים ללא צורך או שלא כדין, דינו – מאסר חמש שנים.

(ג) המשתמש בבית חולים או במרפאה כלפי חולה באמצעי כפיה שלא על פי הוראות חוק זה, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ד) מי שעשה מעשה או נמנע מעשות מעשה כדי לשלול מאדם זכות הניתנת לו לפי חוק זה או כדי להכביד על מימושה, וכן העובר עבירה על הוראות חוק זה שאין עונש אחר בצדה, דינו – מאסר שנה.

45. הוראות חוק זה יחולו, בשינויים המחויבים, על חולה שנעצר לפי חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, או שהועמד לדין לפני בית דין צבאי או שהואשם בהליך של חקירה מוקדמת לפי אותו חוק, וכל מקום בחוק זה שבו מדובר בבית-משפט – לרבות בית דין צבאי או שופט חוקר במשמע ; לענין זה יראו –

חולה שנעצר לפי חוק השיפוט הצבאי, או שהועמד לדין בבית דין צבאי

(1) בסעיף 19 – כאילו מדובר בערעור לפי סעיף 240(ד) לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955 ;

(2) בסעיפים 21, 21א(א), 28ב(א) ו-28ה – כאילו במקום "היועץ המשפטי לממשלה" נאמר "הפרקליט הצבאי הראשי" ;

(תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014

(3) בסעיף 28(ד) – כאילו במקום "לפרקליט המחוז" נאמר "לפרקליט הצבאי הראשי", במקום "הציבורית" נאמר "הצבאית" ובמקום "השר לביטחון הפנים" נאמר "שר

- הביטחון";
- (4) בסעיף 35(ה) – כאילו אחרי "לוועדה הפסיכיאטרית המחוזית" נאמר "לפרקליט הצבאי הראשי";
- (5) בסעיף 38 – כאילו אחרי "ליועץ המשפטי לממשלה" נאמר "לפרקליט הצבאי הראשי";
- (6) בתוספת לחוק – כאילו במקום "פרקליט מחוז" נאמר "הפרקליט הצבאי הראשי".
- (תיקון מס' 8)
תשע"ה-2014
46. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע, לרבות בדבר הגשת דינים וחשבוניות על הטיפול בחולים בבתי חולים ובמרפאות, קביעת טפסים ונוסחים ואופן הדיווח ופרטיו לפי סעיפים 38 עד 40.
47. חוק לטיפול בחולי נפש, תשט"ו-1955 – בטל.
48. במקום סעיף 15 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, יבוא:
- "אסיר חולה נפש
15. (א) בסעיף זה –
- "חוק טיפול בחולי נפש" – חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;
- "אסיר" – למעט מי שהתקבל לבית סוהר על פי צו מעצר;
- "חולה", "פסיכיאטר מחוזי", "בדיקת פסיכיאטרית", "בית חולים", "ראש שירותי בריאות הנפש" ו"מנהל" – כמשמעותם בחוק טיפול בחולי נפש;
- "ראש האגף הפסיכיאטרי" – ראש האגף הפסיכיאטרי בבית סוהר.
- (ב) התעורר חשש אסיר הוא חולה, רשאי ראש האגף הפסיכיאטרי להורות שהאסיר יועבר לאותו אגף כדי שייבדק בדיקה פסיכיאטרית לשם קביעה אם הוא חולה.
- (ג) מצא ראש האגף הפסיכיאטרי כי לא ניתן לערוך את הבדיקה הפסיכיאטרית אלא בתנאי אשפוז, יודיע על כך לנציב ולפסיכיאטר המחוזי והאסיר יאושפז באגף הפסיכיאטרי לשם בדיקה בהסתכלות.
- (ד) הנציב רשאי, על פי המלצת ראש האגף הפסיכיאטרי ובאישור הפסיכיאטר המחוזי, להורות על העברתו של אסיר לבית חולים לשם ביצוע בדיקה פסיכיאטרית, לרבות בדיקה בהסתכלות.
- (ה) שוכנע הפסיכיאטר המחוזי, על סמך בדיקה פסיכיאטרית, כי נתמלאו באסיר התנאים המצדיקים את אשפוזו כאמור בחוק טיפול בחולי נפש, רשאי הוא לתת הוראת אשפוז כמשמעותה בסעיף 9 לאותו חוק.
- (ו) ניתנה הוראת אשפוז כאמור בסעיף קטן (ה) יחליט הנציב אם האסיר יאושפז באגף הפסיכיאטרי של בית הסוהר או בבית חולים שקבע הפסיכיאטר המחוזי; התנגד הפסיכיאטר המחוזי לאשפוזו של אסיר בבית חולים כפי החליט הנציב, יכריע בענין ראש שירותי בריאות הנפש.
- (ז) הוראה לבדיקה או לאשפוז של אסיר לפי סעיף זה יראו, לכל דבר וענין ובכפוף להוראות סעיף זה, כהוראה לבדיקה כפויה או לאשפוז כפוי כמשמעותם בחוק טיפול בחולי נפש.
- (ח) כל עוד מוחזק האסיר בבית חולים ותקופת מאסרו טרם תמה, ייחשב כאילו הוא במשמורת כדין.
- (ט) אסיר שהועבר לבית חולים לצורך בדיקה בהסתכלות או לצורך אשפוז לפי סעיף זה, יוחזר לבית הסוהר, אם הוא חייב עוד להיות כלוא בו, על פי הודעה בכתב של המנהל לנציב, שאין עוד צורך בהחזקתו של האסיר בבית חולים.
- (י) קבע ראש האגף הפסיכיאטרי שאין עוד צורך בהחזקתו של האסיר באגף הפסיכיאטרי, יודיע על כך לנציב ולפסיכיאטר המחוזי והנציב יורה על העברתו של האסיר לבית סוהר שיקבע."
49. תחילתו של חוק זה תשעים ימים מיום פרסומו.
50. חוק זה יפורסם תוך 30 ימים מיום קבלתו.
- תחילה
- פרסום
- (תיקון מס' 9)
תשע"ו-2016

תוספת
(סעיף 15(ד2))

בבית משפט ערעור פלילי מס'

ב תיק פלילי מס'

המאשימה / המערער/ת*

על ידי (ב"כ) / פרקליטות / יחידת תביעות (')

נגד

הנאשם / המשיב/ה*

על ידי (ב"כ) / פרקליטות / יחידת תביעות (')

צו אשפוז/צו לטיפול מרפאתי*

(בהתאם לסעיף 15 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991)

אל: הפסיכיאטר המחוזי, מחוז

ניתן בזה צו אשפוז/צו לקבלת טיפול מרפאתי*, לגבי הנאשם:

שם משפחה שם פרטי שם האב מס' זהות או תעודת זיהוי ומספרה

מענו של הנאשם או מקום החזקתו של הנאשם במשמורת חוקית (לרבות מוסד או בית חולים):

שם הרחוב מספר שם היישוב המיקוד

☐ **אשר אינו מסוגל לעמוד לדין בהתאם להוראות סעיף 15(א) לחוק, ואשר יש ראיות לכאורה לכך שעשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או מעשה עבירה אחר, הכול כמפורט להלן:

☐ **אשר עשה את מעשה העבירה שבו הואשם, כמפורט להלן, ואולם אין הוא בר-עונשין בהתאם להוראות סעיף 15(ב) לחוק:

העבירה/ות

סעיף/י העבירה/ות (החיקוק ומספר הסעיף או התקנה)

הריני להביא לידיעתך כי בהתאם לסעיף 15(ד) לחוק, התקופה המרבית של הצו (אשפוז, טיפול מרפאתי או תקופה מצטברת של אשפוז וטיפול מרפאתי שהועדה הפסיכיאטרית רשאית להורות עליו כאמור בסעיף 28(ב) לחוק) של הנ"ל תהיה:

☐ תקופת המאסר הקבועה בחוק לצדה של העבירה הנ"ל, שהיא שנים (החל מיום); **

☐ אם הועמד הנאשם לדין לפני בית משפט שלום לפי סעיף 51(א)1(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 – שבע שנים (החל מיום); **

☐ אם היו כמה עבירות כאמור – תקופת המאסר הארוכה מבין תקופות המאסר הקבועות בצדן של העבירות הנ"ל, שהיא שנים (החל מיום); **

☐ במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו – תקופה הקצרה מתקופת המאסר הקבועה בחוק לצד העבירה, לפי סעיף 15(ד)2(א) לחוק, שהיא שנים (החל מיום); **

☐ אם היתה העבירה כאמור עבירה שדינה מאסר עולם חובה – 25 שנים (החל מיום); **

לפי החוק יש להביא את עניינו של הנאשם, אם הוא עדיין מאושפז או נתון בטיפול מרפאתי, שבועיים לפחות לפני תום תקופת האשפוז או הטיפול המרבית, כאמור, לפני הפסיכיאטר המחוזי, לצורך קבלת החלטתו כאמור בסעיף 15א לחוק, וכן להודיע ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המחוז ולמשטרת ישראל על כך שהתקופה האמורה עומדת להסתיים. צו זה ישמש אסמכתה לכל מי שמוסמך לבצע את האשפוז/הטיפול המרפאתי האמור.

תאריך

חותמת בית המשפט חתימת השופט

* מחק את המיותר.

** סמן את המתאים.

*** תחילת האשפוז או הטיפול המרפאתי על פי צו זה, או מועד מוקדם יותר אם קבע בית המשפט לגבי הנאשם כי תקופות אשפוז לפי סעיף 16 לחוק יובאו במניין תקופת האשפוז או

הטיפול המרבית, כאמור בסעיף 15(ד1)(3) לחוק.

אהוד אולמרט
שר הבריאות

יצחק שמיר
ראש הממשלה

דב שילנסקי
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –

הגדרות

- "מאסר" – מאסר שנגזר במשפט פלילי, למעט מאסר בשל אי תשלום קנס;
- "מאסר עולם" – מאסר לתקופה בלתי קצובה;
- "אסיר עולם" – מי שנגזר עליו עונש מאסר עולם, בין אם עונשו נקצב ובין אם לאו;
- "הרשות לשיקום האסיר" – כמשמעותה בחוק הרשות לשיקום האסיר, התשמ"ג-1983;
- "הועדה" – ועדת שחרורים או ועדת שחרורים מיוחדת;
- "ועדת שחרורים" – ועדה שמונתה לפי הוראות סעיף 32;
- "ועדת שחרורים מיוחדת" – ועדה שמונתה לפי הוראות סעיף 33;
- "חוק סדר הדין הפלילי" – חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982;
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;
- "היחידה לשחרור ממאסרים קצרים" – כמשמעותה בסעיף 31א;
- "פקודת בתי הסוהר" – פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971;
- "פקודת המבחן" – פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;
- "שירות המבחן" – כמשמעותו בפרק ד' לפקודת המבחן.

פרק ב': שחרור על-תנאי

סימן א': סמכות לשחרור על-תנאי

(א) אסיר כמפורט להלן, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שנה, שנשא שני שלישים לפחות מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר:

שחרור על-תנאי על ידי
היחידה לשחרור
ממאסרים קצרים –
הוראת שעה

(1) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים;

(2) אסיר, למעט אסיר כאמור בסעיפים 11 ו-12, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים ואינה עולה על שנה, ובמועד תום שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת הוא בגיר.

(ב) שירות בתי הסוהר יידע כל אסיר על זכותו להגיש בקשה כאמור בסעיף קטן (א).

(1) בקשה כאמור בסעיף קטן (א) תוגש על ידי האסיר או בא כוחו;

(2) בקשה של אסיר כאמור בסעיף קטן (א) (1) שהוא קטין, יכול שתוגש גם בידי סוהר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר בדרגת רב-כלאי ומעלה, בבית הסוהר שבו מוחזק האסיר, שנציב בתי הסוהר מינה לכך.

(ג)

(ד) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים לא תשחרר אסיר כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

(ה) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תקבל החלטה בדבר בקשת אסיר כאמור בסעיף קטן (א), בהקדם האפשרי בהתחשב בכלל נסיבות העניין, ובכלל זה במועד גזר הדין ובמועד הגשת הבקשה כאמור.

(א) אסיר, למעט אסיר עולם, שהוא אחד מאלה, ושנשא שני שלישים לפחות מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית ועדת השחרורים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר:

שחרור על-תנאי על ידי
ועדת שחרורים –
הוראת שעה

(1) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שנה;

(2) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים, שהוא קטין במועד תום שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת או שהוא אסיר כאמור בסעיף 11 או 12.

(ב) ועדת השחרורים לא תשחרר אסיר כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

4. אסיר, למעט אסיר עולם, השווה במאסר 25 שנים לפחות, רשאית ועדת שחרורים מיוחדת לשחררו על-תנאי, גם אם טרם חלפו שני שלישים מתקופת מאסרו; ואולם לא

שחרור על-תנאי
ממאסר ממושך על
ידי ועדת שחרורים
מיוחדת

תשחרר ועדת השחרורים המיוחדת אסיר כאמור, אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

5. אסיר עולם שעונשו נקצב ושנשא לפחות שני שלשים מהתקופה שנקצבה, רשאית ועדת שחרורים מיוחדת לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר; ואולם לא תשחרר ועדת השחרורים המיוחדת אסיר עולם כאמור אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

סייג לשחרור על-6. לא יינתן שחרור על-תנאי מתקופת מאסר שעל אסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על-תנאי, למעט שחרור מטעמים רפואיים לפי סעיף 7.

שחרור על-תנאי מטעמים רפואיים (א) הועדה רשאית, בכל עת, לשחרר על-תנאי אסיר ממאסרו, לאחר ששקלה חוות דעת של רופא, בהתקיים אחד מאלה:

(1) ימיו של האסיר ספורים, ובלבד שמצבו הרפואי האמור היה לכזה לאחר שפסק הדין בעניינו היה לחלוט או שהמשך שהותו במאסר יסכן את חייו באופן ממשי, בשל חולניו;

(2) מצבו הרפואי של האסיר הוא כמפורט בפסקת משנה (א) או (ב), ובלבד שמצבו הרפואי האמור היה לכזה לאחר שפסק הדין בעניינו היה לחלוט:

(א) האסיר זקוק באופן קבוע להנשמה באמצעי מלאכותי, בשל חוסר יכולת לנשום באופן עצמוני;

(ב) האסיר מחוסר הכרה באופן קבוע או נמצא במצב דמנציה מתקדמת, שבשלהם הוא זקוק להשגחה רצופה במשך 24 שעות ביממה; לעניין זה, "דמנציה מתקדמת" – אי-התמצאות בזמן ובמקום באופן קבוע מפאת מצב גופני או בשל ירידה קוגניטיבית.

(1) הוועדה רשאית, בכל עת, לשחרר על-תנאי אסיר ממאסרו, שחרור זמני לפרק זמן כאמור בפסקה (2), לאחר ששקלה חוות דעת של רופא, ובלבד שהאסיר הוא אחד מאלה:

(א) אסיר שמתקיים לגביו האמור בסעיף קטן (א)(1);

(ב) אסיר החולה במחלת הסרטן או אסיר שעבר או שעומד לעבור השתלה של איבר חיוני, ואשר בשל כך עליו לקבל טיפול רפואי שיש בו כדי לסכן את חייו באופן ממשי והטיפול מלווה בירידה ניכרת בתפקוד ובסבל רב;

(2) שחרור זמני על-תנאי לפי פסקה (1) יהיה לפרק זמן שלא יעלה על חצי שנה, ורשאית הוועדה להאריך את השחרור הזמני לתקופות נוספות שלא יעלו על חצי שנה כל אחת, ובלבד ששחרור על-תנאי של אסיר כאמור בפסקה (1)(ב) יהיה לתקופת קבלת הטיפול הרפואי בלבד;

(3) תקופת השחרור לפי סעיף קטן זה תיחשב במניין תקופת מאסרו של האסיר, אלא אם כן קבעה הוועדה אחרת.

(ג) בבואה להחליט על שחרור על-תנאי לפי סעיף זה, תשקול הוועדה גם שיקולים של טובת הציבור, לרבות שלום משפחתו של האסיר ושלום נפגע העבירה ומשפחתו.

(1ג) הוועדה רשאית להתנות את החלטתה לפי סעיף זה בחתימתו של האסיר או של אפוטרופסו, לפי העניין, על ויתור על סודיות רפואית בכל הנוגע למצבו הרפואי של האסיר בתקופת השחרור על-תנאי.

(2ג) לא תורה הוועדה על שחרורו על-תנאי של אסיר לפי סעיף זה אלא בהסכמתו, ואם אין ביכולתו לתת – בהסכמת אפוטרופסו; התקיים הדיון שלא על פי בקשת האסיר או אפוטרופסו – לא תורה הוועדה על שחרור כאמור אלא לאחר ששוכנעה כי נמצא לאסיר מקום לשהות בו לאחר שחרורו, המתאים לצרכיו הרפואיים.

(ד) החלטה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יכולה, במקרים דחופים, להינתן בידי יושב ראש הוועדה, ומשניתנה כך, יהיה תוקפה לתקופה של 30 ימים בלבד, אלא אם כן אושרה ההחלטה בידי הוועדה לפני תום תקופה זו.

(1ד) המזכיר הראשי כמשמעותו בסעיף 34(א), ידווח לשר המשפטים, אחת לשנה, על היקף השימוש בסמכויות הוועדה לפי סעיף זה.

(ה) בסעיף זה –

"אסיר" – מי שנגזר עליו עונש מאסר, לרבות מי שבית משפט החליט לגביו כי יישא את עונש המאסר בעבודת שירות, לפי הוראות סימן ב'1 בפרק ו' לחוק העונשין, ובלבד שהחל לשאת את עונשו;

"מאסר" – לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס;

"רופא" – רופא שנכלל ברשימה שקבע לענין זה המנהל הכללי של משרד הבריאות ושפורסמה ברשומות.

חישוב המאסר 8 תקופת (א) תקופת המאסר לענין שחרור על-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעל האסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על-תנאי.

(ב) בחישוב תקופת המאסר של אסיר עולם לענין סעיף 5, תובא בחשבון התקופה שבה היה האסיר במעצר בשל העבירה שבשלה נגזר עליו מאסר העולם, ואולם בחישוב תקופת המאסר לענין סעיף זה, לא תובא בחשבון התקופה שבה היה האסיר במעצר בפיקוח אלקטרוני, כמשמעותו בסעיף 22 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (בחוק זה – חוק המעצרים).

(ג) בחישוב תקופת המאסר של מי שהועבר ממעון נעול למאסר בהתאם להוראות סעיפים 25א או 25ב(ג) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, תובא בחשבון תקופת החזקתו במעון הנעול.

סימן ב': שחרור על-תנאי על ידי ועדת שחרורים

שיקולי הועדה 9. בבואה להחליט אם ראוי אסיר לשחרור על-תנאי, תשקול הועדה את הסיכון הצפוי משחרורו של האסיר לשלום הציבור, לרבות למשפחתו, לנפגע העבירה ולביטחון המדינה, את סיכויי שיקומו של האסיר ואת התנהגותו בכלא; לשם כך תביא הועדה בחשבון, בין השאר, נתונים אלה:

(1) העבירה שבשלה נושא האסיר עונש מאסר, לרבות נסיבות ביצועה, סוגה, חומרתה, היקפה ותוצאותיה, תקופת המאסר שגזר עליו בית המשפט, קנס או פיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין, שהוא חויב בהם בגזר הדין כאמור, האם שילמם ואם לא שילמם – הסיבות לכך, וכן הקלה בעונש אם ניתנה לו בידי נשיא המדינה;

(2) תוכנם של כתבי אישום התלויים ועומדים נגד האסיר; סוגי העבירות שבהן הוא מואשם, נסיבות ביצוען ותוצאותיהן, על פי האישומים;

(3) הרשעותיו הקודמות של האסיר, מספרן, תכיפותן, סוגי העבירות שבהן הורשע, חומרתן, נסיבות ביצוען, תוצאותיהן, היקפן ותקופות המאסר שנשא בשלהן;

(4) דיונים קודמים בועדות בענינו של האסיר והחלטות בהם, לרבות בענין ביטול שחרורו על-תנאי;

(5) הקלות בעונש שנתן לו נשיא המדינה בשל עונשי מאסר קודמים שהוטלו עליו;

(6) התנהגות, חיובית או שלילית, של האסיר בבית הסוהר במהלך תקופת מאסרו, כמפורט להלן:

(א) התנהגות טובה של האסיר במהלך תקופת המאסר;

(ב) גילוי יחס חיובי מצד האסיר לעבודה ולצעדים שננקטו לשם שיקומו;

(ג) שימוש בסם מסוכן, כהגדרתו בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן – סם מסוכן);

(ד) גמילה משימוש בסם מסוכן;

(ה) עבירה פלילית שעבר האסיר וסוג העבירה;

(ו) התנהגות שיש בה כדי לפגוע פגיעה של ממש באסירים אחרים או בסוהרים או לשבש את סדריו של בית הסוהר;

(ז) מעורבות בפעילות עבריינית, בין בתוך כותלי בית הסוהר ובין מחוץ להם;

(ח) בריחה מבית הסוהר או חזרה אליו שלא במועד;

(7) חוות דעת על האסיר שנתנו שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או רשויות הביטחון, ובמקרים המתאימים גם חוות דעת מקצועיות, בין השאר בנושא גילוי עריות, אלימות במשפחה ובריאות הנפש;

(8) חוות דעת של הרשות לשיקום האסיר, אם ניתנה, לענין שחרורו על-תנאי של האסיר, כמפורט להלן, שלה יינתן משקל גדול יותר ככל שהחלק מעונש המאסר שנשא האסיר קטן יותר:

(א) חוות דעת הכוללת תכנית לשיקומו של האסיר, אפשרויות השתלבותו בעבודה סדירה או בתכנית טיפולית; לענין זה תובא בחשבון גם מידת הפיקוח על התכנית המוצעת על ידי הרשות לשיקום האסיר;

(ב) חוות דעת שלפיה אין האסיר זקוק לתכנית שיקום ושהוא אינו מגלה דפוסי התנהגות עבריינית;

(ג) חוות דעת שלפיה אין האסיר מתאים לשיקום;

(9) לענין אסיר שהוטל עליו בצו מבחן לפי פקודת המבחן, לעמוד בפיקוחו של קצין מבחן לאחר שחרורו מהמאסר – חוות דעת של שירות המבחן, אם ניתנה, לענין שחרורו על-תנאי של האסיר;

(10) נתונים אישיים של האסיר, לרבות גילו ומצבו המשפחתי.

(א) במקרים בעלי חומרה ובנסיבות מיוחדות שבהם סברה הועדה כי שחרורו של האסיר על-תנאי יפגע במידה חמורה באמון הציבור במערכת המשפט, אכיפת החוק ובהרתעת הרבים, משנוצר יחס בלתי סביר בין חומרת העבירה, נסיבותיה והעונש שנגזר על האסיר לבין תקופת המאסר שישא האסיר בפועל אם ישוחרר, רשאית הועדה להביא בחשבון גם נתונים אלה בהחלטתה, נוסף על הנתונים המפורטים בסעיף 9; משקלם של הנתונים לפי סעיף קטן זה בהחלטת הועדה יפחת ככל שיגדל החלק מעונש המאסר שהאסיר כבר נשא.

שיקולים 10 נוספים להחלטת הועדה

(ב) ועדת שחרורים מיוחדת, בבואה להחליט בענין שחרור על-תנאי של אסיר עולם, תשקול, נוסף על שיקולים אחרים האמורים בחוק זה, האם חל באסיר שינוי בולט וממשי מבחינת הבנת חומרת מעשיו ומבחינת מוכנותו להשתלב בחברה ולתרום לה.

(א) הועדה לא תחליט על שחרורו על-תנאי של אסיר הנושא עונש מאסר בשל עבירה מן העבירות המנויות בתוספת, אלא לאחר שצוות מקצועי, הכולל נציגים של משרד העבודה והרווחה ושל שירות בתי הסוהר, הגיש לה חוות דעת לענין מידת הסכנה הנשקפת לציבור משחרור האסיר, לרבות הסכנה לנפגע העבירה.

(ב) שר המשפטים רשאי, בצו, באישור שר העבודה והרווחה וועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת.

(א) הועדה לא תחליט על שחרורו על-תנאי של אסיר הנושא עונש מאסר בשל עבירת מין או החולה במחלת נפש או הסובל מהפרעה נפשית, אלא לאחר שהוגשה לה חוות דעת שלפיה האסיר אינו מסוכן לציבור, מאדם שהוסמך לענין זה על ידי שר הבריאות; בסעיף זה, "חוות דעת", לענין אסיר הנושא עונש מאסר בשל עבירת מין – הערכת מסוכנות כהגדרתה בחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (בחוק זה – חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין).

(ב) לא הוגשה חוות דעת כאמור בסעיף קטן (א), או שהוגשה חוות דעת שקבעה כי האסיר מסוכן לציבור במידה כלשהי אך ניתן לשחררו בתנאי שיקבל טיפול או בתנאי אחר, כפי שהומלץ בה, רשאית הועדה, על אף הוראות סעיף קטן (א), לשחרר אסיר כאמור באותו סעיף קטן, אם סברה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי ניתן לשחררו בלא שייגרם בכך סיכון לציבור ובכפוף לתנאי שחרור שתקבע, שיבטיחו העדר סיכון כאמור.

(א) התנאי שבו מותנה שחרורו של אסיר לפי הוראות פרק זה בידי הועדה, הוא שהמשוחרר לא יעבור עבירת עוון או פשע נוספת (להלן – עבירה נוספת) במשך תקופת התנאי; בחוק זה, "תקופת התנאי" – התקופה שמיום שחרורו על-תנאי של אסיר עד לסיום תקופת המאסר שהיה נושא לפי גזר הדין אילולא שוחרר, ולענין אסיר ששוחרר כאמור בסעיף 30(ב) – התקופה הקבועה בסעיף האמור, לפי העניין.

(ב) הועדה רשאית להתנות שחרורו של אסיר בתנאים נוספים, לרבות מתן ערובה על ידו.

(ג) הועדה רשאית, לפי המלצת שירות המבחן או הרשות לשיקום האסיר, להתנות את שחרורו על-תנאי של האסיר בהשתתפותו, במהלך תקופת התנאי, בתכנית טיפולית בפיקוח שירות המבחן, או בתכנית לשיקומו שהוכנה בידי הרשות לשיקום האסיר; שחרור כאמור יותנה גם בקיום פרטי התכנית והועדה רשאית להתנות בתנאים נוספים לענין זה.

(ד) בהעדר קביעה אחרת של הועדה, יותנה שחרורו של אסיר, נוסף על התנאים האמורים בסעיפים קטנים (א) עד (ג), גם באלה:

- (1) האסיר יודיע למנהל בית הסוהר על המקום שבכוונתו לגור בו בתקופת התנאי;
- (2) בתוך 48 שעות מעת שהגיע האסיר למקום מגוריו, יתייצב לפני השוטר הממונה על תחנת המשטרה הקרובה לו ביותר במחוז שבו הוא גר (להלן – השוטר הממונה);
- (3) האסיר יתייצב אחת לחודש, במהלך תקופת התנאי, לפני השוטר הממונה, ויודיע לו ולמנהל בית הסוהר, בהקדם האפשרי, על כל שינוי שחל במקום מגוריו.
- (4) איסור יציאתו של האסיר מהארץ.

(ה) מגבלות על אסיר ששוחרר על-תנאי ממאסר לפי פרק זה בידי הועדה, אשר הוטלו בצו לפי סעיף 3 לחוק מגבלות על חזרת עברייני מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004 (בחוק זה – חוק מגבלות על עברייני מין) או בצו לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, הן חלק מתנאי השחרור.

- (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 13, הוועדה רשאית, מנימוקים שיירשמו, להתנות את שחרורו על-תנאי של האסיר בקיומו של פיקוח אלקטרוני, כהגדרתו בסעיף 22א לחוק המעצרים, על עמידתו בתנאי המגביל את יציאתו ממקום מסוים או את כניסתו למקום מסוים, בהתאם לתכנית הפיקוח שנקבעה לו (בסעיף זה – שחרור על-תנאי בפיקוח אלקטרוני), בכל תקופת התנאי או בחלק ממנה, אם סברה כי תנאי זה מתאים ונדרש בנסיבות העניין.
- (ב) (1) לא תחליט ועדת השחרורים על שחרור על-תנאי בפיקוח אלקטרוני, אלא בהסכמת האסיר, ולאחר שקיבלה חוות דעת של הרשות לשיקום האסיר, ולפיה האסיר נמצא מתאים לשחרור על-תנאי בפיקוח אלקטרוני, ומוצעת בה תכנית לשיקומו של האסיר כאמור בסעיף 9(8)א);
- (2) חוות הדעת של הרשות לשיקום האסיר כאמור בפסקה (1) תכלול גם התייחסות לכל אלה:
- (א) התאמת האסיר לשחרור על-תנאי בפיקוח אלקטרוני;
- (ב) מקום הפיקוח המוצע;
- (ג) בני משפחה או דיירים נוספים המתגוררים במקום הפיקוח המוצע.
- (ג) על שחרור על-תנאי בפיקוח אלקטרוני, יחולו הוראות סעיפים 22א, 22ב(ג), 22ד(1), ו-22 ו-22 לחוק המעצרים, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:
- (1) בסעיף 22ד(1), במקום פסקאות משנה (ג) ו-ד) יקראו:
- ”ג) פירוט תכנית הפיקוח לעניין פרקי הזמן שבהם נדרש המפוקח לשהות במקום הפיקוח, וכן קביעת הגבלות לעניין המקומות שהוא רשאי לשהות בהם בזמנים שבהם הוא אינו חייב להיות במקום הפיקוח, ככל שמצאה ועדת השחרורים כי יש מקום לקבוע הגבלות כאמור.
- ד) תנאים ומגבלות נוספים שיחולו על המפוקח בתקופת הפיקוח, לפי הוראות סעיף 13.”;
- (2) בסעיף 22ג(2), במקום ”ולבית המשפט” יקראו ”ולוועדה”.
- (א) ועדה שהחליטה לשחרר אסיר על-תנאי, תיתן לאסיר רישיון ובו יפורטו תנאי השחרור.
- (ב) אסיר ששוחרר על-תנאי יישא עמו את רישיונו בכל תקופת התנאי, ויצגו בפני שוטר, על פי דרישתו.
15. שיוני תנאי שחרור. הוועדה רשאית, בכל עת, עד תום תקופת התנאי, לשנות, לפי שיקול דעתה, את תנאי השחרור שנקבעו לפי הוראות סעיף 13(ב) עד (ד).
- (א) דיון בוועדה, למעט דיון בבקשת אסיר לקיים בענינו דיון חוזר ולמעט דיון לפי פרק ה', יתקיים בנוכחות האסיר ובא כוחו אם הוא מיוצג, וכן בנוכחות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה; התקבלה הסכמת בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לשחרורו המוקדם של האסיר, ולענין אסיר ששוחרר על-תנאי – לשינוי תנאי שחרורו על פי בקשתו, ניתן לקיים את הדיון בוועדה, בכפוף להוראות סעיף קטן (ג), אף בלא נוכחות האסיר או בא כוחו.
- (ב) דיון הוועדה בבקשה לקיים דיון חוזר בענינו של אסיר יתקיים שלא בנוכחות הצדדים.
- (ג) הוועדה לא תחליט על שחרורו על-תנאי של אסיר, לרבות שחרורו מטעמים רפואיים לפי סעיף 7, או על שינוי תנאי שחרורו של אסיר ששוחרר על-תנאי, אלא לאחר שנתנה לבא כוח היועץ המשפטי לממשלה הזדמנות לטעון את טענותיו, ולא תחליט החלטה כמפורט להלן, אלא לאחר שנתנה לאסיר ולבא כוחו אם הוא מיוצג, הזדמנות לטעון את טענותיהם:
- (1) החלטה שלא לשחרר אסיר על-תנאי;
- (2) החלטה על דחיית בקשתו של אסיר ששוחרר על-תנאי לשינוי תנאי שחרורו;
- (3) החלטה על החמרה בתנאי שחרורו של אסיר ששוחרר על-תנאי.
- (ד) הוועדה או יושב ראש הוועדה רשאים למנות לאסיר סניגור לצורך הדיון בפני הוועדה, ויחולו לענין זה הוראות חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ”ו-1995, בשינויים המחויבים.
- (ד) בהליכים לפי סעיפים 7 ו-21א וכן בהליך של ביטול שחרור על-תנאי לפי סעיף 21ב לענין שחרור על-תנאי מטעמים רפואיים לפי סעיף 7, יהיה אסיר או אסיר ששוחרר על-תנאי, לפי הענין, זכאי לייצוג על ידי סניגור ציבורי שמונה לפי הוראות חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ”ו-1995, ויחולו לענין זה הוראות החוק האמור, בשינויים המחויבים.

שחרור
ממאסר
אלקטרוני

13א תנאי
בפיקוח

רישיון
לשחרור
על-תנאי

סדרי הדיון
לשחרור על תנאי
ובדיון בשינוי תנאי
שחרור

(ה) הועדה תנהל פרוטוקול של דיוניה, שיחתם בידי יושב ראש הועדה; האסיר ובא כוחו רשאים לעיין בפרוטוקול הדיון בענינו ולקבל העתק ממנו, אלא אם כן החליטה הועדה כי הפרוטוקול או חלקו יהיה חסוי, בשל קבלת מידע חסוי בהתאם להוראות סעיף 17.

(ו) הועדה תביא בחשבון, לצורך החלטתה, כל מידע הנוגע לענין שהובא בפניה, לרבות מידע חסוי, כמשמעותו בסעיף 17(א), אלא אם כן נתבקשה שלא להתחשב במידע לפי הוראות סעיף 17(ז).

(ז) החלטת הועדה תהיה מנומקת ותיחתם בידי חברי הועדה; העתק ההחלטה יימסר לאסיר, לבא כוח היועץ המשפטי לממשלה, ואם הותנה השחרור על-תנאי בתנאים כאמור בסעיף 13(ג) – גם לשירות המבחן או לרשות לשיקום האסיר, לפי הענין.

(ח) שר המשפטים, באישור השר לביטחון הפנים, יקבע את סדרי הדיון בועדות, סדרי הפניה אליהן, המידע שיש להביא בפניהן ודרכי הבאתו, וכן את המידע שיש למסור לאסיר או לבא כוחו אם הוא מיוצג, לצורך דיון בועדה ודרכי מסירתו, ככל שאינם מוסדרים בחוק זה.

(א) על אף האמור בסעיף 16(א), נקבע דיון בעניינו של אסיר שלא באולם דיונים הסמוך לבית הסוהר שבו הוא מוחזק, רשאית הועדה, לבקשת האסיר, להורות על קיום הדיון בעניינו שלא בנוכחותו אלא בהשתתפותו בדרך של היוועדות חזותית כהגדרתה בסעיף 133א(א) לחוק סדר הדין הפלילי, אם שוכנעה כי די בהשתתפות האסיר בדיון בהיוועדות חזותית בהתחשב, בין השאר במהות הדיון, בנסיבות הנוגעות לאסיר ובמידת החשיבות שהאסיר יהיה נוכח באולם הדיונים, ובלבד שהאסיר הוא בגיר, מיוצג על ידי סניגור והגיש את בקשתו באמצעותו, ויחולו לענין זה ההוראות לפי סעיפים 133א(ג) עד (ו), 133ג ו-133ד לחוק סדר הדין הפלילי, בשינויים המחויבים.

(ב) הוראות סעיף זה יעמדו בתוקפן בתקופת הוראת השעה כמשמעותה בסעיף 133ו(א) לחוק סדר הדין הפלילי ולא יחולו בתקופת תוקפה של הכרזה על הגבלה חלקית או הכרזה על הגבלה מלאה כאמור בסעיף 133ו(ג) לחוק האמור או בתקופת תוקפה של הכרזה על הגבלה מלאה או הכרזה על הגבלה ביטחונית על מי שחלה עליו ההכרזה לפי חוק קיום דיונים בהיוועדות חזותית בהשתתפות עצורים, אסירים וכלואים (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023.

(א) בא כוח היועץ המשפטי לממשלה רשאי להציג לפני הועדה מידע שגילוי לאסיר ולבא כוחו עלול, לדעתו, לפגוע בביטחון המדינה, או בענין ציבורי חשוב אחר (להלן – מידע חסוי) אף שלא בנוכחות האסיר ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו.

(ב) ביקש בא כוח היועץ המשפטי לממשלה להציג לפני הועדה מידע חסוי כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך לאסיר או לבא כוחו.

(ג) הועדה רשאית לעיין במידע שהוצג לפניה כחסוי לשם החלטה בבקשת היועץ המשפטי לממשלה כאמור בסעיף קטן (א) ולקבל ממנו פרטים נוספים לענין המידע, שלא בנוכחות האסיר ובא כוחו.

(ד) מצאה הועדה כי הענין שיש באי גילוי של מידע חסוי שהוצג לפניה כאמור בסעיף קטן (א) עדיף מהצורך לגלותו לשם עשיית צדק, רשאית היא לקיים את הדיון בענינו של האסיר אף שלא בנוכחות האסיר ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו של המידע החסוי.

(ה) הועדה תודיע לאסיר או לבא כוחו ולבא כוח היועץ המשפטי לממשלה על החלטתה בבקשה לפי סעיף זה, ורשאית היא לקבוע שנימוקי ההחלטה, כולם או מקצתם, יהיו חסויים.

(ו) החליטה הועדה שלא לגלות לאסיר ולבא כוחו תוכנו של מידע חסוי, כולו או מקצתו, תעביר הועדה לאסיר פרטים או תמצית של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בענין הציבורי האחר; היתה הסיבה לאי גילוי המידע הגנה על טובתו של האסיר, רשאית הועדה לגלות את המידע החסוי רק לבא כוחו של האסיר, ובלבד שהאסיר הסכים לכך.

(ז) החליטה הועדה או הורה בית המשפט, כמשמעותו בסעיף 25(ב), או בית המשפט העליון, על גילוי של מידע חסוי, רשאי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לבקש מהועדה כי לא תביא בחשבון את המידע האמור לצורך החלטה בענינו של האסיר; ביקש בא כוח היועץ המשפטי לממשלה כאמור, לא תתחשב הועדה במידע האמור, והמידע לא יועבר לאסיר ולבא כוחו.

(ח) בסעיף זה, "אסיר" – לרבות משוחרר על-תנאי.

דיון בועדה
של היוועדות
חזותית – הוראת
שעה

מידע חסוי 17.

סדרי דיון בענין 18. שר המשפטים, בהתייעצות עם השר הביטחון הפנים ועם שר הביטחון, רשאי להתקין תקנות לענין סדרי הדין בבקשה לפי סעיף 17 ובעתירה לפי סעיף 26, ככל שאינם מוסדרים בחוק זה.

דיון חוזר בהחלטת 19. החליטה הוועדה שלא לשחרר אסיר, לא תשוב לדון בענינו אלא אם כן התקיים אחד מהמקרים הבאים: הוועדה לא תשחרר אסיר על-תנאי

(1) הוועדה קבעה מראש, בהחלטתה, כי תקיים דיון חוזר בענין שחרורו על-תנאי של האסיר, במועד שקבעה, או בהתקיים תנאי שקבעה;

(2) הרשות לשיקום האסיר ביקשה מהוועדה לקיים דיון חוזר בענין שחרורו על-תנאי של אסיר שהותנה בהשתתפות האסיר בתכנית שיקום שהכינה לו;

(3) שירות המבחן ביקש מהוועדה לקיים דיון חוזר בענין שחרורו על-תנאי של אסיר שהותנה בהשתתפותו בתכנית טיפולית בפיקוח שירות המבחן;

(4) היועץ המשפטי לממשלה ביקש מהוועדה לקיים דיון חוזר בענין שחרורו על-תנאי של האסיר, בשל שיקולים ציבוריים המצדיקים זאת;

(5) האסיר הגיש לוועדה בקשה מנומקת לקיים דיון חוזר בענין שחרורו על-תנאי, בתום חצי שנה לפחות ממועד החלטת הוועדה שלא לשחררו, ולגבי אסיר עולם – בתום שנה לפחות מהמועד האמור, והוועדה סברה כי חל שינוי בנסיבות שהיוו בסיס להחלטתה שלא לשחרר את האסיר, המצדיק קיומו של דיון חוזר.

(6) האסיר הגיש לוועדה בקשה מנומקת לקיים דיון חוזר בענין שחרורו על-תנאי, במועד מוקדם יותר מהמועדים האמורים בפסקה (5), והוצגו לפני הוועדה עובדות שלא היו ידועות ולא היו יכולות להיות ידועות לאסיר לפני ההחלטה שלא לשחררו, אשר מצדיקות קיומו של דיון חוזר.

(א) החליטה הוועדה לשחרר אסיר על-תנאי, רשאי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לפנות לוועדה, לא יאוחר ממועד שחרורו על-תנאי של האסיר, בבקשה לקיים דיון חוזר בענין שחרורו כאמור, אם לאחר מתן ההחלטה התגלו עובדות חדשות באופן המעלה חשש ממשי כי האסיר אינו ראוי לשחררו או ששחרורו יסכן את שלום הציבור.

(ב) הוגשה בקשה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי יושב ראש הוועדה להורות על עיכוב שחרורו על-תנאי של האסיר לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים, ולענין אסיר עולם – לתקופה שלא תעלה על 14 ימים, או עד למועד מתן ההחלטה בדיון החוזר לפי סעיף זה, לפי המוקדם מביניהם.

סימן ג': שחרור על-תנאי על ידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים – הוראת שעה

(א) בבואה להחליט אם ראוי אסיר לשחרור על-תנאי, תשקול היחידה לשחרור ממאסרים קצרים את השיקולים האמורים בסעיף 9 ולשם כך תביא בחשבון, בין השאר, את הנתונים המנויים בפסקאות (1) עד (8) ו-(10) של אותו סעיף, בשינויים אלה:

(1) בפסקה (4), לפני "בועדות" יקראו "ביחידה לשחרור ממאסרים קצרים או";

(2) במקום פסקה (7) יקראו: "(7) חוות דעת על האסיר שנתנו שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או רשויות הביטחון";

(ב) ההוראות לפי סעיפים 11 ו-12 לא יחולו לענין החלטת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ואולם לענין החלטה על שחרור על-תנאי של אסיר כאמור בסעיף 12, תשקול היחידה לשחרור ממאסרים קצרים הערכת מסוכנות כאמור בסעיף 3(ג) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, אם הועברה לה.

(א) על שחרורו על-תנאי של אסיר לפי פרק זה על ידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים יחולו ההוראות לפי סעיפים 13(א) ו-(ג) עד (ה) ו-14, בשינויים המחויבים.

(ב) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים רשאית להתנות את שחרורו של אסיר בתנאים נוספים.

(ג) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים רשאית, בכל עת, עד תום תקופת התנאי, לשנות לפי שיקול דעתה את תנאי השחרור שנקבעו לפי הוראות סעיף קטן (ב), ובלבד שנתנה לאסיר הזדמנות לטעון את טענותיו בכתב; היחידה לא תקבל החלטה לפי סעיף קטן זה אלא לאחר שנתנה למשטרת ישראל או לרשויות הביטחון, לפי הענין, הזדמנות להעביר לה את עמדתן בענין.

תנאי שחרור, רישיון למשחרר על-תנאי ושינוי תנאי שחרור

סדרי הדיון בבקשה לשחרור על-תנאי ובדיון בשינוי תנאי שחרור

19ד. (א) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תדון ותחליט בבקשה לשחרור על-תנאי על יסוד הבקשה והמסמכים שהוגשו ליחידה בקשר לאותה בקשה; דיון כאמור יתקיים שלא בנוכחות האסיר או בא כוחו, ואולם היחידה לשחרור ממאסרים קצרים רשאית, במקרים חריגים, לאפשר לאסיר לטעון את טענותיו לפניו; אפשרה היחידה כאמור, רשאית היא לאפשר גם לגורם כאמור בסעיף 9(7), כנוסחו בסעיף 19ב(א)(2), לטעון את טענותיו לפניו.

(ב) (1) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תביא בחשבון, לשם החלטתה, כל מידע הנוגע לעניין שהובא לפניו, לרבות מידע שלדעת הגורם שמסר אותו ליחידה גילוי לאסיר עלול לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסעיף זה – מידע חסוי); מידע חסוי כאמור לא יימסר לאסיר;

(2) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תציין בהחלטתה אם הונח לפניו מידע חסוי כאמור וכן תכלול פרטים או תמצית של המידע החסוי, בנוסח שהעביר הגורם שמסר את המידע, ככל שסבר הגורם האמור שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי האחר.

(ג) חוות דעת של שירות בתי הסוהר, כאמור בסעיף 9(7) כפי שהוחל בסעיף 19ב(א)(2), הכוללת מידע בעניין העבירה שבשלה נושא האסיר עונש מאסר, תקופת המאסר שגזר עליו בית המשפט, הרשעותיו הקודמות של האסיר ותקופות המאסר שנשא בשלהן, וכן מידע כאמור בסעיף 9(4), (6) ו-10(1), ולמעט מידע חסוי, תועבר לאסיר לפני קבלת החלטה בעניינו, והוא רשאי להעביר את התייחסותו בכתב בתוך 48 שעות.

(ד) החלטת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תהיה מנומקת, ותיחתם בידי חבריה, ויצוינו בה המסמכים שהונחו לפניו; העתק מההחלטה יימסר לאסיר וכן יועבר למשטרת ישראל ובמקרים המתאימים גם לרשויות הביטחון, ואם הותנה השחרור על-תנאי בתנאים כאמור בסעיף 13(ג) כפי שהוחל בסעיף 19ג(א) – גם לשירות המבחן או לרשות לשיקום האסיר, לפי העניין.

תקנות לעניין סדרי 19ה. שר המשפטים, בהסכמת השר לביטחון הפנים ובאישור הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין סדרי עבודת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים.

פרק ג': ביטול שחרור על-תנאי

ביטול שחרור 20. בשל (א) אסיר ששחרר על-תנאי לפי הוראות פרק ב' ועבר עבירה נוספת בתקופת התנאי, תבטל הועדה את שחרורו ותחייבו לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), הועדה רשאית, בנסיבות מיוחדות, להחליט, מנימוקים שיירשמו, על המשך השחרור בתנאים שנקבעו על ידה או על ידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, לפי העניין, או בתנאים אחרים שתקבע, ובלבד שלא הוטל על האסיר עונש מאסר בפועל בשל העבירה הנוספת שעבר בתקופת התנאי; החליטה הועדה כאמור, תחל לגבי המשוחרר תקופת תנאי חדשה; לענין זה –

"מאסר בפועל" – למעט מאסר בעבודת שירות לפי הוראות סימן ב'1 בפרק ו' לחוק העונשין;

"תקופת תנאי חדשה" – תקופה שתחילתה ביום ההחלטה על המשך השחרור ואורכה כאורך תקופת התנאי; החלטת הועדה על המשך שחרורו על-תנאי של אסיר לפי הוראות סעיף קטן זה תינתן, לגבי אותו אסיר, פעם אחת בלבד.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), הועדה רשאית, בנסיבות מיוחדות, להורות כי אסיר ששחררו בוטל לפי הוראות סעיף קטן (א), ישוב לשאת מאסר לתקופה קצרה מאורך תקופת התנאי, אולם לא פחות ממחציתה; הורתה הועדה כאמור – תהיה תקופת המאסר שהאסיר לא נשא, לפי הוראת הועדה, תקופת תנאי, שתחל עם שחרורו של האסיר מתקופת המאסר שנשא ותצטבר לכל תקופת תנאי אחרת שלו.

(ד) (בוטל)

ביטול שחרור 21. בשל (א) אסיר ששחרר על-תנאי לפי הוראות סימן ג' לפרק ב' והפר תנאי מהתנאים האמורים בסעיף 13(א) ו-9(ג) עד (ה), כפי שהוחל לגביו בסעיף 19ג(א), או תנאי כאמור בסעיף 19ג(ב), וכן אסיר ששחרר על-תנאי לפי הוראות סימן ב' לפרק ב' והפר תנאי מן התנאים האמורים בסעיף 13(ב) עד (ה) או את תנאי תכנית הפיקוח לפי סעיף 13א, רשאית הועדה לבטל את השחרור ולחייב את האסיר לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי או חלק ממנה; החליטה הועדה שלא לבטל את השחרור, תזהיר את המשוחרר לבל ישוב להפר את תנאי שחרורו, ורשאית היא לקבוע שתחל לגבי

המשוחרר תקופת תנאי חדשה; לענין זה, "תקופת תנאי חדשה" – תקופה שתחילתה ביום האזרה ואורכה כאורך תקופת התנאי.

(ב) החליטה הועדה, לפי הוראות סעיף קטן (א), שהאסיר ישוב לשאת מאסר לתקופה קצרה מאורך תקופת התנאי – תהיה תקופת המאסר שהאסיר לא נשא, לפי החלטת הועדה, תקופת תנאי, שתחל עם שחרורו של האסיר מתקופת המאסר שנשא ותצטבר לכל תקופת תנאי אחרת שלו.

(ג) לצורך החלטתה לפי סעיף קטן (א), תשקול הועדה, כשיקול עיקרי, את אינטרס הציבור בקיומם של תנאי שחרור על-תנאי וכן תביא בחשבון את חומריתה של ההפרה, טיבה, תדירותה ומידת הסכנה הנשקפת לציבור בשלה, ולענין הפרה של מגבלות שהוטלו בצו לפי סעיף 3 לחוק מגבלות על עבריו מין, תיתן הועדה משקל לענינו של נפגע העבירה.

הוועדה רשאית לבטל את שחרורו של אסיר ששחרר על-תנאי לפי סעיף 7(א), ולחייבו לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי בניכוי התקופה שבה היה משוחרר, אם מצאה, לאחר שהובאה לפניו חוות דעת של רופא כהגדרתו בסעיף 7(ה), ולאחר שנתנה לאסיר הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, כי לא מתקיימים עוד לגבי האסיר הטעמים הרפואיים שבשלהם שוחרר.

ביטול שחרור על-21א.
תנאי של אסיר
ששוחרר מטעמים
רפואיים

הוועדה רשאית לבטל את שחרורו של אסיר ששוחרר על-תנאי לפי הוראות פרק ב' ולחייבו לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי, או חלק ממנה, אם מצאה, לאחר שנתנה לאסיר הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, כי האסיר שוחרר על יסוד מידע כוזב.

ביטול שחרור על-21ב.
תנאי בשל מידע
כוזב

(א) הועדה רשאית לבטל שחרור על-תנאי של אסיר לפי הוראות פרק ב' אף לאחר תום תקופת התנאי, ואולם לא יבוטל שחרור כאמור –

ביטול 22שחרור
לאחר
התנאי

(1) בשל עשיית עבירה נוספת בתקופת התנאי שבשלה הוגש כתב אישום, אם חלפו יותר משלושה חודשים מהיום שבו ניתן גזר הדין בענין העבירה הנוספת בערכאה ראשונה ועד להגשת הבקשה לביטול השחרור;

(2) בשל הפרת תנאי מהתנאים האמורים בסעיף 13, אם חלפו יותר משלושה חודשים מתום תקופת התנאי ועד להגשת הבקשה לביטול השחרור.

(ב) בסעיף זה –

"הגשת בקשה" – לרבות דיווח לפי הוראות סעיף 23(ב);

"גזר דין" – לרבות החלטה שבעקבותיה הופסקה עבודת שירות לפי סעיף 51 לחוק העונשין, החלטה להפקיע מבחן לפי סעיף 16 או 17 לפקודת המבחן, והחלטה לבטל צו שירות לפי סעיף 71 לחוק העונשין.

על אף הוראות סעיף 45 לחוק העונשין, בוטל שחרור על-תנאי של אסיר לפי סעיפים 20 עד 22, יישא האסיר את יתרת תקופת המאסר שעליו לשאת בשל ביטול שחרורו לפני ובמצטבר לכל מאסר אחר שהוטל עליו, ואם עבר עבירה נוספת בתקופת התנאי – גם לפני ובמצטבר לכל מאסר שיוטל עליו בשל אותה עבירה; היה האסיר נושא מאסר בעת שבוטל שחרורו, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת יתרת תקופת המאסר שעליו לשאת בשל ביטול השחרור וישוב וימשך מתום אותה תקופה; לענין זה, "מאסר" – לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס.

סדר נשיאת מאסר 22א.
לאחר
ביטול
שחרור על-תנאי

(א) הועדה תדון, על פי בקשת בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, בענין אסיר ששוחרר על-תנאי לפי הוראות פרק ב' והפר תנאי מתנאי שחרורו.

סדרי דיון 23הפרת
תנאי שחרור

(ב) הועדה תדון בענין אסיר ששוחרר על-תנאי לפי הוראות פרק ב' והפר תנאי מתנאי שחרורו אף שלא על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, אם נקבע בהחלטת השחרור כי רשות מסוימת תדווח ליחידה לשחרור ממאסרים קצרים או לוועדה, לפי העניין, על הפרת תנאי מתנאי השחרור, והרשות דיווחה כאמור.

(ב1) ביקש בא כוח היועץ המשפטי לממשלה דיון לפי סעיף קטן (א), או דיווחה רשות על הפרת תנאי מתנאי השחרור לפי סעיף קטן (ב), בשל הפרת תנאי תכנית הפיקוח האלקטרוני שנקבעה לאסיר לפי סעיף 13א, תקיים הוועדה את הדיון בהפרת התנאי בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום 15 ימים ממועד בקשת בא כוח היועץ המשפטי לממשלה או קבלת דיווח הרשות, לפי העניין.

(ג) דיון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) יהיה בהתאם להוראות סעיפים 16 עד 18, בשינויים המחויבים; ואולם אם זומן אסיר ששוחרר לדיון כאמור, לפי הכתובת שמסר בהתאם להוראות סעיף 13(ד), ולא הגיע, רשאית הועדה לדון בהפרת תנאי השחרור ולבטל את השחרור אף שלא בנוכחות האסיר, והוא יהיה זכאי לבקש קיומו של דיון חוזר בנוכחותו באותו ענין.

(ד) יושב ראש הוועדה רשאי לתת צו להבאת האסיר לפני הוועדה, לשם דיון בבקשה לביטול שחרור על-תנאי של אסיר, במועד שיקבע בצו; על צו כאמור יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 73א ו-73 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

ביטול שחרור – צו 24. החלטת הוועדה בדבר ביטול שחרור על-תנאי של אסיר, דינה כדין צו למאסרו.

פרק ד': עתירות נגד היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ועדת שחרורים וועדת שחרורים מיוחדת

ע"ת 45 נגד היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או הוועדה (א) (1) האסיר רשאי להגיש עתירה נגד החלטה של היחידה לשחרור ממאסרים קצרים;

(2) האסיר ובא כוח היועץ המשפטי לממשלה רשאים להגיש עתירה נגד החלטה של הוועדה, בכפוף להוראות סעיף 26(ד).

(ב) עתירה כאמור בסעיף קטן (א)(1) או (2) (להלן – עתירה) תוגש לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא בית הסוהר שבו מוחזק האסיר, ואם שוחרר – בית הסוהר שבו הוחזק ערב שחרורו (בחוק זה – בית המשפט).

(ג) בית המשפט ידון בעתירה במותב של שלושה, שיקבע נשיא בית המשפט.

(ד) בית המשפט מוסמך לתת בקשר לעתירה צווים לרשויות המדינה ולאנשים הממלאים תפקידים על פי דין לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידיהם כדין.

(ה) החלטת בית המשפט בעתירה ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון, אם נתקבלה רשות לכך מבית המשפט בגוף ההחלטה או מאת שופט בית המשפט העליון.

(ו) אין האמור בסעיף זה גורע מסמכותו של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, לפי סעיף 15(ד) לחוק-יסוד: השפיטה.

ע"ת 45 נגד היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או הוועדה של חזותית – הוראת שעה (א) ביקש אסיר להשתתף בדיון בעתירה נגד החלטה של היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או של הוועדה בעניינו, או הורה בית המשפט על השתתפותו בדיון כאמור, רשאי בית המשפט להורות על קיום הדיון, לבקשת האסיר, בהשתתפותו בדרך של היוועדות חזותית כהגדרתה בסעיף 133א(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ובלבד שהאסיר הוא בגיר, מיוצג על ידי סניגור והגיש את בקשתו באמצעותו, ויחולו לענין זה ההוראות לפי סעיפים 133א(ג) עד (ו), 133ג ו-133ד לחוק סדר הדין הפלילי, בשינויים המחויבים.

(ב) הוראות סעיף זה יעמדו בתוקפן בתקופת הוראת השעה כמשמעותה בסעיף 133א(א) לחוק סדר הדין הפלילי ולא יחולו בתקופת תוקפה של הכרזה על הגבלה חלקית או הכרזה על הגבלה מלאה כאמור בסעיף 133ג(ג) לחוק האמור או בתקופת תוקפה של הכרזה על הגבלה מלאה או הכרזה על הגבלה ביטחונית על מי שחלה עליו ההכרזה לפי חוק קיום דיונים בהיוועדות חזותית בהשתתפות עצורים, אסירים וכלואים (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023.

ע"ת 46 נגד גילוי מידע חסוי (א) (1) החליטה הוועדה לגלות לאסיר או לבא כוחו מידע חסוי, רשאי היועץ המשפטי לממשלה להגיש עתירה נגד גילוי המידע החסוי, כולו או מקצתו, לבית המשפט;

(2) הודיע בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לוועדה כי הוא שוקל להגיש עתירה כאמור בפסקה (1), לא תעביר הוועדה את המידע לאסיר ולבא כוחו עד להכרעה סופית בעתירה, ובלבד שהעתירה תוגש בתוך 15 ימים מיום שמסר הודעה כאמור.

(ב) (1) נדחתה עתירה נגד גילוי מידע חסוי, רשאי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לערער על כך, בתוך 15 ימים מיום שהומצאה לו ההחלטה לדחות את עתירתו, לבית המשפט העליון שידון בערעור בשופט אחד;

(2) הודיע בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט שדחה את העתירה כי הוא שוקל להגיש ערעור כאמור בפסקה (1), לא תעביר הוועדה את המידע לאסיר ולבא כוחו עד להכרעה בערעור.

(ב1) מסר בא כוח היועץ המשפטי לממשלה הודעה כאמור בסעיפים קטנים (א)(2) או (ב)(2), והחליט לאחר מכן שלא להגיש עתירה או ערעור כאמור באותם סעיפים קטנים, יודיע על כך בהקדם האפשרי לוועדה.

(ג) הדיון בעתירה ובערעור על החלטה לפי סעיף זה יתקיים בדלתיים סגורות, ורשאי בית המשפט לעיין במידע החסוי לשם החלטה בעתירה ולקבל פרטים נוספים מבא כוח היועץ המשפטי לממשלה לענין המידע, שלא בנוכחות האסיר ובא כוחו.

(ד) (1) עתירת אסיר נגד החלטת הועדה שלא לגלות מידע חסוי תהיה רק במסגרת עתירה נגד החלטת הועדה שלא לשחררו, החלטה על ביטול שחרורו או החלטה על שינוי תנאי שחרורו, לפי הענין;

(2) התקבלה עתירת אסיר לגילוי מידע חסוי, רשאי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לערער על כך, ויחולו לענין הערעור כאמור הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), בשינויים המחויבים.

עייכוב שחרור. (א) החליטה הועדה לשחרר על-תנאי אסיר, והודיע בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לועדה כי הוא שוקל להגיש עתירה נגד ההחלטה, לפי הוראות סעיף 25, יעוכב שחרורו של האסיר למשך 7 ימים, כדי לאפשר את הגשת העתירה והגשת בקשה לעיכוב ביצוע במסגרתה.

(ב) מסר בא כוח היועץ המשפטי לממשלה הודעה כאמור בסעיף קטן (א), והחליט לאחר מכן שלא להגיש עתירה כאמור באותו סעיף קטן, יודיע על כך בהקדם האפשרי למנהל בית הסוהר והאסיר ישוחרר אף לפני תום 7 הימים האמורים.

עתירה מינהלית 28. עתירה לפי פרק זה תוגש כעתירה מינהלית לפי הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, בכפוף להוראות פרק זה.

פרק ה': קציבת עונש מאסר עולם והקלה בעונש בידי נשיא המדינה

המלצה 29 בענין קציבת עונש מאסר עולם (א) ועדת שחרורים מיוחדת רשאית, לבקשתו של אסיר עולם, להמליץ לפני נשיא המדינה להקל בעונשו של האסיר באמצעות המרת עונשו בעונש מאסר קצוב, בהתאם לסמכות הנתונה לו לפי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד: נשיא המדינה (בחוק זה – קציבת עונש) לאחר שחלפו לפחות שבע שנים מהיום שהחל לשאת את מאסרו, ובלבד שהתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת מ-30 שנים.

(ב) אסיר עולם הנושא עונש של שני מאסרי עולם מצטברים או יותר, רשאית ועדת שחרורים מיוחדת, לבקשתו, להמליץ לפני נשיא המדינה לקצוב את עונשו של האסיר לאחר שחלפו לפחות חמש עשרה שנים מהיום הקובע, ובלבד שהתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת מ-30 שנים, שתימנה החל ביום הקובע; בסעיף זה, "היום הקובע" – היום שבו החל אסיר עולם לשאת את מאסרי העולם שנגזרו עליו בגזר דין אחד או היום שבו נגזר עליו בערכאה ראשונה מאסר העולם האחרון, המוקדם מביניהם.

(ג) סברה ועדת שחרורים מיוחדת שאין מקום להמליץ לפני הנשיא כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), תשוב ותדון בענינו של האסיר מדי שנתיים מהמועד שבו סברה כאמור, ואולם רשאית היא, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לדון בענין לפני תום השנתיים.

(ד) לשם גיבוש המלצתה לנשיא המדינה בשאלה האם לקצוב עונש מאסר עולם של אסיר ולאיוזו תקופה, תשקול ועדת שחרורים מיוחדת שיקולים עונשיים המתייחסים לטיב העבירה, לנסיבות ביצועה ולתוצאותיה, וכן לנסיבותיו האישיות של האסיר; ועדת שחרורים מיוחדת רשאית, במקרים חריגים, לאפשר לאסיר לטעון את טענותיו לפניו, לשם גיבוש המלצתה כאמור.

(ה) קצב נשיא המדינה עונשו של אסיר עולם, רשאית ועדת שחרורים מיוחדת, לבקשתו של האסיר, להמליץ לפני הנשיא להקל בעונש פעמים נוספות, ובלבד שתקופת המאסר שיהיה על האסיר לשאת אם תתקבל המלצת הועדה לא תפחת מ-30 שנים, והוראות סעיף קטן (ד) יחולו, בשינויים המחויבים, גם על גיבוש המלצה לפי סעיף קטן זה.

(ו) בחישוב תקופת המאסר של אסיר עולם לענין סעיף זה יחולו הוראות סעיף 8(ב).

המלצה 30 בקשת הנשיא או שר המשפטים ומעמד אסיר ששוחרר לפי החלטת נשיא המדינה (א) לענין אסיר עולם, רשאית ועדת שחרורים מיוחדת, בכל עת, על פי פניה של נשיא המדינה או שר המשפטים, להמליץ בענין הפעלת סמכות הנשיא לפי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד: נשיא המדינה.

(ב) (1) אסיר ששוחרר ממאסרו בטרם סיים לשאת את כל תקופת המאסר, לפי החלטת נשיא המדינה מכוח סמכותו לפי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד: נשיא המדינה, יראו אותו כאילו שוחרר על-תנאי, ויחולו עליו הוראות חוק זה החלות לגבי אסיר ששוחרר על-תנאי, ובכלל זה הוראות סעיפים 13(א) ו-20, בשינויים המחויבים ובשינוי המפורט בפסקה (2), והכל אלא אם כן קבע הנשיא אחרת בהחלטתו;

(2) לענין אסיר ששוחרר כאמור בפסקה (1) תהיה תקופת התנאי כמפורט להלן, לפי העניין:

(א) לגבי אסיר שאינו אסיר עולם, ולגבי אסיר עולם שעונשו נקצב בידי נשיא המדינה – יתרת המאסר שהיה עליו לשאת אלמלא שוחרר כאמור;

(ב) לגבי אסיר עולם שעונשו לא נקצב בידי נשיא המדינה, למעט אסיר כאמור בפסקה (3) – יתרת המאסר שהיה עליו לשאת אילו נקצב עונשו ל-40 שנים;

(ג) לגבי אסיר עולם שעונשו לא נקצב בידי נשיא המדינה, והנושא עונשי מאסר עולם מצטברים – יתרת המאסר שהיה עליו לשאת אילו נקצב עונשו ל-50 שנים;

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אסיר עולם ששוחרר ממאסרו לאחר שסיים לשאת את מלוא תקופת המאסר שנקצבה לו בידי נשיא המדינה.

מצאה ועדת שחרורים מיוחדת שאסיר עולם שהורשע ברצח ראש הממשלה פעל ממניע פוליטי-אידאולוגי, יראו לענין סעיף 29 כאילו המליצה הועדה שלא לקצוב את עונשו של האסיר, ולענין סעיף 30 כאילו המליצה שלא להפעיל את סמכות הנשיא לפי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד: נשיא המדינה; הוראות סעיף 29(ג) לא יחולו לענין זה.

(א) בית משפט שהרשיע אדם ברצח רשאי לקבוע, לענין המלצה לקציבת עונש מאסר עולם, שאותו אדם ביצע את המעשה בנסיבות חריגות בחומרתן. (ב) קבע בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 29 בשינויים אלה: (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), ועדת שחרורים מיוחדת לא תמליץ להקל בעונשו של האסיר בטרם חלפו לפחות 15 שנים מהיום שבו החל לשאת את מאסרו, ובלבד שהתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת מ-40 שנים;

(2) בסעיפים קטנים (ב) ו-(ה), במקום "מ-30 שנים" יקראו "מ-40 שנים".

31. בהפעלת סמכות ראש המטה הכללי לפי תקנה 55 לתקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945, לענין אסיר עולם, יחולו הוראות סעיף 30, בשינויים המחויבים.

פרק ו': היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ועדות שחרורים וועדות שחרורים מיוחדות

(א) בשירות בתי הסוהר תפעל יחידה שתדון ותחליט בבקשות לשחרור על-תנאי ממאסר של אסירים לפי סעיף 2.

(ב) נציב בתי הסוהר, בהסכמת השר לביטחון הפנים, ימנה לחברי היחידה האמורה בסעיף קטן (א) שלושה סוהרים כמפורט להלן:

(1) סוהר בכיר הכשיר להיות שופט שלום, והוא יעמוד בראש היחידה;

(2) קצין שירות בתי הסוהר בעל תואר אקדמי במשפטים וניסיון בתחום הכליאה;

(3) קצין שירות בתי הסוהר שלו חמש שנות ניסיון באחד מהתחומים האלה: עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה או חינוך.

(ג) נציב בתי הסוהר ימנה סוהר שימשש מזכיר ליחידה האמורה בסעיף קטן (א); המזכיר יהיה אחראי לקביעת מועדי התכנסות היחידה, לסדרי עבודתה, לריכוז נתונים ומסמכים הנחוצים לה לשם עבודתה ולהעברת החלטותיה לאסיר ולמשטרת ישראל ובמקרים המתאימים גם לרשויות הביטחון, לרשות לשיקום האסיר או לשירות המבחן, לפי העניין.

(ד) בסעיף זה, "סוהר" ו"סוהר בכיר" – כהגדרתם בפקודת בתי הסוהר.

(א) ועדת שחרורים תהיה של שלושה, והם:

(1) שופט שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שני אנשים שמינה שר המשפטים, שלכל אחד מהם חמש שנות ניסיון בתחום שונה מבין התחומים האלה: קרימינולוגיה, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה, פסיכיאטריה או חינוך; ואולם ניסיון בתחום החינוך הוא ניסיון של מי שמכהן או שכיהן כאיש חינוך בכיר והוא בעל ניסיון מעשי בחינוך והשכלה אקדמית;

(3) (נמחקה)

(ב) חברי ועדת שחרורים יתמנו לתקופה של שנתיים וניתן לשוב ולמנותם לתקופות נוספות של עד שנתיים כל אחת.

(ג) הודעה על מינויים של חברי ועדת שחרורים תפורסם ברשומות.

(א) בדיון בענין קציבת עונשו של אסיר עולם, תהיה ועדת שחרורים מיוחדת של ארבעה, והם:

(1) שופט של בית משפט מחוזי, שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שופט של בית משפט שלום או מי שהיה שופט של בית משפט שלום ויצא לקצבה או פרש, שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון;

(3) אדם שמינה שר המשפטים, שלו עשר שנות ניסיון באחד מהתחומים המפורטים בסעיף 32(א)(2).

(4) הממונה על מחלקת חנינות במשרד המשפטים או עורך דין, עובד מחלקת חנינות, שהוא הסמיכו לכך.

(ב) בדיון אחר שבסמכותה של ועדת שחרורים מיוחדת, תהיה הועדה של שלושה, והם:

(1) שופט של בית משפט מחוזי, שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שני אנשים שמינה שר המשפטים, שלכל אחד מהם עשר שנות ניסיון בתחום שונה מבין התחומים המפורטים בסעיף 32(א)(2);

(3) (נמחקה)

(ג) הוראות סעיף 32(ב) ו-(ג) יחולו, בשינויים המחויבים, על מינוי חברי ועדת שחרורים מיוחדת.

נציג שירות בתי א. בדיוני ועדת השחרורים שבסעיף 32 וועדת השחרורים המיוחדת שבסעיף 33(ב) ישתתף נציג שירות בתי הסוהר שימנה לשם כך נציג בתי הסוהר, בלא זכות הצבעה.

מזכירי הועדה 34 (א) שר המשפטים ימנה, מבין עובדי הנהלת בתי המשפט, מזכיר ראשי לוועדות (להלן – המזכיר הראשי), שיהיה אחראי על קביעת המותבים של ועדות השחרורים וועדות השחרורים המיוחדות, על קביעת מועדי הדיון בוועדות והזמנת המותבים לדיונים, על סדרי עבודתן של הועדות ועל התיאום הנדרש עם מזכירי הועדות.

(ב) השר לביטחון הפנים ימנה, מבין קציני שירות בתי הסוהר, מזכירים לוועדות שחרורים ולועדות שחרורים מיוחדות; מזכירי הועדות יהיו אחראים על העברת מידע הנחוץ למזכיר הראשי לצורך מילוי תפקידיו ועל איסוף נתונים ומסמכים הנחוצים לעבודת הועדות והעברתם למותבים ולבא כוח היועץ המשפטי לממשלה, הכל בתיאום עם המזכיר הראשי וכפי שיקבע שר המשפטים באישור השר לביטחון הפנים.

פרק ז': הוראות שונות ותיקוני חקיקה

ייחוד סמכויות 35. הסמכויות הנתונות לוועדה לגבי אסיר לפי הוראות חוק זה יהיו נתונות, לגבי אסיר עולם, רק לוועדת שחרורים מיוחדת.

אי תחולת פקודת 36. הוראות סעיפים 44 עד 46 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, לא יחולו על דיוני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים והוועדה, ועל עתירה, בקשת רשות ערעור וערעור לפי חוק זה.

סמכויות שוטר 37. שוטר ראשי לעשות כל אחת מאלה:

(1) לדרוש מאסיר ששוחרר על-תנאי שיציג לפניו את רישונו;

(2) לחקור אסיר ששוחרר על-תנאי כדי לברר אם הוא מקיים את תנאי שחרורו ולחקור אדם אחר לגבי קיום תנאי השחרור בידי אסיר;

(3) להיכנס לבית או למקום שאסיר ששוחרר על-תנאי אמור להימצא בו על פי תנאי שחרורו, כדי לפקח על קיום תנאים אלה, לאחר שזיהה עצמו לפני מחזיק הבית או המקום והודיע לו לאיזו מטרה מתבקשת הכניסה, ורשאי הוא להשתמש בכוח סביר לשם כניסה כאמור;

(4) להיכנס לבית או למקום, שעל פי תנאי שחרורו של אסיר אסור לו להימצא בו, אם יש לו יסוד סביר להניח שהאסיר נמצא בו, לאחר שזיהה עצמו לפני מחזיק הבית או המקום והודיע לו לאיזו מטרה מתבקשת הכניסה, ורשאי הוא להשתמש בכוח סביר לשם כניסה כאמור.

תיקון חוק העונשין 38. בחוק העונשין, התשל"ז-1977 –
 – מס' 62

(1) סעיפים 49 עד 51 – בטלים;

(2) בסעיף 51(ב), במקום "סעיף 49(א)" יבוא "סעיף 2 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001" ובסופו יבוא "אלא אם כן הופסקה עבודת השירות בהתאם להוראות סעיפים 51ט או 51 ויתרת תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בעקבות הפסקה זו עולה על שלושה חודשים";

(3) התוספת הראשונה – בטלה.

תיקון פקודת בתי 39. בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – פקודת בתי הסוהר) –
 הסוהר – מס' 21

(1) סעיפים 28 עד 34 – בטלים;

(2) בסעיף 36 –

(א) במקום סעיף קטן (ב) יבוא: "ב) אסיר שקיבל חופשה לפי הוראות סעיף קטן (א), יינתן לו רישיון, שבו יפורטו התנאים שבהם מותנית חופשתו." ;
 (ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "ג) שוטר רשאי לעשות כל אחת מאלה:

- (1) לדרוש מאסיר שיצא לחופשה מיוחדת לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – אסיר בחופשה) שיציג לפניו את רישיונו ;
- (2) לחקור אסיר בחופשה כדי לברר אם הוא מקיים את תנאי חופשתו ולחקור אדם אחר לגבי קיום תנאי החופשה בידי אסיר ;
- (3) להיכנס לבית או למקום שאסיר אמור להימצא בו על פי תנאי חופשתו, כדי לפקח על קיום תנאים אלה, לאחר שזיהה עצמו לפני מחזיק הבית או המקום והודיע לו לאיזו מטרה מתבקשת הכניסה, ורשאי הוא להשתמש בכוח סביר לשם כניסה כאמור ;
- (4) להיכנס לבית או למקום, שעל פי תנאי חופשתו של אסיר אסור לו להימצא בו, אם יש לו יסוד סביר להניח שהאסיר נמצא בו, לאחר שזיהה עצמו לפני מחזיק הבית או המקום והודיע לו לאיזו מטרה מתבקשת הכניסה, ורשאי הוא להשתמש בכוח סביר לשם כניסה כאמור." ;

(3) בסעיף 62א –

(א) בסעיף קטן (ב), הסיפה המתחילה במילים "אולם בעתירות" – תימחק ;
 (ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) על אף הוראות סעיף זה וסעיף 62ב, על עתירה נגד ועדת שחרורים וועדת שחרורים מיוחדת לפי הוראות חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, יחולו הוראות החוק האמור." ;
 (4) במקום סעיף 68 יבוא:

"דין שחרור מינהלי כדין שחרור על-תנאי

68ה. שחרור מינהלי, יראוהו כשחרור על-תנאי כמשמעותו בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, והוראות החוק האמור יחולו על שחרור מינהלי, בשינויים המחויבים."

ביטול חוק לשחרור מוקדם של אסירים (תיקוני חקיקה), התשס"א-2001 – בטל.
 מוקדם של אסירים
 (תיקוני חקיקה)

תיקון חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995, בסעיף 18(א), בסופו יבוא: "9) אסיר שועדת שחרורים או ועדת שחרורים מיוחדת החליטה כי יש למנות לו סניגור לפי סעיף 16(ד) לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001." ;
 חוק הסניגוריה הציבורית – מס' 3

תיקון חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבריות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967, בתוספת, בתקנה 6, במקום תקנת משנה (1א) יבוא:
 תיקון חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום

"(1א) על שחרורו המוקדם של מי שנושא מאסר בישראל בהתאם להוראות תקנת משנה (א) יחולו הוראות החוק לשחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן – חוק השחרור), בשינויים האלה:

(1) לענין סעיף 9 לחוק השחרור, לשם ההחלטה האם ראוי אסיר לשחרור על-תנאי, יבחנו נציב בתי הסוהר, קצין המשטרה הצבאית הראשי או הועדה, לפי הענין, גם את הסיכון הצפוי מהאסיר לביטחון יהודה והשומרון וחבל עזה ;

(2) לענין אסיר המוחזק במיתקן כליאה צבאי –

(א) בכל מקום בחוק השחרור שבו נאמר "נציב בתי הסוהר" יראו כאילו נאמר "קצין המשטרה הצבאית הראשי" ;

(ב) בכל מקום שבו נאמר "בית סוהר" יראו כאילו נאמר "מיתקן כליאה צבאי" ;

(ג) על אף הוראות סעיף 34(ב) לחוק השחרור, מינוי מזכירים לוועדות שחרורים ולועדות שחרורים מיוחדות ייעשה על ידי קצין המשטרה הצבאית הראשי מבין קציני צבא הגנה לישראל."

תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000, בסעיף 5, בסופו יבוא: "4) ענין מינהלי שנקבע בחוק אחר כי בית משפט לענינים מינהליים ידון בו, ובכפוף להוראות אותו חוק." ;
 בתי משפט לענינים מינהליים

- שמירת דינים 44. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996.
- ביצוע ותקנות 45. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו באישור השר לביטחון הפנים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
- (ב) תקנות שהתקין השר לביטחון הפנים לפי סעיף 22 לא לחוק המעצרים, לעניין הפעלת הפיקוח האלקטרוני, יחולו גם לעניין פיקוח אלקטרוני על שחרור על-תנאי של אסיר לפי סעיף 13א, בשינויים המחויבים.
- (ג) (1) בתקופת תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, שניתנה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), רשאי שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע הוראות בעניינים אלה:
- (א) ההליכים שיתקיימו בוועדות השחרורים;
- (ב) לאחר שקיבל את עמדת השר לביטחון לאומי לעניין זה – הוראות לעניין סדרי הדין שיחולו בוועדות השחרורים;
- (2) תקנות לפי פסקה (1) יחולו אם פרסם הודעה על כך, לתקופה שיקבע שר המשפטים, לאחר ששוכנע כי סדרי החיים התקינים במדינה או בחלק ממנה השתבשו מחמת מצב המלחמה; ההודעה תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט, ותיכנס לתוקף עם פרסומה ברשומות או במועד מאוחר יותר שייקבע בה;
- (3) על אף האמור בפסקה (2), שוכנע השר כי יש דחיפות מיוחדת המחייבת את כניסתה לתוקף של הודעה כאמור באותה פסקה לפני הפרסום ברשומות, תפורסם ההודעה באתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט או בדרך אחרת שימצא שר המשפטים לנכון בנסיבות העניין כך שתובא לידיעת הציבור, ובלבד שתפורסם ברשומות מיד כשניתן לעשות כן; פורסמה ההודעה כאמור, יצוין בה מועד תחילתה שלא יהיה מוקדם ממועד הפרסום כאמור, ובלבד שהנוסח שפורסם ברשומות יהיה הנוסח המחייב.
- תחילה 46. תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 47, ב-1 בחודש שלאחר תום שישה חודשים מיום פרסומו (בחוק זה – יום התחילה).
- הוראות מחדות לתקופת הביניים 47. (א) בסעיף זה, "תקופת הביניים" – התקופה שמיום פרסומו של חוק זה עד היום שקדם ליום התחילה.
- (ב) אסיר שנגזר עליו עונש מאסר בתקופת הביניים יישא, על אף הוראות סעיף 49(א) ו-(ב) לחוק העונשין וסעיף 28 לפקודת בתי הסוהר, לפחות שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת בטרם ניתן יהיה לשחררו לפי אותם סעיפים.
- הוראות מעט 48. (א) אסיר המשוחרר ברישיון ערב תחילתו של חוק זה, לפי הוראות סעיף 28 לפקודת בתי הסוהר, יראו אותו כאילו שוחרר על תנאי לפי הוראות חוק זה, בתנאים שנקבעו ברישיונו ובתנאים האמורים בסעיף 13א(א), (ג) ו-(ד) ויראו ברישיון שניתן לו לפי הפקודה האמורה – כרישיון לפי סעיף 14.
- (ב) אסיר, שנגזר עליו עונש מאסר לפני פרסומו של חוק זה, למעט אסיר שנגזר עליו עונש מאסר בשל עבירה מהעבירות המפורטות בתוספת הראשונה לחוק העונשין, כנוסחה ערב תחילתו של חוק זה, יחולו עליו הוראות חוק זה בשינוי הזה: בסעיפים 2 ו-3, במקום "שני שלישים מתקופת המאסר" יבוא "מחצית מתקופת המאסר".
- (ג) בלי לגרוע מהוראות סעיפים 9 ו-10, הועדה תשקול אפשרות שיקומו של אסיר שהוראות סעיף קטן (ב) חלות עליו על סמך חוות דעת של הרשות לשיקום האסיר, אם ניתנה, על פי כללים שיקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

תוספת

(סעיף 11)

- עבירות אלימות שביצע האסיר כלפי בן משפחתו, לרבות כליאת שווא של בן משפחתו או עבירה אחרת שפגעה בחירותו או בשלוות חייו של בן משפחתו, ולרבות עבירות של התעללות, הזנחה או נטישה של בן משפחתו.
  - עבירות לפי סימן י', בפרק ח' לחוק העונשין, שביצע האסיר כלפי בן משפחתו.
  - עבירות מין לפי סימן ה' בפרק י' לחוק העונשין, שביצע האסיר כלפי בן משפחתו.
- לענין תוספת זו, "בן משפחה" – כהגדרתו בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991.

מאיר
שטרית
שר
המשפטים

אריאל
שרון
ראש
הממשלה

אברהם
בורג
יושב
ראש
הכנסת

ה

חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971

פרק א' – עקרונות כלליים

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

1. בחוק זה – הגדרות
"בית משפט לנוער" – בית משפט שלום או בית משפט מחוזי כשיושב בהם שופט נוער ;
"שופט נוער" – שופט שהוטל עליו התפקיד של שופט נוער כאמור בסעיף 2 ;
"קטין" – מי שטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, ולענין חשוד ונאשם לרבות בגיר שביום הגשת כתב האישום נגדו לא מלאו לו שמונה עשרה שנה ;
"הורה" – לרבות הורה חורג, מאמץ ואפוטרופוס ;
"מעון" – מקום המשמש למגורים או למשמורת של קטינים מחוץ למשפחתם, שהממונה על המעונות הפנה אליו קטין לאחר שבית-משפט לנוער ציווה לפי חוק זה על החזקתו במעון ;
"מעון נעול" – מקום המשמש למגורים או למשמורת של קטינים מחוץ למשפחתם וחופש המוחזקים בו מוגבל, ושר הרווחה והשירותים החברתיים הכריז כי הוא מעון נעול לענין חוק זה ;
"הממונה על המעונות" – מי שמונה לפי הוראות סעיף 43א ;
"קצין מבחן" – מי שנתמנה כך לפי פקודת המבחן ;
"קצין מעקב" – מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים מינהו לביצוע טיפול עוקב לפי הוראות פרק ז' ;
"חוק הגנת ילדים" – חוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 ;
"חוקר נוער" – שוטר, שהמפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לענין זה, הסמיך לחקור נוער ; לא יוסמך שוטר כחוקר נוער אלא לאחר שקיבל הכשרה לצורך כך, כפי שיקבע המפקח הכללי של משטרת ישראל ;
"עובד סוציאלי שמונה לפי חוק" – עובד סוציאלי שמונה לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, או לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ"ט-1969, לפי העניין ;
"חוק בתי המשפט" – חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 ;
"חוק חקירת חשודים" – חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 ;
"חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 ;
"חוק הנוער (טיפול והשגחה)" – חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 ;
"חוק הסניגוריה הציבורית" – חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995 ;
"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977 ;
"חקירה" – תשאול או גביית הודעה בקשר לעבירה, בידי שוטר, למעט באחד מאלה :
(1) חקירה שהתנהלה מחוץ לתחנת משטרה בעבירות כאמור בסעיף 239 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ששר המשפטים קבע לגביהן בתקנות סדרי אישום והמצאת מסמכים בסטייה מהוראות אותו חוק, או בעבירות שנקבעו כעבירות מינהליות לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 ;

(2) חקירה שהתנהלה מחוץ לתחנה כאמור בסעיף 3(א) לחוק חקירת חשודים;

"פקודת בתי הסוהר" – פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971;

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

"פקודת המבחן" – פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

"קצין מוסמך", בתחנת משטרה – קצין הנוער בתחנת המשטרה, ובהעדרו – הקצין הממונה על החקירות בתחנת המשטרה; ולעניין חקירה בעבירות לפי פקודת התעבורה – ראש מחלק תאונות דרכים במרחב ובהעדרו קצין הבוחנים המחוזי, ובלבד שקיבלו הכשרה לצורך תפקידם לעניין חוק זה, כפי שיקבע המפקח הכללי של משטרת ישראל;

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

"קצין ממונה" – כהגדרתו בסעיף 25 לחוק המעצרים;

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

"תיעוד חזותי" ו"תיעוד קולי" – כהגדרתם בחוק חקירת חשודים.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

1א. (א) מימוש זכויות של קטין, הפעלת סמכויות ונקיטת הליכים כלפיו ייעשו תוך שמירה על כבודו של הקטין, ומתן משקל ראוי לשיקולים של שיקומו, הטיפול בו, שילובו בחברה ותקנת השבים, וכן בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו.

עקרונות כלליים
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(ב) חוק זה בא להוסיף על זכויות הנתונות לקטין לפי כל דין, ולא לגרוע מהן.

1ב. (א) נקבע על פי הוראות כל דין, כי תינתן לאדם הזדמנות להביע את עמדתו או כי תידרש הסכמתו לעניין מתן החלטה בעניינו, זכאי קטין שתינתן לו הזדמנות להביע את עמדתו, רצונו ורגשותיו בעצמו, ובדרך המותאמת לגילו, למידת בגרותו ולצרכיו (בחוק זה – הזדמנות להביע עמדה); לעמדתו של הקטין וכן לרצונו ולרגשותיו, יינתן משקל ראוי בקבלת החלטה בעניינו, בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו.

זכות ההשתתפות של קטין לעניין החלטה לגביו
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(ב) לצורך מימוש זכותו של קטין להזדמנות להביע עמדה, יימסר לקטין מידע, בשפה ובאופן המובנים לו, בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1) מסירת המידע לקטין אסורה לפי כל דין;

(2) מקבל ההחלטה בעניינו של הקטין שוכנע שמסירת המידע תגרום לו פגיעה ממשית.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי מי שמקבל החלטה לפי חוק זה בעניינו של קטין, שלא לתת לקטין הזדמנות להביע עמדה לפני קבלת ההחלטה בעניינו, אם שוכנע, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, כי מתן ההזדמנות להביע עמדה יגרום לפגיעה ממשית בקטין.

(ד) לא ניתנה לקטין הזדמנות להביע עמדה לפני קבלת החלטה בעניינו כאמור בסעיף קטן (ג), תינתן לקטין, ככל הניתן, הזדמנות להביע את עמדתו לאחר קבלת ההחלטה, ובלבד שיישום ההחלטה עדיין לא החל או עדיין נמשך, וחדל להתקיים הטעם שמנע מתן הזדמנות לקטין להביע עמדה כאמור בסעיף קטן (ג).

(ה) התקבלה החלטה לפי חוק זה בעניינו של קטין בניגוד לעמדתו, יסביר מי שקיבל את ההחלטה או אדם מטעמו, לקטין, בשפה ובאופן המובנים לו בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו, ככל הניתן, את הנימוקים להחלטתו, אלא אם כן התקיימו לגבי הנימוקים האמורים הוראות פסקאות (1) או (2) של סעיף קטן (ב).

(ו) על אף הוראות סעיף זה, על החלטה של בית משפט לפי חוק זה בעניינו של קטין יחולו הוראות סעיפים 17א ו-17ב.

1ג. הליכים לפי חוק זה שמתקיימים בנוכחות הקטין, יתנהלו בשפתו של הקטין או בשפה שהקטין מבין ודובר אותה, לרבות שפת סימנים, או בתרגום לשפה כאמור.

קיום הליכים בשפתו של הקטין
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

פרק ב' – בית משפט לנוער

2. (א) נשיא בית המשפט העליון, בהסכמת שר המשפטים, יטיל על שופטים מבין שופטי בית משפט מחוזי ושופטי בית משפט שלום לשמש כשופטי נוער במשך התקופה שיקבע, ורשאי הוא להטיל על שופטים כאמור לדון במעצרים ושחרורם של קטינים ובהליכים מקדמיים שלפני המשפט (בסעיף זה – הליכים אחרים הקשורים לנוער), ובלבד ששופטים כאמור יעברו הכשרה מיוחדת לשמש שופטי נוער או הכשרה מתאימה לשמש שופטי נוער לצורך דיון בהליכים אחרים הקשורים לנוער, לפי העניין.

שופט נוער
(תיקון מס' 2)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(ב) נשיא בית המשפט העליון רשאי למנות, בהסכמת שר המשפטים, שופט מבין שופטי

נוער לנשיא בתי המשפט לנוער לתקופה שיקבע.
(ג) שופט בית משפט מחוזי שהתמנה לנשיא בתי המשפט לנוער יהיה מוסמך לדון בעניינים שבסמכותו של בית משפט שלום לנוער.

(תיקון מס' 2)
השם"ח-1981
(תיקון מס' 3)
השם"ח-1984

3. (א) בבית משפט שלום ובבית משפט מחוזי יהיה הדיון בעבירה שהואשם בה קטין, לרבות הדיון בערעור, לפני בית משפט לנוער.

שפיטת קטין

(ב) על אף האמור בכל דין, רשאי שר המשפטים בצו להסמיך בית משפט שלום לנוער לדון קטינים על פשעים לפי הסעיפים המפורטים בצו.

4. (א) אין להעמיד לדיון קטין יחד עם אדם שאינו קטין אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

שפיטת קטין ובגיר יחד

(ב) הואשם קטין יחד עם אדם שאינו קטין, רשאי בית משפט שאינו לנוער, לאחר שמיעת בעלי הדיון, לדון בענין; החליט בית המשפט לעשות כן, ינהג כלפי הקטין כאילו היה בית משפט לנוער ויהיו לו הסמכויות של בית המשפט לנוער לפי חוק זה; החליט בית המשפט לא לדון בענין, יצווה על הפרדת משפטו של הקטין ויעבירו לבית משפט לנוער.

(תיקון מס' 14)
השם"ח-2008

5. (א) מצא בית משפט שאינו לנוער, בכל שלב שלפני הכרעת הדיון, כי הנאשם הוא קטין, יעביר את הענין לבית משפט לנוער והלה ידון בו כאילו הובא מלכתחילה לפניו ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

קטין שהובא לבית-משפט שאינו לנוער

(ב) ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות שלא להעביר את הענין לבית משפט לנוער כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להמשיך ולדון בו, אך מכאן ואילך ינהג כאילו היה בית משפט לנוער ויהיו לו כל הסמכויות של בית משפט לנוער לפי חוק זה.

(ג) מצא בית משפט שאינו לנוער, לאחר הכרעת הדיון, כי הנאשם הוא קטין, ימשיך לדון בענין כאילו היה בית משפט לנוער ויהיו לו כל הסמכויות של בית משפט לנוער לפי חוק זה; החליט בית המשפט כי יש לפעול כאמור בסעיף 24(2) או 3(3), יחליף את ההרשעה בקביעה שהקטין ביצע את העבירה.

5א. (א) הדיון בבית משפט שלום ובבית משפט מחוזי, לרבות הדיון בערעור, בעניינו של נאשם שביום הגשת כתב האישום נגדו מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 19 שנים וביום ביצוע העבירה היה קטין, יהיה בפני בית משפט לנוער, ואולם פסקאות (1), (4) ו-5(5) שבסעיף 26 לא יחולו.

שפיטת בגיר בעבירה שביצע בהיותו קטין (תיקון מס' 14) השם"ח-2008

(ב) הדיון בעניינו של נאשם שביום הגשת כתב האישום נגדו מלאו לו 19 שנים וביום ביצוע העבירה היה קטין, יהיה בפני בית משפט שאינו לנוער, ואולם הוראות סעיפים 9, 21, 22, 24, 26 למעט פסקאות (1), (4) ו-5(5) שבו, ו-27, יחולו, בשינויים המחויבים.

6. מצא בית משפט לנוער במהלך הדיון כי הנאשם אינו קטין והוראת סעיף 5א(א) אינן חלות עליו, רשאי הוא להמשיך ולדון בענין כאילו לא היה בית משפט לנוער או להעבירו לבית משפט שאינו לנוער, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט לנוער.

בגיר שהובא לפני בית-משפט לנוער (תיקון מס' 14) השם"ח-2008

7. צו סופי או פסק דין סופי של בית משפט לא יהיה פסול מחמת זאת בלבד, שבגלל גיל הנאשם צריך היה להעמידו לדיון לפני בית משפט אחר; אולם אם נגרם עיוות דין חמור כתוצאה מהעמדת נאשם לדיון לפני בית משפט שאינו מתאים לגילו, רשאי נשיא בית המשפט העליון להורות כי בית משפט שיקבע לכך יקיים משפט חוזר בענין, והוראות סעיף 9(ב) עד (ד) לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, יחולו בשינויים המחויבים לפי הענין.

שמירת תקפם של צווים ופסקי דין

8. (א) בית משפט לנוער יקיים, ככל האפשר, את דיוניו במקום שלא מתנהלים בו משפטים אחרים, או באותו מקום אך לא באותו זמן.

הפרדת קטינים

(ב) ככל האפשר, לא יובאו נאשמים קטינים יחד עם נאשמים שאינם קטינים לבית המשפט או ממנו ולא יוחזקו בו יחד.

9. בית משפט לנוער ידון בדלתיים סגורות, אולם רשאי הוא להרשות לאדם או לסוגי בני אדם, לרבות לנפגע העבירה, להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו; לענין זה, "נפגע עבירה" – כהגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001.

דלתיים סגורות (תיקון מס' 14) השם"ח-2008

פרק ב'1: חקירת עדים קטינים

(תיקון מס' 13)
השם"ח-2005

9א. (א) בסעיף זה, "בן משפחה" – הורה, הורה של הורה, אח, גיס, דוד, או צאצא של כל

אחד מאלה.

חקירת עד קטין
(תיקון מס' 13) תשס"ה-
2005

(ב) קטין שיש לחקרו בעבירה שחוק הגנת ילדים לא חל על חקירתה, שאין הוא חשוד בביצועה, יוזמן לחקירה וייחקר בידיעת הורהו.

(ג) על אף הוראת סעיף קטן (ב), מותר להזמין קטין לחקירה כאמור באותו סעיף קטן ומותר לחקרו, אף בלא ידיעת ההורה, אם מתקיים אחד מאלה:

(תיקון מס' 15)
תשס"א-2010

(1) הקטין ביקש כי לא תימסר להורהו הודעה על חקירתו; הודעה על החקירה תימסר לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק, לכל המאוחר עם תום החקירה, והוא רשאי להורות, על אף בקשת הקטין, כי תימסר הודעה להורה, אם סבר כי טובת הקטין מחייבת זאת;

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(2) לדעת הקצין הממונה על חקירת העבירה, לאחר שהתייעץ עם חוקר הנוער, הזמנת הקטין בהודעה להורהו תעכב את חקירת העבירה, בשל קושי להודיע להורה במאמץ סביר, ויש יסוד סביר להניח שהעיכוב יסכל את חקירת העבירה או יסכל מניעה של פשע; ואולם, בכפוף להוראות סעיף זה, הודעה על החקירה תימסר לבגיר האחראי על הקטין באותה העת או לקרוב בגיר של הקטין, ככל הניתן בנסיבות הענין, וכן תימסר הודעה להורהו מוקדם ככל האפשר;

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 15)
תשס"א-2010

(3) לדעת הקצין הממונה על חקירת העבירה, לאחר שהתייעץ עם עובד סוציאלי שמונה לפי חוק, נכון לעשות כן על יסוד אחד מאלה:

(א) טעמים של טובת הקטין או טעמים של טובת החקירה שאין בהם פגיעה בטובת הקטין, בשל היות החשוד בביצוע העבירה בן משפחתו של הקטין;

(ב) חשש לפגיעה בשלומה הגופני או הנפשי של הקטין.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ד) חדל להתקיים הטעם שהצדיק חקירת קטין בלא ידיעת הורהו כאמור בסעיף קטן (ג), יודיע הקצין הממונה על חקירת העבירה להורה על חקירת הקטין, אם אין מניעה אחרת להודיע עליה לפי סעיף זה.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו גם על זימון קטין לתחנת המשטרה לפי סעיף 68(א) בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996.

(תיקון מס' 15)
תשס"א-2010

(ו) הוראות פסקאות (1) ו-(3) של סעיף קטן (ג) הנוגעות לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק יחולו רק לגבי חקירה בעבירה המנויה בתוספת לחוק הגנת ילדים של קטין שהוא נפגע העבירה; לענין פסקה (1) האמורה הסמכות הנתונה לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק באותה פסקה תהיה נתונה לחוקר נוער.

הוצאת קטין ממקום
שהותו לצורך חקירה
(תיקון מס' 13) תשס"ה-
2005

9ב. (א) בסעיף זה, "מקום שהות" – מקום שבו שוהה ילד לצורך חינוכי או טיפולי, שאינו טיפול רפואי, לרבות בית ספר, גן ילדים או קייטנה.

(ב) התקיים תנאי המצדיק חקירת קטין בעבירה, שחוק הגנת ילדים לא חל על חקירתה ושאינן הוא חשוד בביצועה, בלא ידיעת הורהו כאמור בסעיף 9א, רשאי חוקר נוער, בכפוף להוראת סעיף קטן (ג), להוציא את הקטין ממקום שהותו, אף בלא ידיעת ההורה, לצורך החקירה, ובלבד שהקטין לא יוצא ממקום שהותו בניגוד לרצונו.

(ג) חוקר נוער לא יוציא קטין ממקום שהותו לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן סבר כי חקירת הקטין מחוץ למקום שהותו עדיפה בנסיבות הענין על חקירתו במקום שהותו ולאחר שעשה את כל אלה:

(1) הזדהה לפני מנהל מקום שהותו של הקטין או לפני האדם האחראי על ניהול המקום באותה עת, הודיע לו כי הוא עומד להוציא את הקטין מהמקום ומסר לו את פרטיו;

(2) התייעץ עם עובדי חינוך או טיפול במקום שהותו של הקטין המכירים את הקטין;

(3) הסביר לקטין, בלשון המובנת לו בהתאם לגילו וליכולותיו, את מטרת הוצאתו ממקום שהותו והצורך בביצועה.

(ד) הוציא חוקר נוער קטין ממקום שהותו כאמור בסעיף זה, ילווה הקטין, ככל שהדבר אפשרי בנסיבות הענין, במהלך שהותו מחוץ למקום, גם בידי עובד חינוך או אדם אחר המוכר לו מאותו מקום (בסעיף זה – המלווה).

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ה) בלי לגרוע מהוראות כל דין, חוקר נוער שהוציא קטין ממקום שהותו כאמור בסעיף זה יחזיר את הקטין בתום החקירה לביתו, לאחר שהתייעץ עם הקצין הממונה על חקירת העבירה, או למקום שממנו הוצא הקטין, או יודא כי המלווה יחזיר את הקטין אל אותו המקום.

98. עוכב עד קטין במקום ונתבקש להילוות לשוטר אל תחנת המשטרה לפי סעיף 68(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, תימסר על כך בהקדם האפשרי הודעה להורו, ואם לא ניתן להודיע להורה כאמור – לאדם הקרוב לקטין, אלא אם כן סבר הממונה על תחנת המשטרה שאליה הובא הקטין כי הודעה כאמור עשויה לפגוע בשלום הקטין או אם ביקש זאת הקטין.

עיכוב עד קטין
(תיקון מס' 13) תשס"ה-
2005

79. (א) בסעיף זה, "שעות הלילה" –
(1) לגבי קטין שטרם מלאו לו 14 שנים – השעות שבין 20:00 ל-00:00;
(2) לגבי קטין שמלאו לו 14 שנים – השעות שבין 22:00 ל-00:00.
(ב) קטין לא ייחקר בשעות הלילה בתחנת המשטרה ולא תימשך חקירתו בתחנה בשעות כאמור, בעבירה שהוא אינו חשוד בביצועה.
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), ניתן לחקור קטין בעבירה שהוא אינו חשוד בביצועה בשעות הלילה, באחד מאלה:

חקירת עד קטין בשעות
הלילה
(תיקון מס' 14) תשס"ה-
2008

- (1) הקטין הגיע מיוזמתו או לבקשתו לתחנת המשטרה בשעות כאמור כדי להגיש תלונה או למסור עדות על עבירה שבוצעה;
- (2) אם העבירה שהוא היה עד לביצועה נעברה בסמוך למועד החקירה, והוא נדרש להילוות לשוטר אל תחנת המשטרה לפי סעיף 68(ב) לחוק המעצרים;
- (3) הקצין הממונה על חקירת העבירה, לאחר שהתייעץ עם חוקר נוער, הורה, בהחלטה מנומקת בכתב, כי קטין ייחקר בעבירה כאמור בשעות הלילה, אם שוכנע כי דחיית החקירה עלולה להביא לאחד מאלה:
- (א) שיבוש או סיכול חקירתם או מעצרים של חשודים בעבירה מסוג פשע, או בעבירה מסוג עוון המנויה בחלק א' לתוספת, שבקשר אליה הוא נחקר כעד;
- (ב) מניעת גילוי ראיה או תפיסת חפץ הקשור לאותה עבירה;
- (ג) מניעת שחרורם של חשודים ממעצר;
- (ד) פגיעה בשלומם הגופני או הנפשי של הקטין;
- (4) הקטין והורהו נתנו את הסכמתם לחקירה בשעות הלילה ובלבד שלא תתאפשר חקירתו של הקטין בשל הסכמתם כאמור אחרי השעה 00:00.

99. התעורר חשד, במהלך חקירת קטין בעבירה שהוא אינו חשוד בביצועה, שהקטין היה מעורב בביצוע העבירה, יחולו עליו הוראות כל דין לעניין חקירת חשודים, וחקירתו לא תחודש אלא לאחר שקוימו לגבי הוראות סעיפים 9א עד 9ט.

עד קטין שהפך לחשוד
(תיקון מס' 14) תשס"ה-
2008

פרק ג' – חקירת חשודים, מעצר, שחרור והליכים שלפני המשפט

(תיקון מס' 14)
תשס"ה-2008

10. (א) קטין החשוד בביצוע עבירה (בחוק זה – קטין חשוד), יוזמן לחקירה וייחקר בידיעת הורהו, ואם לא ניתן לאתר את הורה הקטין במאמץ סביר – בידיעת קרוב משפחה בגיר או אדם בגיר אחר המוכר לקטין, ובלבד שנשמעה עמדת הקטין לעניין זהות אותו בגיר (בחוק זה – קרוב אחר), אלא אם כן אין אפשרות לאתר מי מהם במאמץ סביר בנסיבות העניין.

הודעה על חקירת קטין
חשוד או על מעצרו
(תיקון מס' 14) תשס"ה-
2008

(ב) קטין חשוד השוהה במעון יוזמן לחקירה וייחקר בידיעת מנהל המעון וכן בידיעת הורהו, ואם לא ניתן לאתר את הורה הקטין במאמץ סביר – בידיעת קרוב אחר, אלא אם כן אין אפשרות לאתר מי מהם במאמץ סביר בנסיבות העניין.

(ג) (1) הגיע קטין חשוד לתחנת המשטרה או הובא אליה, כשאינו עצור, לפי הוראות סעיף 67(ב) לחוק המעצרים, או נעצר קטין חשוד, יודיע על כך הקצין הממונה, בלא דיחוי ולאחר שיידע את הקטין כי בכוונתו לעשות כן, להורהו, ואם לא ניתן לאתר את הורה הקטין במאמץ סביר – לקרוב אחר, אלא אם כן אין אפשרות לאתר מי מהם במאמץ סביר בנסיבות העניין;

(2) על אף הוראות פסקה (1), לא תימסר הודעה כאמור באותה הפסקה לעניין קטין שהגיע לתחנת המשטרה או שהובא אליה, כשאינו עצור, אם הקטין הביע התנגדות, מנימוק סביר, למסירתה; היה הקטין עצור, יינתן לרצונו בעניין מסירת ההודעה משקל ראוי, בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו, ובלבד שתימסר הודעה כאמור לקרוב אחר;

(3) החליט הקצין הממונה על מעצרו של קטין חשוד לפי הוראות סעיף 27 לחוק המעצרים, יודיע על כך גם לקצין מבחן.

(ד) לא נמסרה הודעה להורה של קטין חשוד כאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג) מחמת

העדר אפשרות לאתרו כאמור באותם סעיפים קטנים, תודיע המשטרה להורה, כל עוד הקטין נתון בחקירה או במעצר, לפי המאוחר, בלא דיחוי, עם היווצרות האפשרות לאתרו.

(ה) (1) אי מסירת הודעה להורה של קטין חשוד ולקרוב אחר מחמת העדר אפשרות לאתר מי מהם במאמץ סביר בנסיבות העניין כאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), תתועד בכתב;

(2) יידוע הקטין, תגובתו וכן התנגדותו ככל שהיתה, וכן החלטת הקצין הממונה ונימוקה, כאמור בסעיף קטן (ג), יתועדו על ידי הקצין הממונה בתיעוד חזותי, בתיעוד קולי או בכתב.

19. (א) על אף הוראות סעיף 19, רשאי קצין מוסמך, בהחלטה מנומקת בכתב, להורות על הזמנת קטין חשוד שאינו עצור לחקירה או על חקירתו, בלי להודיע על כך להורה, לקרוב אחר או למנהל מעון, לפי העניין, אם שוכנע כי הודעה כאמור עלולה –

חקירת קטין חשוד בלא הודעה להורה או לקרוב אחר (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

- (1) לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין או של אדם אחר;
- (2) להביא לשיבוש הליכי החקירה בשל חשד סביר כי אחד מהמנויים ברישה, או בן משפחתו של הורה הקטין או הקרוב האחר, היה צד לעבירה שבה חשוד הקטין;
- (3) לגבי קטין שהוא חשוד בעבירת ביטחון כמשמעותו בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים – לפגוע בביטחון המדינה.

(ב) לצורך קבלת החלטה לעניין פסקה (1) שבסעיף קטן (א), רשאי קצין מוסמך להביא בחשבון הודעה מנומקת בכתב של מנהל מעון, כי יש חשש שהודעה להורה או לקרוב אחר תביא לפגיעה בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין.

(ג) (1) הורה קצין מוסמך כאמור בסעיף קטן (א), בלא שהודיע להורה של הקטין, וחלפו שמונה שעות מהגעתו של הקטין לתחנת המשטרה או חדל להתקיים הטעם שהצדיק הזמנה לחקירה או חקירה בלי להודיע להורה, לפי המוקדם, תימסר להורה הקטין בלא דיחוי, הודעה על הימצאותו של הקטין בתחנת המשטרה ועל חקירתו;

(2) הורה קצין מוסמך כאמור בסעיף קטן (א), בלא שהודיע אף לקרוב אחר או למנהל המעון, לפי העניין, יחולו הוראות פסקה (1) אם חלפו שש שעות מהגעתו של הקטין לתחנת המשטרה או חדל להתקיים הטעם שהצדיק הזמנה לחקירה או חקירה שלא בידיעתם, לפי המוקדם.

(ד) החליט קצין מוסמך כאמור בסעיף קטן (א), וחלף פרק הזמן כאמור בסעיף קטן (ג)(2), רשאי קצין נוער מרחבי, ובהעדרו – קצין נוער מחוזי, להאריך את פרק הזמן האמור אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה, ובלבד שפרק הזמן המרבי מהגעתו של הקטין לתחנת המשטרה לא יעלה על שמונה שעות:

- (1) סכנה ממשית לשלומו של הקטין או לביטחונו;
- (2) חשש לשיבוש הליכי החקירה בעבירה מסוג פשע בשל חשד סביר כי ההורה או הקרוב האחר או בן משפחתו של מי מהם, היו צד לעבירה שבה חשוד הקטין;
- (3) פגיעה ממשית בביטחון המדינה.

(ה) חדל להתקיים הטעם שבשלו לא נמסרה ההודעה להורה הקטין או לקרוב אחר, תימסר ההודעה בלא דיחוי, אלא אם כן הופעלה סמכות כאמור בסעיף 36 לחוק המעצרים, או שעובד סוציאלי שמונה לפי חוק הפעיל את סמכותו לפי סעיף 11 לחוק הנוער (טיפול והשגחה).

(תיקון מס' 15) תשע"א-2010

19. (א) קטין חשוד שהוזמן לחקירה בידיעת הורה או קרוב אחר או שנמסרה הודעה על חקירתו לאחד מהם, לפי הוראות סעיף 19(א) עד (ג), זכאי שהורה או קרוב אחר יהיה נוכח בחקירתו וכן זכאי הוא להיוועץ במי מהם, ככל הניתן לפני תחילת החקירה, אלא אם כן הביע הקטין התנגדות לכך מנימוק סביר או אם היה מוחזק במעצר, והכל, אם סבר קצין מוסמך כי אין במתן אפשרות לנוכחות ההורה או הקרוב האחר כאמור כדי להביא לאחד מאלה:

נוכחות הורה או קרוב אחר בחקירת קטין חשוד (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

- (1) פגיעה בטובת החקירה או בטובת הקטין;
- (2) אחד הטעמים המנויים בסעיף 19(א);
- (3) אחד הטעמים המנויים בסעיף קטן (ג)(2)(א) עד (ה);
- (4) חשיפת עניין הנוגע לצנעת חייו של קטין אחר.

(ב) הורה או קרוב אחר של קטין חשוד שהתקיימו לגביו הוראות סעיף קטן (א), יוזמן להיות נוכח בחקירה והחקירה תעוכב עד להגעתו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי קצין מוסמך להורות, בהחלטה מנומקת בכתב, על התחלת חקירתו של קטין כאמור באותו סעיף קטן בלי להמתין לנוכחות הורה או קרוב

(1) אם ההורה או הקרוב האחר לא הגיע לחקירה בתוך זמן סביר בנסיבות העניין מהמועד שבו הוזמן ;

(2) אם שוכנע כי המתנה כאמור עלולה להביא לאחד מאלה, ובלבד שחקירת הקטין בלא נוכחות הורה או קרוב אחר תימשך רק כל עוד מתקיים הטעם שהצדיק את אי-ההמתנה כאמור ;

(א) פגיעה בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין ;

(ב) סיכול או שיבוש של החקירה או של חקירתם או מעצרים של חשודים נוספים בקשר לאירוע שלגביו נחקר הקטין ;

(ג) מניעת גילוי ראיה או תפיסת חפץ הקשור לעבורה שהקטין חשוד בביצועה ;

(ד) סיכול של מניעת עבירות נוספות ;

(ה) מניעת שחרור ממעצר של הקטין או של חשודים אחרים ;

(3) לא ניתן לאתר מי מהם במאמץ סביר.

(ד) הורה קצין מוסמך על חקירת קטין חשוד בלא הזמנת הורה או קרוב אחר להיות נוכח עמו בחקירה כאמור בסעיף קטן (א), ינמק את החלטתו והיא תתועד בכתב.

(ה) הוחל בחקירתו של קטין חשוד בלי להמתין לנוכחותו של הורה או של קרוב אחר, מאחד הטעמים האמורים בסעיף קטן (ג), והגיע הורה של הקטין או קרוב אחר לתחנת המשטרה במהלך החקירה, יורשה אותו אדם להיות נוכח בהמשך חקירת הקטין והחוקר ייתן לקטין הזדמנות להיוועץ באותו אדם במועד האפשרי הראשון בהתאם למהלך החקירה.

(ו) נכח הורה של קטין או קרוב אחר בחקירת הקטין, לא יתערב במהלך החקירה ולא יצא מחדר החקירה, אלא אם כן התיר לו החוקר לעשות כן ובתנאים שיקבע ; בטרם תחל חקירת קטין בנוכחות הורה או קרוב אחר, יודיע החוקר להורה או לקרוב האחר, לפי העניין, על המגבלות החלות עליו כאמור.

(ז) ראה חוקר כי הורה של קטין או קרוב אחר הנוכח בחקירת הקטין מפריע לחקירה באופן שאינו מאפשר לנהלה, מתערב בחקירה אף שהזהר שלא לעשות כן או מאיים על הקטין באופן ישיר או מרומז, רשאי החוקר, בהחלטה מנומקת בכתב, להרחיק את ההורה או הקרוב האחר מן החקירה.

9ט. (א) בטרם ייחקר קטין חשוד, יודיע חוקר לקטין, בלשון המובנת לו בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו, על זכויותיו המפורטות להלן, נוסף על חובותיו לפי כל דין כלפי הקטין בהיותו חשוד :

הודעה לקטין חשוד על זכויותיו בטרם חקירתו (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(1) זכותו להיוועץ בעורך דין ביחידות ולהיות מיוצג על ידי סניגור, וכן זכאות לפי חוק הסניגוריה הציבורית ;

(2) זכותו לנוכחות הורה או קרוב אחר בחקירתו, כאמור בסעיף 9ח.

(ב) בטרם ייחקר קטין חשוד עצור שהובא לתכנה או קטין חשוד העצור בהתאם להוראות סעיף 32 לחוק המעצרים, שהובא לתכנה כשהוא עצור, יודיע חוקר לסניגורו של הקטין על חקירתו, ואם אין לו סניגור יודיע כאמור לסניגוריה הציבורית כדי שתבחן את זכאותו לייצוג ; בלי לגרוע מהוראת כל דין, אין בהודעה לסניגורו של הקטין או לסניגוריה הציבורית כאמור, כדי לעכב את החקירה.

(ג) שר המשפטים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע הוראות בדבר נוסח הודעה כאמור בסעיף קטן (א).

9י. קטין חשוד לא ייחקר בתקנת המשטרה בשעות הלילה, כהגדרתן בסעיף 9ד(א), ואולם רשאי קצין מוסמך להורות, בהחלטה מנומקת בכתב, כי קטין חשוד ייחקר בשעות הלילה באחד מאלה :

חקירת קטין חשוד בשעות הלילה (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(1) העבירה שהוא חשוד בביצועה נעברה בסמוך למועד עיכוב הקטין או מעצרו ;

(2) העבירה שהוא חשוד בביצועה היא עבירה מסוג פשע, או עבירה מסוג עוון המנויה בתוספת, והקצין המוסמך שוכנע כי דחיית החקירה עלולה להביא לאחד מהמקרים המנויים בסעיף 9ח(ג)(2) ;

(3) הקטין והורה נתנו את הסכמתם לחקירה בשעות הלילה, ובלבד שלא תתאפשר חקירתו של הקטין בשל הסכמתם כאמור אחרי השעה 00:00.

9יא. השר לביטחון הפנים, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של

- הכנסת (בחוק זה – ועדת החוקה), יקבע הוראות לעניין יישום סעיפים 19 עד 9.
- 9יב. הוראות סעיפים 19 עד 9 באות להוסיף על הוראה לפי כל דין בדבר חקירה כהגדרתה בחוק זה.
10. הוראות חוק המעצרים יחולו, לעניין קטין, בשינויים המפורטים בפרק זה.
- 10א. לא יוחלט על מעצרו של קטין אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה, והמעצר יהיה לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש לשם השגת המטרה כאמור; בקבלת החלטה על מעצרו של קטין, יובאו בחשבון גילו והשפעת המעצר על שלומו הגופני והנפשי ועל התפתחותו.
- 10ב. בסעיף 9א לחוק המעצרים, לעניין קטין, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
"בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), לא יוחלט על כבילת קטין עצור אם ניתן להשיג את מטרת הכבילה בדרך שפגיעתה בקטין פחותה, וכבילתו תהיה לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש לשם השגת המטרה כאמור; בקבלת החלטה על כבילתו של קטין יובאו בחשבון גילו והשפעת הכבילה על שלומו הגופני והנפשי."
(ג) בטרם ייכבל קטין לפי הוראות סעיף קטן (א), יודיע לו השוטר כי הוא עומד לכבול אותו, אלא אם כן סבר כי מתן הודעה כאמור תסכל את מטרת הכבילה."
- 10ג. סעיף 29 לחוק המעצרים יחול, לעניין קטין, בשינויים אלה:
(1) בסעיף קטן (ג), במקום "קצין משטרה בדרגת סגן-ניצב" יקראו "קצין משטרה המשמש באותה עת כקצין נוער מרחבי או מחוזי";
(2) לעניין קטין שטרם מלאו לו 14 שנים –
(א) בסעיף קטן (א), במקום "ולא יאוחר מ-24 שעות" יקראו "ולא יאוחר מ-12 שעות";
(ב) בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה)(1), בכל מקום, במקום "בתום 24 שעות" יקראו "בתום 12 שעות", והחלטה על החזקת קטין במעצר במהלך השבת או החג כאמור בסעיפים הקטנים האמורים טעונה אישור מאת קצין המשטרה המשמש באותה עת כקצין נוער מרחבי או מחוזי.
- 10ד. (א) על אף הוראות סעיפים 29 ו-30 לחוק המעצרים, וסעיף 10ב, רשאי הקצין הממונה להשהות הבאת קטין עצור שטרם מלאו לו 14 שנים לפני שופט, לתקופה שלא תעלה על 24 שעות מתחילת המעצר, בכל אחד מאלה:
(1) אם מצא כי התקיימה עילה מהעילות המפורטות בסעיף 30 לחוק המעצרים;
(2) ההחלטה לבקש את הארכת מעצרו של קטין היתה יכולה להתקבל, בנסיבות העניין, רק לאחר חצות הלילה, והמועד שבו היה הקטין אמור להיות מובא לפני שופט לפי הוראות סעיף 29 לחוק המעצרים כנוסחו בסעיף 10ג, חל שלא בשעות הפעילות של בית המשפט; הוארך המעצר לפי פסקה זו, יובא הקטין לפני שופט מיד עם תחילת פעילותו של בית המשפט.
(ב) הקצין הממונה ירשום את הנימוק להארכת המעצר לפי סעיף זה, והנימוק יובא לתשומת לב השופט אשר לפניו יובא הקטין.
- 10ה. (א) בית משפט הדן בבקשה למעצרו של קטין רשאי, נוסף על סמכויותיו לפי כל דין, אם מצא כי קיימת עילה למעצרו, לנקוט פעולה מהפעולות האמורות בפסקאות (1) עד (6) של סעיף 3 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), במקום להורות על מעצרו של הקטין, אם סבר שהדבר דרוש לשלומו הגופני או הנפשי של הקטין; ואולם לא ינקוט בית המשפט פעולה כאמור אלא לאחר שהובאה בפניו עמדתו של עובד סוציאלי שמונה לפי חוק לעניין זה.
(ב) אי-הבאת עמדתו של עובד סוציאלי שמונה לפי חוק בפני בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), לא תשמש עילה להמשך מעצרו של הקטין.
- 10ו. הוגשה לבית משפט בקשה למעצרו של קטין שאין לו סניגור, ימנה לו בית המשפט סניגור

תקנות לעניין סעיפים 19 עד 9 (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008
חוקת חשודים (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

שינויים בתחולת חוק המעצרים לעניין קטנים (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

מעצר קטנים כאמצעי אחרון ושיקולים למעצר (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

כבילת קטין עצור במקום ציבורי (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

הבאת קטין עצור לפני שופט (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

השהיית הבאת קטין עצור שטרם מלאו לו 14 שנים, לפני שופט (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

הפעלת סמכויות לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) במקום מעצר (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008
(תיקון מס' 15) תשע"א-2010

(תיקון מס' 15) תשע"א-2010

ויחולו לעניין זה הוראות חוק הסניגוריה הציבורית.

מינוי סניגור לקטין
לצורך דיון במעצרו
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008
מעצר והורות דעת
הממונה על המעונות
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

10. (א) בלי לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפי סעיף 21א לחוק המעצרים, הוגשה בקשה למעצרו של קטין, רשאי קצין מבחן, ביוזמתו, להגיש לבית המשפט תסקיר מעצר כמשמעותו באותו סעיף, או להשמיע לפניו את עמדתו בעניין המעצר.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), הוגשה בקשה למעצרו של קטין שהוגש נגדו כתב אישום, יורה בית המשפט על הגשת תסקיר מעצר כמשמעותו בסעיף 21א לחוק המעצרים, או יאפשר לקצין המבחן להשמיע לפניו את עמדתו בעניין המעצר.

(ג) היתה הבקשה כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) בקשה למעצרו של קטין המוחזק במעון או במעון נעול, רשאי גם הממונה על המעונות או מי מטעמו, באמצעות קצין המבחן, להגיש לבית המשפט חוות דעת לעניין המעצר או להשמיע לפניו את עמדתו בעניין זה.

(ד) אי-הגשת תסקיר מעצר כאמור בסעיף זה, לא תשמש עילה להמשך מעצרו של הקטין.

הזמנת הורה או קרוב
אחר לדיון במעצרו של
קטין
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

10ח. (א) לדיון בבית משפט בעניין מעצרו של קטין יודיע החוקר או התובע, לפי העניין, להורהו של הקטין על הזמנת ההורה לדיון כאמור, ואם לא ניתן לאתר את הורה הקטין במאמץ סביר – יודיע לקרוב אחר, אלא אם כן אין אפשרות לאתר מי מהם במאמץ סביר בנסיבות העניין; להורה או לקרוב האחר תינתן הזדמנות להביע את עמדתו לעניין נוכחותו בדיון.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) רשאי חוקר או תובע, לפי העניין, שלא להודיע להורה של קטין או לקרוב אחר על הזמנתו לדיון במעצרו של הקטין, אם הקטין הביע התנגדות, מנימוק סביר, להזמנת ההורה או הקרוב האחר כאמור;

(2) לא יוזמן הורה של קטין או קרוב אחר לדיון במעצרו של הקטין אם החוקר או התובע, לפי העניין, סבר כי יש בכך כדי לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין, לסכל את המטרה שלשמה מתבקש מעצרו או לסכן את ביטחון המדינה.

(ג) החלטה שלא להודיע להורה של קטין או לקרוב אחר על הזמנתו כאמור בסעיף קטן (ב), תובע לאישור בית המשפט בעת הדיון במעצרו של הקטין.

(ד) לא הגיע הורה של קטין או קרוב אחר לדיון בעניין מעצרו של הקטין, אף שהוזמן אליו לפי הוראות סעיף קטן (א), או שלא אותר במאמץ סביר כאמור באותו סעיף קטן, יחולו הוראות אלה:

(1) מצא בית המשפט כי קיימת עילה למעצרו של הקטין, רשאי הוא לצוות על מעצרו לתקופה שלא תעלה על 24 שעות; ציווה בית המשפט כאמור, יזמין את הורהו של הקטין או קרוב אחר לדיון בהמשך המעצר, שיתקיים בתום התקופה האמורה;

(2) מצא בית המשפט כי קיימת עילה למעצרו של הקטין, אך סבר כי הורהו של הקטין או קרוב אחר לא יגיע לדיון בהמשך מעצרו אף אם יוזמן לפי הוראות פסקה (1), רשאי הוא לצוות על מעצרו של הקטין לתקופה שלא תעלה על 24 שעות, ורשאי הוא להורות על הזמנתו של עובד סוציאלי שמונה לפי חוק או קצין מבחן לדיון בהמשך המעצר שיתקיים בתום התקופה האמורה.

(תיקון מס' 15)
תשע"א-2010

(ה) לא הגיע הורה של קטין או קרוב אחר, או עובד סוציאלי שמונה לפי חוק או קצין מבחן, לפי העניין, לדיון בהמשך מעצרו של הקטין אף שהוזמן לפי הוראות סעיף זה, רשאי בית המשפט לדון בהמשך מעצרו של הקטין בלא נוכחותם, ואי-נוכחותם לא תשמש עילה למעצרו של הקטין.

(תיקון מס' 15)
תשע"א-2010

10ט. בסעיף 17 לחוק המעצרים, לעניין קטין, בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "15 ימים" יקראו "10 ימים" ובסעיף קטן (ב), במקום "30 ימים" יקראו "20 ימים".

משך מעצר קטין לפני
הגשת כתב אישום
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

10י. סעיף 21 לחוק המעצרים יחול, לעניין קטין, בשינויים אלה:

(1) אחרי סעיף קטן (א) יקראו:

"(1א) סעיף קטן (א) לא יחול על נאשם שהוא קטין שטרם מלאו לו 14 שנים; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט להורות על שחרור הנאשם בערובה או בתנאי שחרור אחרים."

מעצר קטין לאחר הגשת
כתב אישום
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "30 ימים" יקראו "15 ימים".

10יא. בסעיף 59 לחוק המעצרים, לעניין קטין, במקום "75 ימים" יקראו "40 ימים".

שחרור קטין ממעצר
באין אישום
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

10יב. סעיף 61 לחוק המעצרים ייקרא, לענין קטין, כך :

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "תשעה חודשים" יקראו "שישה חודשים" ;
- (2) סעיף קטן (ג) ייקרא כך : "בלי לגרוע מהוראות סעיף 62, ניתנה הכרעת דין שלפיה נקבע כי נאשם ביצע את העבירה לאחר שהיה נתון במעצר לתקופה המצטרפת כדי שישה חודשים בשל אותו כתב אישום, רשאי בית המשפט שהכריע את דינו לצוות על הארכת מעצרו או על מעצרו מחדש, לתקופה של 45 ימים, ומטעמים מיוחדים, לתקופה נוספת של 30 ימים, אם מצא כי יש עילה למעצרו ; לא ניתן גזר דין בתוך 75 ימים מיום שצויה בית המשפט כאמור לראשונה, ישוחרר הנאשם מן המעצר".

שחרור קטין ממעצר
באין הכרעת דין או גזר
דין
(תיקון מס' 17) תשע"ד-
2014

10יג. סעיף 62 לחוק המעצרים ייקרא, לעניין קטין, כך :

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "90 ימים" יקראו "45 ימים" ;
- (2) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו.

הארכת מעצר קטין או
חידושו
(תיקון מס' 17) תשע"ד-
2014

10יד. בסעיף 62א לחוק המעצרים, לעניין קטין, במקום "תשעה חודשים" יקראו "שישה חודשים".

סמכות מעצר לבית
משפט עד לדיון בבקשה
למעצר מחדש
(תיקון מס' 17) תשע"ד-
2014

10יד. (א) קטין שבית משפט הורה על שחרורו בערובה בתנאי כאמור בסעיף 48(א)(9) לחוק המעצרים, לא יהיה נתון בתנאי כאמור לתקופה העולה על תשעה חודשים ; ואולם רשאי בית המשפט להורות על הארכת התנאי לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, ולחזור ולצוות כך מעת לעת.

איסור יציאה של קטין
ממקום מגורים
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) הורה בית משפט על שחרור קטין בערובה בתנאי כאמור בסעיף 48(א)(9) לחוק המעצרים לפרק זמן מצטבר העולה על 16 שעות ביום, או הורה בית המשפט על מעצרו של קטין בפיקוח אלקטרוני, לפי הוראות סימן ג'1 בפרק ב' לחוק המעצרים, יורה על קיום דיון בעניינו של הקטין אחת לשלושה חודשים במהלך תקופת תוקפו של התנאי או של המעצרים האמורים, לפי העניין.

(תיקון מס' 19)
תשע"ה-2014

11. (בוטל).

(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

12. (א) נעצר קטין או נתגלה בחקירה פלילית כי קיים יסוד להעמיד לדין קטין, תודיע על כך המשטרה לקצין מבחן והוא יהיה רשאי להשתמש בסמכויותיו של עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955, אף שלא לפי צו בית משפט.

תפקידו של קצין מבחן
(תיקון מס' 6)
תשמ"ד-1984
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008
(תיקון מס' 15) תשע"א-
2010
(תיקון מס' 6)
תשמ"ד-1984
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) אין להעמיד לדין קטין שטרם מלאו לו שלוש עשרה שנים ביום הגשת כתב האישום נגדו, אלא לאחר התייעצות עם קצין מבחן.

12א. (א) בסעיף זה –

"הליך חלופי" – הליך חלופי להליך פלילי או לחלקו, שנקבע בנוהל, אשר מתנהל שלא בפני בית משפט, בהשתתפות נפגע עבירה או שלא בהשתתפותו – אם נתן את הסכמתו לקיום ההליך בלעדיו, ומטרתו, בין היתר, להביא לפעולה שתבטא את קבלת האחריות של הקטין למעשה הפלילי, לרבות באמצעות תיקון כלפי נפגע העבירה, הקהילה או החברה ;

הליך חלופי
(תיקון מס' 16) תשע"ב-
2011
(תיקון מס' 18) תשע"ד-
2014

"נוהל" – נוהל שנקבע לפי הוראות סעיף קטן (ד) ;

"תובע" – כל אחד מאלה :

- (1) פרקליט מחוז או פרקליט בכיר שהוסמך לפי סעיף 62(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי העניין ;
- (2) תובע שהוא קצין משטרה המכהן כראש יחידת תביעות או תובע משטרתו שהוא הסמך לעניין זה.

(ב) קצין מבחן שקיבל הודעה כי נתגלה בחקירה פלילית שקיים יסוד להעמיד לדין קטין, כאמור בסעיף 12(א), יבדוק אם להפנות את הקטין להליך חלופי בהתאם לתנאי הסף המפורטים בנוהל, ויעביר את תוצאות בדיקתו לקצין המוסמך או לתובע ; מצא הקצין המוסמך

או התובע כי ניתן להפנות את הקטין להליך חלופי, יודיע לקצין המבחן, וקצין המבחן יהיה רשאי להפנות את הקטין להליך כאמור שיתנהל בהתאם להוראות הנוהל, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(תיקון מס' 18)
תשע"ד-2014

(1) הקטין הסכים בכתב להשתתף בהליך החלופי, לאחר שקצין המבחן מסר לו את המידע הדרוש בדבר מהות ההליך, לרבות משמעות הסכמתו להשתתף בהליך וההשלכות הצפויות מההליך על מצבו המשפטי, בשפה ובאופן המובנים לו בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו;

(2) הקטין מכיר במעורבותו באירוע המיוחס לו.

(ג) הסתיים הליך חלופי, בין שהושלם בהתאם להוראות הנוהל ובין שלא הושלם, יעביר קצין המבחן למשטרה את המלצתו בעניינו של הקטין; השלמת ההליך החלופי תהיה שיקול מרכזי ומכריע בכל החלטה לגבי המשך ההליך הפלילי בעניינו של הקטין, ואם טרם הועמד לדין, לא יוחלט על העמדתו לדין, אלא אם כן מוצדק לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

(תיקון מס' 18)
תשע"ד-2014

(ד) משטרת ישראל, משרד הרווחה והשירותים החברתיים באמצעות שירות המבחן לנוער ומשרד המשפטים יקבעו נוהל שיפורסם באתרי האינטרנט של משטרת ישראל ושל משרד הרווחה והשירותים החברתיים, המסדיר סוגי הליכים חלופיים, שיכלול, בין השאר, הוראות בעניינים אלה:

(1) השיקולים והתנאים להפניית קטין להליך חלופי;

(2) תנאי הסף לקיומו של ההליך החלופי;

(3) מעמד נפגע העבירה;

(4) סודיות הדברים שנאמרו ונמסרו בהליך החלופי;

(5) תוצאות השלמת ההליך החלופי או אי-השלמתו;

(6) הגורם האחראי לביצוע ההליך החלופי.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), עד לקביעת נוהל כאמור באותו סעיף קטן, רשאים משטרת ישראל ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים באמצעות שירות המבחן לנוער, בהתייעצות עם משרד המשפטים, לקבוע נוהל זמני שתוקפו לא יעלה על שלוש שנים; נוהל זמני יכול שיהיה מוגבל לאזור מסוים, לתקופה מסוימת ולעניין מסוים, ואינו טעון פרסום.

(תיקון מס' 18)
תשע"ד-2014

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של קצין מוסמך או של תובע להפנות קטין להליך אחר שאינו הליך חלופי כהגדרתו בסעיף קטן (א) ואינו מחייב השתתפות נפגע העבירה או הסכמתו להליך, ובלבד שההליך יוסדר בנוהל שיקבעו משטרת ישראל ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים באמצעות שירות המבחן לנוער, בהתייעצות עם משרד המשפטים, ויפורסם באתרי האינטרנט כאמור בסעיף קטן (ד); הוראות סעיף קטן (ה) יחולו לעניין נוהל כאמור, בשינויים המחויבים.

(תיקון מס' 18)
תשע"ד-2014

13. (א) לא יוחזק קטין במעצר אלא בבית מעצר נפרד לקטינים או באגף בבית מעצר כללי, ובלבד שאותו אגף יהיה מופרד לחלוטין, ייועד לקטינים בלבד ולא יהיו גישה או קשר ראייה בינו לבין אגפיו האחרים של בית המעצר או שוכניו.

בתי מעצר לקטינים
(תיקון מס' 1) תשל"ז-1977

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) מותר להחזיק קטין לצורך חקירה בלבד בתחנת משטרה, ובלבד שיוחזק בנפרד ולא יהיה מגע בינו לבין חשודים או עצירים בגירים; היתה תחנת המשטרה במקום ישוב אשר בו או בקרבתו יש בית מעצר לקטינים – אין להליך את הקטין אלא בבית המעצר.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(11) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א), סעיף 34ב וסעיף 8(א) ו-(ב) לחוק המעצרים, ניתן להחזיק קטינה עצורה בתא מעצר יחד עם עצורה או אסירה שאינה קטינה, אם הקטינה הסכימה לכך והגורם המוסמך סבר כי התקיימו כל אלה:

(א) טובת הקטינה דורשת שהיא לא תוחזק בתא כשהיא לבדה;

(ב) טובת הקטינה דורשת שהיא תוחזר בתא יחד עם מי שאינה קטינה, או אין אפשרות שהקטינה תוחזק בתא עם קטינה אחרת;

(ג) אין בהחזקת הקטינה בתא מעצר יחד עם העצורה או האסירה שאינה קטינה כדי לסכן את שלומה הגופני או הנפשי של הקטינה;

(2) החלטה על החזקת קטינה יחד עם מי שאינה קטינה כאמור בפסקה (1), תובא לאישור בית המשפט בתוך 24 שעות ממועד תחילת החזקה כאמור;

(3) בסעיף קטן זה, "הגורם המוסמך" –

(א) לעניין קטינה עצורה הנתונה במשמורת שירות בתי הסוהר – מנהל בית הסוהר;

(ב) לעניין קטינה עצורה אחרת – הקטין האחראי על הקטינות העצורות במקום המעצר.

(2ב) קטין עצור הנתון במשמורת שירות בתי הסוהר, זכאי כי עובד סוציאלי יראה אותו בתוך 24 שעות ממועד שהתקבל למשמורת שירות בתי הסוהר, אלא אם כן התקבל למשמורת כאמור בשבת או בחג; התקבל הקטין למשמורת שירות בתי הסוהר בשבת או בחג, זכאי הקטין כי עובד סוציאלי יראה אותו בהקדם האפשרי לאחר תום השבת או החג.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ג) שר הרווחה והשירותים החברתיים רשאי להכריז על מעון נעול כבית מעצר לקטינים.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

13א. סבר הקצין האחראי על הקטינים העצורים במקום המעצר, שהחזקתו של קטין בתא מעצר יחד עם קטינים נוספים תסכן את שלומו הגופני או הנפשי של הקטין או את שלומם הגופני או הנפשי של אחרים או שטובתו של הקטין דורשת את החזקתו בתא כשהוא לבדו, רשאי הוא להורות על החזקת הקטין בתא כאמור; לעניין זה, "עצור" – למעט עצור הנתון במשמורת שירות בתי הסוהר; קטין זכאי שתיתן לו הזדמנות להביע את עמדתו לעניין זה.

החזקת קטינים עצורים בתא לבד
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

13ב. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 9(א) לחוק המעצרים, קטין עצור יוחזק בתנאים ההולמים את גילו ואת צרכיו ותוך השגחה מיוחדת על שלומו הגופני והנפשי, ובכלל זה יינתנו לקטין שירותי חינוך ופנאי, כפי שיקבע השר לביטחון הפנים, לאחר התייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר החינוך.

תנאי החזקת קטינים במעצר
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) על אף הוראות סעיף 9(ב) ו-7(7) לחוק המעצרים, קטין עצור שטרם הוגש נגדו כתב אישום יהיה זכאי לקבל מבקרים שהם בני משפחתו מדרגה ראשונה ולקיים קשר טלפוני עמם, וכן לשלוח מכתבים אליהם ולקבל מכתבים מהם בהתאם להוראות סעיפים 47א עד 47ד לפקודת בתי הסוהר, אלא אם כן שוכנע הקצין הממונה, כי קיימות נסיבות שיירשמו שבשלן מתן זכויות כאמור עלול לפגוע בחקירה, לרבות נסיבות שנקבעו לפי סעיף קטן (ד).

(ג) החלטה על החזקת קטין עצור בתא מעצר יחד עם קטינים אחרים תינתן בהתחשב בשלומו של הקטין, וכן בין השאר, בהפרש הגיל בין הקטינים, סוג העבירות שהם חשודים בביצוען, עברם הפלילי, מעצרים קודמים שלהם והחשש למעשי אלימות או התעללות ביניהם; לעניין זה, "קטין עצור" – קצין עצור הנתון במשמורת שירות בתי הסוהר.

(ד) השר לביטחון הפנים, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, יקבע הוראות לעניין סעיף זה, לרבות בדבר דרכי פיקוח סדירות על תנאי החזקתם של קטינים במעצר ונסיבות כאמור בסעיף קטן (ב) שבשלן רשאי הקצין הממונה להגביל את הזכויות הקבועות באותו סעיף קטן.

13ג. (א) החליט שוטר או בית משפט לשחרר קטין ממעצר, בערובה או בלא ערובה, ימסור להורה הקטין, ואם לא ניתן למסור להורה – לקרוב אחר, הודעה על שחרורו, אלא אם כן אין אפשרות לאתר מי מהם במאמץ סביר בנסיבות העניין או אם מסירת הודעה כאמור עלולה לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין.

הודעה על שחרור קטין ממעצר וקביעת תנאי השחרור
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) תנאי שחרורו בערובה של קטין לפי סעיפים 42 או 48 לחוק המעצרים, ייקבעו בהתחשב בצרכיו המיוחדים כקטין.

פרק ד' – סדרי הדין

14. אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה שביצע בהיותו קטין אם עברה שנה מיום ביצועה אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

התקופה להעמדה לדין של מי שביצע עבירה בהיותו קטין
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

15. לא תוגש קובלנה לפי סימן ב' לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, נגד קטין בשל עבירה שבשעת ביצועה לא מלאו לו ארבע-עשרה שנה.

קובלנה פרטית

16. כתב אישום נגד קטין יציין, במידה שהדבר ניתן לבירור, את תאריך לידתו של הקטין.

ציון גיל הקטין

17. בית משפט לנוער רשאי להורות כי נאשם שהוא קטין לא יהיה נוכח בשלב משלבי הדיון למעט בעת מתן פסק דין או החלטה אחרת לפי חוק זה בעניינו של הקטין, ובלבד שטובת הקטין דורשת זאת, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ושהקטין מיוצג על ידי סניגור.

דיון שלא בפני הקטין
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

17א. החלטה של בית משפט לפי חוק זה בעניינו של קטין, תינתן לאחר שניתנה לקטין הזדמנות להביע את עמדתו לפני בית המשפט, ובקבלת ההחלטה יינתן משקל ראוי לעמדתו של הקטין, בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו; בית המשפט יסביר לקטין את החלטתו בשפה ובאופן

המובנים לו בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו; בסעיף זה, "הזדמנות להביע עמדה" – כמשמעותה בסעיף 17.

מתן הזדמנות לקטין להביע את עמדתו לפני בית משפט (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008
17-ו-א17-ו-א (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

17. הוראות סעיפים 17 ו-17א לא יחולו לעניין החלטה על מתן צו הבאה לקטין בהתאם להוראות סעיף 73 לחוק בתי המשפט או על מתן צו מעצר או צו חיפוש בנוגע לקטין, או צו אחר שניתן על פי כל דין במעמד צד אחד או שלא בנוכחות הקטין, שהוחלט לתתה שלא בנוכחות הקטין בהתאם להוראות כל דין.

18. (א) קטין שהוגש נגדו כתב אישום, למעט אישום שהוגש פני שופט תעבורה בעבירה שאינה פשע, זכאי לייצוג על ידי סניגור לפי חוק הסניגוריה הציבורית.

סניגוריה (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), רשאי בית משפט למנות לקטין סניגור, אף אם לא הוגש נגדו כתב אישום כאמור באותו סעיף קטן, אם הוא סבור כי טובת הקטין דורשת זאת; החליט בית המשפט למנות לקטין סניגור כאמור, יפנה את הקטין ללשכת הסניגוריה הציבורית הנמצאת במחוז שיפוטו של בית המשפט לצורך מינוי הסניגור.

(ג) באין לקטין סניגור, יעזור לו בית המשפט לחקור את העדים.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של הקטין להיות מיוצג על ידי עורך דין בהתאם להוראות חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961.

19. (א) בית משפט לנוער ימציא להורה הקטין העתקים של ההזמנה לדין ושל כתב האישום עם הודעה שהוא רשאי להיות נוכח בשעת הדיון, זולת אם קבע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שאין להזמין את ההורה או שאין להמציא לו את ההעתקים האמורים או אחד מהם.

מעמדו של הורה

(ב) רשאי בית משפט לנוער בכל עת לצוות שהורה הקטין יהיה נוכח בבית המשפט.

(ג) כל בקשה שנאשם רשאי להגיש לבית המשפט, רשאי גם הורה הקטין, או אדם שבית המשפט הרשהו לכך, להגיש במקומו, ורשאים הם לחקור עדים ולהשמיע טענות במקום הקטין או יחד אתו.

(ד) להורה של קטין תינתן הזדמנות להביע את עמדתו בדיון בבית משפט לנוער בעניין החלטה לפי סעיפים 20, 24, 25א, 26, 30, 31(ד) ו-33 הנוגעת לקטין, לפני קבלת ההחלטה; לא היה הקטין מיוצג על ידי עורך דין בדיון כאמור, רשאי בית המשפט למנות לקטין אפוטרופוס לדין, אם סבר שיש לעשות כן בשל העדרו של הורה הקטין מהדיון או מסיבה אחרת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכותו של בית משפט לתת להורה הקטין הזדמנות להביע את עמדתו בדיונים שלפניו בעניינו של הקטין.

(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

20. (א) הוגש כתב אישום נגד קטין, רשאי בית משפט לנוער לצוות שהקטין יימסר להשגחתו של קצין מבחן עד למתן החלטת בית המשפט לפי סעיף 24 או לתקופה קצרה יותר כפי שקבע בית המשפט (בחוק זה – צו להשגחה זמנית), אם סבר, לאחר שהובאה לפניו חוות דעתו של קצין מבחן, שטובת הקטין דורשת זאת ושלא ניתן להשיג את המטרה שבמתן צו כאמור בדרך שפגיעתה בחירותו של הקטין פחותה.

צו להשגחה זמנית (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(ב) השגחת קצין מבחן כאמור בסעיף קטן (א) תכלול אחד או יותר מאלה, כפי שיפורט בצו להשגחה זמנית בהתאם לנדרש לצורך קידום טובת הקטין וטיפול בו:

(1) קיום קשר טיפולי עם הקטין בתקופת תוקפו של הצו;

(2) עריכת אבחונים בקהילה לקטין, לרבות אבחון פסיכולוגי, פסיכיאטרי, תעסוקתי, לימודי, סוציאלי, התפתחותי ורפואי, וכן עריכת בדיקות לשם גילוי שימוש בסמים מסוכנים ובאלכוהול; מצא בית המשפט כי יש לערוך אבחון פסיכיאטרי כאמור, יחולו הוראות חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;

(3) בדיקת תפקודו של הקטין במשפחה ובקהילה;

(4) גיבוש ממצאים להמלצות מפעולות שננקטו לפי פסקאות (1) עד (3).

(ג) בית משפט לנוער רשאי, לבקשת קטין שלגביו ניתן צו להשגחה זמנית, או לבקשת קצין המבחן שהקטין נמסר להשגחתו אשר הוגשה בהסכמת הקטין, אם סבר שטובת הקטין דורשת זאת, להורות כי במהלך תקופת תוקפו של הצו להשגחה זמנית יתגורר הקטין במקום מחוץ לביתו כפי שיחליט קצין המבחן; ניתן צו להשגחה זמנית בתנאים כאמור בסעיף קטן זה, יקיים בית המשפט דיון בעניין ביצוע הצו אחת לשלושה חודשים.

(ד) קצין המבחן שהקטין נמסר להשגחתו בהתאם לצו להשגחה זמנית יעביר לבית המשפט לנוער, אחת לשלושה חודשים, דיווח בכתב על ביצוע הצו כאמור, ובית המשפט רשאי להורות על קיום דיון בעניין, לבקשת קצין המבחן או הקטין או מיוזמתו.

(ה) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ד), חלפו שישה חודשים מיום מתן הצו להשגחה זמנית או מיום קיומו של דיון בעניין ביצוע צו כאמור, ולא קיים בית המשפט לנוער דיון בעניין בפרק זמן זה, יקיים בית המשפט דיון בעניין ביצוע הצו.

(ו) ממצאים שהתקבלו לפי סעיף זה ולפי סעיף 20א, לא ישמשו ראיה נגד הקטין בכל הליך פלילי בדבר ביצוע עבירות נוספות או אחרות על ידו, או בהליך הפלילי שבו נדון כתב האישום באותה עבירה נגד הקטין, למעט לשם קביעת דרכי הטיפול בו; אין באמור כדי לגרוע מהוראות סעיף 368 לחוק העונשין.

20א. (א) הוגש כתב אישום נגד קטין וסבר בית משפט לנוער, לאחר שהובאה לפניו חוות דעתו של קצין מבחן, כי מתן צו להשגחה זמנית אינו מספק בנסיבות העניין וכי טובת הקטין דורשת זאת, רשאי הוא לצוות שהקטין יוחזק לצורכי הסתכלות במעון, ואם לא ניתן להחזיקו שם למטרה כאמור – במעון נעול, לתקופה שלא תעלה על 70 ימים; היה הקטין עצור, רשאי בית המשפט לנוער, על אף הוראות סעיף 7 לחוק המעצרים וסעיף 13 לחוק זה, לצוות על החזקת הקטין במעון נעול לצורכי הסתכלות, במסגרת מעצרו ולתקופה שלא תעלה על 70 ימים.

(ב) לא ייתן בית המשפט לנוער צו כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן התקיימו שניים מאלה:

(1) הקטין מיוצג על ידי סניגור, ולגבי קטין שמלאו לו 14 שנים, אף אם אינו מיוצג על ידי סניגור ובלבד שבית המשפט ראה, מטעמים שיירשמו, שלא ייגרם לו אי-צדק במתן הצו בשל כך;

(2) הקטין הסכים למתן הצו, או שהתקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות הוצאת הצו בלא הסכמתו, ובלבד שאם לא הסכים כאמור, היה הקטין מיוצג על ידי סניגור.

(ג) החזקת קטין במעון או במעון נעול לצורכי הסתכלות כאמור בסעיף קטן (א), תכלול אחד או יותר מאלה:

(1) עריכת אבחונים לקטין במעון כמפורט בסעיף 20(ב);

(2) בדיקת תפקודו ההתנהגותי והחברתי במעון;

(3) גיבוש ממצאים והמלצות מפעולות שננקטו לפי פסקאות (1) ו-(2).

(ד) ניתן צו כאמור בסעיף קטן (א) לגבי קטין עצור, לא תינתן לקטין חופשה מהמעצר במהלך תקופת תוקפו של הצו, אלא באישורו של בית המשפט לנוער שניתן לבקשת הממונה על המעונות או מי שהוא הסמיכו לכך.

20ב. (א) לא ייתן בית המשפט צו להשגחה זמנית לפי סעיף 20(ג) או צו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות לפי סעיף 20א, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1) בית המשפט נוכח שיש ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הקטין; קביעה כי יש ראיות כאמור בפסקה זו תיעשה בידי שופט שאינו דן באישום;

(2) הוגשה בקשה למעצרו של קטין כאמור בסעיף 21 לחוק המעצרים, ובית המשפט שדן בבקשת המעצר קבע כי התקיימו ראיות לכאורה להוכחת האשמה;

(3) הקטין הודה בבית המשפט או שאין מחלוקת לגבי קיומן של ראיות לכאורה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לתת צו כאמור באותו סעיף קטן אף אם לא התקיים האמור בו, ובלבד שהקטין מיוצג על ידי סניגור, והוא וסניגורו הסכימו למתן צו כאמור.

20ג. (א) בית משפט לנוער רשאי, לבקשת קצין מבחן, הממונה על המעונות או הקטין שלגביו ניתן צו להשגחה זמנית, או צו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות לפי סעיף 20א, לשנות או לבטל צו כאמור או לתת כל הוראה הדרושה לביצועו, ולעניין צו לפי סעיף 20א – גם להאריכו לתקופה נוספת שלא תעלה על שלושים ימים.

(ב) על החלטת בית משפט לנוער לפי סעיפים 20, 20א או סעיף קטן (א), ניתן לערער לפני בית משפט שלערעור, שידון בערעור בשופט אחד; על החלטת בית המשפט שלערעור לפי סעיף זה ניתן לערער לפני בית המשפט העליון, שידון בערעור בשופט אחד.

21. בהכרעת הדין יחליט בית משפט לנוער על זיכוי הקטין או יקבע שהקטין ביצע את העבירה.

22. קבע בית משפט לנוער שהקטין ביצע את העבירה, יורה על הגשת תסקיר קצין מבחן לפי סעיף 37 לחוק העונשין, ורשאי בית המשפט להורות על עריכת בדיקות וחקירות כאמור בסעיף 190 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

צו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות (תיקון מס' 14) תשס"ה-2008

בדיקת קיום ראיות לכאורה (תיקון מס' 14) תשס"ה-2008

שינוי או ביטול של צו להשגחה זמנית או צו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות, וערעור (תיקון מס' 14) תשס"ה-2008

הכרעת הדין

תסקיר קצין מבחן ובדיקות אחרות (תיקון מס' 14) תשס"ה-2008

23. העתק התסקיר של קצין המבחן והתוצאות של ההשגחה הזמנית או ההסתכלות לפי סעיפים 20 או 22 ושל הבדיקות והחקירות שנערכו לפי סעיף 22 לא יימסרו לבעלי הדין ולבאי כוחם אלא אם בית המשפט הורה הוראה אחרת, אולם רשאים התובע והסניגור של הנאשם לעיין במסמכים האמורים בתיק בית המשפט.

חסיון
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

פרק ה' – ענשים ודרכי טיפול

24. קבע בית משפט לנוער שהקטין ביצע את העבירה והוגשו לו תסקיר של קצין המבחן ותוצאות הבדיקות והחקירות, שעליהם הורה לפי סעיף 22, יחליט על אחד מאלה:
(1) להרשיע את הקטין ולגזור את דינו;
(2) לצוות על אחד או יותר מהאמצעים ודרכי הטיפול המנויים בסעיף 26;
(3) לפטור את הקטין בלא צו כאמור.

החלטת בית המשפט לגבי
קטין שביצע עבירה
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

24א. על אף האמור בסעיף 24 רישה, רשאי בית משפט לנוער, לאחר שהרשיע את הקטין וגזר את דינו כאמור בפסקה (1) לסעיף האמור, לצוות, נוסף על העונש שהטיל, על קבלת התחייבות מאת הורהו של הקטין או על חיוב ההורה בתשלום קנס, הוצאות משפט או פיצוי, לפי פסקאות (3), (7) או (8) של סעיף 26, והאול אם מצא כי קיימות נסיבות המצדיקות לעשות כן.

החלטת בית המשפט על
אמצעים ודרכי טיפול
לאחר הרשעה
(תיקון מס' 20)
תשע"ו-2015

25. (א) (1) קטין שהורשע, רשאי בית משפט לנוער, במקום להטיל עליו מאסר לצוות על החזקתו במעון נעול לתקופה שיקבע ובלבד שלא תעלה על תקופת המאסר המרבית הקבועה לעבירה שבה הורשע הקטין:

דרכי ענישה
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(2) בית משפט לנוער, המצווה על הפעלת מאסר על-תנאי לפי סעיף 55 לחוק העונשין, רשאי, במקום להטיל על הקטין מאסר, לצוות על החזקתו במעון נעול;

(3) בית משפט לנוער שהחליט על החזקת קטין במעון נעול לפי פסקאות (1) או (2), יסביר לקטין, בשפה ובאופן המובנים לו בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו, באילו נסיבות יהיה ניתן להעבירו מהמעון הנעול למאסר, לפי הוראות סעיפים 25א או 25ב(ג), ואת ההשפעה של מעבר כאמור על תנאי החזקתו ועל שחרורו.

(ב) אדם שהיה קטין ביום ביצוע העבירה, לא יוטל עליו עונש מוות, ועל אף האמור בכל דין אין חובה להטיל עליו מאסר עולם, מאסר חובה או עונש מינימום.

(ג) בקביעת ענשו של קטין יתחשב בית המשפט לנוער, בין השאר, בגילו בשעת ביצוע העבירה.

(ד) קטין שבשעת גזירת דינו טרם מלאו לו ארבע עשרה שנה, לא יוטל עליו מאסר.

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

(ה) (בוטל).

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008
– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016
(תיקון מס' 24)
תשע"ט-2019

(ו) (פקע).

(ז) (פקע).

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

(ח) (פקע).

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

(ט) (פקע).

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

(י) (פקע).

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

(יא) (פקע).

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

(יב) (פקע).

– תיקון מס' 22
הוראת שעה) תשע"ו-
2016

25.א. (א) ציווה בית משפט לנוער על החזקתו של קטין במעון נעול במקום על מאסרו לפי הוראות סעיף 25(א) או (2), רשאי הוא, לבקשת הממונה על המעונות, לאחר שהוגש לו תסקיר קצין מבחן לעניין זה, להמיר את הצו האמור במאסר לתקופה שלא תעלה על יתרת התקופה שנותרה להשלמת הצו המקורי, אם שוכנע כי התקיים אחד מאלה:

העברת קטין ממעון נעול למאסר (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

- (1) הקטין מסכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים;
  - (2) הקטין גורם נזק חמור ומתמשך לרכוש;
  - (3) התנהגות הקטין במעון באופן מתמשך, לרבות בריחה חוזרת ונשנית של הקטין מהמעון, לא מאפשרת לקיים את הצו במעון.
- (ב) ציווה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להורות על קיום דיון בתקופת המאסר שמטרתו בחינת האפשרות להמיר את המאסר בצו להחזקתו של הקטין במעון נעול, לתקופה שלא תעלה על יתרת התקופה שנותרה להשלמת תקופת המאסר כאמור בסעיף קטן (א).
- (ג) לא ייתן בית משפט לנוער צו לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שניתנה לקטין הזדמנות להביא ראיות ולטעון את טענותיו לעניין זה.
- (ד) בהליך לפני בית משפט לנוער לפי סעיף זה, ימנה בית המשפט סניגור לקטין שאין לו סניגור, ויחולו לעניין זה הוראות חוק הסניגוריה הציבורית.

25.ב. (א) ניתן צו לפי סעיף 24(2) (בחוק זה – צו בדבר דרכי טיפול), והטיל בית משפט לנוער עונש מאסר על קטין בתקופת תוקפו של הצו האמור, יישא הקטין תחילה את עונש המאסר ובית המשפט ייתן, בעת הטלת עונש המאסר, הוראות לעניין המשך ביצוע הצו בדבר דרכי טיפול לאחר נשיאת המאסר, ורשאי הוא להורות על שינוי הצו האמור או על ביטולו.

נשיאת מאסר בתקופת תוקפו של צו בדבר דרכי טיפול (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

- (ב) הוראות בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) יינתנו לאחר שהובאה לפניו חוות דעתו של קצין מבחן לעניין זה, ואם היה הקטין מוחזק במעון או במעון נעול – גם לאחר שהובאה לפניו חוות דעתו של הממונה על המעונות.
- (ג) היה הקטין מוחזק במעון נעול לפי צו כאמור בסעיף 25(א) או (2), והטיל עליו בית משפט לנוער עונש מאסר בתקופת תוקפו של הצו, יישא הקטין תחילה את עונש המאסר.

26. ואלה דרכי הטיפול שעליהן רשאי בית משפט לנוער לצוות לפי סעיף 24(2):

דרכי טיפול

- (1) מסירת הקטין לטיפול והשגחתו של אדם הראוי לכך שאינו הורה הקטין, לתקופה שיקבע בית המשפט, והגבלת זכויותיהם של הורי הקטין כאפוטרופסיו במשך התקופה האמורה;
- (2) העמדת הקטין במבחן;
- (3) קבלת התחייבות, בערובה או בלי ערובה, מאת הקטין או הורו בדבר התנהגותו של הקטין בעתיד;
- (4) שהייה של הקטין במעון יומי במשך תקופה שיקבע בית המשפט;
- (5) החזקת הקטין במעון לתקופה שיקבע בית המשפט או החזקת קטין במעון נעול לתקופה שלא תעלה על תקופת המאסר המרבית הקבועה לעבירה שביצע הקטין;
- (6) מתן כל הוראה אחרת בדבר התנהגותו של הקטין אם הדבר דרוש, לדעת בית המשפט, לטיפול בו;
- (7) חיוב הקטין או הורו בתשלום קנס או הוצאות המשפט;
- (8) חיוב הקטין או הורו בתשלום פיצוי לאדם שניזוק באותה עבירה.

(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008 (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

27. (א) מבחן שהוטל על קטין לפי סעיף 26(2) יחולו עליו, בשינויים המחוייבים, הוראות פקודת המבחן; אולם אם הקטין לא מילא אחרי הוראה מהוראות צו המבחן, רשאי בית המשפט לצוות על אחת מדרכי הטיפול המנויות בסעיף 26 או לנקוט את אחת מהפעולות המנויות בסעיף 20 לפקודת המבחן.

תחולת חוקים בענייני מבחן ודרכי ענישה (תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

- (ב) על דרכי הטיפול המנויות בפסקאות (3), (7) ו-(8) לסעיף 26 שנקבעו לקטין יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות סימנים ד' ו-ה' וסעיפים 77 עד 79 בפרק ו' לחוק העונשין, למעט הוראות סעיף 71 לחוק האמור.

(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008 (תיקון מס' 20) תשע"ו-2015

28. (א) הורה בית משפט לנוער על דרך טיפול כאמור בפסקאות (1), (4), (5) או (6) לסעיף 26, רשאי הוא לצוות כי הקטין או הורו ישאו בהוצאות הטיפול, כולן או מקצתן, אם נוכח שיש להם האמצעים הדרושים לכך.

הוצאות טיפול

(ב) דין צו שניתן לפי סעיף קטן (א) כדין חיוב בהוצאות טיפול שניתן לפי סעיף 10 לחוק הנוער (טיפול והשגחה) והוראות החוק האמור בדבר גביית הוצאות הטיפול, שינוי החיוב וביטולו יחולו על הצו בשינויים המחוייבים.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

29. (א) לא יתן בית משפט לנוער צו לפי סעיפים 24א, 26 או 28 שיש בו כדי לחייב את הורה הקטין, אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו.

חיוב הורה הקטין
(תיקון מס' 20) תשע"ו-2015

(1א) (1) חיוב שהוטל על הורה הקטין לפי פסקאות (3), (7) ו-(8) של סעיף 26, לא יעלה על 10,000 שקלים חדשים;

(תיקון מס' 20)
תשע"ו-2015

(2) הורה בית המשפט על חיוב כאמור, יקבע את מועד תשלומו ורשאי הוא לקבוע כי החיוב ישולם לשיעורין; לא קבע בית המשפט מועד כאמור, ישולם החיוב מיד;
(3) על גביית חיוב כאמור יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.

(ב) לעניין ערעור, צו כאמור בסעיף קטן (א), דינו כדין פסק דין בהליכים פליליים שניתן נגד הורה הקטין.

(תיקון מס' 20)
תשע"ו-2015

(ג) הוגש ערעור מטעם הקטין בלבד, רשאי בית המשפט הדן בערעור לדון גם בכל צו של בית המשפט לנוער המחייב את הורה הקטין.

30. (א) בית משפט לנוער שציווה על דרך טיפול כאמור בסעיף 26, רשאי, לפי בקשת קצין מבחן או הממונה על המעונות וכל עוד לא בוצע הצו במלואו, להחליפה ולצוות על דרך טיפול אחרת, ובלבד שתקופת תוקפה של דרך הטיפול האחרת יחד עם תקופת הטיפול שחלפה לא תעלה על התקופה שנקבעה בצו בדבר דרכי טיפול, אלא בהסכמת הקטין שלגביו ניתן הצו.

החלפת דרך טיפול
והארכת תקופת טיפול
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) החלטת בית המשפט לנוער לפי סעיף קטן (א), וכן החלטת בית משפט לנוער בעניין המשך ביצוע צו בדבר דרכי טיפול פי סעיף 25ב(א), ניתנת לערעור כאילו היתה פסק דין.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ג) בית משפט לנוער רשאי, לבקשת קצין מבחן ובהסכמת הקטין לעניין זה, להאריך את תקופת הטיפול בקטין שנקבעה בצו בדבר דרכי טיפול, בתקופה נוספת שלא תעלה על שנה; ואולם לעניין הארכת תקופת תוקפה של דרך טיפול כאמור בסעיף 26(2) או (5) יחולו הוראות סעיף 22 לפקודת המבחן או סעיף 33, לפי העניין.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

31. (א) ציווה בית משפט לנוער על החזקת קטין במעון נעול, רשאי הממונה על המעונות להעביר את הקטין מהמעון הנעול ולהחזיקו במעון, ובלבד שהקטין הוחזק במעון נעול במשך תקופה סבירה וקיימות נסיבות המצדיקות את העברתו כאמור.

העברה

(ב) ציווה בית משפט לנוער על החזקת קטין במעון, לא יוחזק הקטין במעון נעול אלא באישור בית המשפט.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי הממונה על המעונות, לאחר שנתן לקטין הזדמנות להביע את עמדתו לעניין זה, להעביר קטין שבית משפט לנוער ציווה על החזקתו במעון, להחזקה זמנית במעון נעול, אף בלא אישור בית המשפט, לתקופה הקצרה ביותר האפשרית בנסיבות העניין אשר לא תעלה על שבעה ימים, אם שוכנע שהתקיימו שניים אלה:

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(1) הקטין מסכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים, או גורם נזק חמור ומתמשך לרכוש;

(2) לא ניתן להשיג את המטרה שבהעברת הקטין להחזקה במעון נעול בדרך שפגיעתה בחירותו של הקטין פחותה.

(ד) על החלטת הממונה על המעונות לפי סעיף קטן (ג) ניתן לערור לפני בית משפט לנוער.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ה) בית משפט לנוער שציווה על החזקת קטין במעון רשאי, לבקשת הממונה על המעונות או מי שהוא הסמיכו לכך, ולאחר ששמע את טענות הצדדים במעמד הצדדים, להאריך את תקופת ההחזקה הזמנית במעון נעול כאמור בסעיף קטן (ג) בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים, אם שוכנע כי התנאים האמורים בפסקאות (1) ו-(2) של אותו סעיף קטן ממשיכים להתקיים.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

32. הממונה על המעונות רשאי להורות כי קטין המוחזק במעון, או שניתן עליו צו להחזיקו במעון לפי חוק זה, יושם במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016, ולענין חוק זה יראו את הקטין כאילו הוחזק במעון; קטין זכאי שתינתן לו הזדמנות להביע את עמדתו לעניין זה.

החזקת קטין בידי משפחה אומנת
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008
(תיקון מס' 21) תשע"ו-2016

33. (א) בית משפט לנוער רשאי, על פי בקשת הממונה על המעונות ובהסכמת הקטין, או על פי בקשת הקטין, להאריך לתקופה שלא תעלה על שנה אחת את התקופה שבה יוחזק הקטין במעון אם ראה בית המשפט שהדבר דרוש לטובת הקטין וכדי להשלים את הטיפול בו או להכשירו למקצוע.

הארכת החזקה במעון
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) בית משפט לנוער שהאריך את תקופת החזקתו של קטין במעון לפי סעיף קטן (א), יבטל את ההארכה כאמור לבקשת הקטין, ורשאי הוא לבטל את ההארכה כאמור על פי בקשת הממונה על המעונות.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

34. על אף הוראות פרקים ד' ו-ה', לא יוחזק אדם במעון או במעון נעול ולא יהיה חייב לשהות במעון יומי לאחר שמלאו לו עשרים שנה.

משך החזקה
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

34א. מנהל מעון או מעון נעול יפרט בפני קטין, עם כניסתו למעון או למעון הנעול על פי צו לפי פרק ד' או לפי פרק זה, את זכויותיו בקשר להחזקתו במעון או במעון הנעול, לפי העניין, באופן שקבע שר הרווחה והשירותים החברתיים; כן ישוב ויודיע מנהל המעון או המעון הנעול לקטין, זמן סביר לפני תום שנה מיום כניסתו למעון, על זכותו שעניינו יובא לפני ועדת שחרורים בהתאם להוראות סעיף 36.

הודעה לקטין על זכויותיו במעון
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

פרק ה'1: החזקת קטינים במאסר

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

34ב. (א) לא יוחזק קטין במאסר אלא בבית סוהר נפרד לקטינים, או באגף בבית סוהר כללי, ובלבד שאותו אגף יהיה מופרד לחלוטין, ייועד לקטינים בלבד ולא יהיו גישה או קשר ראייה בינו לבין אגפי האחרים של בית הסוהר או שוכניו.

בתי סוהר לקטינים
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) לא יוחזק קטין במאסר בתא יחד עם מי שאינו קטין, ואולם ניתן להחזיק אסיר שבמהלך נשיאת מאסרו מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 21 שנים, במאסר בתא יחד עם קטין, ובלבד שמלאו לקטין 17 שנים ואין בכך כדי לפגוע בטובת הקטין; קטין זכאי שתינתן לו הזדמנות להביע עמדה לעניין זה; הוראות סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יחולו בכפוף להוראות סעיף קטן זה.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), ניתן להחזיק קטין במאסר בבית סוהר או באגף שאינו כאמור באותו סעיף קטן, אם ההחזקה כאמור היא לצורך הבאת הקטין לדיון בבית משפט, ובלבד שהחזקתו תהיה לפרק זמן שלא יעלה על 24 שעות; בסעיף קטן זה ובסעיף קטן (ד), ההחזקה תהיה ככל הניתן בנסיבות העניין, כך שלא יהיה קשר ישיר בין קטין ובין מי שאינו קטין, לרבות מגע פיזי, קשר ראייה או שמיעה.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), ניתן להחזיק קטין כאמור באותו סעיף קטן לפרק זמן שלא יעלה על 72 שעות במקרים אלה:

- (1) חל מועד הדיון בבית המשפט בשבת או בחג, או בסמוך לתום שבת או חג;
- (2) הקטין הוא עצור שטרם ניתנה החלטה בדבר מעצרו או שטרם הוגש נגדו כתב אישום.

(ה) (1) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) וסעיף 8 לחוק המעצרים, ניתן להחזיק קטינה במאסר בבית סוהר שאינו בית סוהר נפרד לקטינים או באגף בבית סוהר כללי שאינו עומד בתנאים המנויים בסעיף קטן (א), ואולם לא תוחזק קטינה במאסר בתא יחד עם עצורה או אסירה שאינה קטינה, אלא אם כן הקטינה הסכימה לכך ומנהל בית הסוהר סבר כי התקיימו התנאים שבסעיף 13(ב1)(א) עד (ג);

(2) החלטה על החזקת קטינה יחד עם מי שאינה קטינה כאמור בפסקה (1), תובא לאישור בית המשפט בתוך 24 שעות מתחילת החזקה.

34ג. קטין יוחזק במאסר בתנאים ההולמים את גילו ואת צרכיו, שלא יהיה בהם כדי לפגוע בכבודו, ותוך השגחה מיוחדת על שלומו הגופני והנפשי, ובכלל זה יינתנו לקטין שירותי חינוך ופנאי, כפי שיקבע השר לביטחון הפנים, לאחר התייעצות עם שר החינוך.

תנאי החזקת קטין במאסר
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

34ד. הוראות פרק זה באות להוסיף על הוראות לפי כל דין בדבר החזקה במאסר.

שמירת הוראות
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

פרק ו' – שחרור מוקדם ממעון

35. (א) שר הרווחה והשירותים החברתיים יקים ועדות שחרורים לענין חוק זה ויקבע את אזורי פעולתן.

ועדת שחרורים
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) ועדת שחרורים תהיה של חמישה; יושב ראש הועדה יהיה שופט שמינה שר המשפטים ושאר חבריה יהיו קצין מבחן, רופא, מחנך ואדם אחר שמינה שר הרווחה והשירותים החברתיים.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ג) הודעה בדבר הקמת ועדת שחרורים ובדבר הרכבה תפורסם ברשומות.
(ד) המנין החוקי בישיבות של ועדת השחרורים יהיה שלושה וביניהם היושב ראש.

36. (א) קטין המוחזק במעון או במעון נעול על-פי צו לפי הוראות פרק ה' ועברה שנה מיום כניסתו, זכאי לפנות לוועדת שחרורים בבקשה כי תורה על שחרורו, וועדת השחרורים רשאית לצוות על שחרורו; קטין כאמור זכאי שתינתן לו הזדמנות להביע עמדה לעניין זה; אם קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, רשאית הועדה לצוות על שחרור הקטין אף לפני תום שנה מיום כניסתו.

שחרור ממעון
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) ועדת שחרורים רשאית להתנות את השחרור בתנאים, ורשאית היא לשנות מפעם לפעם את התנאים.

(ג) הפר משוחרר תנאי שנקבע לפי סעיף קטן (ב) או הוראת קצין מעקב לפי סעיף 39(ב), רשאית ועדת השחרורים לבטל את שחרורו ולצוות על החזרתו למקום שבו הוחזק עד תום התקופה שקבע בית המשפט להחזקתו בו.

37. (א) הממונה על המעונות רשאי להרשות לאדם המוחזק לפי חוק זה במעון או במעון נעול לצאת ממנו לחופשה מטעמים ובפרקי זמן אלה:

חופשה
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(1) בימי מנוחה כמשמעותם בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948;

(2) בימי חופשה שיינתנו מעת לעת, במניין כולל שלא יעלה על 15 ימים בשנה;

(3) (א) בימי חופשה מיוחדת במניין כולל שלא יעלה על 30 ימים בשנה – מטעמים מיוחדים, לרבות בשל אבל או שמחה, לצורך השתלבות הקטין במסגרת חינוכיות או תעסוקתיות, או כדי לבחון את אפשרות שילובו של הקטין בקהילה בטרם גיבוש המלצות לבית המשפט בדבר החלפת דרכי טיפול;

(ב) להוסיף, באישור יושב ראש ועדת השחרורים, 30 ימים נוספים לכל היותר לחופשה המיוחדת כאמור בפסקת משנה (א), ובאישור ועדת השחרורים – 30 ימים נוספים לכל היותר בכל פעם.

(ב) חופשה כאמור יכול שתינתן בתנאים והממונה על המעונות רשאי לבטלה בכל עת אם קיימת, לדעתו, הצדקה לכך.

פרק ז' – טיפול עוקב

38. (א) מי ששוחרר ממעון או ממעון נעול בתום התקופה שקבע בית המשפט לנוער לפי הוראות פרק ה', יעמוד תחת השגחתו של קצין מעקב שנה אחת מיום שחרורו או במשך תקופה ארוכה יותר שקבע הממונה על המעונות.

טיפול עוקב
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ב) מי ששוחרר ממעון או ממעון נעול לפי החלטת ועדת שחרורים לפי סעיף 36 יעמוד תחת השגחה כאמור שנה אחת או עד תום התקופה שקבע בית המשפט להחזקתו, הכל לפי התקופה הארוכה יותר.

39. (א) קצין מעקב ישמור על הקשר עם כל מי שנמצא בטיפולו, ויתן את דעתו, בין השאר, למקום ולתנאים של מגוריו, ללימודיו, לעבודתו ולבילוי זמנו הפנוי.

תפקיד קצין מעקב וציות להוראותיו

(ב) מי ששוחרר ממעון או ממעון נעול לפי סעיף 38(ב) חייב לציית להוראות קצין המעקב בעניינים האמורים בסעיף קטן (א) עד תום התקופה שקבע בית המשפט להחזקתו.

40. (א) על אף האמור בסעיף 38, טיפול עוקב ייפסק לאחר שמלאו לאדם עשרים ואחת שנה.

משך טיפול עוקב

(ב) טיפול עוקב במי שמשרת שירות סדיר בצבא-הגנה לישראל יהיה בהתאם לפקודות הצבא, כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.

41. מי שנמצא בטיפול עוקב, רשאי בית משפט לנוער, על-פי בקשתו או בקשת קצין מעקב, לקצר את תקופת הטיפול העוקב או להפסיקו אם נוכח כי אין צורך בטיפול או שהוא אינו ניתן לביצוע.

ביטול טיפול עוקב
(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

פרק ח' – שונות

441. (א) עובד הנמנה עם צוות במעון או במעון נעול, רשאי לנקוט אמצעי ריסון סבירים כלפי קטין המוחזק בו, למעט כבילתו של הקטין, לשם מניעת בריחתו, או לשם מניעת פגיעה בגופו של הקטין או בגופו של אחר, או לשם מניעת פגיעה ממשית ברכוש; נקיטה של אמצעי ריסון לפי סעיף זה תהא במידה שאינה עולה על הנדרש לצורך השגת המטרות האמורות.

שימוש באמצעי ריסון
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) עובד צוות כאמור בסעיף קטן (א), שנקט אמצעי ריסון כאמור באותו סעיף קטן, דיווח על כך בכתב, סמוך לנקיטת האמצעי, למנהל המעון או המעון הנעול.

(ג) שר הרווחה והשירותים החברתיים, לאחר התייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה, יקבע הוראות לעניין סעיף זה, לרבות לעניין בעלי התפקידים הרשאים לנקוט אמצעים לריסון כאמור.

441. (א) עובד הנמנה עם צוות במעון נעול רשאי, באישור האחראי על המשמרת, להחזיק קטין הנתון להשגחתו בחדר נעול לאחת המטרות המנויות בסעיף 441(א), לפרק זמן של 20 דקות, ורשאי הוא, באישור מנהל המעון הנעול או הרכז החינוכי שלו, להאריך את פרק הזמן האמור להחזקה בחדר הנעול לפרקי זמן נוספים של 20 דקות בכל פעם עד לפרק זמן כולל של שעתיים.

החזקה בחדר נעול
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) לא יוחלט על החזקת קטין בחדר נעול כאמור בסעיף זה, או על המשך החזקתו בחדר כאמור, אם ניתן להשיג את מטרת ההחזקה בחדר הנעול בדרך שפגיעתה בקטין פחותה.

(ג) עובד כאמור בסעיף קטן (א), המחזיק קטין בחדר נעול לפי הוראות אותו סעיף קטן, יבדוק, לעתים תכופות ולפחות אחת ל-20 דקות, והוא יערוך דוח בכתב שבו יפרט את נסיבות ההחזקה בחדר הנעול והעילה להחזקה כאמור, לרבות קבלת האישור להמשך ההחזקה ככל שניתן.

(ד) שר הרווחה והשירותים החברתיים, לאחר התייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה, יקבע הוראות לעניין סעיף זה, לרבות לעניין תנאי ההחזקה בחדר נעול, התנאים למתן אישור להמשך ההחזקה, וכן לעניין אופן התייעוד והדיווח בדבר הפעלת הסמכות לפי סעיף זה.

42. (א) מי שמוחזק במעון או במעון נעול על-פי הוראות פרקים ד' או ה', רואים אותו כמי שנתון במשמורת חוקית, ואם נמלט ממנו, או שבוטל שחרורו ממנו או שנסתיימה או בוטלה חופשתו ממנו, רשאי שוטר לעצרו ללא צו מעצר ולהחזיקו במעצר עד להחזרתו למעון או למעון הנעול שממנו נמלט או שוחרר.

היעדרות קטין ממעון
והחזרה אליו
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) נעצר אדם כאמור בסעיף קטן (א), תודיע המשטרה על כך מיד לממונה על המעונות; הממונה על המעונות ידאג להחזרתו למעון או למעון נעול בהקדם האפשרי ולשם כך יהיה רשאי, בשעת הצורך, לקבל עזרה מתאימה מאת המשטרה.

(ג) נמלט קטין ממעון או ממעון נעול, בוטל שחרורו ממעון כאמור או שהסתיימה או בוטלה חופשתו ממנו והוא לא שב אליו, לא תיחשב תקופת היעדרותו זו במניין תקופת החזקתו במעון או במעון הנעול, למעט תקופת היעדרותו בשל החזקתו במעצר עד להחזרתו כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת, לבקשת הממונה על המעונות או הקטין.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

43. מי שמשוטט, או שנמצא ללא מטרה חוקית, בקרבת מעון או מעון נעול ואינו עוזב את המקום לפי דרישת האחראי על המעון או המעון הנעול או מי שהאחראי הסמיכו לכך, או שוטר, דינו – מאסר ששה חדשים.

שוטטות ליד מעון

443. (א) שר הרווחה והשירותים החברתיים ימנה, מבין עובדי משרדו, ממונה על המעונות, שיהיו לו הסמכויות כמפורט בחוק זה; כן רשאי שר הרווחה והשירותים החברתיים למנות, מבין עובדי משרדו, סגן לממונה על המעונות ומפקחים ארציים ואזוריים על מעונות.

מינוי ממונה על מעונות,
סגן לממונה ומפקחים
ואצילות סמכויות
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) הממונה על המעונות רשאי לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה, למעט סמכויותיו לפי סעיף 31(ב), לסגנו ולמפקחים כאמור בסעיף קטן (א).

44. (א) שר הרווחה והשירותים החברתיים ימנה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות התנאים שבהם יוחזקו קטינים במעונות ובמעונות נעולים.

ביצוע ותקנות
(תיקון מס' 14) תשס"ח-
2008

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין לבתי המשפט לנוער במידה שלא נקבעו בחוק, ורשאי הוא, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים, להתקין תקנות סדרי דין להליכים לפני ועדת שחרורים.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ג) תקנות לפי פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) בדבר טביעת אצבעות של קטינים

טענות התייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים וועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 15)
תשע"א-2010

44. השר לביטחון הפנים, באישור ועדת החוקה, רשאי לשנות בצו את התוספת.

שינוי התוספת
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

45. חוק זה לא יחול על הליכים לפי חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955 – לרבות הליכים לפני המשפט בבית דין צבאי והליכים בדין משמעתי לפי החוק האמור.

אי תחולה על חיילים
(תיקון מס' 4)
תשמ"ב-1982

445. על אף האמור בחוק זה, ניתן להעמיד לדין קטין שמלאו לו שש עשרה שנים לפני בית משפט צבאי לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945; לענין זה יחולו הוראות חוק זה למעט הוראות סעיפים 3 ו-6 ויהיו לבית המשפט הצבאי הסמכויות האמורות בפרק ה', והכל בשינויים אלה:

תחולה על בית משפט צבאי
(תיקון מס' 4)
תשמ"ב-1982
(תיקון מס' 14) תשס"ח-2008

(1) בכל מקום, במקום "בית משפט לנוער" יבוא "בית משפט צבאי שכל שופטיו שופטי נוער, שימונו על ידי ראש המטה הכללי של צבא ההגנה לישראל בהמלצת נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, ושקיבלו הכשרה כאמור בסעיף 2(א) במתכונת שתאושר על ידי נשיא בית הדין הצבאי לערעורים;

(2) בסעיף 4(א), במקום "היועץ המשפטי לממשלה" יבוא "הפרקליט הצבאי הראשי";

(3) בסעיף 7, במקום "נשיא בית המשפט העליון" יבוא "נשיא בית הדין הצבאי לערעורים" ובמקום "והוראות סעיף 9(ב) עד (ד) לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957" יבוא "והוראות סעיף 440 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955".

445. (א) על אף הוראות חוק זה, קטין שעבר עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, הכרוכה בנהיגת רכב מנועי או עבירה על פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, הכרוכה בשימוש ברכב מנועי, יועמד לדין לפני שופט תעבורה, אם הוא היה כשיר מבחינת גילו, לקבל רישיון נהיגה לרכב המנועי שבו נעברה העבירה.

סייג לתחולה על עבירות תעבורה
(תיקון מס' 9)
תשנ"ה-1995

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על קטין שעבר עבירת תעבורה שבה הוא נהג בהיותו שיכור כאמור בסעיף 64 לפקודת התעבורה, או שעבר עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, למעט עבירה של נהיגת רכב שנעברה בידי מי שהיה בעל רישיון נהיגה שלא חודש.

(תיקון מס' 14)
תשס"ח-2008

(ג) על הליכים כאמור בסעיף קטן (א) לא יחולו הוראות חוק זה למעט סעיפים 10, 11, 13 עד 19, 35 עד 37, ויהיו לשופט תעבורה הסמכויות האמורות בפרק ה' ואולם לא יתן בית המשפט צו לפי סעיף 26(1) עד (6) אלא לאחר שקיבל תסקיר של קצין מבחן לפי סעיף 22.

(ד) שופט תעבורה רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לרבות נסיבות העבירה ותוצאותיה, ואם ראה צורך בכך לטובת הקטין, להעביר את הדיון לבית המשפט לנוער, ומשהועבר הדיון כאמור, רשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע שופט התעבורה.

46. בחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960 –

תיקון חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960

(1) בסעיף 1, במקום הגדרת "בית משפט" יבוא:

"בית משפט" – בית משפט שלום שהוא בית משפט לנוער כמשמעותו בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971;

(2) בסוף סעיף 16 יבוא "שהוא שופט נוער כמשמעותו בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971";

(3) סעיף 21 – בטל.

47. (א) הוגש לבית משפט כתב אישום לפני תחילתו של חוק זה, יימשכו הליכי המשפט, לרבות הדיון בערעור, כאילו לא נכנס חוק זה לתקפו, אולם יהיו לבית המשפט כל הסמכויות של בית משפט לנוער לפי פרק ה'.

הוראות מעבר

(ב) הוראות סעיפים 30 עד 34 ופרקים ו' ו-ז' לחוק זה יחולו, בשינויים המחוייבים, על ענשים ודרכי טיפול שציווה עליהם בית המשפט לעבריינים צעירים בתוקף סמכותו לפי פקודת העבריינים הצעירים, 1937.

48. פקודת העבריינים הצעירים, 1937 – בטלה.

ביטול

49. (א) תחילתו של חוק זה בתום חודש מיום פרסומו ברשומות, בכפוף לאמור להלן.

תחילה

(ב) לגבי קטינים ממין זכר שמלאו להם שש-עשרה שנה, תחילתו של חוק זה ביום שנקבע בצו של שר הסעד בהסכמת שר המשפטים, אולם לא יאוחר מהיום הקובע האמור בסעיף

קטן (ה).

(ג) תחילתו של סעיף 13(א) לגבי מחוז הדרום – למעט נפת אשקלון – ביום ל' בכסלו התשמ"ז (1 בינואר 1987) ובלבד שעד למועד האמור לא יוחזק קטין במעצר יחד עם אדם שאינו קטין.

(תיקון מס' 8)
תשמ"ו-1986

(ד) צווים לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג) יכול שיהיו מסווגים לפי עבירות או לפי גיל הקטינים; צווים לפי סעיף קטן (ב) יכול שיהיו מסווגים אף לפי סעיפי חוק זה או לפי דרכי טיפול.

(ה) "היום הקובע", לענין סעיף זה – יום כ' בניסן תשל"ה – (1 באפריל 1975), אולם שר הסעד, בהתייעצות עם ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת, רשאי, לפני המועד האמור, לקבוע לכך יום אחר, שאינו יותר משנתיים אחריו.

תוספת

(סעיפים ד9 ו-9י)

חקירת קטינים בשעות הלילה

חלק א'

לענין סעיפים ד9(ג)(3)(א) ו-9י(2)

עבירות בחוק העונשין: עבירות לפי סעיפים 170, 244, 273, 304, 334, 348(ג), 349, 380, 497 או 498(א).

עבירות בפקודת התעבורה: עבירות לפי סעיפים 10(א), למעט נהיגה בידי מי שהיה בעל רישיון נהיגה ולא חידשו, 62(3), או 64ד, או עבירה אחרת לפי פקודת התעבורה שגרמה לתאונת דרכים שתוצאתה נזק לגוף או נזק חמור לרכוש; ובלבד שהקצין המוסמך או הקצין הממונה על חקירת העבירה, לפי העניין, סבר כי העבירה בוצעה בסמוך למועד חקירת הקטין.

חלק ב'

לענין סעיף 9י(2)

עבירות בחוק העונשין: עבירות לפי סעיפים 191, 192 או 381; ובלבד שהקצין המוסמך סבר כי העבירה בוצעה בסמוך למועד חקירת הקטין.

עבירות בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973: עבירות לפי סעיף 7(ג); ובלבד שהקצין המוסמך סבר כי העבירה בוצעה בסמוך למועד חקירת הקטין.

גולדה מאיר
ראש הממשלה

מיכאל חזני
שר הסעד

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

תקנות העונשין (מאסר על תנאי), תשמ"ה-1985

בתוקף סמכותי לפי סעיף 90 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - החוק), אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
  - "צו הפעלה" - צו להפעלת מאסר על תנאי כאמור בסעיף 55 לחוק;
  - "צו הארכה" - צו להארכת תקופת התנאי כאמור בסעיף 56 לחוק;
  - "עבירה נוספת" - כמשמעותה בסעיף 52 לחוק.
2. צו הפעלה או צו הארכה יינתנו, עד כמה שהדבר ניתן, במעמד מתן גזר הדין בעבירה הנוספת. צו הפעלה או צו הארכה
3. לא ניתן צו הפעלה או צו הארכה במעמד מתן גזר הדין בשל העבירה הנוספת, תוגש הבקשה למתן צו כאמור לאותו שופט או לאותו מותב שהרשיע את הנאשם בעבירה הנוספת, או, אם נבצר ממנו לדון - לשופט אחר או למותב אחר של אותו בית משפט. הפעלה או הארכה שלא במעמד גזר הדין
4. לבקשה לצו הפעלה או לצו הארכה יצורף העתק של פסק הדין אשר לפיו הוטל המאסר על תנאי ואם הוגשה הבקשה לפי תקנה 3 - גם העתק של פסק הדין אשר לפיו הורשע אותו נאשם בעבירה הנוספת. צירופים
5. רשאי בית המשפט, בטרם יתן צו הפעלה, לדרוש ראייה על כך שהנידון בפסק הדין שלפיו הוטל המאסר על תנאי הוא אותו אדם שהורשע בעבירה נוספת. ראייה על זהותו של נאשם
6. תקנות העונשין (דרכי ענישה) (מאסר על תנאי), תשט"ז-1955 - בטלות. ביטול

משה נסים
שר המשפטים

ח' בשבט תשמ"ה (30 בינואר 1985)

תקנות העונשין (דרכי ענישה), תשט"ו-1954*

בתוקף סמכותי לפי סעיף 44 לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד-1954, ובתוקף שאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
"המשטרה" - ראש הענף הפלילי של מטה המשטרה של המחוז בו עמד העבריין לדין בערכאה ראשונה.
2. הטיל בית המשפט מאסר על תנאי, ישלח רשם בית המשפט, תוך שבעה ימים, הודעה על גזר הדין למשטרה.
3. מי שהוטל עליו מאסר על תנאי חייב לתת את טביעת אצבעותיו משנדרש לכך על ידי המשטרה.
4. פירוש העוונות בגזר דין, הנדרש בסעיף 18(ב) לחוק, ייעשה על ידי נקיבת הפרקים או מספרי הסעיפים של פקודת החוק הפלילי, 1936, ואם נקבעה העבירה בחוק אחר - על ידי נקיבת שם החוק.
5. (א) הטיל בית המשפט עונש מאסר וקבע שהעונש יתחיל בתאריך שלאחר יום גזר הדין, יציין בגזר הדין את מיתקן הכליאה של שירות בתי הסוהר, שעל הנידון להתייצב בו לריצוי העונש; הנידון יתייצב במיתקן הכליאה שצוין בגזר הדין או במיתקן כליאה אחר שיורה עליו שירות בתי הסוהר.
(ב) קבע בית המשפט את יום התחלת העונש כאמור, ישלח מיד רשם בית המשפט, או מזכירו הראשי, העתק מאושר של גזר הדין לשירות בתי הסוהר.
6. לתקנות אלה ייקרא "תקנות העונשין (דרכי ענישה), תשט"ו-1954".

הגדרות

הודעה למשטרה
תק' תשכ"ה-1965

טביעת אצבעות

פירוש העוונות התלויים
בתנאי

מאסר נדחה
תק' תשע"ג-2013

תק' תשע"ג-2013

השם

פנחס רוזן
שר המשפטים

י"ג בחשון תשט"ו (9 בנובמבר 1954)

תקנות טיפול בחולי נפש, תשנ"ב-1992

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 27, 34(ד), 35(ט) ו-46 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן – החוק), אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אבחון פסיכוסוציאלי" – אבחון שנעשה בידי עובד סוציאלי של בית החולים אודות מצבו המשפחתי, הכלכלי והחברתי של החולה, והקשר שלהם למצבו הרפואי;

"אחות אחראית" – אחות אחראית למחלקה או אחראית למשמרת;

"אמצעי כפייה", "בית חולים", "ועדה פסיכיאטרית", "חולה", "מרפאה", "מנהל", "פסיכיאטר", "קרוב" ו"רופא" – כמשמעותם בחוק;

"אסמכתא" – כל אחד מאלה:

(1) הוראת פסיכיאטר מחוזי לפי סעיפים 6, 7, 9(א) או (ב), 10(ב), 11, 15(ה), 33(ב) או 48(ה) לחוק;

(2) צו בית משפט לפי סעיפים 15(א), (ב) או (ג), 16(א) או (ב), 17 או 20 לחוק;

"אשפוז" – לרבות אשפוז יום בבית-חולים;

"חפץ מסוכן" – כל חפץ העלול, לדעת הרופא או האחות, לשמש בידי החולה לפגיעה בעצמו או בזולת, בנסיבות הכרוכות במצבו הרפואי;

"יומן סיעוד" – היומן שבו רושמת האחות האחראית דו"חות על מצבם של החולים, אירועים מיוחדים לגבי החולים והוראות טיפוליות לגביהם;

"ניזע חשמלי" – טיפול מיוחד בחולה בזרם חשמלי למוחו המוזרם בדרך מבוקרת באמצעות מכשיר חשמלי;

"ספר הוראות" – ספר מחלקתי שבו נרשמות הוראות הרופא למתן טיפולים;

"פנקס" – פנקס שבו יירשמו הוראות מיוחדות להסתכלות, השגחה, בידוד וקשירה;

"ראש השירות" – ראש שירותי בריאות הנפש שמינה השר.

פרק ב': טפסים והודעות

טופס הוראה לבדיקה כפויה

2. הוראה של פסיכיאטר מחוזי לבדיקה פסיכיאטרית כפויה לפי סעיפים 6 או 7 לחוק תיערך לפי טופס 1 בתוספת.

טופס הוראה לאשפוז כפוי

3. הוראה של פסיכיאטר מחוזי על אשפוז כפוי לפי סעיפים 9(א) ו-(ב), 11(ד) ו-15(ה) לחוק, על החזרה לאשפוז לפי סעיף 33(2) לחוק וכן על הארכת אשפוז לפי סעיף 10(ב) לחוק, תיערך לפי טופס 2 בתוספת; עותקים ממנה יישלחו לפי סעיף 38 לחוק ליועץ המשפטי לממשלה וליושב ראש התורן של הועדה הפסיכיאטרית.

טופס הארכת תקופת אשפוז כפוי בידי הועדה

4. הוראת הועדה הפסיכיאטרית להארכה של תקופת האשפוז הכפוי לפי סעיפים 10(ג) ו-26(א) לחוק תיערך לפי טופס 3 לתוספת.

טופס הוראה לטיפול מרפאתי כפוי

5. הוראה של פסיכיאטר מחוזי לטיפול מרפאתי כפוי לפי סעיף 11 לחוק תיערך לפי טופס 4 בתוספת, והעתקו יישלח או יימסר לחולה.

הודעות על קבלת חולה, על שחרורו, העברתו או פטירתו

6. (א) הודעת מנהל לראש השירות, לפי סעיף 39(א) לחוק, תינתן תוך שבוע מיום קבלת החולה, ויצויין בה אם החולה אינו יכול לדאוג לעניניו ואם יש לו אפוטרופוס; כן יצויין בהודעה לגבי חולה שאינו מסוגל לדאוג לעניניו ואין לו אפוטרופוס, אם יש צורך לעשות לגבי נכסיו פעולה משפטית שאינה סובלת דיחוי.

(ב) הודעת המנהל לראש השירות, על שחרורו של החולה מבית החולים, העברתו לבית חולים אחר או פטירתו, תינתן תוך 14 ימים מיום השחרור, ההעברה או הפטירה, לפי הענין.

(ג) הודעת מנהל מרפאה לראש השירות לפי סעיף 39(ב) לחוק על קבלת חולה לטיפול מרפאתי כפוי תינתן תוך שבוע, מיום קבלתו, והודעתו על שחרור או על פטירה של חולה תינתן תוך 14 ימים מיום השחרור או הפטירה, לפי הענין.

הודעה על שינוי ביכולת חולה לדאוג לעניניו

7. חל שינוי במצבו של חולה מאושפז שאין לו אפוטרופוס, באופן שאינו מסוגל לדאוג לעניניו ויש צורך לעשות לגבי נכסיו פעולה משפטית שאינה סובלת דיחוי, יודיע המנהל על כך לראש השירות וכן יודיע לו משחדל הצורך לעשות פעולה משפטית כאמור.

מסירת הודעה באמצעות מחשב

8. הודעה של מנהל או של מנהל מרפאה לראש השירות שלא נקבע לה טופס, תהיה בכתב ויכול שתיעשה באמצעות מחשב; הודעה כאמור תכלול פרטים כפי שראש השירות יורה.

דיווח לאפוטרופוס הכללי

9. הודעה של ראש השירות לאפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף 40(א) לחוק, תינתן בכתב.

מסירת תסקיר

10. מנהל, לרבות מנהל מרפאה, יגיש לראש השירות, לפי דרישתו, מידע בכל ענין הנוגע לסדרים הנהוגים בבית החולים או במרפאה.

פרק ג': סדרי קבלה לאשפוז והעברה ממחלקה למחלקה

בדיקת חולה בקבלתו

11. (א) חולה בגיר שהובא לאשפוז ייבדק בידי פסיכיאטר או בידי רופא מתמחה בפסיכיאטריה.
(ב) חולה קטין שהובא לאשפוז ייבדק בידי רופא מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר, ובהעדרו – בידי מתמחה בענף זה שהסמיכו רופא כאמור.

קבלת חולה לאשפוז

12. (א) החליט פסיכיאטר כאמור בתקנה 11 (להלן – הרופא הבודק) לאשפוז חולה, ייפתח לחולה תיק.

(ב) בעת קבלת חולה לאשפוז, יערוך הרופא הבודק בדיקה נפשית וגופנית וירשום את תוצאותיה לרבות סימנים מיוחדים (צלקת, סימני אלימות וכיוצא באלה).
(ג) הרופא הבודק ירשום בטופס קבלה של החולה את ממצאי הבדיקה, החלטתו בדבר אשפוזו וכל הוראה שייראה לנכון.
(ד) החליט הרופא הבודק לאשפוז חולה בבית חולים, ישלח הודעה על כך לקרובו וכן יביא את הדבר לידיעת עובד סוציאלי של בית החולים.
(ה) אושפז חולה, יימסרו לו טופס פירוט זכויות וחובות שלו לפי טופס 5 בתוספת, וכן הסברים, ואם אינו מסוגל להבין – יירשם הדבר בתיקו הרפואי, הכל לפי הוראות סעיף 35(ו) לחוק.

הסכמה לאשפוז

13. (א) חולה המבקש להתאשפז מרצונו בבית חולים יחתום על טופס הסכמה לאשפוז מרצון ולקבלת טיפול לפי טופס 6 בתוספת, וגם מי שמביאו, יתבקש לחתום על בקשת אשפוז; בטופס הבקשה יירשמו הפרטים האישיים ומענו של החותם.
(ב) חולה קטין או חולה שמונה לו אפוטרופוס והוא הובא לאשפוז יחתום אפוטרופסו על טופס הבקשה לאשפוז.
(ג) אושפז חולה בבית חולים, יוזמן קרובו, בידיעת החולה, תוך חמישה ימים מיום אשפוזו לצורך אבחון פסיכוסוציאלי ולשם קבלת פרטים נוספים אודות החולה.

ירשום פרטים אישיים

14. בשעת קבלת חולה יירשמו לגביו פרטים אלה:

- (1) שם מלא ושמות ההורים;
- (2) מספר תעודת זהות או דרכון;
- (3) שם, מען ומספר טלפון של קרוב משפחה אחד לפחות;
- (4) שנת לידה וארץ לידה;
- (5) מין;
- (6) דת;
- (7) אזרחות;
- (8) מצב משפחתי;
- (9) מען קבוע או אחרון ומספר הטלפון בו.

חפצי ערך

15. (א) מיד עם קבלת חולה לאשפוז תיערך רשימת חפצי הערך והכסף שברשותו ובגדיו, תוך הפרדה בין אלה הנשארים ברשותו ובין אלה הנמסרים למשמורת בית החולים (להלן – הרשימה); על הרשימה יחתמו שני עובדים של בית החולים, שערכו אותה, וכן החולה ומי שהביאו לאשפוז; לא חתם אחד מהם – תצוין הסיבה.
(ב) הרשימה תיערך בארבעה עותקים, שיימסרו לחולה, למי שהביאו ולאחראי על שמירת חפצי ערך; עותק אחד יתויק בתיקו האישי של החולה בבית החולים.
(ג) חפצי ערך יימסרו מיד לאחראי על שמירת חפצי ערך בבית החולים, והוא ירשם בספר המיועד לכך וישמרם במקום בטוח; בהעדרו של האחראי ידאגו העובדים שערכו את הרשימה, לשמירת חפצי ערך במקום נעול ולמסירתם לאחראי בהקדם; חפצי הערך יימסרו בידי האחראי למי שהורה החולה בכתב ובחתימת ידו.

(ד) נקבע כי החולה אינו מסוגל לנהל את עניניו, לא יימסרו חפצי הערך שברשותו לאדם זולת אפוטרופוסו שיאשר קבלתם בכתב, או באין לו אפוטרופוס – לאפוטרופוס הכללי.
(ה) הוראות תקנה זו יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על חפצי ערך שיתקבלו בידי החולה או בשבילו במשך תקופת אשפוזו.

בדיקה גופנית ונפשית

16. חולה, שנתקבל לאשפוז במחלקה או הועבר ממחלקה למחלקה אחרת, ייבדק בידי רופא המחלקה המקבלת בדיקה גופנית ונפשית.

הוראות טיפול במחלקה

17. (א) הרופא שבדק את החולה כאמור בתקנה 16 יקבע את המחלקה שבה יאושפז החולה, ויתן הוראות בדבר האשפוז והטיפול בו.

(ב) הרופא ירשום את אבחנתו ואת הוראות הטיפול, לפי תקנת משנה (א), בספר ההוראות ויאשר את הרישום בחתימת ידו.

העברה ממחלקה למחלקה

18. העברת חולה ממחלקה למחלקה אחרת או יציאת חולה ממחלקה סגורה טעונים אישור רופא בחתימת ידו בציון תנאי ההעברה או היציאה.

פרק ד': הסתכלות מיוחדת, השגחה מיוחדת בידוד וקשירה

הוראות מיוחדות

19. (א) רופא בבית חולים רשאי להורות הוראה מיוחדת בכתב על אחד מאלה:

(1) הסתכלות מיוחדת;

(2) השגחה מיוחדת;

(3) (בוטלה)

(ב) הוראת רופא לפי תקנת משנה (א) תינתן לפי שיקול דעתו בהתאם למצבו של החולה על סמך בדיקה רפואית, לרבות במקרים אלה:

(1) החולה עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיסי או עלול לגרום פגיעה חמורה ברכוש;

(2) החולה נמצא במצב גופני קשה או משתנה;

(3) החולה מקבל טיפול העלול להביא לשינוי פתאומי במצבו;

(4) החולה נמצא במצב של אי שקט פסיכומוטורי ניכר;

(5) החולה עלול לעזוב את המחלקה או את בית החולים ללא רשות;

(6) על פי בקשת החולה.

רישום הוראה בפנקס

20. רופא ירשום ויפרט בפנקס את הסיבות למתן הוראה מיוחדת בהתאם למצבים המפורטים בתקנה 19 (ב) ויחתום על ההוראה; כמו כן ירשום רופא בפנקס הוראה בדבר שימוש באמצעי כפיה, שניתנה לפי סעיף 34 לחוק.

ביטול הוראה מיוחדת

21. החליט רופא לבטל הוראה מיוחדת ירשום זאת בפנקס.

אחריות לביצוע הוראות רופא

22. על האחות האחראית מוטלת האחריות לביצוע הוראות הרופא, ואולם רשאית היא למנות, בכתב, אחות אשר תהיה אחראית לביצוע הוראות הרופא וההוראות המיוחדות לפי פרק זה (להלן – האחות הממונה).

רישום ביומן סיעודי

23. האחות האחראית תפרט ביומן הסיעודי את רשימת החולים, שלגביהם ניתנו הוראות בדבר הסתכלות, השגחה ואמצעי הכפיה.

מסירת מידע בעת חילופי משמרות

24. האחות האחראית תמסור את המידע שביומן הסיעוד לאחות המחליפה אותה כאחראית על משמרת.

הסתכלות מיוחדת

25. ניתנה הוראת רופא בדבר הסתכלות מיוחדת, חייבת האחות האחראית או האחות הממונה לדעת, בכל עת, על מצבו של החולה ועל מקום הימצאו.

השגחה מיוחדת

26. ניתנה הוראה בדבר השגחה מיוחדת לגבי חולה, תהיה האחות האחראית או האחות הממונה צמודה לחולה בכל עת ובכל מקום, ולא תעזוב את החולה לפני בואה של ממלאת מקומה.

בידוד חולה

27. חולה יבודד בחדר מיוחד שיועד לכך וישבו יהיו סדרי בטיחות מתאימים.

קשירה

28. (א) חולה ייקשר למיטה, לפי הוראות הרופא, בשתיים או יותר מגפיו, רק בחדר מיוחד המיועד לכך.

(ב) בחדר המיועד לקשירה יהיו:

(1) לא יותר משלוש מיטות לקשירה;

(2) מזרן חסין אש בכל מיטה;

(3) גלאי עשן;

(4) איורור סביר;

(5) ריהוט הכרחי בלבד.

(ג) בחדר הקשירה יהיו סדרי בטיחות נאותים ובקרבתו יימצא ציוד מתאים ותקין לכיבוי אש.

(ד) האחות האחראית תקבע הסדרים שימנעו מחולים אחרים גישה לחדר הקשירה, כאשר נמצא בו חולה קשור, ללא השגחת איש צוות.

תוקף הוראת קשירה

29. (א) תקפה של הוראת קשירה לא יעלה על 4 שעות.

(ב) על פי בדיקה רשאי רופא להאריך תוקפה של הוראת קשירה לפרקי זמן נוספים שלא יעלו על ארבע שעות בכל פעם.

קשירה דחופה

30. (א) במקרה חירום ובהעדר רופא רשאית אחות אחראית למחלקה או אחות אחראית למשמרת להורות על קשירת חולה, ולקרוא לרופא במהירות האפשרית לקבלת אישור.
 (ב) לא נתקבל אישור רופא כאמור בתקנת משנה (א) – יותר החולה מקשירתו מיד.
 (ג) האחות שנתנה הוראה לקשירת חולה כאמור בתקנת משנה (א) תרשום בפנקס את הפרטים הנוגעים לקשירה לרבות שעת הקשירה, שם הרופא שאליו פנתה ושעת הפניה.

פיקוח על חולה קשור

31. האחות האחראית או האחות הממונה תבדוק את מצבו של החולה הקשור אחת לחצי שעה לפחות.

חפצים מסוכנים

32. ניתנה הוראה להשגחה מיוחדת או לאמצעי כפיה, תקח האחות האחראית או האחות והממונה מן החולה כל חפץ מסוכן ותמנע ממנו קבלת כל חפץ מסוכן בכל דרך שהיא.

ביקור אורחים

33. ביקור אורח אצל חולה הנמצא בהשגחה מיוחדת או שניתנה לגביו הוראה לשימוש באמצעי כפיה, ייעשה אך ורק באישור רופא ובפיקוח של האחות האחראית או האחות הממונה.

פרק ה': טיפול מיוחד

טיפול בנזע חשמלי

34. (א) לא יינתן לחולה טיפול בנזע חשמלי אלא אם כן נתקיימו כל אלה:
 (1) החליטו על כך שלושה רופאים של בית החולים, ובהם מנהל בית החולים או ממלא מקומו, מנהל המחלקה שבה מאושפז החולה, או ממלא מקומו או מנהל המרפאה שבה מטופל החולה או ממלא מקומו;
 (2) החולה נבדק גופנית בידי רופא, ובבדיקות המתאימות לענין, לא נמצאו עילות-נגד רפואיות למתן הטיפול;
 (3) חולה המאושפז מרצונו, ואם הוא פסול דין – אפטרופסו, הסכים לכך, בכתב, לפי טופס 7 – הסכמה לטיפול מיוחד – שבתוספת.
 (ב) החלטה על טיפול בנזע חשמל תהיה בכתב ותפרט את מצבו הרפואי של החולה והנימוקים לצורך במתן הטיפול.
 (ג) טיפול בנזע חשמל ייעשה בהרדמה בלבד ותוך מתן תרופות להרפיה וקיום אמצעי הבטיחות המתחייבים מכך, להנחת דעתו של מנהל בית החולים.

השימוש במכשירים בנזע חשמל

35. (א) לא יטפל רופא בחולה במכשיר נזע חשמלי אלא אם כן נתקיימו תנאים אלה:
 (1) המכשיר נבדק בידי מומחה מוסמך בעל נסיון, מהנדס או הנדסאי אלקטרוניקה רפואית (להלן – אלקטרונאי מוסמך) אחת לששה חדשים לפחות, במעבדה לבדיקת מכשירים פסיקליים רגישים שיורה עליה ראש השירות;

(2) אלקטרוני מוסמך אישר בחתימת ידו ובחותמת המעבדה, שהמכשיר היה תקין בעת הבדיקה וכשר לשימוש.

פרק ו': סדרי דיון של ועדה פסיכיאטרית

הגשת ערר

36. ערר לועדה פסיכיאטרית, יוגש לועדה בכתב, באמצעות מזכירות הועדה.

פרטי כתב ערר

37. (א) בכתב ערר יפורטו כל אלה:

- (1) שמו ומענו של העורר;
- (2) יחס הקרבה של העורר אל החולה;
- (3) שם החולה ומקום אשפוזו;
- (4) התאריך שבו נמסרה לעורר ההחלטה שעליה הוא עורר;
- (5) הנימוקים אשר עליהם מבסס העורר את עררו, כל נימוק בפסקה מיוחדת ובקיצור;
- (6) הסעד המבוקש.

(ב) כתב ערר יהא חתום ביד העורר או בא כוחו.

(ג) השמטת אחד או יותר מהפרטים האמורים לא תפסול את הערר, אולם הועדה הפסיכיאטרית רשאית לדרוש השלמת הפרטים החסרים.

(ד) מי שעל החלטתו הוגש ערר, יצויין בכתב הערר כמשיב.

מסירת העתקים

38. הוגש כתב ערר, ימסור יושב ראש הועדה הפסיכיאטרית למשיב העתק ממנו ומן המסמכים שצורפו אליו.

תשובת המשיב

39. (א) המשיב רשאי להגיש לועדה הפסיכיאטרית תוך שני ימים מהיום שבו נמסר לו העתק כתב הערר תשובה בכתב, בחמישה העתקים.

(ב) התשובה תהא חתומה ביד המשיב או בא כוחו.

- (ג) (1) הוגשה תשובת המשיב כאמור, ימסור יושב ראש הועדה הפסיכיאטרית לעורר העתק ממנה;
- (2) היה המשיב סבור, כי הבאת תשובתו לידיעת החולה עלולה לפגוע בבריאות החולה, יציין זאת בכתב התשובה, ויושב ראש הועדה הפסיכיאטרית רשאי שלא להביאה לידיעת העורר – אם הוא החולה.

המועד לשמיעת ערר

40. (א) יושב ראש הועדה הפסיכיאטרית יקבע מועד לשמיעת הערר, שיהיה תוך חמישה ימים מיום הגשת כתב הערר.

(ב) מזכיר הועדה ימסור לצדדים הודעה על המועד והמקום לשמיעת הערר.

נימוקים נוספים

41. עורר רשאי להשמיע בפני הועדה הפסיכיאטרית נימוקים נוספים על אלה שפורטו בכתב הערר.

הזמנת עדים

42. (א) כל צד רשאי להזמין לדיון בפני הועדה, בהסכמתה, עדים לרבות מומחה רפואי.
(ב) הועדה הפסיכיאטרית רשאית להתיר למומחה הרפואי לבדוק את החולה במקום ובתנאים שתקבע.

הדיון בערר

43. הועדה תדון בערר שהוגש בפניה בנוכחות כל חברה ותקבל החלטותיה ברוב קולות.

החלטת הועדה

44. (א) החלטת הועדה הפסיכיאטרית תיערך בכתב ותיחתם ביד היושב ראש וחבריה.
(ב) ההחלטה תימסר לצדדים מיד עם הינתנה; נימוקים להחלטה יינתנו בתוך חמישה ימים מיום מתן ההחלטה.

ענינים שאינם עררים

45. בכל ענינים אחרים שמסורים לוועדה הפסיכיאטרית ושאינם עררים, רשאית הועדה לקבוע לעצמה את סדרי דיוניה.

חוות דעת של הפסיכיאטר המחוזי

46. הפסיכיאטר המחוזי רשאי לחוות את דעתו בפני הועדה הפסיכיאטרית שבמחוז שיפוטו ולהעיר הערותיו בכל ענין שהובא לפניה, לרבות ערר שהוא אינו המשיב בו.

פרק ז': חופשה, שחרור חולה או העברתו לבית חולים אחר

בקשה לשחרור חולה

47. בקשה לשחרור חולה מבית החולים, תוגש למנהל בכתב לפי טופס 8 בתוספת; התנגד המנהל לבקשה, יודיע על כך, בכתב, למבקש תוך 48 שעות מקבלת הבקשה.

הודעה לחולה על שחרור

48. החליט מנהל לשחרר חולה המאושפז חודש ימים לפחות, יודיע על החלטתו לחולה, עשרים וארבע שעות לפחות לפני מועד השחרור.

שחרור חולה המאושפז על פי צו

49. (א) המנהל ימציא לוועדה הפסיכיאטרית הדנה בשחרור חולה נאשם לפי סעיף 28 לחוק מסמכים אלה:

(1) העתק מכתב האישום;

(2) העתק מפסק הדין של בית המשפט;

(3) תסקיר על מחלתו של החולה, הטיפול בו ומצבו בעת הדיון בשחרור;

(4) חוות דעת בדבר מידת הסכנה הנשקפת מהחולה לציבור ולעצמו כשישחרר.

(ב) הועדה הפסיכיאטרית רשאית לבקש מידע מן המרשם הפלילי לגבי החולה הנאשם, ואולם רשאית היא להחליט על שחרור חולה, גם אם לא מצוי בידה מידע כאמור.

העברת חולה לבית חולים אחר

50. (א) ביקש חולה או קרובו או אפטרופסו להעביר את החולה לבית חולים אחר, יגיש בקשתו, בכתב, למנהל בית החולים שבו מאושפז החולה והעתק ממנה למנהל בית החולים שאליו הוא מבקש להעביר את החולה.

(ב) המנהלים שהוגשה להם בקשה כאמור, יודיעו למבקש על החלטתם תוך ארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה.

(ג) התנגד אחד המנהלים להעברה, יגיש המבקש את בקשתו לפסיכיאטר המחוזי, שבמחוז שיפוטו נמצא בית החולים שאליו מבקשים להעביר את החולה; הפסיכיאטר המחוזי יודיע לנוגעים בדבר על החלטתו תוך ארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה; היה אחד המנהלים בעצמו הפסיכיאטר המחוזי, יועבר הענין להחלטתו של ראש השירות.

(ד) הוראות תקנה זו, יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, אם סבור מנהל בית החולים שבו מאושפז החולה כי יש להעבירו לבית חולים אחר; הודעה על כך תימסר לקרובו של החולה או לאפטרופסו.

(ה) הסכמת המנהלים או הוראת הפסיכיאטר המחוזי בדבר העברת חולה תינתן בכתב.

אישור יציאה

51. (א) לא יינתן לחולה, לרבות חולה שנתקבל לבית החולים מרצונו החפשי, לצאת מבית החולים אלא באישור המנהל, אם מצבו הרפואי מאפשר זאת.

(ב) אין בתקנה זו כדי לגרוע מהוראות סעיף 30 לחוק.

חזרה מחופשה

52. (א) האחות האחראית למחלקה תרשום את דבר שובו של חולה מחופשה ותעריך את מצבו.

(ב) לא שב חולה במועד שנקבע לשובו מחופשה, תודיע על כך האחות האחראית למחלקה למנהל המחלקה.

(ג) החליט מנהל המחלקה כי יש מקום לנקוט אמצעים להחזרתו של החולה יודיע על כך למנהל.

(ד) המנהל יפעל להחזרת החולה בהתאם לסעיף 33 לחוק.

תיק אישי

53. לכל חולה מאושפז יהיה תיק אישי ובו 3 מדורים: מינהלי, רפואי ומשפטי; במדור המשפטי

יימצאו כל העתקי עררים שהגיש החולה, במדור המינהלי – כל מסמכים על תשלומים והפקדות

של חפצים שביצע, ובמדור הרפואי – כל מסמך הנוגע לבריאותו של החולה, בדיקות, מרשמים

והוראות.

פרק ח': הוראות שונות

הערכה תקופתית של חולה

54. חולה המאושפז בבית-חולים תקופה רצופה העולה על ששה חדשים, ייבדק מדי ששה חדשים

בידי פסיכיאטר של בית חולים; ממצאי הבדיקה, הנימוקים להמשך אשפוזו ותוכנית הטיפול

שנקבעה עבורו יירשמו בפירוט בתיקו האישי.

עריכת חיפוש

55. חייבו נסיבות הענין עריכת חיפוש על גופו של חולה או מבקר בבית החולים, ייערך החיפוש על

גופה של אשה בידי אשה ועל גופו של גבר בידי גבר.

סגירת חדרים

56. חדרים שאינם מיועדים לשימוש החולים יהיו נעולים, כשלא נוכח בהם עובד בית החולים.

אחריות המנהל

57. מנהל אחראי לקיומם של התנאים הדרושים לביצוע הוראות תקנות אלה.

עונשין

58. העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו – מאסר שלושה חדשים, או קנס כאמור בסעיף 40(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או שני העונשים כאחד.

ביטול תקנות

59. בטלות –

(1) תקנות לטיפול בחולי נפש, התשי"ט-1959;

(2) תקנות לטיפול בחולי נפש (השגחה ופיקוח בבתי חולים), התשל"ז-1977.

תחילה

60. תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן.

תוספת

טופס 1

(תקנה 2)

מדינת ישראל

משרד הבריאות

הוראה לבדיקה פסיכיאטרית כפויה

סעיפים 6 או 7 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991

אני _____ הפסיכיאטר המחוזי למחוז _____ בתוקף סמכותי מורה בזה כי
מספר זהות _____ שם משפחה _____ שם פרטי _____ שם האב _____
מין _____ שנת לידה _____ כתובת מלאה _____ מיקוד _____
טלפון _____

☐ יובא בדחיפות לבדיקה פסיכיאטרית כפויה לפי סעיף 6 לחוק

☐ יובא לבדיקה פסיכיאטרית כפויה לפי סעיף 7 לחוק

(סמן x במשבצת המתאימה)

תאריך הוצאת הוראת הבדיקה _____

נימוקים להוצאת הבדיקה: _____

ההבאה לבדיקה תבוצע בידי: _____

המביא לבדיקה זכאי לקבל את עזרת המשטרה בעת הצורך ויהיה מוסמך להיכנס לבית החולה,
או לכל מקום שבו נמצא החולה ובמיוחד לחצרים אלה:

_____ (המען או תיאור החצרים לשם ביצוע הוראה זו)

אני מביא בזה לידיעת מפקד תחנת המשטרה / נפה / מרחב ב- _____ כי הסמכתי את מבצעי
הוראה זו, לקבל, בעת הצורך, את עזרת המשטרה.

אבקש בזה להגיש להם כל עזרה הדרושה והמבוקשת על ידם לשם ביצוע ההבאה, בכפוף לסעיף 14(3) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991.

הבדיקה תבוצע במקום: _____ בידי: _____
הוראה זו תהיה בתוקף במשך עשרה ימים מיום נתינתה.

_____
זימת הפסיכיאטר המחוזי

העתיקים:

(1) מנהל היחידה שבה תבוצע הבדיקה הכפויה

(2) האחראי על ההבאה, ימלא את פרטי הביצוע:

תאריך _____ שעה _____ מקום הביצוע _____
הערות _____

(3) משטרת ישראל (עותק זה יומצא למשטרה לשם קבלת עזרתה)

(4) תיק פסיכיאטר מחוזי

טופס 2

(תקנה 3)

מדינת ישראל

משרד הבריאות

הוראת אשפוז כפוי

סעיפים 9(א) ו-10(ב), 11(ד), 15(ה), 33(2) ו-38 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991

אני _____ הפסיכיאטר המחוזי למחוז _____ בתוקף סמכותי מורה בזה
כי

מספר זהות _____ שם משפחה _____ שם פרטי _____ שם האב _____
מין _____ שנת לידה _____

כתובת מלאה _____ מיקוד _____ טלפון _____

☐ יאושפז בבית החולים _____ בדחיפות לפי סעיף 9(א) לחוק

☐ יאושפז בבית החולים _____ לפי סעיף 9(ב) לחוק

☐ יאושפז בבית החולים _____ לפי סעיף 11(ד) לחוק

☐ יאושפז בבית החולים _____ לפי סעיף 15(ה) לחוק

☐ יאושפז לתקופה נוספת של _____ ימים מתאריך _____ עד תאריך _____ בבית
החולים _____ לפי סעיף 10(ב) לחוק

☐ יוחזר לאשפוז בבית החולים _____ לפי סעיף 33(2) לחוק
(סמן x במשבצת המתאימה)

תאריך הוצאת הוראת האשפוז _____

הנימוקים להוראת האשפוז: _____

החולה יובא לאשפוז על ידי: _____

מבצעי הוראת אשפוז זו יהיו זכאים לקבל את עזרת המשטרה בעת הצורך ויהיו מוסמכים להיכנס
לבית החולה, או לכל מקום שבו נמצא החולה ובמיוחד לחצרים אלה: _____

(המען או תיאור החצרים לשם ביצוע הוראת האשפוז)

אני מביא בזה לידיעת מפקד תחנת המשטרה / נפה / מרחב ב _____ כי הסמכתי את מבצעי הוראת אשפוז זו, לקבל, בעת הצורך, את עזרת המשטרה. אבקש בזה להגיש להם כל העזרה הדרושה והמבוקשת על ידם לשם ביצוע הוראה זו, בכפוף לסעיף 14(3) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991.

תנאי האשפוז יהיו _____
הוראה זו תהיה בתוקף במשך עשרה ימים מיום נתינתה.

זתימת הפסיכיאטר המחוזי

העתיקים:

- (1) מנהל בית החולים שבו יהיה האשפוז
  - (2) היועץ המשפטי לממשלה (באמצעות משרד הבריאות)
  - (3) ועדה פסיכיאטרית מחוזית – לידי היושב הראש התורן
  - (4) האחראי על ההבאה, ימלא את פרטי הביצוע:
- תאריך _____ שעה _____ מקום הביצוע _____
הערות _____
(5) משטרת ישראל (עותק זה יומצא למשטרה לשם קבלת עזרה)
(6) תיק פסיכיאטר מחוזי
טופס 3
(תקנה 4)

מדינת ישראל

משרד הבריאות

הארכת תקופת אשפוז כפוי בידי ועדה פסיכיאטרית

סעיפים 10(ג) ו-26(א) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991

מספר זהות _____ שם משפחה _____ שם פרטי _____ שם האב _____
מין _____ שנת לידה _____ (להלן – החולה), מאושפז באשפוז כפוי בבית חולים _____

על פי הוראת הפסיכיאטר המחוזי למחוז _____ מיום _____
תאריך תחילת האשפוז הכפוי _____
תאריך ההארכה האחרונה של האשפוז הכפוי _____
הועדה הפסיכיאטרית המחוזית מחליטה בזה להאריך את האשפוז הכפוי של החולה לתקופה של _____ עד _____

☐ לפי סעיף 10(ג) לחוק

☐ לפי סעיף 10(ג) לחוק

☐ לפי סעיף 26(א) לחוק

(סמן x במשבצת המתאימה)

הנימוקים להארכת האשפוז הכפוי: _____

תאריך ההחלטה _____ הועדה הפסיכיאטרית המחוזית למחוז _____

שם וחתימת חברי הועדה:

(1) יושב ראש _____

_____ (2) חבר

_____ (3) חבר

העתקים :

(1) מנהל בית החולים

(2) פסיכיאטר מחוזי

(3) היועץ המשפטי לממשלה (באמצעות משרד הבריאות)

טופס 4

(תקנה 5)

מדינת ישראל

משרד הבריאות

הוראה לטיפול מרפאתי כפוי

סעיף 11 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991

אל : שם משפחה _____ שם פרטי _____ שם האב _____ מספר זהות _____

_____ מין _____ שנת לידה _____ כתובת מלאה _____

מיקוד _____ טלפון _____

אני _____ הפסיכיאטר המחוזי למחוז _____ בתוקף סמכותי מורה לך

בזה להתייצב עד יום _____ במרפאה _____ (שם המרפאה)

_____ (כתובת) _____ (טלפון)

☐ לקבל טיפול מרפאתי כפוי לתקופה של _____ חדשים לפי סעיף 11(א) לחוק

☐ להמשיך לקבל טיפול מרפאתי כפוי לאחר אשפוז לתקופה של _____ חדשים לפי סעיף 11(ב)

לחוק

☐ להאריך את הטיפול המרפאתי הכפוי לתקופה של _____ חדשים לפי סעיף 11(ג) לחוק

תנאי הטיפול המרפאתי הכפוי ייקבעו בידי מנהל המרפאה.

אם לא תמלא אחרי הוראה זו, אהיה רשאי להורות על אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי.

תאריך הוצאת הוראת הטיפול _____

זכותך להגיש ערר על הוראה זו לועדה הפסיכיאטרית המחוזית.

מען הועדה : _____

הנימוקים להוראת הטיפול הם : _____

זתימת הפסיכיאטר המחוזי

העתקים :

(1) מנהל המרפאה

(2) היועץ המשפטי לממשלה (באמצעות משרד הבריאות)

(3) ועדה פסיכיאטרית מחוזית

(4) מנהל ביה"ח _____ (לפי סעיף 11(ב) לחוק)

(5) תיק פסיכיאטר מחוזי

טופס 5

(תקנה 12(ה))

[טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית](#)

טופס 6

(תקנה 13(א))

[הסכמה לאשפוז מרצון ולקבלת טיפול](#)

טופס 7

(תקנה 34)

[הסכמה של מאושפז מרצון לקבלת טיפול מיוחד](#)

טופס 8

(תקנה 47)

[בקשה לשחרור מבית חולים פסיכיאטרי](#)

תקנות המבחן (שירותי המבחן), תשי"ט-1959

בתוקף סמכותי לפי סעיף 30 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –
"השר" – שר הרווחה;
"נבחן" – מי שהועמד במבחן לפי הפקודה;
"קטין" – מי שלא מלאו לו 18 שנה;
"השירות" – שירות המבחן לנוער או שירות המבחן למבוגרים;
"מחוז" – כאמור בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולנפות ותיאורי גבולותיהם.

מינוי קציני מבחן וסגניהם

2. השר ימנה קציני מבחן ראשיים וסגניהם, קציני מבחן מחוזיים וסגניהם, וקציני מבחן לנוער ולמבוגרים.

פרסום ברשומות

3. הודעה על מינויים לפי תקנה 2 תפורסם ברשומות.

מסירת תעודה

4. לקצין מבחן שנתמנה כאמור תימסר תעודה חתומה על ידי השר.

תפקידיו של קצין מבחן ראשי

5. קצין מבחן ראשי –
(1) יהיה אחראי בפני המנהל הכללי למשרד הרווחה בכל עניני ארגון השירות, ניהולו, פיקוח על עבודתם של קציני המבחן וקידום המקצועי;
(2) יקיים מגע ויפעל בתיאום עם בתי המשפט, המשטרה, בתי הסוהר, השירותים הסוציאליים וכל גוף אחר המטפל בעבריינים או בעבריינות;
(3) יתן הוראות כלליות פנימיות לגבי פעולות השירות.

תפקידיו של קצין מבחן מחוזי

6. קצין מבחן מחוזי –
(1) יהיה אחראי בפני קצין המבחן הראשי לארגון השירות במחוז, לניהולו ולפיקוח על עבודתם של קציני המבחן במחוז, וקידום המקצועי;
(2) יקבל בני האדם שהופנו אל השירות במחוז, יקבע קציני מבחן המטפלים בהם ויסדר את העדיפויות בטיפולם מסיבת הימצאם במעצר או מסיבה אחרת;
(3) יעביר את הטיפול באדם מסוים, לפי הצורך, מקצין מבחן אחד לחברו.

פיקוח

7. קצין מבחן מחוזי לנוער יפקח על טיפול קצין המבחן בענינים של כל קטין שעומדים להביאו או שהביאו אותו בפני בית משפט לפי הוראות כל דין.

טיפול

8. (א) קצין מבחן מחוזי רשאי, באישור קצין מבחן ראשי, לטפל בענינו של כל אדם שהופנה אליו על ידי רשות מרשויות המדינה או מרשויות המקומיות, ככל אשר יראה לו לטובת אותו אדם.
(ב) פניה כאמור לקצין המבחן תיערך בכתב ותכלול את הפרטים הדרושים לענין.

חקירות

9. הופנה אדם לשירות ונקבע קצין מבחן שיטפל בענינו, יעמוד הקצין בקשר עם האדם, עם משפחתו ועם בני אדם הקשורים אליו, או עם המוסדות המטפלים בו ויאסוף פרטים בדבר אישיותו של האדם, התפתחותו הגופנית, השכלית והנפשית, תנאי ביתו וסביבתו וכן נסיבות העבירה בה הוא נאשם והמניעים שהביאוהו לכך. במהלך החקירה יבקר קצין המבחן בביתו של האדם, אם ראה צורך בכך.

בדיקות

10. ראה קצין מבחן צורך בכך יפנה את האדם כאמור בתקנה 9, באישור קצין המבחן המחוזי או מי שהורשה על ידיו, למקום מתאים לשם בדיקה רפואית, פסיכולוגית, פסיכיאטרית או בדיקה אחרת.

עיון

11. במהלך חקירה כאמור יפנה קצין מבחן למשטרה ולתביעה הכללית לשם קבלת פרטים על אשמתו ועברו של הנאשם וכן יעיין בתיקו בבית המשפט.

ידיד

12. קצין מבחן לנוער רשאי, לאחר שהובא נאשם קטין בפני בית המשפט, לבקש מאותו בית המשפט למנותו כידיד של אותו קטין לצורך הדיון בבית המשפט.

הסברים

13. קצין מבחן לנוער יסביר לקטין הנאשם, להוריו או לאפוטרופסו או לכל מי שאותו הקטין נמצא ברשותו, את משמעות הדיון בבית המשפט וכל הכרוך בו.

המלצות

14. קצין מבחן העומד להמליץ בפני בית המשפט המלצה כל שהיא, יסביר לנאשם, ואם הוא קטין – להוריו או לאפוטרופסו או לכל מי שהקטין נמצא ברשותו – את משמעותה של ההמלצה וכל הכרוך בה.

רישומים

15. קצין מבחן ירשום את כל הידיעות בתיקו האישי של הנאשם וכן יערוך תסקיר על סמך ממצאיו, בהתאם להוראות כל דין.

תסקיר

16. (א) קצין מבחן לנוער יכול בתסקיר המלצה בדבר הטיפול הנאות, לדעתו, באותו קטין.
(ב) קצין מבחן למבוגרים יכול בתסקיר המלצות בדבר האפשרות להעמיד את האדם במבחן, והוא רשאי להמליץ אף על דרכים אחרות להחזרת האדם למוטב.

תפקידי קצין מבחן

17. קצין המבחן שנקבע בצו מבחן לטפל בנבחן ידאג לשלומו הגופני והנפשי של הנבחן, לשיקומו החברתי ולחינוכו לאזרחות מועילה תוך מגע מתמיד ושיתוף פעולה עם הוריו, אפוטרופסו, משפחתו, עם

השירותים הציבוריים ועם כל גורם היכול לעזור בכך. קצין המבחן יסייע לנבחן בקבלת הכשרה מקצועית ובסידור בעבודה ואם היה הנבחן קטין, יסייע גם בקליטתו במסגרת לימודית מתאימה.

עזרה כספית

18. ראה קצין מבחן, באישור קצין המבחן המחוזי או מי שהורשה על ידיו, צורך לתת עזרה כספית לנבחן, יפעל למען השתתפות הגורמים הנוגעים בדבר ובני אדם החייבים במזונות לנבחן.

טיפול שלאחר בדיקה

19. נבדק נבחן בהתאם לתקנה 10 או בשלב מאוחר יותר והומלץ על טיפול מיוחד, יפנה אותו קצין מבחן, באישור קצין המבחן המחוזי או מי שהורשה על ידיו, למקום המתאים כדי שיקבל את הטיפול הדרוש.

העתקת מקום מגורים של נבחן

20. העתיק נבחן מקום מגוריו למחוז אחר, יפנה אותו קצין מבחן המטפל בו לקצין המבחן המחוזי שלתחומו עבר לגור, ויעביר לשם מיד כל המסמכים והידועות על אודות אותו נבחן.

צו מבחן שאינו יעיל

21. נוכח קצין מבחן כי צו מבחן אינו יעיל מסיבה כלשהי, יודיע על כך לקצין המבחן המחוזי על מנת שיגיש בקשה מתאימה לבית המשפט.

תקופת המבחן

22. קצין מבחן ידאג לכך כי מטרות המבחן יושגו תוך התקופה שנקבעה על ידי בית המשפט.

הפחתת התקופה

23. נתברר לקצין מבחן שאפשר להסתפק בתקופה קצרה יותר, יבקש, באישור קצין המבחן המחוזי, מבית המשפט לקצר את תקופת המבחן.

הארכת התקופה

24. נתברר לקצין מבחן שהתקופה שנקבעה על ידי בית המשפט אינה מספקת להשגת מטרות המבחן, יעשה באישור קצין המבחן המחוזי, אחד מאלה:

(1) יבקש מבית המשפט להאריך את תקופת המבחן;

(2) יפנה אל גופים או מוסדות לשם העברת הטיפול אליהם לאחר תום תקופת המבחן.

בקשה לפי סעיף 16 לפקודת העבריינים הצעירים

25. (בוטלה)

הועדת מעון לקטין

26. קצין מבחן לנוער העומד להמליץ בפני בית המשפט כי קטין יימסר למעון כמשמעותו בתקנות חסות הנוער (מעונות), תשט"ו-1955 (להלן – מעון), יבקש תחילה מהממונה על המעונות שיועיד מעון לאותו קטין.

קביעת מוסד לקטין

27. (בוטלה)

טיפול בקטין שהועמד להשגחת קצין מבחן

28. (בוטלה)

סודיות ידיעות

29. הגיעה לאדם ידיעה תוך כדי ביצוע תקנות אלה, ישמור אותה בסוד ולא יגלה אלא במידה שיש צורך בכך לשם ביצוע כל חיקוק או במידה שקיבל אישור לכך מקצין המבחן הראשי.

סודיות תיקים אישיים

30. התיקים האישיים יהיו סודיים ופרט לעובדים המוסמכים של השירות לא יורשה העיון בהם, אלא ברשות קצין מבחן מחוזי או הממונים עליו.

רישומים ודו"חות

31. קצין מבחן ראשי יקבע בהוראות את צורתם של רישומים ודו"חות המוטלים על קציני מבחן.

נוסח צו מבחן

32. צו מבחן יהא ערוך לפי הנוסח שבטופס שנקבע לו בתוספת.

הקמת ועדת המבחן

33. תוקם ועדת המבחן (להלן – הועדה) שתייעץ לשר ולשירות בכל ענין הנוגע למבחן.

חברי הועדה

34. השר ימנה 15 עד 20 חברי הועדה ובלבד שבתוכה יהיו שופט, פרקליט, קצין המשטרה, קצין צבא-הגנה לישראל, חבר הכנסת, פסיכיאטר מחנך, עורך דין ועובד סוציאלי.

יושב ראש הועדה

35. השר ימנה שופט בית המשפט העליון או שופט בית משפט מחוזי להיות יושב ראש הועדה.

ועדות משנה

36. הועדה תמנה ועדות משנה לנוער ולמבוגרים.

סדרי דיון

37. הועדה תקבע בעצמה את סדרי דיוניה ותמסור לשר דו"ח שנתי על פעולותיה.

ביטולים

38. בטלות :

(1) תקנות מבחן העבריינים, 1944 ;

(2) תקנות העמדת עבריינים במבחן (צווי מבחן), תשי"ג-1953 ;

(3) תקנות העמדת עבריינים במבחן (קביעת תנאי מגורים בצו מבחן), תשט"ו-1955.

השם

39. (בוטלה)

תוספת

(תקנה 32)

טופס מס' 1

חן לנוער

1 משפט השלום לנוער

מס' _____

השם: _____ שם ההורים: _____

המען: _____

בית-משפט השלום לנוער במושב ב- _____ החליט היום בתאריך _____ להעמיד אותך

בפיקוח קצין מבחן למשך _____

בתקופה זו תעמוד(י) בפיקוח(ה) של מר/גב' _____ משרד המבחן ב- _____

מבחן זה מיועד בשבילך, למען תקבל(י) הדרכה, עזרה ועצה מאת קצין-המבחן.

עליך:

(1) לבוא אל קצין המבחן בזמנים שייקבעו לך;

(2) להודיע לקצין המבחן על כל שינוי מען ומקום מגורים;

(3) להישמע להוראות קצין המבחן;

בית המשפט מאמין, כי בעזרת קצין המבחן תצליח(י) בדרכך להבא. אם בתקופת המבחן יתברר, שיש

צורך לשוב ולדון בעניינך, יוכל בית המשפט להזמין ולדון ולהחליט בו מחדש.

ת השופט

אני מאשר(ת) בזה כי הבנתי את החלטת בית-המשפט לעיל ואני מוכן(ה) למלא אחריה.

חתימה

קבלתי העתק צו-מבחן זה ביום: _____

הנאשם(ת): _____

קצין המבחן: _____

טופס מס' 2

למבוגרים

שפט _____

ב- _____

ט' _____

בית-המשפט _____ ב- _____ במושב מיום _____ קבע שאתה (שאת) _____

(שם הנאשם(ת)) בן (בת) _____ (שם האב) עברת עבירה (ות) לפי סעיף (ים) _____.

בית-המשפט נתן דעתו על תולדות חיך והוא מקווה שבהדרכת קצין-מבחן יש בכוחך לחיות חיי-יושר

ועבודה ולהימנע מעבירה; ולאחר שהוסברה לך משמעותו של המבחן ולאחר שהסכמת לכך, מצווה בית-

המשפט להעמידך במבחן ל- _____ שנים מהיום בתנאים אלה:

- (1) עליך להיות נתון (נה) לפיקוח קצין המבחן של מחוז _____ או של כל מחוז או אזור אחר שתגור (י) שם ;
- (2) עליך להימנע ממעשי עבירה ולחיות חיי-יושר ועבודה ;
- (3) עליך לבוא אל קצין המבחן בזמנים שיקבע לך ולהתנהג לפי הוראותיו ;
- (4) עליך להודיע לקצין המבחן על כל שינוי במקום מגוריד ;
- (5) עליך להודיע לקצין המבחן על שינוי במקום עבודתך ;
- (6) תנאים מיוחדים :

להווי ידוע לך, כי אם תפר(י) אחד מהתנאים הנ"ל או תעבור(י) עבירה תוך תקופת הצו, עלול(ה) אתה (את) להיות מוחזר(ת) ומועמד(ת) לפני בית-המשפט, העשוי להטיל עליך את העונש הראוי לעבירה (ות) שעברת לפי סעיף (ים) :

אני מאשר(ת) בזה כי הבנתי את כל תנאי צו-המבחן הזה ואני מתחייב(ת) למלא אחריהם.

_____

הנאשם(ת)

ניתן בחתימת ידי ובחותמת בית המשפט ביום _____ ב _____

_____

ט (השלום)

קבלתי העתק צו-מבחן ביום : _____

הנאשם(ת) : _____

קצין המבחן : _____